

Bráda Gábor

Rovar lexikon

Bráda Gábor

Rovar lexikon

Könyvműhely kiadó
Miskolc 2025

Írta: Báda Gábor
Borítóterv: Bráda Gábor

Kiadó:
www.konyvmuhely.hu
Tel: (46) 532-085

Rovarok

A törékeny, és sebezhető földi ökoszisztéma fontos láncszeme a bolygón élő minden növény, és állatfaj. Ennek a földi életközösségnek egyik legnépesebb, és legváltozatosabb osztálya a rovarok.

A rovarok az ízeltlábúak törzséhez, ezen belül a hatlábúak altörzséhez tartoznak. Latin nevük *Insecta*, ami a latin *insectum* szó többes alakja, amely azt jelenti, hogy levágottak. Ezt a nevet a külső kitin vázukról kapták, melyek, hogy mozgékonyságukat ne akadályozza, kisebb- nagyobb részekre vannak tagolva, és a tagok között úgynevezett bevágások vannak. A magyar nevük, a rovar szó, a nyelvújítás idején keletkezett a rovátkolt barom kifejezésből. A rovarok osztálya két osztályra tagolódik: a szárnyatlan, és a szárnyas rovarokra.

Testüket kitinből álló úgynevezett kutikula borítja. A rovarok páncélját alkotó kitin egy hosszú polimer láncmolekula, melyet acetilglükózamin molekulák alkotnak. A rovarokon kívül még a rákok páncélanyagát is ez alkotja, valamint ez az anyag a gombák sejtfalának fő komponense is. A rovarok páncélja igen hatékony a rájuk vadászó ragadozókkal szemben, és védi őket a sérülésektől. A kitin egy nagyon ellenálló anyag. Vízben, híg savakban, és lúgokban oldhatatlan. Ezt a kemény külső páncélt, a rovarok növekedésük során kinövik, ezért levedlik, és újat növesztenek.

A Földön kb. 10 millió éve élhetnek rovarok. Úgy becsülik, hogy jelenleg bolygónkon nagyjából 1 millió rovarfaj él. Ebből az 1 millió rovarfajból, becslések szerint 35 000 faj fordul elő Magyarországon is. Ez egy hatalmas szám, amit egy könyvben lehetetlen lenne felsorolni. Ezért ebben a könyvben a legismertebb, legsűrűbben előforduló fajokat ismertetem, amilyen alaposan csak lehet.

A rovarok belső szerveiről annyit érdemes tudni, hogy nyílt keringési rendszerűek van, amelyben vér, és nyirok keveredik. Csőszívvel rendelkeznek, valamint egy speciális légcsőrendszerrel lélegeznek. A rovarok mindegyike összetett szemmel rendelkezik. Szájszerveik csoportonként eltérnek. A végtagokból kialakult szájszervek a legtöbb rovarnál rágószájszerv, de vannak nyaló, szívó, és szűrő-szívó szájszervek is. Általános tudni való a rovarokról, hogy testük három részre tagolódik: fej, tor, potroh.

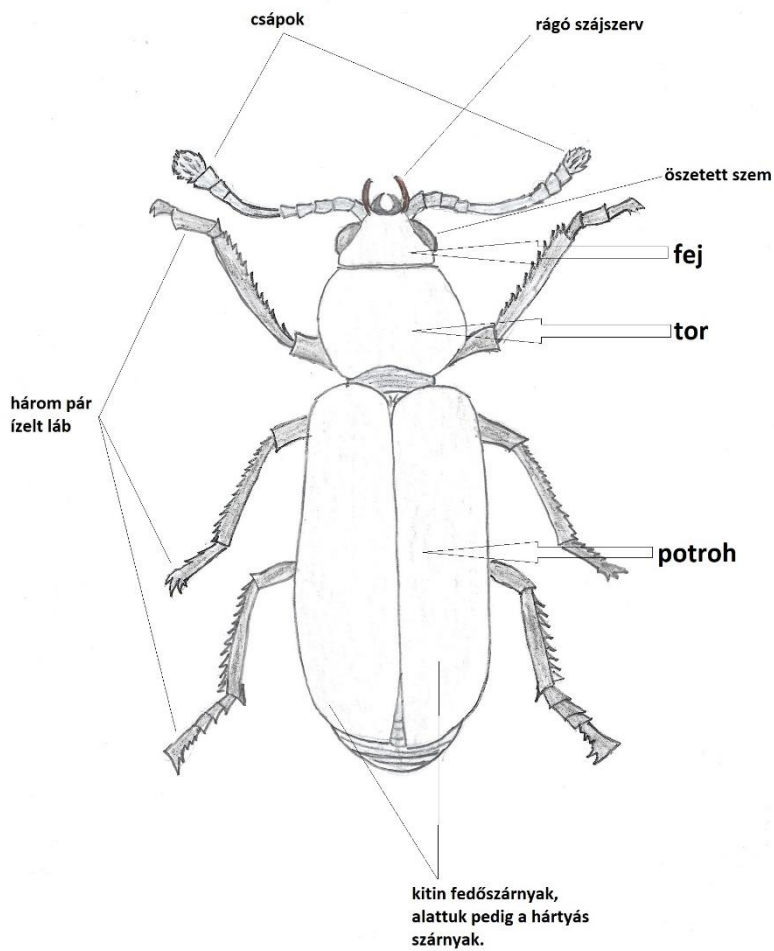
A rovarok fején találhatóak összetett szemeik, szájszervük, és a csápjaik. A csápok tulajdonképpen szaglószervek, és tapogatózásra is használják. A csápokban igen sok a tapintó érzékelő receptor, melyek igen érzékenyek a legapróbb érintésre is. A homlokon találhatóak a pontszemek, amik szabályozószervként szolgálnak.

Következő testrészük a tor, amely általában három szelvényből áll. Ezekhez a szelvényekhez kapcsolódik három pár ízelt láb, amik járólábak. A toron találhatóak továbbá a szárnyak is. A három tag közül tehát lényegében a tor felelős a rovarok mozgásáért, levegőben és földön egyaránt.

A potroh a zsigeri szerveket tartalmazza. A potrohban helyezkednek el a légcsövek. A légcsövek nyílásai a potroh két oldalán helyezkednek el. A rovarok légcserével lélegeznek, melyet egy speciális, a sejtekig elnyúló, légcsőrendszer működtet. A légcsere a potroh lemezeinek harmonikaszerű mozgásával zajlik.

Emésztőrendszerük a szájníylástól a végbélníylásig tart.

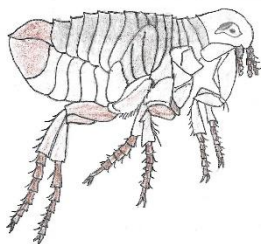
Tápcsatornájuk elő, közép, és utóbélből áll. Kiválasztó szerveik a tápcsatornából módosultak. A közép, és az utóbél határán találhatóak a Malpighi- edények. Ezek a Malpighi- edények vékony, elágazó csőrendszerek, melyek csupán egy sejtsor vastagok. Ezek az edénykék néhány kivételes rovarfajnál más szerepet is betöltenek a kiválasztáson kívül. A recésszárnýú fátyolkáknál ezek az edénykék szövőmirigyként is funkcionálnak.

A rovarok rendszerint váltivarúak. Ivarszerveik a potrohukban találhatóak. A rovarok fejlődése nem egységes. Az egyes rovarfajok három féle módon fejlődnek kifejlett rovarrá. A rovarok átalakulását metamorfózisnak is nevezik. Az első fejlődési mód a teljes átalakulás, melynek során a petéből lárva, majd abból báb lesz, és végül a bábból előbújik a kifejlett rovar, amit imágónak nevezünk. Így fejlődnek a bogarak, a lepkék, a méhfélék, és a legyek is. A második fejlődési típus az átváltozás. Itt a lerakott petéből lárva lesz, majd abból a kifejlett rovar, tehát ennél a folyamatnál kimarad a báb szakasz. A harmadik fejlődési típus a kifejlés. Ennél a fejlődési típusnál a petéből lárva lesz, ami testfelépítésében ugyanúgy néz ki, mint a kifejlett rovar, csak persze méretileg kisebb. Így fejlődnek a tücskök, szöcskék, és a sáskák.

Kutyabolha

A kutyabolha (*Ctenocephalides canis*) egy világszerte elterjedt élősködő. A kifejlett állatok vérrel táplálkoznak. A legtöbb bolhafaj valójában nem a gazdaállaton él, hanem annak a fészében, alvóhelyén tanyáznak. A gazdaállatra főként csak táplálkozni járnak. A kutya bolha nevével ellentétben sok emlősfajon előfordul, de főként a kutyákat, és a macskákat kedveli. Elég szívós kis állatok. Több hónapig is képesek élni táplálék nélkül. Táplálékra főként a szaporodás idején van szükségük. A nőstény egyedeknek sok vért (élelmet) kell fogyasztaniuk ahhoz, hogy tojástarterhelhessenek. A nőstény akár 4000 petét is le tud rakni egy szaporodási ciklus során. A lárvák nem szívnak vért, hanem szerves hulladékkal táplálkoznak. A felnőtt egyedek alvadt vért ürítenek, és a lárvák ezt fogyasztják. A peték 2-3 hét alatt fejlődnek kifejlett rovarrá.

Ország: Állatok
Törzs: Ízeltlábúak
Osztály: Rovarok
Alosztály: Szárnyas rovarok
Alosztáltság: Újszárnyúak
Öregrend: Fejlett szárnyas rovarok
Rend: Bolhák
(Siphonaptera)

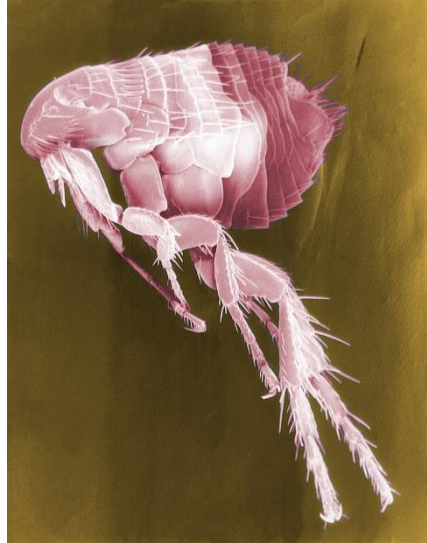
A peték szürkésfehér színűek, és tojás alakúak. Méretük nagyjából 0,5 milliméter.

A kutyabolha és a macskabolha megkülönböztethető egymástól, külsejük alapján. A kutyabolha feje elől lekerekített, a macskabolháé pedig hosszúkas.

A kutyabolha fejének, és előtorának oldalán tüskévé módosult sörték segítik a gazdaállat szőrében való mozgást. A bolhák szűrő- szívó szájszervvel rendelkeznek. Csípésük rendkívül irritáló, viszkető érzés. A csípés helye apró piros pont. A bolhák csípésükkel több fertőzést, és betegségeket is terjeszthetnek, amik nem csak a kutyákra, hanem az emberekre is veszélyesek, mivel a bolhák az embereket is megcsípi. A kutyabolha terjeszti a *Dipylidium caninum*ot, ami egy két pólusú galandféregfaj. Ez a kutyák leggyakoribb galandférgje. Világszerte elterjedt.

MACSKABOLHA

A macskabolha világszerte elterjedt parazita. Eredetileg Afrikából származik a faj. A kifejlett rovarok potroha 1-2 milliméter hosszú, és vöröses barna színű. Mint minden bolha ez is elvékonyodó testel rendelkezik, hogy könnyebben a gazdaállat szőrszála közé csúszhasson. A macskabolhának több alfaja is létezik, de a legelterjedtebb a *Ctenocephalides felis felis*. A macskabolhák akár két évig is élhetnek. Fejlődésük teljes metamorfózis, tehát petéből lárva, abból báb, majd abból kifejlett rovar lesz. A felnőtt rovaroknak feltétlenül vérrel kel táplálkozniuk, mielőtt szaporodásra képessé válnának. A nőstény naponta 20-30 darab 0,5 milliméter átmérőjű tojást rak. A többi bolhafajhoz hasonlóan a macskabolha is sok betegséget terjeszt. A legveszélyesebb betegségek az egér tífusz, a bartonella baktérium, valamint az atópiás dermatitisz.

Ország: Állatok
Törzs: Ízeltlábúak
Osztály: Rovarok
Alosztály: Szárnyas rovarok
Alosztáltság: Újszárnyúak
Öregrend: Fejlett szárnyas rovarok
Rend: Bolhák
(Siphonaptera)
Faj: *Ctenocephalides felis*

Emberbolha

Ország: Állatok
Törzs: Ízeltlábúak
Osztály: Rovarok
Alosztály: Szárnyas rovarok
Alosztályság: Újszárnyúak
Öregrend: Fejlett szárnyas rovarok
Rend: Bolhák
(Siphonaptera)
Alrendág: Pulicomorpha
Öregcsalád: Pulicoidea
Család: Pulicidae
Nemzetség: Pulicini
Nem: Pulex
Faj: Pulex Irritans

Az emberbolha nevével ellentétben nem csak az embereken élősködik, hanem szinte minden emlősön előfordul. Főként a meleg, és trópusi éghajlaton gyakoribb, de világszerte előfordul.

Ennél a bolha fajnál a hátsó ugrólábaknál nem a comb, hanem a csípő fejlődött igen erőssé. Lábai két karomban végződnek, ezekkel kapaszkodik meg a gazdaállatban. Az emberbolha nőténye 2,5-3,5 milliméter hosszú, a hímek ennél kicsit kisebbek, 2-2,5 milliméteresek. Természetesen ez a bolhafaj is vérrel táplálkozik. A lárvák szerves hulladékkal, vagyis a felnőtt egyedek által kiürített alvadt vérrel táplál-

koznak. A nőtény legfeljebb 400 petét rak. A peték apró, kukacszerűek, repedésekben, a padlóalatti résekben, tapéták alatt fejlődnek, meleg száraz környezetben. Ennek a bolhafajnak az élettartama két hónaptól egy évig terjed. Rendkívül erős hátsó ugrólábainak segítségével képes akár 10-30 centiméter távolságra, és 5-10 centiméter magasságra ugrani. A lerakott peték 6 Celsius fok alatt nem kelnek ki, 27 Celsius fok felett pedig elpusztulnak. Száraz helyen 40-50 % relatív páratartalom alatt elpusztulnak. Csípése felismerhető, leginkább boka, csukló, vagy ágyéktájékon találkozhatunk vele. Érzékszervei nagyon fejlettek. Hő érzékelése szintén nagyon jó.

FEJTETŰ

Ez a kellemetlen élősködő rovar kizárólag az emberi hajban található. A kis szárnyatlan rovar kifejlett testhossza 2,5-3 milliméter. A fejtetű kizárólag emberi vérrrel táplálkozik. Lábai kapaszkodólabák. A fejtetű legközelebbi rokona a ruhatetű, amit tulajdonképpen ma már alfajként tartunk nyilván.

A fejtetű petéit serkének nevezzük, melyeket az emberi hajra ragaszt. Kizárólag az emberen található, gazda szervezet nélkül csak néhány napig életképes. A rovar teste lapított. Torszelvényei összeolvadtak. Egy pár csápja öt-öt ízből épül fel, és egy pár szeme van. Lábai rövidek, és karmokban

végződnek. Ezek a lábak kapaszkodásra fejlődtek, nem alkalmasak ugrásra, vagy sima felületen való mozgásra. Igen ellenálló rovar. Vízbe helyezve napokig is életben marad. Az állandó hőmérsékletet kedveli. Egy nap 6, 12

alkalommal táplálkoznak. Mára főként az iskolákban, és óvodákban terjed. Főként akkor jut át egyik fejről a másikra, ha összegugyják a fejüket. A fejtetű megszüntetésére, és megelőzésére a hajszesz a legalkalmasabb. A hajszesszel jól át kell itatni a haját, és a fejbőrt is, majd jól átdörzsölni vele a fejet.

Ország: Állatok
Törzs: Ízeltlábúak
Osztály: Rovarak
Rend: tetvek
Alrend: szívótetvek
Család: Pediculidae
Nem: Pediculus
Faj: Pediculus Humanus

Galamb tolltetű

A tolltetű világszerte elterjedt, és főként a galambok tollazatában található meg. Teste hosszúkas, lapos, nagyjából 2 milliméter.

Csápjai a hosszúkas feje közepén találhatóak.

A galamb tetvek az állat vérével táplálkoznak, és a madár tollazatában rejtőznek. Súlyos fertőzés esetén a sok vérszívás hatására a gazda állat immunrendszere súlyosan legyengülhet. A galambok tollázkodással próbálják meg tisztítani tollazatukat a parazitáktól. A különböző színű galambokban a gazda állat színéhez alkalmazkodnak a tetvek, hogy az állat nehezebben találja meg őket a tollazatában. Ez a szín átvétel generációk alatt megy végbe. A tolltetű életciklusa nagyjából 24 napos.

Ország: Állatok
Törzs: Ízeltlábúak
Osztály: Rovarok
Rend: tetvek
Alrend: szívótetvek

A tetveknek négy fő alrendjük van: szívótetvek (Anoplura), elefánttetvek (Rhyncophthirina), fonalascsapú tetvek (Ischnocera), és a bunkóscsapú tetvek (Amblycera).

Tyúktetű

A tyúktetű (*Dermanyssus gallinae*) nevével ellentétben nem csak a baromfikon, hanem a kacsákon, galambokon, és más szárnyasokon is élősködik. Akárcsak a többi tetűfaj ez is a gazdaállat vérével táplálkozik.

A folyamatos vérszívással legyengítheti a gazdaállatot, vérszegénységet okozhat nála. Emberre is veszélyes, ugyanis csípése az embernél bőrgyulladást, és irritációt okozhat. A tetű fertőzés észrevehető az állatokon. A legyengült állatok nem gyarapszanak, híznak, hiába esznek, tollazatuk minősége, kinézete megromlik, megnő a vízigényük. Ellenálló rovarfaj. A lerakott peték 4-5 nap alatt kelnek ki. A kifejlett tetvek nagyjából 12 napig maradnak életben. Nem csak az állatok tollazatában élnek, hanem az ólban bárhol fellelhetőek. Megélnek fémen, fán. A fertőzött madár bőrfelületén apró piros kiütésszerű foltok találhatók.

Vannak, egyszerű otthoni módszerek melyekkel védekezhetünk a tyúktetű ellen. A kovaföld (diatomaföld) por, vagy a kalcium-karbonát por a fertőzött állat tollazatában jól elszórva segítheti a tetű fertőzés megállítását. Ezek a porok kiszárítják, és irritálják a tetveket. Természetes rovarirtóként használhatóak a teafaolaj, vagy a neem olaj.

Viszont nem csak a baromfiállományt, hanem az ólat is ki kell fertőtleníteni, hogy a fertőzésnek véget vessünk. Régi paraszti praktika, hogy a tyúkol padlójára a kályhából kiszedett fahamut borítják szét.

A tyúktetvek a nyári időszakban aktívak. Petéik képesek áttelelni.

Zöld rózsalevéltetű

Ország: Állatok
Törzs: Ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: Rovarak
Öregrend: Paraneoptrea
Rend: félfedelesszárnyúak
Alrend: növénytetvek
Öregcsalád: levéltetvek
Család: valódi levéltetűfélék
Alcsalád: Aphidinae
Nemzetség: Macrosiphini
Nem: Macrosiphum
Faj: *Macrosiphum rosae*

Európában honos levéltetűfaj. Igen gyorsan elterjed, és igen csak ellenálló a vegyszerekkel szemben. Csápjai testével megegyező hosszúságúak, és hátrafelé nyúlóak. A kifejlett egyedek lehetnek szárnyasak, és szárnyatlanok is. Testük zöld, 3,5-4 milliméter nagyságú. Szárnyaik áttetszőek. Elsősorban a rózsákat kedveli, a növény friss hajtásait, rügyeit szívja. A nőtény ősszel rakja le petéit, amik áttelelnek, és kora tavasszal kelnek ki, majd 10 nap alatt ki is fejlődnek. Sajnos a nőtények szűznemzéssel is képesek szaporodni, ami azt jelenti, hogy nincs szükségük hím egyedre a megtermékenyítésre. A nőtény naponta legfeljebb 20 petét rak. Hatásos védelem a rózsabokornak, ha petrezselymet, vagy büdöskét ültetünk a közvetlen közelébe, mivel ezeket utálják a levéltetvek.

Levéltetvek

A levéltetvek a világon mindenhol megtalálhatóak, kivéve persze a sarkköröket. A világon legalább 4000-4700 fajuk ismert.

Magyarországon hetven fajuk fordul elő.

A növények fiatal hajtásait, friss leveleit szívogatják. A nitrogén gazdag tápanyagot kedvelik, ezért a növények fiatal részein telepsznek meg. Nagyobb csoportokban élnek. A levéltetű fajok a növények nedveit fogyasztják, amiben kevés a fehérje, viszont sok a cukortartalma. Ezért egy levéltetű sokkal több nedved szív fel a növényből, mint amit meg tud emészteni. A nedvből főként csak a fehérjére van szükségük, ezért a felszívott táplálék fölösleges részét, ami főleg cukrot tartalmaz, kiürítik. Ezt a folyadékot mézharmatnak nevezzük. Tehát a levéltetvek táplálkozásuk során mézharmatot termelnek, amit az édesszájú rovarok, például a hangyák nagyon szeretnek. A hangyák gyakran összegyűjtik a levéltetvekről a mézharmatot. Van olyan, hogy a hangyák a csápjaikkal csiklandozva ösztönzik a tetveket a mézharmat előállításra. Mondhatjuk tehát, hogy a hangyák megfejjik a levéltetveket.

Ősszel párzanak. A legtöbb faj nőtény egyedei szűznemzéssel is képesek szaporodni. A nőtények tavasszal, és nyáron rakják le petéiket. Petéiket általában a növények rügyeire, a levelek alsó részére, vagy a fák kérgének repedéseibe rakják.

A levéltetvek, bár kicsik, de nagyon károsak a növényekre, amin élősöködnék. Rendszeres szívogatásukkal egy idő után teljesen kiszáríthatják a növény adott részét. Ezen kívül a levéltetű fajok sok növényvírust terjesztenek. A nem cirkulatív módon terjedő növénypatogén vírusok kilencven százalékát a levéltetvek terjesztik.

A levéltetvek egyik legnagyobb természetes ellensége a katicabogár. A katicabogár ugyanis előszeretettel fogyasztja a levéltetveket. Becslések szerint egy katicabogár élete során 5000 levéltetvet is elfogyaszt.

A fákon nyári időszakban elsárgult, vagy nagyon nedves, ragacsos levelek, fiatal ágak árulkodnak a levéltetű jelenlétéről.

A levéltetvektől néhány természetes permetszerrel is megszabadulhatunk. A csalán levélből készült oldat nagyon hatásos. A csalán leveleit tegyük forró vízbe, hagyjuk ázni egy napig, majd a leszűrt lével permetezzük le a fertőzött növényt. Ugyanilyen hatásos a fokhagyma főzet, amit ugyanezzel a módszerrel készíthetünk el. A szappanoldatos vízpermet is eredményes módszer a kártevők eltávolítására.

Sárgafoltos papírdarázs

A sárgafoltos papírdarázs közismertebb neve a Franciadarázs. Ez a darázsfaj Európa mérsékelt övi részein elterjedt, de előfordul Észak-Amerikában, és Ausztráliában is. A francia darázs rétek, erdő szélék, mezők lakója. Fészke nem túl nagy, és erősebb fűszálak, vagy gyomok száaira építi, de ha lehetősége van rá faodvakba, és üregekben is épít. A fészek szerkezetében ugyanolyan, mint a padlásdarázsé. A sárgafoltos papírdarázs testhossza 10-18 milliméter, a fején lévő csápjai narancssárgák. Ragadozó életmódot folytatnak.

Ország: Állatok
Törzs: Ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: Rovarak
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztáltság: újszárnyúak
Öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: hártványasszárnyúak
Alrend: fullánkosdarázs-alkatúak
Alrendág: fullánkosok
Öregcsalád: redősszárnyúdarázs alkatúak
Család: valódi darázsok
Alcsalád: Polistinae
Nemzetség: Polistini
Nem: Polistes
Faj: Polistes gallicus

Kisebb, nagyobb rovarokra vadásznak. Kisebb kolóniákban élnek. Alapvetően nem túl agresszívak, akkor csípnek ha veszélyben érzik a fészket, magukat, vagy a kolóniát. Főként ragadozók, de virág nektárt, is fogyasztanak, és a túlrett gyümölcsöket is megrágcsálják. Legközelebbi rokona a padlásdarázs.

A darazsak fészkeiket
közösén építik, védelme-
zik, és tartják karban.
A papírszerű fészket
rovarváladékból, és meg-
rágott faanyagból készí-
tik. A fészkek különálló
kis cellákból állnak,
melyekbe a királynő a
petéket rakja. A fészket
élelem tárolásra is hasz-
nálják. A darázsfészkek
formája, mérete, és
anyaga fajtól függően
változik.

A sárgafoltos papírdarázs is, mint a legtöbb darázsfaj kolóniában él. A kolónia élén a királynő áll. A dolgozók felelősek a lárvák gondozásáért, és a fészek rendben tartásáért. Az ivaros egyedeknek az egyetlen feladata a királynő megtermékenyítése. A lerakott lárvák bábokká alakulnak. A bábokból a kifejlett darazsak bújnak elő. A királynők áttelelnek. Egy biztonságos helyen, rendszerint a föld alatt, téli álmod alszanak. Tavasszal a felébredt királynők megkezdik a kolónia építést, és lerakják első petéiket. Ősszel az ivaros egyedek kirepülnek, és királynőket termékenyítenek meg, majd elpusztulnak. Az ekkor megtermékenyített királynők telelnek át, és az ebből a termékenyítésből származó peték lesznek az első tavaszi peték. A franciadarázs csípése erős égő, szúró fájdalommal jár. A csípés helye jól látható, duzzanat.

Gyakori lopódarázs

A gyakori lopódarázs nevével ellentétben nem túl gyakori, és nem szokása a lopás sem. Nevét a lopótökre emlékeztető potroháról kapta. Teste karcsú, hosszúkás, akár 3 centiméter hosszú is lehet. Színezete fekete, sárga foltokkal. A lopótökre emlékeztető potrohot, a torral vékony sárga nyél köti össze.

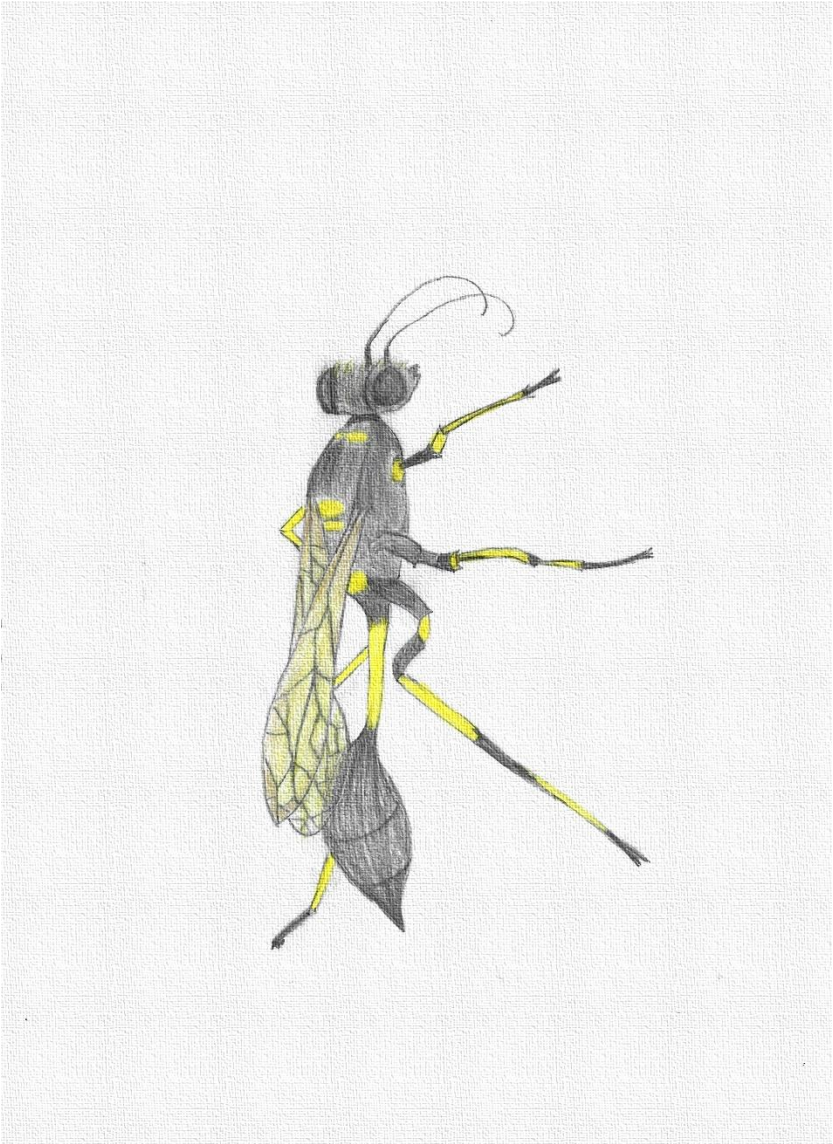
A lopódarázsak magányos életet élnek, nem alkotnak kolóniákat. Kinézete félelmet keltő, viszont rendkívül szelíd darázs faj.

Egyáltalán nem agresszív, még akkor sem ha, közvetlen közel kerülünk hozzá. Rendelkezik fullánkkal, de csak legvégső esetben használja az ember ellen (ha megfoglaljuk, vagy csupasz talpal, rálépünk, megcsíp). A kifejllett egyedek főként nektárral táplálkoznak, de gyakran vadásznak pókokra, amiket petéi számára ejt el. Főként víz közeli helyeken telepszik meg, mivel itt talál

Ország: Állatok
Törzs: Ízeltlábúak
Osztály: Rovarak
Rend: hártványászárnyúak
Család: kaparódarázsak
Alcsalád: Sceliphrinae
Nem: Sceliphron
Faj: Sceliphron destillatorium

építőanyagot fészke számára. Fészket agyagból építi. Fészket sziklák repedéseiben, padlásokon, faodvakban, sziklák alatt építi. A nőstény több sejtet készít. Egy sejt nagyjából 3 centi hosszú, és 1,4 centiméter átmérőjű. Ha az első sejt felépül, a darázs keres egy pókot, szúrásával megbénítja, elviszi a fészkekhez, elhelyezi a sejtben, majd rárak egy petét.

Ezután gyűjt még egypár pókot a sejtbe, hogy a kikelő petének táplálékul szolgáljanak. Végül egy vékony agyagréteggel lezárja a sejtet. Ezek után épít egy újabb sejtet, és kezdi előlről. A lerakott peték 3-4 nap alatt kelnek ki, 14-15 napig táplálkoznak a sejtben, majd bebábozódnak, és így áttelelnek. Júniustól szeptemberig találkozhatunk velük.

Feketetorú lopódarázs

A gyakori lopódarázshoz hasonlóan, a feketetorú lopódarázs (*Sceliphron spirifex*) is, egy Magyarországon honos faj. A lopódarázsakat hazánkban fazekas darázsként is nevezik, agyagból készült fészkeik miatt.

A *Sceliphron spirifex* viselkedésében, és életmódjában nem tér el rokonától, a gyakori lopódarázstól, csak kinézete más egy kicsit. Mint neve is mutatja a tor része teljesen fekete.

A nőstény az összegyűjtött vizes agyagot kis golyókká gyúrja, és így szállítja csápjai közt a fészkek helyszínéhez. Itt lábaival tapasztja, és formálja az agyagot, és így készül el hosszúkás, hordó alakú fészke. A feketetorú lopódarázs szintén virágok pollenjével, és nektárjával táplálkozik. Valamint szintén a pókok nagy ellensége.

Feketenyelű lopódarázs

A feketenyelű lopódarázs Magyarországon 2010 óta van jelen. Legalábbis ekkor gyűjtötték be első példányait Budapest környékén. Egyébként Európában egyáltalán nem honos faj. Őshonos Kanadában, az Egyesült Államokban, Közép-Amerikában, Ausztráliában, Nyugat-Indiában. Akárcsak a többi lopódarázs faj, a feketenyelű lopódarázs is a vízpartok közelében él. Fekete derekú iszapdaráznak is hívják. Kinézete teljesen olyan, mint a gyakori lopódarázsé, kivéve a potrohot a torral összekötő nyél, ami teljesen fekete. Szokásai, és életmódja is egyezik Magyar rokonaiéval.

Ország: Állatok
Törzs: Ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: Rovarok
Rend: hártyásszárnyúak
Család: kaparódarázsok
Alcsalád: Sceliphron
Faj: Sceliphron caementarium

Német darázs

A német darázs színezete tipikus darázs színezet, fekete alapon sárga foltok. Teste kissé zömökebb, mint a papírdarázsé. Testhossza akár 13 milliméter is lehet. Szinte egész Európában elterjedt, és őshonos, kivéve, az északi Skandináv területeket. Elterjedt még Ázsia nyugati felén, és megtalálható Afrika földközi- tengeri partvidékén.

Fészüket padlásokon készítik, vagy a szabadban, a talajban, üregekben, a felszínhez közel.

Ragadozó életmódot folytat.

Nagyobb kolóniákban élnek. A királynő általában kb. 1000 méternél távolabb nem repül a fészektől. Édesszájú darázs faj. Más rovarokon kívül, előszeretettel fogyasztanak még édes növényi részeket, és mézet is.

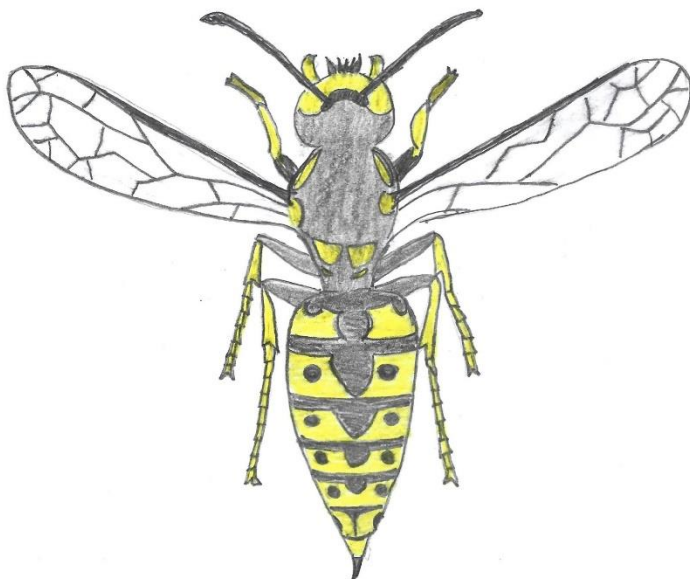
A kolónia élén természetesen a királynő áll, aki több hímmel is párosodik, és tavasszal megkezd az új kolónia alapítását. Májusra akár 15 000 dolgozó is tartozhat egy fészekhez. Fészüket összerágott lágy növényi részekből, és nyál keverékéből készítik.

A német darázs a második leggyakoribb rovarfaj Európában. Agresszív fajnak számít. A fészek, vagy az élelem védelme érdekében támad. Csípése igen fájdalmas.

Ország: Állatok
Törzs: Ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: Rovarak
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztályság: újszárnyúak
Öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: hártványúak
Alrend: fullánkosdarázsalkatúak
Alrendág: fullánkosok
Öregcsalád: redősszárnyúdarázs alkatúak
Család: redősszárnyú darázsok
Alcsalád: Vespinae
Nem: Vespula
Alnem: Paravespula
Faj: Vespula Germanica

A német darázs elterjedése a világban. A kézzel jelzett területeken őshonos, a pirossal jelölt területekre betelepítették.

Kecskedarázs

A kecskedarázs a német darázs legközelebbi rokona, amivel könnyen összetéveszthető. Fejrészükről lehet őket megkülönböztetni. A német darázs fejének elülső részén három fekete folt van, amik a kecskedarázs pofáján nem találhatóak meg. Ez a darászfaj a mérsékelt öv lakója. Egész Európában, és Ázsia nagy részén honos. A herék, és a dolgozók maximum 18 milliméter hosszúak lehetnek, míg a királynő a 20 millimétert is eléri. Lárvaikat a levadászott, feldarabolt rovarokkal táplálják. A felnőtt darazsak rovarokkal, édes növényi nedvekkkel, mézzel, vagy döghússal táplálkoznak. A királynő a fészket növényi rostokból és nyála keverékéből építi. A királynő 10 hónapig, a dolgozók, és a herék 4 hétig élnek. A királynő áttelel. Fészke labdaszerű, zárt fészkek, a sejteket papírszerű védőburok védi.

Ország: Állatok
Törzs: Ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: Rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztályság: újszárnyúak
Öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: hártványúak
Alrend: fullánkosdarázs-alkatúak
Alrendág: fullánkosok
Öregcsalád: redősszárnyú-darázs alkatúak
Család: redősszárnyú darazsak
Alcsalád: Vespinae
Nem: Vespula
Alnem: Paravespula
Faj: Vespula vurgalis

Lódarázs

A lódarázs könnyen felismerhető rendkívül nagy méretéről, és zajos zümmögő röptéről. A lódarázs királynő akár 3,5 centiméter is lehet, a herék, és a dolgozók valamivel kisebbek, 2,5 centiméteresek. A faj érdekessége még, hogy a nőtények csápjá 12, a hímeké 13 ízre tagolódik. Egyébként testük jellegzetes darázs mintázatú, A tor, és a lábak barna, és fekete árnyalatúak. A királynőnek, és a dolgozóknak visszahúzható fullánkjuk van. A hímek viszont nem rendelkeznek fullánkkal. A királynő tojócsővel is rendelkezik. A kifejlett darázsak ősszel elpusztulnak, és csak a királynő telel át. Lárvaik 1-2 milliméteresek. Fészkük elég nagy, és hatszög alakú sejtekből áll. Az első lárvákat a királynő táplálja 21-24 napon át, majd a lárva 4-5 vedlés után fehér fonal szerű anyaggal befedik a sejt bejáratát, és bebábozódnak. A lárva percegő hanggal jelzik anyjuknak, hogy éhesek. A bábokból kikelő fiatal egyedek még egy két napig a sejtben maradnak, és remegésükkel melegítik a szomszédos sejtben növekvő testvérüket. Lódarázsak nemcsak Európában, hanem Afrikában, Ázsiában, és Észak-Amerikában is megtalálhatóak. Ragadozó, és agresszív darászfaj.

Ország: Állatok
Törzs: Ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: Rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztályság: újszárnyúak
Öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: hártványászárnyúak
Alrend: fullánkosdarázsalkatúak
Alrendág: fullánkosok
Öregcsalád: redősszárnyúdarázs alkatúak
Család: redősszárnyúdarázsak
Alcsalád: Vespinae
Nem: Vespa
Faj: Vespa crabro

A lódarazsak hevesen védik fészkeiket, ami a nyár folyamán folyamatosan bővül. Fészkeik akár hordó nagyságúra is nőhet. Kolóniáik rendkívül szervezettek. Ha a fészket szétrombolják, a dolgozók a régi fészkek helyén építenek új fészket, ezért a leghatásosabb módszer a fészkek eltávolítása, a fészkek áthelyezése, amit csakis szakemberrel szabad végeztetni. Fészkeiket fakéreg, és nyál keverékéből, papírszerű anyagot előállítva készítik. Fullánkjuk visszahúzható, ezért többször is képesek szúrni vele. A lódarazs egyrészt káros rovar, mert előszeretettel vadászik méhekre is, viszont másrészt hasznos rovar, mivel rengeteg kártevő rovar is szerepel az étlapján. Zsákmánya 80 százalékát legyek, és más kártevő rovarok teszik ki. A zsákmányolt rovarokat a lárváknak gyűjtik, és azokat táplálják velük. A kifejlett darazsak inkább mézharmattal, növényi részekkel, és nektárral táplálkoznak. Szúrása fájdalmas, és duzzanattal jár. Mérge gyengébb, mint a házi méhé.

Görvélyfű levéldarázs

A görvélyfű levéldarázs nevét onnan kapta, hogy kifejezetten csak a göcsös, és a szárnyas görvélyfű levelein él. Testszínezete nagyon emlékeztet a darazsakéra, viszont potrohán nincs összeszűkülés. Színezete csak az ellenségei megtévesztésére szolgál. Darázsszerű kinézete ellenére nem csíp. Testhossza 11-14 milliméter. A faj egész Európa szerte elterjedt, és a Kaukázuson túl is gyakori.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Osztály: rovarok
Rend: Hymenoptera
Alrend: Symphyta
Család: Tenthredinidae
Nemzetség: Tenthredo
Faj: *Tenthredo scrophulariae*

Középső, és hátsó lábai teljesen sárgák. Lárvai akár 30 milliméter hosszúak is lehetnek, és 22 lábuk van. Testük fehér, fekete foltokkal. A lárvák augusztustól szeptemberig találhatóak meg az álltaluk fogyasztott görvélyfűféléken. A kövér hernyószerű lárvák októbertől hibernálják magukat. A kifejlett rovarok májustól, augusztusig repülnek.

Közönséges méhfarkas

A méhfarkas nevéhez méltóan főként a házi méhekre vadászik, melyeket lárvái számára ejt el. Ez a magányos darázs faj Európában, és Észak-Afrikában elterjedt. A nőtény fészek gyanánt

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztáltság: újszárnyúak
Öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: hártványsszárnyúak
Alrend: fullánkos darázs alkatúak
Alrendág: fullánkosok
Öregcsalád: méhalkatúak
Család: szitászdarázsok
Alcsalád: Philanthinae
Nemzetség: Philanthini
Nem: Philanthus
Faj: Philanthus triangulum

egy üreget készít a földben, majd ebbe rakja le petéjét. A felnőtt méhfarkas nektárral, és virágporral táplálkozik. Petéi számára egy üregbe 3-6 méhet raktároz el. Az áldozatát látása, és szaglása segítségével cserkészi be. A méhfarkas lábával elkapja áldozatát, és fullánkjával mérget fecskendez belé. Fészke felismerhető, kb. 1 centi átmérőjű, és a kikapart föld a bejárat körül karimát képez, tehát olyan, mint egy hangyafészek, csak valamivel nagyobb. Fekete sárga színezetű, feje nagy, repülési stílusa a szitakötőkre emlékeztető. A hím 8-10 milliméter hosszú, a nőtény 13-18 milliméter. Nagy károkat tud okozni a méhészeknek.

Védekezni úgy lehet ellene, ha a méhkaptár környezetét kőzúzalékkal, agyaggal, vagy kavicssal borítjuk, vagy a területet füvesítjük. A méhfarkas egyetlen természetes ellensége egy *Hedychrum rutilans* nevű élősködő darászfaj.

Padlásdarázs

A padlásdarázs egy újabb ragadozó darázs faj. Érdekessége hogy, az elejtett rovart megrágja, majd golyóvá összedolgozva szállítja el fészkéig. A kifejlett egyedek virágpont, és nektárt is fogyasztanak, valamint gyakran lakmároznak a túlrejt gyümölcsökből is.

Családot alkotva élnek. Fészkeik a papírdarázséhoz hasonlóak, csak jellemzően világosabb színűek. Fészkeiket leggyakrabban padlásokon készítik el, de a szabadban is találhatunk kisebb fészket növény szárazon.

Találhatunk fészkeket még házfalakon, vagy kerítésoszlopokon is. Jellegzetes darázs színezetű. Csápstorai feketék, vagy pirosas színűek.

A család legerősebb nőténye peterakás után, elfogyasztja a többi nőtény petéit, mindaddig, míg ezek a nőtények már csak mint dolgozók tevékenykednek. Ha a domináns nőtény elpusztul, egy másik lép a helyébe. Nem agresszív faj fullánkját csak végső esetben használja, főként a fészek védelmében.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztáltság: újszárnyúak
Öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: hártýásszárnyúak
Alrend: fullánkos darázs alkatúak
Alrendág: fullánkosok
Öregcsalád: redősszárnyú-darázs alkatúak
Család: redősszárnyú darázsok
Alcsalád: Polistinae
Nemzetség: Polistini
Nem: Polistes
Faj: Polistes nimpha

Óriás fürkészdarázs

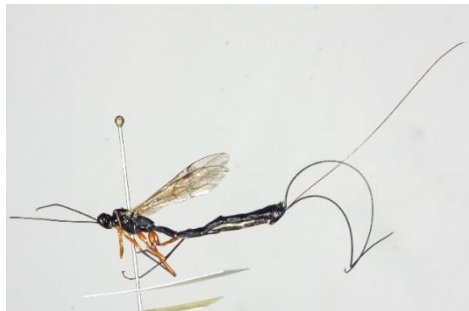
Az óriás fürkészdarázs testhossza 20-35 centiméter hosszú, teste hosszúkás karcsú. Szárnyai 15-21 milliméter hosszúságúak. Lábai feketék, alsó részei pirosak. Júniustól októberig találkozhatunk vele, az erdő széleken, erdei utak mentén. A nőstény hosszú, vékony,

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztáltság: újszárnyúak
Öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: hártványászárnyúak
Alrend: fullánkös darázs alkatúak
Öregcsalád: Ichneumonoidea
Család: fürkészdarázsak
Alcsalád: Pimplinae
Nem: Dolichomitüs
Faj: Dolichomitüs imperator

fekefe tojócsöve hosszabb, mint saját testhossza. Ragadozó faj. A fákbán élő rovarlárvákra vadászik, főleg a cincér lárvákra, melyekbe saját petéjét juttatja. Tehát petéjét más rovarok lárájába ülteti.

A nőstény hosszú tojócsövével bele fúr a fába, amíg el nem éri áldozatát. Fejlett szaglószerével keresi meg a fában rejtőző lárát. A fürkészdarázsak igen hasznosak, hiszen szinten tartják a kártevő rovarok egyedszámát. A pete a gazdatestet nem öli meg, minél tovább próbálja életben tartani, hogy addig tudjon belőle lakmározni, amíg tovább nem fejlődik.

A fürkészdarázsak az emberre egyáltalán nem jelentenek veszélyt, nem csípnek, nem agresszívak.

Királyi fémdarázs

A királyi fémdarázs (*Hedychrum nobile*) elterjedt szinte egész közép, és dél Európában, valamint Észak-Afrikában. Testhossza 7-9 milliméter. Teste fémesen csillogó, potroha élénk vörös, tora zöld, és vörös fényű. Homokos területeken fordul elő. Lárvaát a kaparódarazsak fészkeibe rakja. Június közepétől szeptemberig repülnek. Rendkívül dekoratív, fémes csillogású, parazita darázs faj.

Gyepi hangya

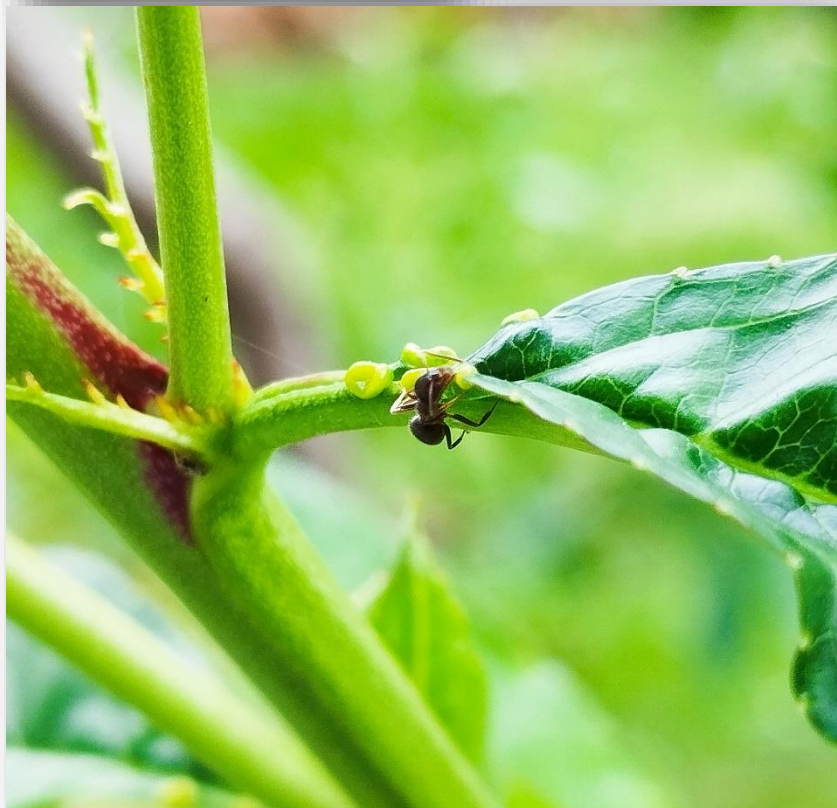
A hangyák az állatvilág takarítói. A gyepi hangya Európa szerte elterjedt faj, de nyugat-Szibériában is előfordulnak. Egy királynős hangyafaj, ami azt jelenti, hogy a kolónia élén egy királynő uralkodik. Királynőjük akár húsz évig is élélhet.

A gyepi hangya testhossza 2,5-8 milliméter. Testszínezetük sötétbarna. Kétbütykös hangyának nevezik, mivel a tor hátulján két darab dudor található. Főként füves területeken hozzák létre népes

kolóniákat, vagy járda széleken. Fészkeik jellegzetes hangya fészkek. A gyepi hangya étlapján szerepelnek kisebb rovarok, elhullott állatok, morzsák, növények. A hangyák nem számítanak kártevőknek mind addig, amíg a lakásban megjelennek. A hangyák tevékenységükkel hozzájárulnak a talaj javításához, és a beporzásban is szerepük van.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: hártácsszárnyúak
Alrend: fullánkös darázs
alkatúak
Család: hangyák
Nemzetség: Lasiini
Nem: Lasius
Faj: Tetramorium caespitum
lasius

Hangyák a világon mindenhol előfordulnak, kivéve a sarkvidékeket. A Földön több mint 6000 hangyafaj él. Európában körülbelül 200 fajuk fordul elő, amiből Magyarországon 70 faj honos. Úgy becsülik, hogy világszerte kb. 20 billió hangya él. Ez azt jelenti, hogy minden emberre kb. 2,5 millió hangya jut. Ezzel a hangyák a föld legnépesebb állatfajai.

A hangyák szaglása rendkívül kifinomult, és érzékeny. Feromonok segítségével kommunikálnak. A hangyáknak nincs tüdejük, és nincs fülük sem, viszont két gyomorral rendelkeznek. Egy hangya testsúlyának hússzorosát képes felemelni, ezzel a hangya a világ legerősebb állata.

A felnőtt hangyák csak cseppfolyós táplálékot tudnak fogyasztani. Vannak hangyafajok, melyek levéltetveket tartanak haszonállatként. A levéltetvek által kibocsájtott mézharmatot fogyasztják.

Mivel a hangyák szaglása szuper érzékeny, hatásos védekezés ellenük az erős. citrusos illat. Nem kedvelik, és kerülik a fahéj, és a menta illatát. Hatásos riasztó a teafa olaj, vagy a bergamot illóolaj.

Erdei vöröshangya

Az erdei vöröshangya elterjedt Európában, Észak-Amerikában, és Szibériában. Dél-Európában nem található meg. Jellegzetes erdei hangyafaj. Főként a tűlevelű erdőket kedveli, de persze a lombhullató erdőkben is élnek.

Ragadozó hangyák. Csoportosan kapják el a rovarokat, hernyókat, amikre főként a fák lombkoronájában vadásznak. Fokozottan védett faj, természetvédelmi értékük 50 000 forint.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: hártýásszárnyúak
Alrend: fullánkös darázs
alkatúak
Alrendág: fullánkösök
Öregcsalád: hangyaszerűek
Család: hangyák
Alcsalád: vöröshangyák
Nemzetség: vöröshangya-
rokonúak
Nem: vöröshangya
Alnem: valódi vöröshangya
Faj: *Formica rufa*

Nagy csapatban támadják meg áldozatukat. Rágójukkal megsebzik áldozatukat, és a sebbe hangyasavat fecskendeznek. Hangyasavat minden hangyafaj termel, sőt, minden hártýásszárnyú rovar termeli. A hangyasav egy egyszerű karbonsav. Tulajdonsága, hogy csípös ízű, és szagú, valamint maró hatású. Ez a hangyák leg hatásosabb védekező fegyvere. Az erdei vöröshangya a hangyasavat képes 1-2 centiméter távolságra kilövellni, ha szükséges. A vöröshangyák bolyai jóval nagyobbak a gyepi hangyákénál, és kolóniáik is népesebbek. Például, a legnagyobb Magyarországon talált

vöröshangyafészek magassága 2 méter, átmérője 9 méter volt.

Kolóniáik akár az egymilliós létszámot is meghaladhatják.

Rendkívüli érdekesség, hogy a bolyok főként egy királynősek, de előfordulnak több királynős fészkek is. Ha egy bolyban két királynő

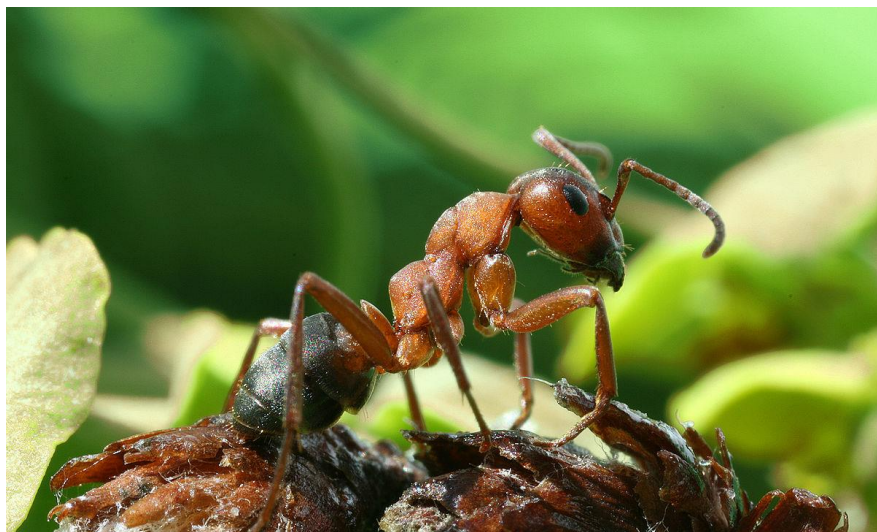
van, és a boly túlnépesedik, akkor az egyik királynő egy nagy csapat dolgozóval kivándorol, és új bolyt alapít a másiktól nem túl messze. További érdekesség, hogy ilyenkor a két boly kapcsolatban marad egymással, nem ellenségesek egymással, afféle szövetségben maradnak.

Kedvelik a napfényes meleg helyeket. Fészkeiknek ilyen helyeket választanak. A dolgozók a boly szerkezetét rendszeresen alakítják az időjáráshoz viszonyítva. A hőmérséklet, és a levegő nedvességtartamához igazítva alakítják folyamatosan a boly magasságát, és alakját.

Agresszív faj. Előfordul, hogy királynőjük elfoglalja más hangyafajok, vagy rokonfajok fészkeit. A fiatal királynő megszerzi egy dolgozótól a kiszemelt boly illatanyagát, majd bejutva a bolyba, megkeresi a királynőt, aztán végez vele, és átveszi a helyét.

A királynők a legtöbb petét márciusban rakják.

A régi népi gyógyászatban az erdei vöröshangyákból forrófürdőt készítettek, amit ízületi bántalmak, bénulás, és csúsz kezelésére használtak.

Borostyánsárga hangya

Könnyen felismerhető apró, teljesen borostyán színű hangyafaj. Ez egy ártalmatlan rejtőzködő hangyafaj, mely főként mezők, rétek lakója. Jellemző a fajra, hogy ritkán jönnek fel a felszínre. Több királynős hangyafaj. Egy bolyban két, vagy több királynő is lehet, amik egyáltalán nem ellenségesek egymással, nem rivalizálnak, hanem együttműködően teszik a dolgukat. Rovarokkal, mézharmattal, kisebb részt növényekkel táplálkoznak. Bolyaikban gyakran tenyésztenek levéltetveket, amiket a növények gyökerein nevelnek.

Egy bolyban több ezer egyedes is lehet a kolónia. A természetben a boly feletti területen általában elszáradnak a növények. Ahol nagyobb kiszáradt fűfolt van, ott valószínűleg egy boly található a talajszint alatt. A petéből nagyjából 6-8 hét alatt fejlődik ki egy kifejlett dolgozó.

Vörös lóhangya

Az egyik legnagyobb termetű, Magyarországon is előforduló hangyafaj. Fő tápláléka a rovarok, és a mészharmat. Feje nyúlánk,

tora, és feje vörös, potroha fekete.

A mediterrán vidékeken fordul elő, a Kárpát-medencénél északabbra már nem találkozhatunk vele.

Egy királynős kolóniákban élnek.

Fészkeiket a kidőlt korhadó fákban találhatjuk meg. A boly nem túl népes, legfeljebb pár száz dolgozót tartalmaz.

A bolyt csak is fákban építik. Gyakran megrágják a még élő fákat is, de ezek túl kemények ahhoz, hogy fészket

alakítsanak ki bennük. A dolgozók általában magányosan keresgélnek élelmet, a fákon, vagy a talajon. Nem agresszív, a harcot általában kerüli.

Polimorf faj. Ez azt jelenti, hogy színezete eltérő lehet.

Királynők lehetnek vörös fejűek, és teljesen fekete színezetűek is. Királynők 10-15 évig is élnek.

A dolgozók potrohukban képesek vizet, és táplálékot is tárolni.

Ország: állatok

Törzs: ízeltlábúak

Altörzs: hatlábúak

Osztály: rovarok

Rend: hártýásszárnyúak

Alrend: fullánkös darázs
alkatúak

Alrendág: fullánkösök

Öregcsalád: hangyaszerűek

Család: hangyák

Alcsalád: vöröshangyák

Nemzetség: lóhangyarokonúak

Nem: lóhangya

Faj: *Camponotus lateralis*

A Magyarországon is elő forduló lóhangyafajok:

- Nyerges lóhangya (*Camponotus atricolor*)
- Szőrös lóhangya (*Camponotus aethiops*)
- Ligeti lóhangya (*Camponotus fallax*)
- Óriás lóhangya (*Camponotus herculeanus*)
- Faodvasító lóhangya (*Camponotus ligniperda*)
- Vörös lóhangya (*Camponotus lateralis*)
- Szurkos lóhangya (*Camponotus piceus*)
- Sárgalábú lóhangya (*Camponotus tergestinus*)
- Fekete lóhangya (*Camponotus vagus*)

*A világ legnagyobb hangyafaja a 24 órás hangya (*Paraponera clavata*), amelynek egyedei 2-3 centiméter hosszúak is lehetnek. Szerencsére ez a nagy, és veszélyes hangyafaj, kizárólag Közép, és Dél-Amerika őserdeiben található meg. Hatalmas csápágókkal, és még fullánkkal is rendelkezik, amelyben idegbénító, és szövetkárosító mérget termelnek.*

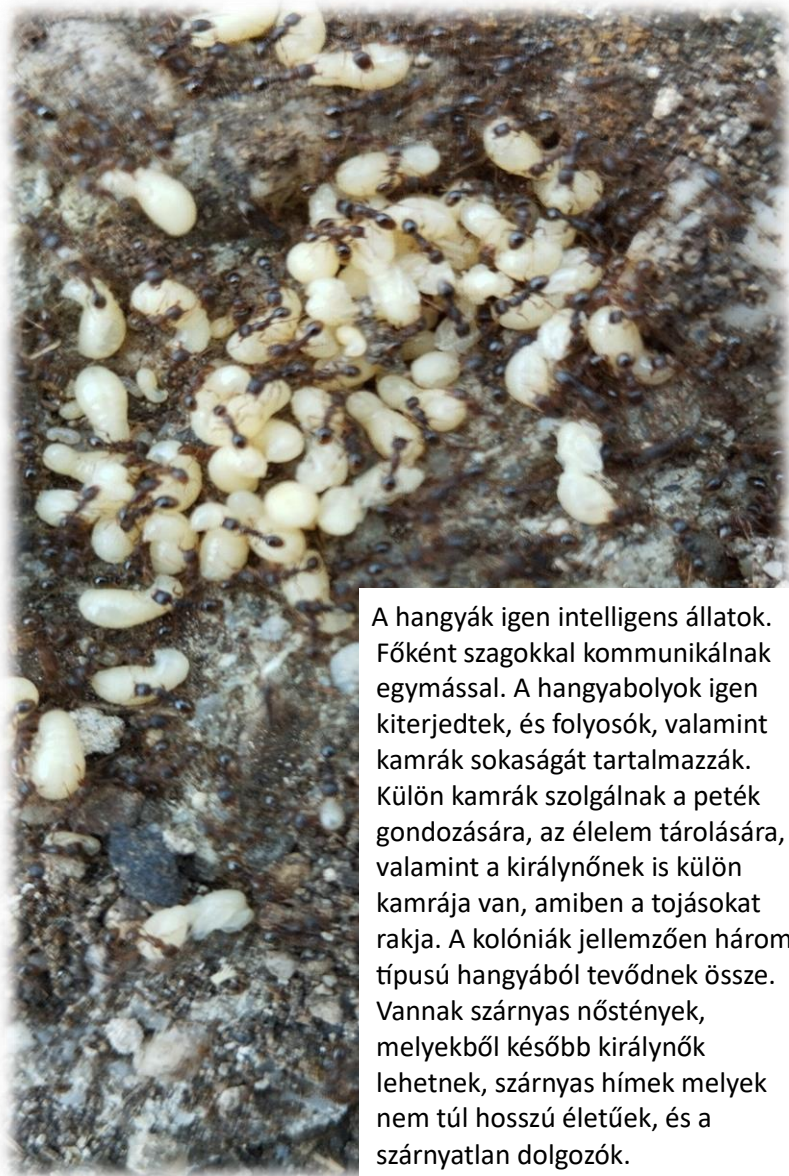
A faj magyar nevét onnan kapta, hogy csípése olyan fájdalmas, hogy egy teljes napon át tartó erős fájdalmat okoz. Főként rovarokkal táplálkozik, de kisebb gerinceseket is el tud ejteni.

Kis nyomottfejű-hangya

Több néven is ismert hazánkban. Nevezik kis vitézhangyának, és kis nyomottfejű-hangyának is. Európában honos faj. A királynő 4,2-6 milliméter hosszú. A dolgozók is nagyjából ilyen nagyságúak, 4,5-5,5 milliméteresek. A királynő színezete egységes sötét barna, a hasi része világosabb.

A nyílt füves területeket kedvelik. Mezőkön, réteken, erdő széleken építik, fű halom szerű bejárattal rendelkező fészkeiket. Több királynős, és egy királynős kolóniák is vannak. Kolóniák a királynőn kívül egy-két ezer dolgozóból állnak.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: hártýásszárnyúak
Család: hangyafélék
Nemzetség: Formica
Faj: Formica pressilabris

A hangyák igen intelligens állatok. Főként szagokkal kommunikálnak egymással. A hangyabolyok igen kiterjedtek, és folyosók, valamint kamrák sokaságát tartalmazzák. Külön kamrák szolgálnak a peték gondozására, az élelem tárolására, valamint a királynőnek is külön kamrája van, amiben a tojásokat rakja. A kolóniák jellemzően három típusú hangyából tevődnek össze. Vannak szárnyas nőtények, melyekből később királynők lehetnek, szárnyas hímek melyek nem túl hosszú életűek, és a szárnyatlan dolgozók.

Nagy szarvasbogár

A nagy szarvasbogár Európa szerte elterjedt faj. Magyarországon 2017-ben az év rovarának választották. Ázsiában is honos.

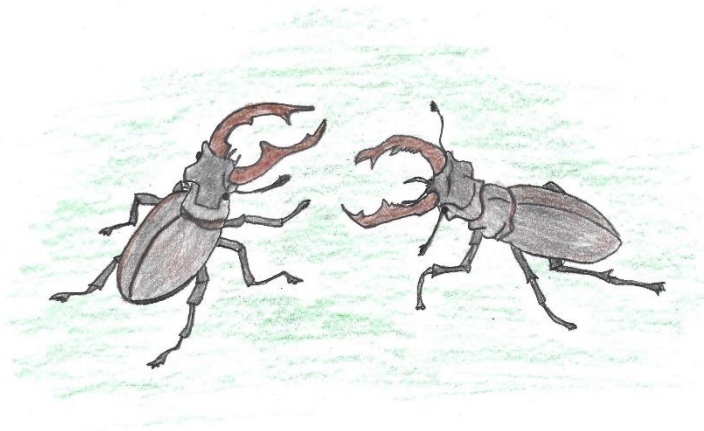
Európa legnagyobb rovára. 25-75 milliméter a testhossza. Hím, és nőstény külsőleg eltérőek, jól megkülönböztethetők. A hím rágói hatalmas agancsokká fejlődtek, melyeket más hímek elleni fegyverként használ, főként párzás idején. A nősténynél ezek az

nőstény szarvasbogár

agancsok egyáltalán nem találhatók meg. A hím feje is elég jellegzetes. Fejét oldalt, és hátul kiugró perem keretezi, emiatt a fej szélesebb az előtornál.

A nőstény testalkata szimpla bogár test. A nőstény teste kisebb mint a hímeké. Főként a tölgyesekben találkozhatunk a nagy szarvasbogárral.

A nagy szarvasbogarat xilofág bogárnak nevezzük. Xilofágnak nevezzük azokat a rovarokat, vagy más élőlényeket, melyek a fásszárú növények fatestéből táplálkoznak, vagy a fásszárú növények kérge alatt élnek. A szarvasbogarak a tölgyfák levélvel táplálkoznak, és lárvái is a tölgyfák kérgében élnek, és táplálkoznak.

A nőstények elülső lábai rövidek, és fogazott, ásásra alkalmasak, amíg a hím elülső lábai vékonyak, és megnyúltak. Test színezetük

sötétbarna, rágóik vörösesbarnák, szárnyfedői gesztenyebarnák. A tölgyfa nedvét ecetszerű alsó szájszerveivel szívogatja. Bár a tölgyfák a kedvencei nem ragaszkodik ehhez a táplálék forráshoz, ha a szükség úgy hozza más fák nedvein is élél. Szükség esetén elfogyasztja a mézet, vagy a cukros vizet is. Májustól augusztusig találkozhatunk a kifejlett bogarakkal. Testüket erős, és vastag kitinpáncél borítja. Természetes ellenségeik a töviszúró gébicsek. Az emlősök közül előszeretettel fogyasztja őket a nyest, a nyuszt, a hermelin, valamint a nagy pele, és az erdei pele.

A felnőtt rovarok napközben nem túl aktívak, a nap nagy részét táplálkozással, és pihenéssel töltik. Szürkületkor kezdenek éledezni, és este repülnek. A repülés nem túl könnyű számukra vaskos kitin páncéljuk miatt. Elég esetben, nehézkesen repülnek, gyakran mennek neki dolgoknak. A repülés júniusban a leggyakoribb, ilyenkor van a szaporodási időszakuk. Lárváik igen lassan fejlődnek ki, 5-7 év szükséges hogy elérjék a kifejlett rovar állapotot.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrendág: Scarabaeiformia
Öregcsalád: Scarabaeoidea
Család: szarvasbogárfélék
Alcsalád: Lucaninae
Nemzetség: Lucanini
Nem: Lucanus
Faj: Lucanus cervus

A nagy szarvasbogár elterjedési területe Európában.

Mivel megfogyatkozott az élőterülete, a tölgyesek, és mert ilyen lassan fejlődik ki, a nagy szarvasbogár az utóbbi évtizedekben erősen megfogyatkozott. Magyarországon védett faj, természetvédelmi értéke 10 000 forint.

Orrszarvúbogár

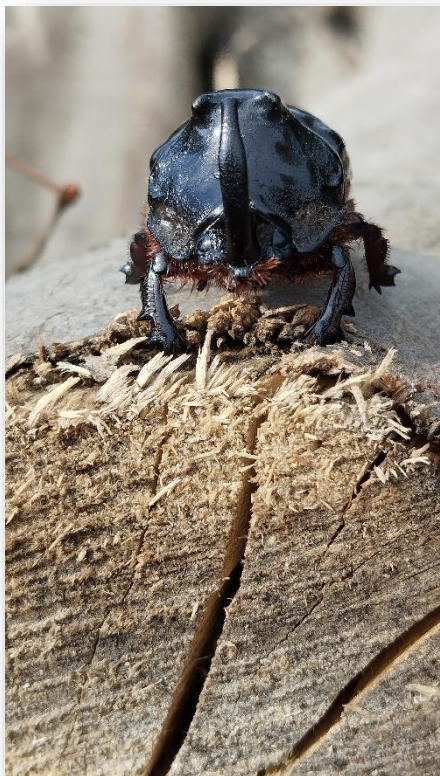
Az orrszarvúbogár is egy jellegzetes nagytermetű bogárfaj, amely nevét a fej elején lévő méretes, orrszarvú tülökszerű kinövésről kapta.

A hím, és a nőstény, akárcsak a nagy szarvasbogárnál, itt is rendkívül különböző. A hím testszínezete sötétebb barna, mint a nőstényé. A nőstény egyedeknél a fej elején kis dudor található ott, ahol a hímeknek a tülökszerű kinövés van. A hím, és a nőstény azonos méretűek, 20-43 milliméteresek.

Az orrszarvúbogár a ganajtúró bogarak családjába tartozik. Ez a legnagyobb ganajtúrófaj Európában. A faj Európában, Észak-Afrikában, és Észak-Ázsiában honos.

Az orrszarvúbogár egy úgynevezett szaproxilofág faj, ami azt jelenti, hogy lárvái korhadó fákban fejlődnek, és a korhadó faanyaggal táplálkoznak. Júniustól augusztusig találkozhatunk a kifejlett rovarokkal, főként a kora, és késő esti órákban. Az orrszarvúbogarak is főként este aktívak, napközben pihennek, megbújnak.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Scarabaeiformia
Család: ganajtúrófélék
Alcsalád: óriásbogárformák
Nemzetség: Oryctini
Nem: Oryctes
Faj: Oryctes nasicornis

A nőstények petéiket korhadó fatörzsekbe, komposztkupacokba, fűrészporkupacokba rakja.

Lárvái nagyok, halvány sárgás-fehérek, és görbült testűek, mintha össze akarnának gömbölyödni.

A lárvák tápláléka az őket

körülvevő szerves hulladék. 2-3 éven át ebben a közegben élnek, majd amikor elérik a 10-12 centiméteres hosszt, a talajba ásva magukat bebábozódnak, és így töltik a telet, majd a nyár elején kifejlett bogárként bújnak elő. Egyik legádázabb természetes ellensége az óriás-törösdarázs, amely a lárvákat támadja meg. Az orrszarvúbogár lárvái is igen lassan fejlődnek, legalább öt évbe telik mire kifejlett bogár lesz belőlük. Magyarországon védett, természetvédelmi értéke 50 000 forint.

Az orrszarvúbogár szarvát nem használja harcra. Békés természetű bogár. A hímek közti versengést a szarv mérete dönti el. Az orrszarvúbogár saját testsúlyának akár 850-szeresét is elbírja.

Óriás-törösdarázs

Az óriás-törösdarázs az orrszarvúbogarak legfőbb természetes ellensége. Nem a kifejlett bogarakra veszélyes, hanem a lárváikra, melyekben a darázs saját petéit helyezi el. A nőstény darázs felkutatja az orrszarvúbogár lárváját, majd leásza magát hozzá, megszúrja, ezzel nem öli meg, csupán megbénítja, és ráragasztja petéjét az oldalára. A kikelő darázslárva az orrszarvúbogár lárvát szépen lassan elevenen fogyasztja el.

Az óriás-törösdarázs Európa déli és középső felén fordul elő. Magyarország, sőt, Európa legnagyobb testű darázsfaja. Testhossza elérheti a 45 millimétert is. Nagy mérete, és eléggé hangos, zúgó repte ellenére egyáltalán nem agresszív faj. Fullánkja ugyan van, de azt csak a legvégső esetben használja. Sőt nemcsak hogy, nem agresszív, de kifejezetten félnék faj. Mozgásra, hessegetésre inkább messzire repül. A felnőtt egyedek virággal, nektárral, és mézsharmattal táplálkoznak.

Védett darázsfaj, természetvédelmi értéke 50 000 forint.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: hártýásszárnyúak
Alrend: fullánkósdarázss-
alkatúak
Család: törösdarázssak
Nem: *Megascolia*
Faj: *Megascolia maculata*

Aranyos rózsabogár

Az aranyos rózsabogár egy ganajtúró bogárfaj. Könnyen felismerhető jellegzetes csillogó, fémes színezetéről. Teste alsó része rézvörös. A kifejlett bogár testhossza 14 és 20 milliméter között van. Testét erős kitenpáncél borítja, akár a szarvasbogárét. A hátán lévő külső szárnyfedőit repülés közben zárva tartja, hártvás szárnyait, amikkel repül, oldalsó réseken dugja ki, és így repül. Lábai végén recék találhatók, melyek a kapaszkodásban segítik.

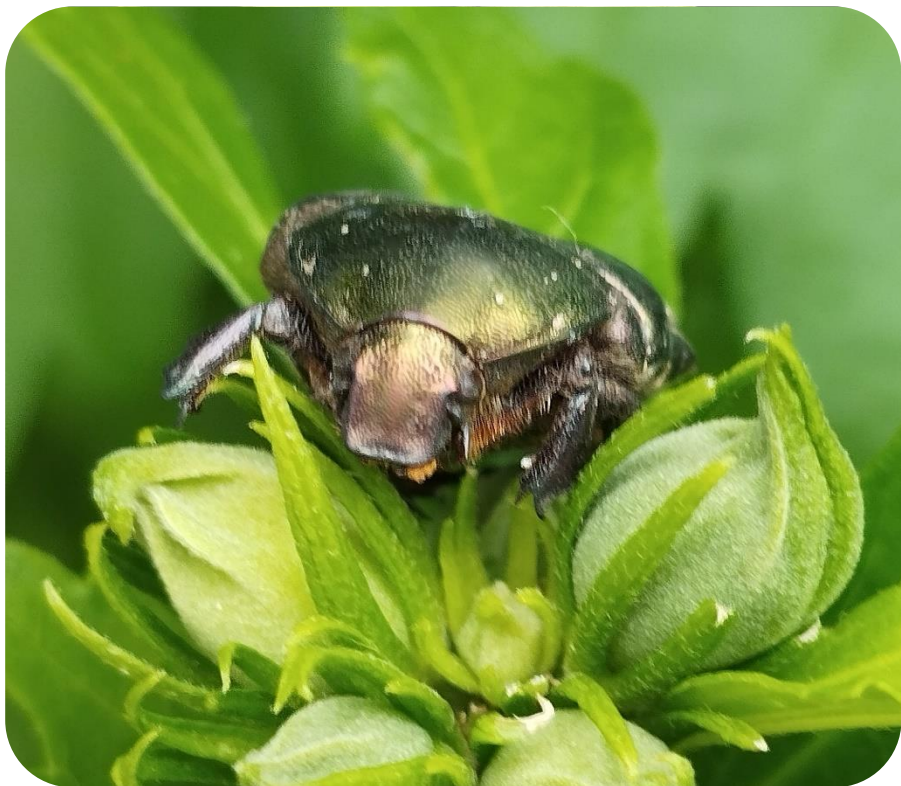
Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Scarabaeiformia
Család: ganajtúrófélék
Alcsalád: virágbogárfélék
Nem: Cetonia
Faj: Cetonia aurata

Külsőleg nagyon könnyen összekeverhető a zöld cserebogárral, mivel méretük, és színezetük egyforma. Viszont a zöld cserebogár zömökebb alkatú, potroha domború, a rózsabogár teste inkább lapított.

A rózsabogár három pár ízelt lába szintén zöldes fényű, rézvörös árnyalattal. Csápjai tíz ízből állnak.

Az aranyos rózsabogár virágszirmokkal, nektárral, lárvái korhadó fa részekkel táplálkoznak. Lárváit korhadó fatuskókba rakja. Lárvai több évig fejlődnek.

A kifejlett rovar kedvenc eledele a rózsák szirmai, erről kapta nevét a faj. A meleg időt kedveli. Hűvös esős időben egyáltalán nem repül. Június elejétől szeptember végéig találkozhatunk vele.

Bundásbogár

A bundásbogár testhossza 8-13 milliméter hosszú, Testszínezet feketésszürke. A toron található fedőszárnyak alapszíne fekete, melyen különböző elhelyezkedésű, és számú, fehéres-sárgás foltok vannak. Neve onnan ered, hogy egész testét fehéres-sárgás sűrű szőrzet borítja.

A kifejlett bogár virágokkal táplálkozik. Enyhén kártevő fajnak számít mivel előszeretettel fogyasztja a gyümölcsfák, és a rozsfélék virágait is, valamint a szőlőt is szereti. Tavasszal a gyümölcsfák virágzásakor találkozhatunk első példányaival.

A meleg, napos időt kedvelik.

Meleg időben repülnek ki táplálkozni. Hűvösebb időben a talajszinten pihennek. Lárváik a talajban fejlődnek, vagy korhadó fákban. Lárvai korhadó farészekkel, és a növények gyökereivel táplálkoznak. A bundásbogarak valamiért szeretik a kék színt, vonzza őket a kék. Úszni nem tudnak. Ha egy kék edénybe vizet engedünk, és ezt kitesszük a bogár belemászik és megfullad.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Scarabaeiformia
Öregcsalád: Scarabaeoidea
Család: ganajtúrófélék
Alcsalád: virágbogárformák
Nemzetség: Cetoniini
Alnemzetség: Cetoniina
Nem: Tropinota
Alnem: Epicometis
Faj: Tropinota hirta

Magyarországon elő forduló virágbogárformák:

- Aranyos rózsabogár (*Cetonia aurata*)
- Sokpettyes virágbogár (*Oxythyrea funesta*)
- Pompás virágbogár (*Protaetia aeruginosa*) Természetvédelmi értéke 5000 ft.
- Smaragdzöld virágbogár (*Protaetia affinis*) Természetvédelmi értéke 10 000 ft.
- Márványos virágbogár (*Protaetia marmorata*) Természetvédelmi értéke 5000 ft.
- Magyar virágbogár (*Protaetia ungarica*) Természetvédelmi értéke 10 000 ft.
- Olajzöld virágbogár (*Protaetia cuprea obscura*)
- Rezes virágbogár (*Protaetia fieberi*) Természetvédelmi értéke 50 000 ft.
- Bundásbogár (*Tropinota hirta*)
- Hegyi virágbogár (*Gnorimus nobilis*)
- Nyolcpettyes virágbogár (*Gnorimus variabilis*) Természetvédelmi értéke 50 000 ft.
- Remetebogár (*Osmoderma eremita*) Természetvédelmi értéke 250 000 ft.
- Keleti prémesbogár (*Trichius sexualis*)
- Nyugati prémesbogár (*Trichius fasciatus*)
- Suta virágbogár (*Valgus hemipterus*)

A virágbogárformák a világ minden táján elő fordulnak, kivéve a sarkköröket. Világszerte 4339 ismert fajuk van, legsűrűbben a trópusokon fordulnak elő · Európában 11 nembe sorolt, 90 fajuk, és alfajuk honos.

Magyar virágbogár

Kelet-Európa, és Nyugat-Ázsia nagy részén előfordul. Magyarországon a Hortobágyi nemzeti park területén fordul elő leggyakrabban. Megjelenésre szinte teljesen olyan, mint az aranyos rózsabogár, a különbség az, hogy a magyar virágbogár szárnyfedőin fehér foltocskák találhatóak. Lábszárain fehér térdfoltok vannak. Teszthossza 15-22 milliméter között van. Természetesen a napos, meleg időt kedveli. Főként a nagy, nyílt, füves területeken fordul elő, lösztalajos területeken sűrűbben találkozhatunk vele. Főként bogáncs, és őszirózsafélékkel táplálkozik. A virág nedvdús részeit, és a virágzatot fogyasztja. A kifejlett rovarokkal májustól júliusig találkozhatunk. Érdekeség a fajról, hogy nem túl mozgékony, ritkán repül.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Scarabaeiformia
Öregcsalád: Scarabaeoidea
Család: ganajtúrófélék
Alcsalád: virágbogárformák
Nemzetség: Cetoniini
Alnemzetség: Cetoniina
Nem: Protaetia
Alnem: Netocia
Faj: Protaetia ungarica

Erdei álganéjtűró

Ez a közepes nagyságúnak mondható, teljesen fekete bogár egész Európa szerte elterjedt. Főként a hegyi, és dombvidékeken telepszik meg. Testhossza 12-19 milliméter. Bomló szerves anyagokkal, korhadó növényi részekkel, bomló állati tetemekkel táplálkozik. Lárváira számára üreget ás, és az üreget összegyűjtött

ürülékkel tölti meg, mivel lárvai ezzel táplálkoznak. A felnőtt bogarak gyakran táplálkoznak gombákkal. Az erdőkben találhatóak meg. Kedvenc élőhelyei a hegyi erdők, bükkösök.

Ezért nevezik erdei ganéjtűrónak is. Júniusban bújnak elő az első imágók. A lárvák az üregükben áttelelnek, majd tavasszal bebábozódnak. A lárvákból egy év alatt lesz kifejlett rovar.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Scarabaeiformia
Öregcsalád: Scarabaeoidea
Család: álganajtűró-félék
Nem: Anoplotrupes
Faj: Anoplotrupes
stercorosus

Májusi cserebogár

Egész Európa szerte elterjedt cserebogárfaj. Előfordul még Törökország, és Nyugat-oroszország területén is. Kitines szárnyfedői barna színűek. A fej, az előtor, és a potroh alsó része szürkés fekete színezetű. A kifejlett bogár 23-30 milliméter hosszúságú. Külső jellegzetességei közé tartozik még, hogy potroha oldalán háromszög alakú fehér sávozás látható, ami egy hosszú nyúlványban végződik. Másik külső jellegzetessége a fejen lévő, lemezes csápjai. A csápok szagló, és tapintó szervként is működnek. A májusi cserebogár jelentős károkat okoz a mezőgazdaságban. Viszont nem a kifejlett bogarak felelősek a károkozásért, hanem a nagy étvágyú lárvák. A nőstény lárváit a talajra, a sűrű növényzetbe rakja le.

Egy kupacba 20-30 petét rak. A májusi cserebogár teljes átalakulással fejlődik ki. A lerakott petékből 30-50 nappal a lerakásuk után, kikelnek a lárvák, melyek 4-5 centiméteresek. A c alakban görbült testű, piszkosfehér színű lárvák négy évig fejlődnek mire kifejlett cserebogárrá válnak. Ezalatt a négy év alatt, a talajban a növények gyökérzetét, és lágy részeit fogyasztva károsítják a növényeket. Először a tojásrakás évében, a nyár végén vedlenek, másodjára a következő nyár elején. A kifejlett rovarokkal májustól, június végéig találkozhatunk. A rovar két évet tölt lárvá alakban, kb. 1 méter mélyen a föld alatt. Élete harmadik évében a nyár közepe környékén bábozódik be, nagyjából egy ásonymnyi mélyen. A bábból őszre fejlődik ki az imágó, azaz a kifejlett, ivarérett rovar. A kifejlett bogár a talajban tölti a telet, és a következő ősszel bújik elő.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Scarabaeiformia
Család: ganajtúrófélék
Alcsalád: cserebogárformák
Nemzetség: cserebogár-rokonúak
Nem: Melolontha

Nem: Melolontha
Faj: Melolontha melolontha

Április végén, május elején történik a rajzás. A kifejlett bogarak levelekkel, és lágyszárú növényi ré-

szekkel táplálkoznak. A kifejlett egyedek a rajzás után nagyjából 4-6 hétig élnek. Ahhoz képest, hogy milyen sokáig fejlődnek ezek a rovarok, felnőtt életük igen csak rövid. Tulajdonképpen rajzáskor párosodnak, majd lerakják petéiket, ezután nem sokkal elpusztulnak.

Erdei cserebogár

Kinézetre szinte teljesen ugyanolyan mint rokona a májusi cserebogár, kivéve, hogy szárnyfedői világosabbak, a tor alsó része enyhén szőrös, és barnás színű.

Az erdei cserebogár előtora vörös színezetű. Testhossza 2,5-3,5 milliméter.

Erdő lakó bogár. Erdők, és erdőszélek lakója. A két faj a potroh végéről is megkülönböztethető. Az erdei cserebogár potroha hirtelen elkeskenyedő, és gömbben

végződik. Az erdei cserebogár fejlődése ugyanolyan hosszas, mint, rokonáé, négy évig tart. Közép-Európa keleti részétől a Bajkálontúli Szibériáig elterjedt. A kifejlett egyedekkel április végétől, június végéig találkozhatunk.

Hazánkban több neve is van. Nevezik lógesztenye cserebogárnak, vadgesztenye bogárnak, és gesztenye cserebogárnak is.

A nőtény párzás után beássa magát a földbe, majd peterakás után elpusztul.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Scarabaeiformia
Család: ganajtúrófélék
Alcsalád: cserebogárformák
Nemzetség: cserebogár-
rokonúak
Nem: Melolontha
Fai: Melolontha hippocastani

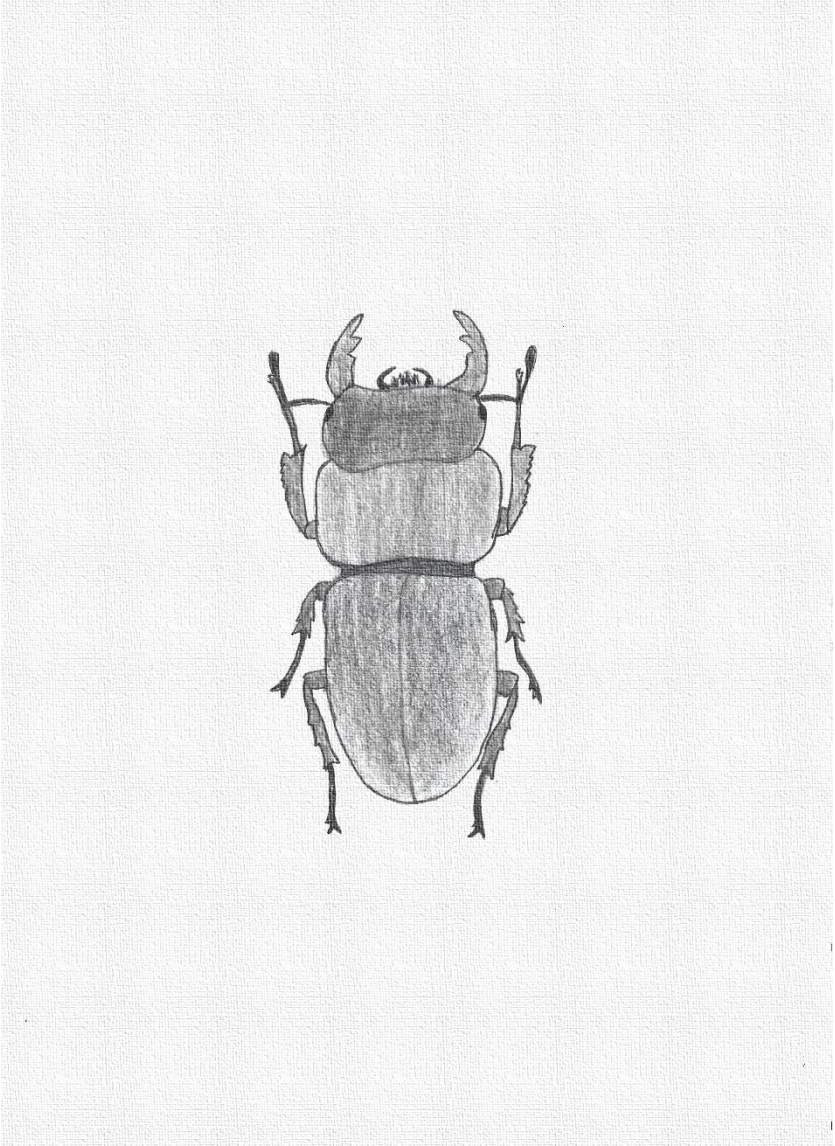
Kis szarvasbogár

A kis szarvasbogár nevéhez méltóan, valamivel kisebb, mint rokona a nagy szarvasbogár, és szarvakká fejlődött rágói is jóval kisebbek. Testét erős fekete kitinpáncél borítja. Teste zömök, laposkás, elöl- hátul egyforma széles, fénytelen fekete.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Scarabaeiformia
Család: szarvasbogárfélék
Alcsalád: Lucaninae
Nem: *Dorcus*
Faj: *Dorcus parallelipipedus*

A hím, és a nőstény külső megjelenésükben szinte teljesen egyformák. Az egyetlen kis külső jegy mely alapján meg lehet különböztetni őket, a rágójuk alakja. A hím rágóján található felfelé álló fog a nőstényeknél hiányzik. Lombhullató erdők lakója. Főként a tölgyeseket kedveli. Dombos, hegyes tájak erdeiben a leginkább elterjedt. Magyarországon védett rovar, természetvédelmi

értéke 5000 forint. A kifejlett rovarok a fák nedveivel táplálkoznak. A tölgyfák a kedvenc táplálék forrásaik. Lárvaik lassan fejlődnek, legalább 5 év mire kifejlett rovar lesz a petéből. A nőstény petéit a korhadó fák tuskóiba, vagy gyökerei közé rakja. A lárvaik korhadó fa részekkel táplálkoznak. Főként a koraesti, esti órákban aktívak. Főként májustól június végéig találhatunk imágókat.

Magyarországon honos cserebogárformák

A cserebogárformák a ganajtúrófélék családjának egyik alcsaládja. Ebbe az alcsaládba 28 élő, és egy mára már kihalt nemzetség, és 11 nemzetségen kívüli nem tartozik.

A cserebogárformákban közös tulajdonság hogy, lárváik több évig fejlődnek a talajban, és eközben a növények gyökereivel táplálkoznak. A kifejlett rovarok is növényekkel táplálkoznak. Kártékony rovarnak számítanak.

Erdei cserebogár (Melolontha hippocastani)

Májusi cserebogár (Melolontha melolontha)

Hamvas cserebogár (Melolontha pectoralis):

Méreteiben megegyezik rokonával, az erdei cserebogárral. Előtora barnás, vagy feketés. testét sűrű, apró szőrzet borítja, amittől hamvas színezetet kap a rovar.

Áprilisi cserebogár (Holocheilus aequinoctialis):

Áprilisban, és májusban rajzanak. A sikeres párzás, és peterakás után a felnőtt rovarok elpusztulnak. Testszínezetük világos barnás. Hasi részét dűsbarna szőrzet borítja.

Tavaszi cserebogár (Holocheilus vernus):

Kis, zömök cserebogár. Mérete 15-20 milliméter. Küllemében hasonlít az áprilisi cserebogárra, csak színezete sötétebb. Áprilistól júniusig találkozhatunk vele.

Tavaszeégi cserebogár (Rhizotrogus aestivus):

A kifejlett rovar már nem táplálkozik, mivel rövid életű. Párzás, és peterakás után elpusztulnak. Testmérete 13-14 milliméter.

Dombvidékek, síkságok lakója. Feje, és előtora világosbarna. Az

előtor alsó része, és hasa barna szőrzettel borított. Szárnyfedői fényes, világos barnák.

Csapó cserebogár (Polyphylla fullo):

Alapszínezetük sötétbarna, vagy fekete, melyet apró, szabálytalan, fényes fehér foltok borítanak. A kifejlett imágó 30-35 milliméter nagyságú. Júniusban és júliusban rajzanak. A faj érdekessége hogy, a potroh utolsó potrohlemezőnek, és szárnyvégeinek összedörzsölésével képes cincogó hangot kiadni.

Keleti cserebogár (Anoxia orientalis):

Rajzásuk szintén júniusban, és júliusban történik. Testük alapszínezete vöröses barna, melyet sűrű, rövid szőrzet borít. Szárnyfedőin hosszanti fehéres szőrzet emelkedik ki az alap szőrzetből. Előtorán két oldalt két-két kis szőrtelen terület található. Európa délkeleti részén honos. Magyarországon nem túl gyakori. A homokos területek lakója.

Pusztai cserebogár (Anoxia pilosa):

Színe sötétbarna, teste felső részét barnás pihezőrz borítja, teste alsó részét pedig még sűrűbb, fehér, már szinte bundát alkotó pihezőrz borítja. A kifejlett imágó testhossza 21-24 milliméter. A homokos talajt kedvelik. Júniustól augusztusig találkozhatunk velük.

Júniusi cserebogár (Amphimallon solstitialis):

A felnőtt egyedek hosszúkás testűek, színezetük világos, sárgás barna. Csápjai, és lábai vöröses sárgák. Szárnyfedőin külön-külön az előtortól hátrafelé haladva 3-4 vékony, fehéres csík fut végig a szárnyfedők végéig. Testhosszuk 16-20 milliméter.

Kis sárgacserebogár (Amphimallon assimilis):

A legkisebb cserebogárfaj, testhossza mindössze 10-14 milliméter. Színezete barnássárga. Lárvája két év alatt fejlődik kifejlett rovarrá. Május és július között aktívak.

Aszalványmoly

Az aszalványmoly egy, az egész világon elterjedt kártevő molylepkefaj. Teste hosszúkas keskeny alkatú. A kifejlett lepke testhossza 8-10 milliméter. Szárnyai csokoládé, vagy vörös barnák, hátsó részük pedig hamuszürke. Tora, és feje rozsdavörös.

Szárnyfeszítávolsága 14-18 milliméter.

Főként az élelmiszer tárolására szolgáló helyiségekben telepszik meg. Lárváit az élelmiszerek közvetlen közelébe rakja.

Megtalálható gyümölcsökben, növényi őrleményekben, szárított növényekben, dohányban, csokoládében, olajos magvas növényekben, fűszerekben, száraz tésztában is. A nőtény naponta

25-140 petét rak. A lárvák 4-5 nap alatt kikelnek, és elkezdik az evést. Jelenlétét könnyen felismerni, a hernyó ürülékkel teli, sűrű fonadékfátylairól. A hernyói sajnos igen ellenállóak. A hernyó bebábozódása után 7-10 nappal előbújik a kifejlett lepke. Lárvája nagyjából 20 milliméteres sárga árnyalatú kukac.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztályság: újszárnyúak
Öregrend: lepkealakúak
Rend: lepkék
Alrend: valódi lepkék
Alrendág: Heteroneura
Osztag: Ditrysia
Tagozat: Tineina
Altagozat: Tineina
Öregcsalád: Pyraloidea
Család: fényiloncafélék
Alcsalád: karcsúmolyok
Nem: Plodia
Faj: Plodia interpunctella

Készletmoly

A molylepkékre általánosságban igaz hogy, a fény vonzza őket. A készletmoly egy újabb ételmoly faj. A kifejlett lepke 8 és 11 milliméter hosszúságú, szárnyfesztávolsága 14-17 milliméter között van. Mindenféle növényi örleményben (liszt, kukoricaliszt), rizs, szárított növényekben megtalálható. A sötét, párás kamrákban, raktárakban hamar elszaporodik. A kifejlett lepke 3-12 napig él. A nőstény rövid élete során 100-300 petét rak. A petéből 40-200 nap alatt fejlődik ki a kifejlett lepke. Ez az idő függ a hőmérséklettől, és a páratartalomtól, valamint a rendelkezésre álló táplálék mennyiségétől. Hernyója sárgásfehér,

vagy rózsaszín színezetű, hosszúsága 11-15 milliméteres.

Az élelmiszymolyok főként szagok alapján tájékozódnak. A leghatásosabb védekezés ellenük az olyan növények kihelyezése, melyek szagától undorodnak. Ilyen növények a komló, a levendula, a citrom, vagy a babérlevél. Ezeket az illatokat a ruhamolyok is utálják. Hatásos még a cédrusfa, az eukaliptusz, és a rozsmaring vagy ezek illóolaja.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztáltság: újszárnyúak
Öregrend: lepkealakúak
Rend: lepkék
Alrend: valódi lepkék
Alrendág: Heteroneura
Osztág: Ditrysia
Tagozat: Tineina
Altagozat: Tineina
Öregcsalád: Pyraloidea
Család: fényiloncafélék
Alcsalád: karcsúmolyok
Nem: Ephestia
Faj: Ephestia elutella

Lisztmoly

Az egész világon elterjedt ételmoly faj. A kifejlett lepke színezete: ólomszürke alapszín, halvány kékes vörös árnyalattal. A kifejlett lepke 8-11 milliméter hosszú, szárnyfesztávolsága 17-25 milliméter. Főként örölt gabonafélékbe rakja petéit, innen a neve is. A kifejlett nőtény csupán néhány napig él. Rövid élete alatt folyamatosan rakja petéit, főként az örleményekbe, vagy azok zsákjaira. Egy nőtény élete során nagyjából 200 petét rak. Petéi fehérek, ezért a lisztben szinte észrevehetetlen. A petékből 7-14 nap múlva bújnak elő a feketésbarna fejű, fehéres testű, apró hernyók, melyeket lisztukacnak is nevezünk. A hernyó folyama-

tosan sző, és a szöveték védelmében fogyasztja táplálékát.

A hernyó 8-10 hétig fejlődik.

Ezután egy biztonságos helyen gubót készít, és abban bebábozódik. Általában kisebb csoportokat alkotva bábozódnak be.

Az eldugott helyeken lévő báb 8-10 milliméter. A friss báb még fehér színű, majd szépen lassan megbarnul. A lepkék 10-14 nap múlva kelnek ki. A kifejlett moly nem szereti a fényt, napközben az eldugott, sötét zugokban összezárt szárnyakkal pihen. Nagyon gyorsan szaporodnak, egy év alatt 2-4 nemzedék is kifejlődhet.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztáltság: újszárnyúak
Öregrend: lepkealakúak
Rend: lepkék
Alrend: valódi lepkék
Alrendág: Heteroneura
Osztág: Ditrysia
Tagozat: Tineina
Altagozat: Tineina
Öregcsalád: Pyraloidea
Család: fényiloncafélék
Alcsalád: karcsúmolyok
Nem: Phycitini
Faj: Ephestia kuehniella

Lepkék

A lepkék a rovarok osztályának egyik legváltozatosabb, és legszínpompásabb rendje. Világszerte eddig nagyjából 180 000 fajukat tartják számon. Magyarországon 3500 fajuk él.

A lepkék teljes átalakulással fejlődnek. A meleg nyári időszakban találkozhatunk a legtöbb lepkefajjal.

Testüket, és szárnyaikat, apró, színes pikkelyek, és szőrök borítják. A színpompás fajok színeit, festékanyagok, vagy a testüket borító apró, kitin pikkelyek fényvisszaverődése okozza. Fő mozgási formájuk a repülés, melyhez két pár szárnyat használnak. Lábaik ugyan vannak, de ezek inkább csak kapaszkodó lábak, járásra nem alkalmasak. Hárompár lábuk van, melyek végén két-két karom található.

A lepkék a fejlett szárnyas rovarok öregrendjébe tartoznak, és azon belül a lepidoptera rendet alkotják. A Lepidoptera szó jelentése pikkelyes szárnyú, mivel szárnyaikat is egymást átfedő, apró kitinpikkelyek borítják. Ezek úgy helyezkednek el, mint a tetőn a cserepek. Szárnyaik repülés közben összekapcsolódnak és egységes felületet alkotnak. A legtöbb lepkefaj két szárnypárját különböző típusú testrészek kapcsolják össze, hogy a repüléshez a szárnyak mozgása összhangba kerüljön.

Vannak éjszakai, és nappali lepkék. Az élénk, feltűnő színezet a nappali lepkék jellemzője, az éjszakai lepkék színezete általában szürkés, vagy barnás árnyalatú. A nappali lepkék színezete valószínűleg a párkeresésben is fontos szerepet játszik. Viszont az udvarlás legfőbb komponense a feromonok kibocsátása. Egyes fajoknál a hímek bocsátják ki az illatanyagokat, hogy a nőstényeket magukhoz csábítsák, más fajoknál a nőstények teszik ugyanezt.

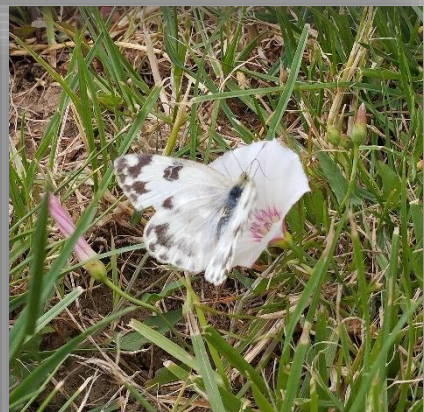
Szájszervük még a rovarok világán belül is egyedi. Testükhöz képest igen hosszú pödör nyelvvel rendelkeznek. Csőszerű

szájszervük két részből tevődik össze. Az állkapcsi belső karéj alsó, illetve külső feléből nőtt össze. Szájszervüket laprugószerűen felpöndörítve tartják, amikor nincs rá szükségük. Az alsó ajak tapogatói dús szőrzettel rendelkeznek, ezek érzékszervekként hasznosulnak. A kifejlett lepkék általában nektárral táplálkoznak, de vannak olyan fajok is, amik kifejlett korukban egyáltalán nem táplálkoznak. A nőtények petéiket egy kupacba rakják, általában a növényi levelek alsó oldalára. A petékből hernyók lesznek. A hernyók teste 14 szelvényből áll. A toron található 3 szelvény, és a potrohon 11. A fej egy külön rész, melyen a száj mellett található még hat pár pontszem, és egy pár csáp.

Míg a kifejlett lepke nagy szerepet játszik a beporzásban, a hernyók igen kártékonyak, mivel a növények leveleivel táplálkoznak. Szájszervük erős, fogazott szájszerv, ami a növényi részek fogyasztására alkalmas. A hernyók gyorsan nőnek, és közben többször is vedlenek, míg végül bebábozódnak.

Érdekesség, hogy egyes fajok nőtényeinek szárnyai elcsökevényesedtek, így azok nem képesek repülni, csak mászni.

A lepkék nem rendelkeznek hallószervekkel, viszont a fejükön elhelyezkedő hosszú, antennaszerű csápok felfogják a földön, és a levegőben terjedő rezgéseket.

Érdekes, hogy bár nagyon színpompásak, látásuk még sem túl jó. Ezért van az, hogy a tájékozódásban, vagy a kommunikációban a rezgésekre, és a szagokra hagyatkoznak.

Szaporodásuk leggyakrabban két ivarú, viszont vannak fajok melyek képesek szűznemzéssel, vagy lárvanemzéssel is szaporodni.

Amerikai szőlőkabóca

Magyarországon nem őshonos, hanem behozott faj a szőlősgazdák nagy bánatára. Ugyanis ez az Észak-Amerikában honos kabóca faj rendkívül nagy pusztítást visz végbe a szőlő ültetvényekben. Nem maga a rovar káros, hanem az általa terjesztett *Candidatus Phytoplasma vitis* nevű baktérium.

A kifejlett rovar elérheti az öt milliméter hosszúságot is. Teste keskeny, hosszúkas.

Színezete sárgásbarnás, narancsos árnyalatú, fehér foltokkal.

Lárvái sárgásak, és áttetszőek, nagyjából 1,3 milliméteresek, és hosszúkasak.

Tojásaikat augusztustól októberig rakják. Szerencsére egynemzedékes faj, tehát évente csak egy nemzedék fejlődik ki. Petéiket a szőlőtőke foszló kérge alá rakják, majd a tojások itt áttelelnek. A lárvák 7-8 hét alatt fejlődnek ki. A kifejlett rovarok július elejétől szeptember végéig rajzanak. Élettartamuk 1 hónap.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: kabócák
Család: mezeikabóca-félék
Nem: Scaphoideus
Faj: Scaphoideus titanus

A rovar álltal terjesztett arany-színű sárgaság elleni leghatásosabb védekezés, a gyakori permetezés. A fajnak több természetes ellensége is van, melyek fékentarthatják a faj szaporodását. Ezt a fajt előszeretettel vadásszák a katicák, a pókok, és a fátyolkák. Természetes ellenségei még a fűrkészdarazsak is.

Vérfoltos kabóca

Egész Európában elterjedt faj. Jellegzetessége a fekete testén lévő piros minták, melyekről nevét is kapta. A kifejlett rovar 9 és 11

milliméter hosszú. Erdőszéleken, és nyílt füves területeken találkozhatunk velük. A fűfélék nedveit szívogatják. A kifejlett kabócákkal májustól augusztusig találkozhatunk.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Öregrend: Paraneoptera
Rend: félfedelesszárnyúak
Alrend: kabócák
Alrendág: énekeskabóca-
formájúak
Öregcsalád: tajtékoscabóca-
szerűek
Család: tajtékoscabóca-
félék
Alcsalád: tajtékoscabóca-
formák
Nem: tajtékos kabócák
Faj: *Cercopis vulnerata*

Lárvaik a föld alatt fejlődnek habszerű tajtékburokban. A

lárvák a növények gyökereit szívogatják. Mint sok más kabóca, a vérfoltos kabóca is magas ultrahangtartományba tartozó hangokat ad ki szárnyai összedörzsölésével. Ez a hang az emberi fülnek nem halható.

Tajtékos kabóca

A tajtékos kabóca színezete barnás, világos sávokkal. A kifejlett kabóca testhossza 5-7 milliméter. A kifejlett rovarokkal júliustól októberig találkozhatunk.

A tajtékos kabócák a növények úgynevezett xilémét szívogatják, amely fő feladata a víz szállítása a növényben.

A tajtékoskabóca-félékhez több mint 150 alnem tartozik.

A kabócák lárvái, a növények száraira tapadva szívogatják azok nedveit. A lárvákból távozó fölösleges folyadék levegővel dúsítva, habos anyagot alkot, amely védőburkot képez a lárvák körül. Kora tavasszal rengeteg ilyen habcsomót láthatunk a mezők, erdőszélek növényein, közel a talajhoz. Népies nevén ezt a habfészket kakukknýálnak is nevezik.

Óriás énekeskabóca

Ennek a rendkívül nagy testű, ijesztő megjelenésű rovarnak, a testhossza 75-85 milliméter hosszú. Egész Dél-Európában elterjedt az Ibériai-félsziget kivételével. Európa északi részén, Németország déli, középső részéig megtalálható. Keleten egészen Iránig elterjedt. Magyarországon a Balaton-felvidéken a leggyakoribb.

Főként a tülevelűek

nedveit fogyasztja. Hegyes, dombos vidékek lakója.

Alapszínük sötétbarna, lábain, fején, és az előtor háti részén vörösesbarna, narancssárgás mintázattal. Potrohszelvényeik hátulsó szegélyei, és a teljes potrohszelvény narancssárgás-vörösesbarna.

A nőstény petéit a tülevelűek ágainak, szöveteinek felső rétegei közé rakja. A kikelt lárvák a földre hullva, erős elülső ásólábaik segítségével a talajszint alá ássák magukat, és itt fejlődnek tovább.

A kifejlett kabócák legszembe-tűnőbb jellegzetessége, hogy első pár lábuk combjának hasi oldalán két-két nagy fogat viselnek. A kifejlett rovarok csak néhány hétig élnek.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Öregrend: Paraneoptera
Rend: félfedelesszárnyúak
Alrend: kabócák
Alrendág: Cicadomorpha
Öregcsalád: Cicadoidea
Család: énekeskabóca-
félék
Alcsalád: Tibicininae
Nemzetség: Tibicini
Alnemzetség: Tibicina
Nem: Tibicina
Faj: Tibicina haematodes

Szarvas kabóca

Európa szerte elterjedt faj. Magyarországon is megtalálható, de elég ritka. A szarvas kabóca (*Centrotus cornutus*) főként bükkerdőkben, bokros területeken fordul elő.

A kifejlett kabóca 7-10 milliméteres. Teste zömök, sötét szürkés, vagy barnás. Testén érdekes, hosszú nyúlvány található, amely hullám alakú, a fejtől indul, és a potroh végéig tart. A nyúlvány elején két oldalt fűlszerű kinövés található, melyekről nevét is

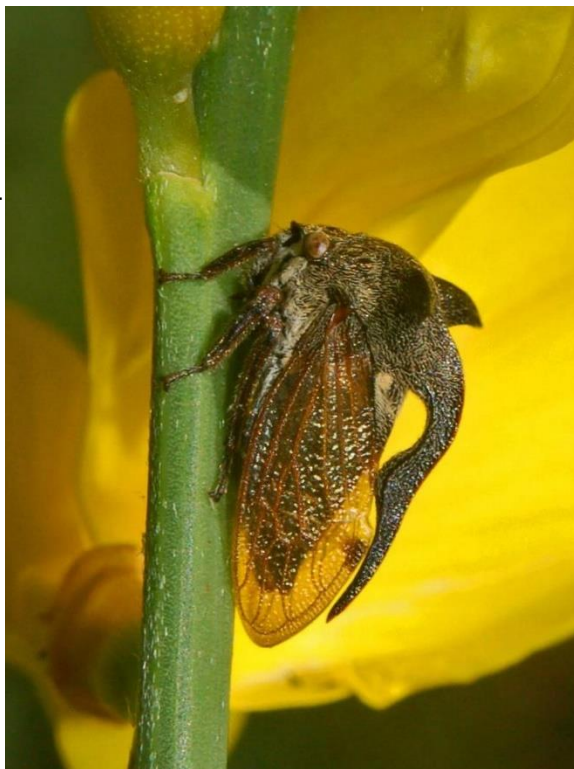
kapta. Akárcsak a többi kabócafaj, a szarvas kabóca is növényi nedvekkel táplálkozik.

A kifejlett egyedekkel május elejétől augusztus elejéig találkozhatunk.

Párzásuk június végétől, július elejéig tart.

Lárvaik az avarban telelnek át.

Fejlődésük két évig tart.

Bivalykabóca

A bivalykabóca egy jellegzetes kinézetű, Amerikából behurcolt kabóca faj. Az egész világon elterjedt, de a legtöbb kontinensre Amerikából hurcolták be.

Hatalmas felfelé ívelő nyakpajzsa két oldalra irányuló, sötét tüskékben végződik, és egy széles, hátrafelé ívelő részben. Tehát teste valóban egy leszegett fejű bivalyra emlékeztet. Teljes testük világos zöld színű, testhosszuk, 6-9 milliméter között van. Kiugró szemei vannak. Szárnyai bőrszerűek, és áttetszőek. A bivaly-

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Öregrend: Paraneoptera
Rend: félfedelesszárnyúak
Alrend: kabócák
Család: púposkabócák
Alcsalád: Membracinae
Nem: Stictocephala
Faj: Stictocephala bisonia

kabóca is a növények nedveivel táplálkozik, és szintén szívó szájszervvel rendelkezik.

Főként a fás növényeket kedveli mint például a szőlő. Petéit a fás növények kérge alá rakja. Kikelő lárvái a növények leveleit szívogatják. A szőlőn a levelek vörösre színeződését okozza. A bivalykabóca bár kis mértékben károsítja a növényeket, ez nem annyira maradandó, és káros, mint amit az amerikai szőlőkabóca okoz.

A kifejlett nőstények lárváikat a friss hajtások kergébe rágott mélyedésekbe helyezik. Évente egy nemzedékük fejlődik ki.

Kifejlett példányokkal július közepétől október végéig találkozhatunk. Petéi áttelelnek.

Nyugati dióburok-fűrőlégy

Magyarországon nagyjából 2011-től van jelen ez az igen káros, fűrőlégyféle, amely azóta rendkívül nagy károkat okozott a hazai diófélékben. Egyébként az USA

és Mexikó területén honos eredetileg. Mára már sajnos egész Európa szerte elterjedt. A kifejlett legyek július elejétől szeptember közepéig rajzanak. Testük világos barna alapszínű, feje sárga, a tor vége fekete. Szárnyai átlátszó, hártás szárnyak, melyek fekete alapszínűek, melyeken világos, vas-kos csíkok futnak végig.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Rend: kétszárnyúak
Család: fűrőlégyfélék
Nem: Rhagoletis
Faj: Rhagoletis completa

Gyorsan szaporodó légyfaj. Lárváit a diófélék fiatal terméseiben helyezi el, erős áltojócsövíük segítségével. A fiatal lárvák a még gyenge, fiatal diótermést fogyasztják. Lárvai a talajban telelnek át. Hatásos védekezés ellene a vegyszeres permetezés.

Feromoncsapdákkal, és tapadó csapdákkal lehet összegyűjteni a kifejlett egyedeket a rajzási időszakban. A fertőzés szemmel látható a fiatal termésen, barna foltok, vagy fekete pöttyök, formájában. A termés korai lehullása is a fertőzésre utal.

A fertőzött termést össze kell gyűjteni és meg kell semmisíteni. Hatásos védekezés még a mulcsozás, amely csökkenti az áttelelési lehetőséget.

Sajnos igen szapora faj, a nőtény több száz petét tud lerakni, és egy dióban több nyű is lehet.

Tavi molnárpoloska

A tavi molnárpoloska Európa szerte elterjedt. Tavak, holtágak, lassú folyású folyók partközeli vízfelszínén láthatjuk hosszú lábain szaladgálni. Három pár vékony, és nagyon hosszú lába van. Első pár lába a zsákmány megragadására szolgál, ezért szinte mindig

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: félfedelesszárnyúak
Alrend: poloskák
Alrendág: Gerromorpha
Öregcsalád: Gerroidea
Család: molnárpoloskák
Alcsalád: Gerrinae
Nemzetség: Gerrini
Nem: Gerris
Alnem: Gerris
Faj: *Gerris lacustris*

behajlítva tartja maga előtt, támadásra készen. Hátsó két lábpárjával testsúlyát egyenletesen elosztva tartja fenn magát a vízen. A víz felszínén apróbb rovarokra például szúnyogokra, vagy azok lárváira vadászik.

Teste hosszúkás, keskeny, max. 1 centiméter hosszú. A tavi molnárpoloska testszínezete sötétbarnás, sötétkékes.

Lábai végén víztaszító, szőröcskékből álló párnácskák találhatók. Teste alsó részén szintén ilyen vízálló szőröcskék helyezkednek el.

Évente két nemzedék fejlődik ki. Érdekes, hogy általában az első generációnak nincsenek szárnyaik, csak az ősszel kifejlődő második generáció rendelkezik szárnyakkal. Két pár szárnyuk van. Az első pár erősebb, szarus védőszárny. az alatta lévő pár, vékonyabb, áttetsző repülőszárnyak.

Hosszú, vékony lábai nem csak arra szolgálnak, hogy megtartsa magát a vízfelszínen, hanem erős ugró lábak is. A tavi molnárpoloska akár 50 centiméter magasra is képes elrugaszkodni velük.

Szájszerve hosszú, tűszerű akár a szúnyogé. Elülső lábaival elkapja áldozatát, majd szájszervével átszúrja, és cseppfolyósítja belső szerveit. A cseppfolyós belső szerveket szívja fel ezzel a hosszú szívó szájszervvel.

A nőtény petéit a parthoz közeli növényekre tapasztja. A kikelt lárvák külsőre ugyan olyanok, mint a kifejlett egyedek, csak sokkal kisebbek. A teljes kifejlődéshez egy hónapra van szükség. Általában az első generáció négy hónapig él, a második generáció az áttelelés miatt hosszabb ideig, nyolc hónapig marad életben.

Házi légy

A Földön nagyjából 75 000 légyfaj él. Az egyik legelterjedtebb, és legismertebb fajuk a házi légy. Ezzel a kellemetlen, zavaró

légyfélével mindenki találkozhat a lakásban, vagy a ház körül. A sarkvidékek kivételével mindenhol jelen van. Fején egy pár nagy összetett szem helyezkedik el, és egy párnás, nyaló-szívó szájszerv. Szájszervük módosult végtagokból fejlődött ki.

A táplálékra emésztő enzimeket bocsátanak, majd a cseppfolyósított táplálékot felszívják.

Csápjai kicsik, a külső ingerek felfogására szolgál, tulajdonképpen tapogatózásra használják.

Lábaikon úgynevezett kemoreceptorok találhatók, melyek az ízek, és a szagok érzékelésére szolgálnak. A kifejlett házi légy testhossza 6-8 milliméter, szárnyfesztávolsága 13-15 milliméter.

Egy pár repülő szárnnyal rendelkeznek. Hátsó szárnyaik elcsöke-

vényesedtek, ezekből alakult ki az úgynevezett billér, ami afféle rezgőszárny. Ez adja ki a jellegzetes zümmögő hangot repülés közben. Teljes átalakulással fejlődnek. A petétől a kifejlett léggyé alakuláshoz 10-14 nap szükséges. Rendkívül szapora rovar, májustól novemberig akár 4-8 generáció is kifejlődhet.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: kétszárnyúak
Alrend: légyalkatúak
Alrendág: valódiléggyalakúak
Csoport: homlokréses legyek
Csoport: Calyptrata
Öregcsalád: Muscoidea
Család: igazi legyek
Alcsalád: Muscinae
Nemzetség: Muscini
Nem: Musca
Faj: Musca domestica

Lótücsök

A közönséges lótücsök, egy nagytestű, növényevő ásórovar. Másik, népies, neve a lótetű. Egész Európában elterjedt. Nyugat-Ázsiában egészen Iránig honos faj. Európában 14 alfaja ismert. Nagy testű kártevő rovar. A hím testhossza 35-40 milliméter, a nőstény valamivel hosszabb, hossza 40-50 milliméter is lehet. Habár rovarról van szó, a feje, és előtora a rákokra emlékeztet. Három pár vaskos lába van, melyek közül az elülső lábai a legvaskosabbak, melyek ásólábakká módosultak. Első lábai karmokban végződnek, és ezekkel olyan járatrendszert alakít ki, pár centivel a földfelszín alatt, mint a vakond.

A lótücsök különlegessége, hogy szárnyaik a környezetük függvényében fejlődnek ki. Ha olyan környezetben él a rovar, ahol nem kell nagy távolságokat megtennie a táplálékért, mint például a kertek, akkor a szárnya nem fejlődik ki rendesen, elcsökevényesedik, és röpképtelen lesz. Ha viszont olyan helyen fejlődik, ki a lótetű ahol nagyobb távolságokat kell megtennie a táplálék megszerzéséért, akkor hosszabb repülésre alkalmas szárnyai fejlődnek, és a kifejlett rovar képes repülni.

A kifejlett egyedek színe felül sötétbarna, hasán sárgás. Testét

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: egyenesszárnyúak
Család: lótücsökfélék
Nem: Gryllotalpa
Faj: Gryllotalpa gryllotalpa

finom, sárgás szőröcskék borítják. Csápjai elég rövidek. Angliában vakondtücsöknek is nevezik.

A lótetű igazából mindenevő rovar, de főként a föld alatti növényi részekkel táplálkozik. Viszont szerepelnek még az étlapján a giliszták, kukacok, tőle kisebb rovarok, más rovarok lárvái, de elfogyasztja még akár

az újszülött rágsálókat is. A nappali órákat a földalatti járataiban tölti. Kizárólag az esti órákban merészkedik ki a felszínre.

A lágy talajt kedveli, mint a mocsaras, lápos vidékek, vagy a kertek, ahol előszeretettel fogyasztja a haszonnövények gyökereit. Közeli rokonai a tücskök.

Tavasszal a kora esti órákban

halhatjuk a hímek énekét, ami mély, hangos, rezgő hang.

Május környékén van a párzási időszak, ilyenkor halhatjuk a hímek muzsikáját.

A nőstények nyár elején, júniusban rakják le petéiket, a talajba.

A nőstény egyszerre nagyjából 300 petét rak le. A lerakott petékből két, három hét alatt kelnek ki a lárvák. A lárvák tíz fejlődési stádiumon mennek keresztül.

Fejlődésük két évig tart.

A lárvák külsőre ugyan olyanok mint a kifejlett egyedek, csak színük világosabb. Természetes ellenségei a vakondok, cickányok, egerek, varjak, seregélyek.

Vannak olyan növények, melyekkel elriaszthatjuk kertünkben. Ilyen a zsálya, a kakukkfű, mocsári kockásliliom, császárkorona, vagy a mézgás éger. Másik érdekesség a lőtücsökről, hogy jól tud úszni.

Lóbögöly

A lóbögöly egy Európa szerte elterjedt kellemetlen bögölyfaj. Észak-Afrikában, és a közel-keleten is elterjedt.

Főként lovak, vagy szarvasmarhák közvetlen környezetében találkozhatunk vele leggyakrabban, mivel a nőtények főként ezeknek az állatoknak a vérével táplálkoznak. A hímek főként nektárral táplálkoznak.

A kifejlett légy testhossza 13,5-15 milliméter között van. Szárnyaik nagyjából 11 milliméter hosszúak, átlátszóak, és barna erezetűek. Feje ezüstszürke. Feje szinte egészét zöldes fényű, összetett szemei foglalják el. Hasa fekete. A tor, és a potroh szürkés, és öt homályos, fehér csík fut végig rajtuk.

Meleg, száraz nyári napokon találkozhatunk velük leggyakrabban. A nőtények az embert is megharapják. A kifejlett egyedek május végétől szeptember elejéig repülnek. Főként nyílt területeken fordul elő.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztáltság: újszárnyúak
öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: kétszárnyúak
Alrend: légyalkatúak
Alrendág: bögölyalakúak
Öregcsalád: bögölyszerűek
Család: Tabanidae
Alcsalád: Tabaninae
Törzs: Tabanini
Nemzetség: Tabanus
Faj: Tabanus bromius

Marhabögöly

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztályság: újszárnyúak
öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: kétszárnyúak
Alrend: légyalkatúak
Alrendág: bögölyalakúak
Öregcsalád: bögölyszerűek
Család: bögölyfélék
Alcsalád: nagybögölyök
Nem: *Tabanus*
Faj: *Tabanus bovinus*

A marhabögöly egész Európa szerte elterjedt, nagy testű bögölyféle. Tisztások, erdő szélek kertek, legelők lakója.

Fején hatalmas pár összetett szem és rövid csápok találhatóak.

A kifejlett bögöly testhossza 2-2,5 centiméter. Teste vaskos. A tor oldalán hosszanti csíkok találhatóak. A potroh két oldala élénkebb vöröses színűek.

A nőtények patás állatok vérért szívják, mint például a szarvasmarha, vagy a ló. A nőtényeknek a peteérleléshez, azaz a petetermeléshez szükséges a melegvérű állatok vére táplálékforrásként. A hímek békésebb

természetűek, ugyanis fő táplálékuk a virágnektár. A nőtény petéit nedves területen lévő, vagy vízhez közeli növényekre rakja. A kikelő lárvák a földre, vagy vízbe pottyanva rovarlárvákra, vagy férgekre vadásznak.

Esőhozó pöcsik

Az esőhozó pöcsik nevével ellentétben nem hoz esőt. Nevét onnan kapta, hogy főként nedves, csendes esős, vagy párás időben repül. Jól felismerhető fején lévő vaskos, hátrahajló csápjairól.

Összetett szemei alapszíne tarka, melyen kanyargós, csillogó világos, és sötét sávok futnak végig. Szemükről megkülönböztethetők a nőstények, és a hímek. A szemükön lévő sávok a hímeknél összefutnak, a nőstényeknél elkülönülnek. A kifejlett pöcsik testhossza 9-12 milliméter hosszúságú. Teste

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztályság: újszárnyúak
öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: kétszárnyúak
Alrend: légyalkatúak
Alrendág: bögölyalakúak
Öregcsalád: bögölyalakúak
Család: bögölyfélék
Alcsalád: Haematopotinae
Nem: Haematopota
Faj: Haematopota pluvialis

szürke alapszínű. A tor felső részén sötét hosszcsíkok futnak. A nőstények vérszívóak, a hímek nektárfogyasztók. Mocsarak, és nedves rétek lakója. Szaglással, és látással tájékozódnak. A nőstény petéit a víz közeli, vagy a nedves talajhoz közeli növények lágyrészeire rakja, kisebb csoportokba.

A bögölyfélék csípése igen fájdalmas, és ezenkívül veszélyes is lehet, mivel nyálukkal, mikrobákkal, és korokozókkal fertőzhetik meg az embert.

Kétfoltos pőcsik

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztáltság: újszárnyúak
öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: kétszárnyúak
Alrend: légyalkatúak
Alrendág: bögölyalakúak
Öregcsalád: bögölyalakúak
Család: bögölyfélék
Nemzetség: *Chrysops*
Faj: *Chrysops relictus*

A kétfoltos pőcsik egy Magyarországon is honos, Európa szerte elterjedt bögölyféle. A kifejlett legyekkel május közepétől, szeptember közepéig találkozhatunk. Nedves, mocsaras területek lakója. Mint a többi bögölyféle ez a faj is a melegvérű állatok, főként a nagy testű patások vérével táplálkozik. Ennél a fajnál is csak a nőstényekre jellemző ez a táplálkozási forma. A hímek június végén, és júliusban rajzanak. A kifejlett egyedek testhossza 8-10,5 milliméter között van.

A tor majdnem teljesen fekete,

halvány csíkok futnak végig rajta. A potrohszelvényei szinte olyanok, mint a házi méheké, csak valamivel sötétebb árnyalatú. Összetett szemei nagyon színesek, vöröses, kékes, zöldes, fémesen csillogó, és kisebb minták, foltok láthatóak rajta.

Hatalmas, összetett, színes szemeivel a kétfoltos pőcsik nemcsak a polarizált fényt képes érzékelni, hanem az ember számára nem látható spektrális tartományt is.

Rablólégyfélék

A rablólégyek másik elnevezése farkaslegyek. A farkaslégyfélék a légyalkatúak alrendjébe, azon belül a rablólégyalkatúak alrendágába, azon belül a rablólégyek öregcsaládjába tartoznak. Közepes, és nagytermetű ragadozólégyfélék tartoznak ide. Az egész világon elterjedtek, a sarkvidékek kivételével.

Magyarországon nagyjából 110 fajuk ismert. Általánosságban elmondható a legtöbb rablólégyfajról, hogy testük karcsú, hosszúkas, elnyúló, testüket sűrű szőrzet borítja. Erős szűrő-szívó szájszervvel rendelkeznek. Testszínezetük nem túl változatos, általában feketés, sötét színezetű. Szárnyaik hosszúak, általában még a tor végén is túlnyúlnak.

Fejükön nagy, elkülönült, félgömb alakú szemeik találhatóak. Látásuk kiváló.

Minden alfajuk ragadozó életmódot folytat. Más repülő rovarokra vadásznak, melyeket általában röptükben fognak el. Főként más legyekre, lepkékre, méhekre, szúnyogokra vadásznak. Fatörzsek, faágak végén, néha a talajon a fűszálak végén várnak lesben állva a kiszemelt áldozatra, majd hirtelen elrugaszkodva vetik rá magukat a repülő zsákmányra. Erős mellső lábaival ragadja meg zsákmányát. Szemeiket tüske védi az áldozat kapálódzásától.

Az elejtett rovar a pihenőhelyükre cipelik, ahol szívó-szűrő szájszervükkel kiszívogatják nedveiket.

A farkaslégy nőstények petéiket a növények lágy száraitra rakják, majd lárváik a földben fejlődnek közel a felszínhez. Lárvaik a nedves homoktalajt részesítik előnyben.

Kék dongólégy

A kék dongólégy a világon mindenhol előfordul, a sarkvidékeket kivéve. Rendkívül kedveli a bomló növényi, vagy állati eredetű maradványokat. A húsféléket nagyon is szereti. Apró, fehér petéit a nyers, vagy főtt húsrakja le. A zömök, közepes nagyságú légy testhossza 8-12 milliméter. Teste erős, kékes fényű. Zömök testét sűrű szőrzet borítja. A lerakott petékből, a kifejlett légy nagyjából négy hét alatt fejlődik ki. Lárvai a hőmérséklettől függően kb. 12-36 óra alatt kelnek ki.

Tapadókorongra hasonlító szívó szájszervvel rendelkeznek. A táplálékát nyálával cseppfolyósítja, és úgy fogyasztja el.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztáltság: újszárnyúak
öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: kétszárnyúak
Alrend: légyalkatúak
Alrendág: valódilégyalakúak
Tagozat: Schizophora
Altagozat: Calyptratae
Öregcsalád: bagócslegyek
Család: fémeslégyfélék
Alcsalád: Calliphorinae
Nem: Calliphora
Faj: Calliphora vicina

Közönséges húslégy

A közönséges húslégy egész Európában, és Afrika nagy részén elterjedt. Áprilistól októberig fordul elő. Testhossza 13-15 milliméter. Összetett szemei elkülönülnek egymástól, és élénk

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztályság: újszárnyúak
öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: kétszárnyúak
Alrend: légyalkatúak
Alrendág: valódi légyalakúak
Tagozat: Schizophora
Altagozat: Calyptratae
Öregcsalád: bagócslegyek
Család: húslégyfélék
Nem: Sarcophaga
Faj: Sarcophaga carnaria

vörös színűek. Teste alapszíne szürke, melyen fekete csíkok futnak végig hosszanti irányba. Mintázata miatt régen kockás húslégynek is nevezték. Nevéből is megmutatkozik, hogy életmódja szorosan kötődik a húshoz. Szaglásuk, és látásuk is nagyon jó. A szabadban az erős illatú virágok vonzzák őket. A legtöbb húslégyfaj, így például a közönséges húslégy is, eleven szülők, ami azt jelenti, hogy a nyű már az anyaállat testében elhagyja a pete burkot. A közönséges húslégy lárvái paraziták. Az anyalégy petéit a földigiliszták járatok bejárataihoz rakja, majd a lárvák behatolnak a földigiliszták testébe, és lassan felemészti az állatot.

Verököltő bodobács

A feltűnő mintázatú, és könnyen felismerhető rovarat más néven suszterbogárként is ismerik. Európa szerte elterjedt, főként közép, és dél-Európában, és kelet-Európában, egészen az Urál hegységig.

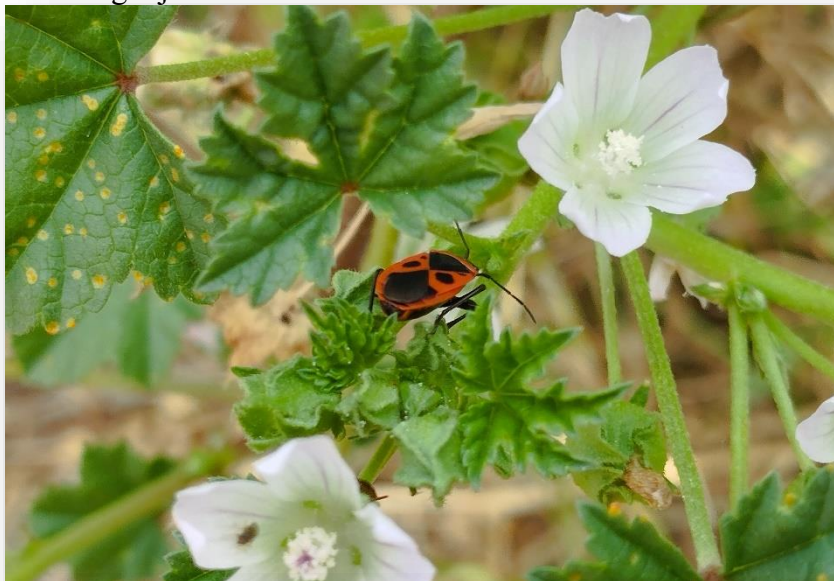
Közismert nevével ellentétben, nem a bodobácsok, hanem a poloskák családjának a tagja. Nyáron gyakran előfordulnak járdákon, a falak oldalán, karókon, fák törzsein, gyakran nagyobb csoportokban, ugyanis nagyon kedvelik a napfényt. Szeretnek napozni.

A rovar feje, és alsó oldala fekete. A kifejllett rovar egy

centiméter is lehet. A suszterbogár nem csíp, és nincs a poloskákra jellemző taszító szaga. Hátát a jellegzetes fekete alapon, piros mintázat díszíti. Hosszú szívó szájszervével, a növények nedvét szívogatja. Fő tápláléka a hársfa, és a mályvafélék termése, de elfogyasztja a cukorrépát, az akácot, az epret, a rebarbarát, és a padlizsánt is. Bár főként növényi nedveket fogyaszt, nem tekintjük kártékony rovarnak. Elfogyasztja az elpusztult csigákat, gilisztákat, valamint fogyasztja a hernyók, és csigák petéit is. A fajt az 1930-as évek óta gyakran használják

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: félfedelesszárnyúak
Alrend: poloskák
Alrendág: címerespoloska-alkatúak
Család: verököltő poloskák
Nem: *Pyrrhocoris*
Faj: *Pyrrhocoris apterus*

laboratóriumi kísérletekre. A verőköltő bodobács nem tud repülni. A teljes élettartamuk nagyjából egy, másfél év. A kifejlett rovarok a nyári pázás után október környékén a talajba ássák magukat, majd a következő év tavaszán 50-60 pete lerakása után elpusztulnak. A kis fehér petékből kikelő lárvák júniustól októberig fejlődnek.

Párási időszakban gyakran láthatunk potrohuk legvégénél összeragadt egyedeket. Ilyenkor a nőstény, és a hím még a pázás után is így marad egy ideig. Ezzel a hím megakadályozza, hogy a nőstényt más hímek is megtermékenyíthessék.

Lovagbodobács

Egy szintén Magyarországon gyakran előforduló bodobácsfaj. Másik közismert neve a vörös foltos bodobács. Mivel ugyanolyan napfénykedvelő rovar, mint rokona a verőköltő bodobács, nagyjából ugyanaz az elterjedési területe.

Teste hosszúkásabb, és laposabb, mint a suszterbogaré. Lábai hosszabbak, elülső csápjai is feltűnően hosszúak. A kifejlett rovar testhossza 1-1,2 centiméter. Testalkata és testtartása tulajdonképpen olyan, mint a gyilkospoloskáé. Feje fekete, piros folttal az elején. Az előhát, és a fedőszárnyak: fekete alapon piros mintázat.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: félfedelesszárnyúak
Alrend: poloskák
Alrendág: címerespoloska-
alkatúak
Család: verőköltő poloskák
Nem: *Lygaeus*
Faj: *Lygaeus equestris*

A potroh vége teljesen fekete, egy fehér ponttal. A potroh szélei körben fehérek. Teste alsó része fekete. A verőköltő bodobáccsal gyakran találkozhatunk a ház körül, kertekben. A vörös foltos bodobáccsal viszont főként mezőkön, réteken, erdőszéleken találkozhatunk. Ennek a fajnak is a növényi nedvek szolgálnak fő táplálékforrásként.

A hím párzáskor énekkel csalogatja magához a nőstényeket. Ezek a hangok az emberi fülnek

nem halhatóak. A kifejlett rovarok a talajban telelnek át, és petéiket is itt rakják le.

Platánbodobács

A platánbodobács Magyarországon nem őshonos, hanem jövevény faj. Nevéből is adódik, hogy tápláléka kifejezetten csak a platánfákra korlátozódik. A platánfák fiatal, friss hajtásait, valamint magjait szívogatja. Magyarországon az 1990-es évektől van jelen. Nem számít kártevőnek, mivel nedvszívásával nem befolyásolja a fák fejlődését.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: félfedelesszárnyúak
Alrend: poloskák
Család: bodobácsok
Alcsalád: Lygaeinae
Nem: Arocatus
Faj: Arocatus longiceps

A kifejlett rovar 5,5-6,5 milliméter hosszú.

Testszínezete szürkés, a platánfák kérgéhez alkalmazkodott. A fák elváló kéregdarabkái alá húzódik be, és itt telet át, valamint a nőstény a petéit is ide rakja. A rovar egyébként Olaszországban, Dél-Oroszországban, Törökországban, és a közel-keleten honos. Ezekről a

területekről vándorolt be Európa északi területeire, valószínűleg az éghajlat melegebbé válása miatt.

Avarbodobács

Az avarbodobács főként erdei bodobácsfaj. Közepes méretű, lapos, elnyúló testű avarlakó bogár. Teste fekete. Szárnyfedői legvégén egy szempárra emlékeztető halvány, fehér foltpár található. A kifejlett rovar testhossza 6-7,5 milliméter között van. Hosszú, fekete lábainak a combrészein, egy nagyobb, és több kisebb tüske található.

Egész Európában elterjedt, bár Angliában sokáig kihaltnak hitték.

Latin neve: *Eremocoris fenestratus*

Ázsiában is elég gyakori. Talajlakó rovar, és a talajra hulló magvakkal táplálkozik. Valószínűleg a talajban tölti a telet.

Japán szarvas-kullancslégy

2024-25-ben jelent meg Magyarországon először, ez a makacs, agresszív vérszívó, élősködő légyfaj. Eredetileg Kelet-Ázsiában (Japán, Korea, Kína) őshonos, de az utóbbi évek, évtizedek során kezdett megtelepedni Európában is. Első Európai előfordulását Olaszországban, és Németországban jegyezték fel.

Az elnevezése is arra utal, hogy, elsősorban erdei emlősállatok vérével táplálkozik, viszont az emberre is rátapad.

Teste lapos, 5-7 milliméter hosszú, barnás színű. A parazitalégy szárnyai kicsik, és gyengék, csak kis távolságokat tud repülni velük. Ha sikerült elérnie a kiszemelt áldozatát, leveti szárnyait, és bele ássa magát a gazdaállat bundájába. Lábai kampós végűek, melyekkel rendkívül erősen képesek kapaszkodni. A nőstény, és a hím is vérrel táplálkozik. A nőstény egyszerre egy petét termel, melyet testén belül tart, amíg az el nem éri a bábállapotot. A kezdeti bábót az erdő talajára löki le. A szarvas-kullancslégy erdőlakó, mivel elsősorban a szarvasok vérével táplálkozik.

Csípése fájdalmas, és erős kellemetlen viszketéssel jár, melynek helye megduzzad, és kipirosodik. Ez több napig is megmarad.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: legyek
Család: kullancslégyek
Alcsalád: Lipopteninae
Nemzetség: Lipoptena
Faj: *Lipoptena cervi*

Gyilkospoloska

A gyilkospoloska egész Európában elterjedt rovar. Magyarországon szórványosan fordul elő, főként a közép-hegységek erdőszélein, nyílt területein találkozhatunk vele. Közepes nagyságú rovar. A kifejlett egyedek testhossza 14-17 milliméter. Testszínezete élénk piros, melyen fekete mintázat

látható. Potroha szélei felfelé görbülnek, és piros alapon fekete csíkok láthatóak rajta. A nőstények valamivel nagyobbak a hímeknél. Lábai szintén élénk pirosak, fekete gyűrűkkel díszítve. Ragadozó poloskafaj. Fején található az egyetlen fegyvere, amit

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: félfedelesszárnyúak
Alrend: poloskák
Alrendág: vérszívó
 poloskák
Család: rablópoloskák
Nem: Rhynocoris
Faj: Rhynocoris iracundus

egyaránt használ önvédelemre, és vadászatra is. Hosszú, vékony szűrő, szívó szájszerve van. Virágokon, faágakon várakozva les a kiszemelt prédára. Első lábaival ragadja meg áldozatát, majd hosszú szipókájával átszűrja a felső fedőréteget, ezután emésztőenzimeket juttat az áldozat testébe. A cseppfolyósított belső szerveket szívja fel szűrő, szívó fegyverével. Szipókáján kis tüskék találhatóak, melyekkel rögzíti azt

a préda testéhez, így megakadályozva a menekülést.

Mint minden poloskafaj, a gyilkospoloska is szereti a napfényt, és a meleg időt. A kifejlett imágókkal májustól augusztus végéig találkozhatunk.

Fő zsákmányai a hernyók, pókok, lárvák, és egyéb kisebb termetű rovarok, bogarak. A nőstény egyszerre 50-60 petét rak le egy kupacba a növények leveleinek felső részére. Petéi ovális alakúak, hosszúkásak, és vörösesbarna színűek. A petékből kikelt lárvák egy ideig együtt maradnak, az elhagyott petéik közelében. Azonnal elkezdik a ragadozó életmódot, és kisebb rovarokra, például levéltetvekre vadásznak.

Fontos tudni, hogy az embert is megszúrja, de csak ha megpróbáljuk megfogni, vagy lecsapni. Viszont elterjedt tévhit, hogy a gyilkospoloska csípésével betegséget terjeszt (Chagas-kór). Csípése fájdalmas, és bepirosodik, de egy-két óra múlva elmúlik, és nem kapunk tőle semmilyen betegséget.

Zöld vándorpoloska

A zöld vándorpoloska egy behozott kártevő faj. Egész Európában elterjedt. Hazánkban nagyjából 2002-től van jelen. Valószínűleg élelmiszerek behozatalával került be az országba. Egyébként a trópusi, és szubtrópusi területeken honos. Valószínűleg eredetileg Afrikából, azon belül is Etiópiából származik.

Gyorsan szaporodó, és jól alkalmazkodó úgynevezett inváziós faj.

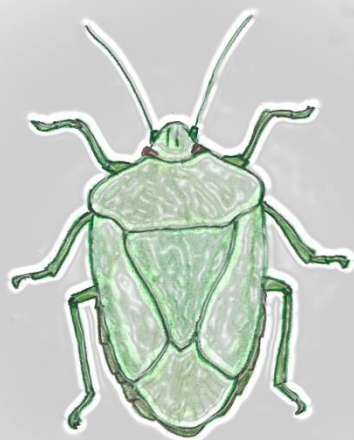
Növények nedvével táplálkozik, és sajnos főként a haszonnövények (gyümölcsfák, zöldségek) jelentik a fő táplálékforrását. A pajzs formájú rovar teste zöld színű, és nagyjából 1 centiméter hosszú. A címeres poloskákra jellemző védekező fegyvere az igen erős, bűdös, irritáló szag, melyet veszély esetén enged ki bűzmirigyeiből. Ezen kívül testét elég erős kitin páncél is borítja,

ezért nem olyan könnyű elnyomni, vagy lecsapni. Az erős bűze miatt nem is igazán van természetes ellensége.

Az egyetlen olyan ismert madár faj, amit nem zavar a poloska bűze, az a páva. A színpompás páva gond nélkül elfogyasztja a kellemetlen szagú poloskát.

Télre meleg zárt helyet keresnek, és itt telelnek át. A trópusokon egy évben négy generációja fejlődik ki. A kifejlett rovarok 7 Celsius-fokig aktívak, 1 fok alatt már megdermednek.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: félfedelesszárnyúak
Alrend: poloskák
Alrendág: címerespoloska-alkatúak
Család: címeres poloskák
Alcsalád: címeres poloskaformák
Nemzetség: valódi címeres poloskák
Nem: Nezara
Faj: Nezara viridula

Csíkos pajzsospoloska

Akárcsak a többi címeres poloskaféle, a csíkos pajzsospoloska is melegkedvelő, napozni szerető poloska. Nevét jellegzetes, feltűnő mintázatáról kapta. A kifejlett poloska nagyjából 1 centiméter

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: félfedelesszárnyúak
Alrend: poloskák
Alrendág: címerespoloska-
alkatúak
Család: címeres poloskák
Alcsalád: címeres
poloskaformák
Nemzetség: valódi
címeres poloskák
Nem: Graphosoma
Faj: Graphosoma lineatum

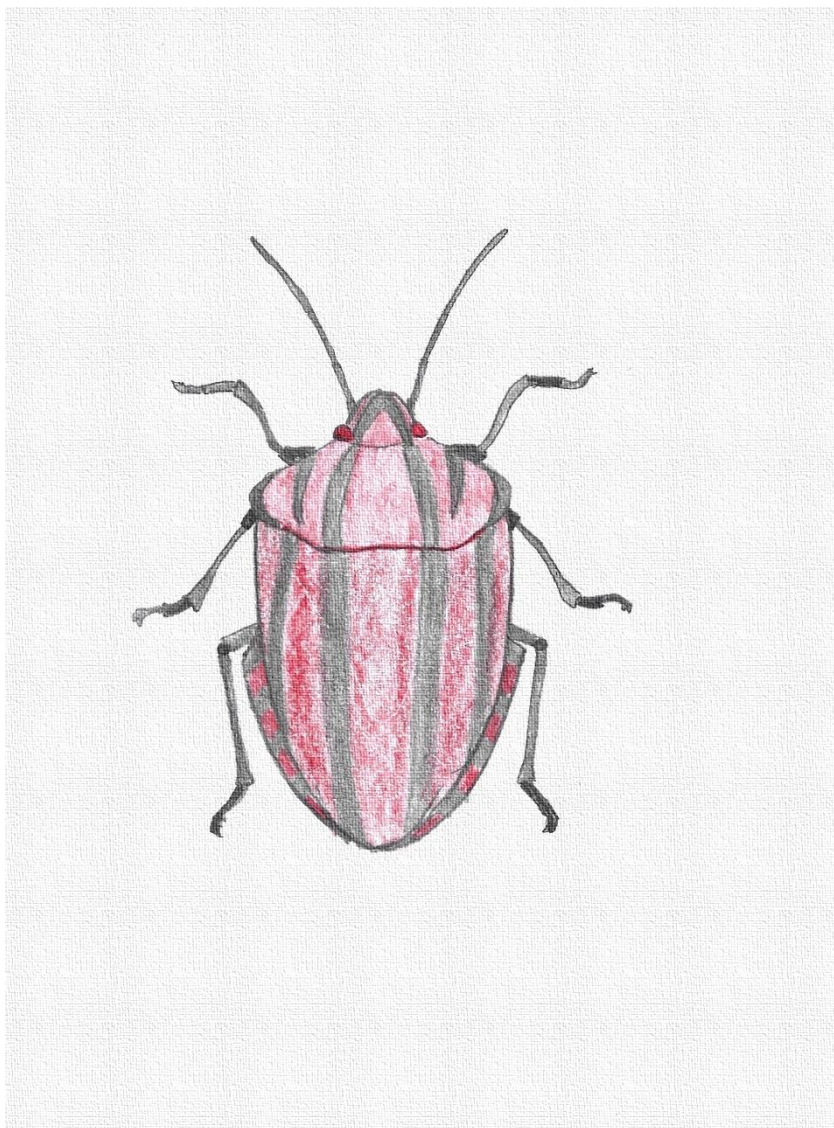
hosszú. Lábai feketék, teste alapszíne vörös, melyen hosszanti fekete csíkok futnak végig. Csápjai feketék. Fején kiugró, fekete szemek láthatóak. Hasa szintén vörös, melyen fekete foltok találhatóak.

Közép-Európa déli részén, és egész Dél-Európában elterjedt. Magyarországon is gyakori. Főként napsütötte réteken, legelőkön, tisztásokon találkozhatunk velük.

Fő táplálék forrásai az ernaős-virágzatú növények, mint például a zellerfélék, vagy az erdei turbolyák.

A poloskák közvetlen átalakulással fejlődnek, ami azt jelenti, hogy az alakjuk nem változik, csak egyre nagyobbak lesznek, ezért kinőtt páncéljukat levedlik. A csíkos pajzsospoloska öt vedlés elteltével éri el a teljes kifejlett kort.

A csíkos pajzsospoloskák szaporodáskor potrohuk végénél csatlakoznak össze, ugyanúgy, mint a verőköltő bodobácsok. A nőstény petéit a növények leveleinek felső részére rakja egy kupacba. Érdekeség, hogy a nőstény egy ideig őrzi a frissen kikelt lárvákat.

Zöld bogymászó-poloska

Ez a poloskafaj, nagyon elterjedt egész Magyarországon, akárcsak a zöld vándorpoloska, amivel könnyen összetéveszthető.

A bogymászó-poloska egész közép, és dél-Európában elterjedt. A leginkább a Földközi-tenger környékén a legelterjedtebb.

Nevét onnan kapta, hogy, főként a bogyótermések nedvét szívogatja. Erdőszéleken, cserjésekben, kertekben a leggyakoribb.

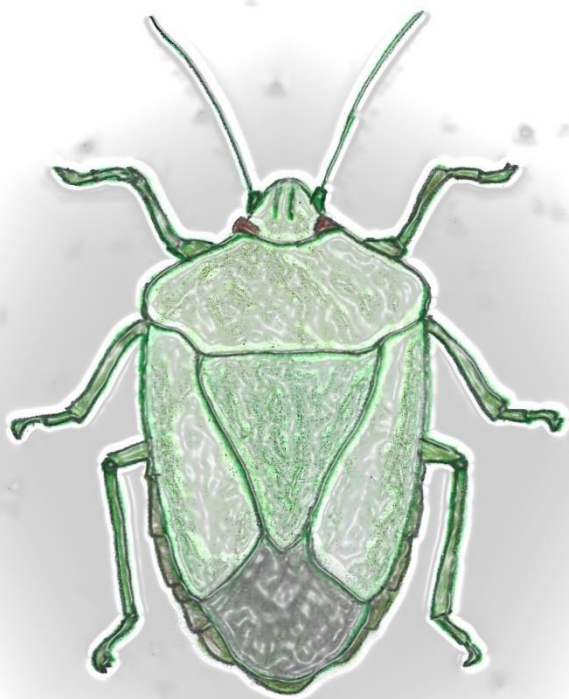
Kinézetre ugyanolyan, mint a zöld vándorpoloska, színezete ugyanolyan zöld, kivéve potroha hátsó része, ami szürkés, barnás színű. A zöld színt tavasszal veszi fel, és nyáron is ez az alapszín marad meg. Ősszel elkezd megbarnulni, és ezzel az alapszínnel telel át. A kifejlett rovar 1-1,4 centiméter hosszúságú, lapos, zömök testű. Védekező mechanizmusa ugyanaz, mint minden

címeres poloskáké, a bűdös poloska szag. Öt vedlés alatt lesznek kifejlett poloskák. A hím, és a nőstény potrohuk végén összetapadva párzanak. A nőstény petéit a levelek felső részére rakja.

A képen a bogymászó-poloska fiatal lárvája látható.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: félfedelesszárnyúak
Alrend: poloskák
Alrendág: címerespoloska-
alkatúak
Család: címeres poloskák
Alcsalád: címeres
poloskaformák
Nemzetség: valódi
címeres poloskák
Nem: Palomena
Faj: Palomena prasima

Bencepoloska

Egész Magyarországon elterjedt. Európa szerte ismert faj. Egészen a Kaukázusig megtalálható, és még észak-Afrikában (főként Algéria, és Marokkó) is honos. Egy év alatt két nemzedék fejlődik ki. (Az első nemzedék március-május, a második július-szeptember).

Bűzmirigyeiben termelt kellemetlen szagú váladéka nem csak nagyon bűdös, de még enyhén mérgező is. Persze mérge az emberre nem veszélyes, inkább a rá vadászó kisebb madarakra káros. Templombogárként is ismerik, de több népies elnevezése is van Magyarországon. Testhossza 14-16 milliméter, lapított, barnás, sárgás árnyalatú. Hasának

oldalai sárgák, melyeken fekete csíkok találhatóak.

Külföldön a mogyorófákat károsítja elsősorban.

Magyarországon főként a házfalakra futatott szőlők levelei közt bújik meg.

Ország: állatok

Törzs: ízeltlábúak

Altörzs: hatlábúak

Osztály: rovarok

Rend: félfedelesszárnyúak

Alrend: poloskák

Alrendág: címerespoloska-alkatúak

Család: címeres poloskák

Alcsalád: címeres poloskaformák

Nemzetség: valódi címeres poloskák

Nem: Rhaphigaster

Faj: Rhaphigaster nebulosa

Ágyi poloska

Az ágyi poloska mára szinte minden emberlakta településen elterjedt, élősködő, vérszívó poloskafaj. Ez az apró 5-7 milliméter hosszúságú kártevő sajnos elég ellenálló rovar. Képes hosszabb ideig életben maradni táplálék nélkül, és bár a melegebb éghajlatot kedveli, remekül alkalmazkodik a hőmérséklet ingadozásához. Elsődleges tápláléka az emberi vér. Teste barna színű, szelvényezett, és apró szőrök borítják. Teste lapos, korongszerű, de csak amíg meg nem szívja magát vérrel. Táplálkozás után teste kitágul. Lábain apró karmok találhatók, így ezekkel jól fel tud kapaszkodni minden felületre. Repülni nem tudnak.

Az idősebb rovarok akár fél évig is bírják táplálék nélkül, viszont a frissen kikelt példányoknak rövid időn belül táplálkozniuk kell. Nappal rejtőzködnek, és éjjel táplálkoznak. A kibocsájtott testhő, és a kibocsájtott széndioxid alapján találják meg a gazdaszervezetet. A rovar teljes élettartama nagyjából 18 hónap. A teljes kifejlődésig ötször vedlenek.

Az ágyi poloska igen gyorsan szaporodik, és hamar ellepik a lakást. Megbújnak a fal apró repedéseiben, a parketta alatt, konnektorokban, de főként az ágyak faszerkezetében, vagy a kárpit közt. Az ágyi poloska csípése nem érezhető alvás közben, viszont felismerhető. Csípése három, vagy több apró pötty egy sorban. A fertőzöttség jelei: apró fekete, vagy vörös pöttyök az ágyneműn, halvány, apró levedlett külső kitinváz.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: félfedelesszárnyúak
Alrend: poloskák
Alrendág: vérszívópoloska-
alkatúak
Öregcsalád: Cimicoidea
Család: vérszívó poloskák
Nem: Cimex
Faj: Cimex lectularius

Sárgaszegélyű csíkbogár

A csíkbogárfélék rendkívül jól úszó, a vízhez alkalmazkodó, ragadozó bogarak. Magyarországon nagyjából nyolcvan fajukat írták le. A csíkbogarak egyik legelterjedtebb faja hazánkban a sárgaszegélyű csíkbogár.

A sárgaszegélyű csíkbogár, csendes folyású patakok, halastavak, tavak vízi bogara. Egész Európában, és Ázsia északi részén elterjedt. Teste a vízi élethez alkalmazkodott. Teste elég nagy, 27-35 milliméter hosszú, zömök, áramvonalas, ami jól jön úszás közben. Teste alapszíne fekete. Teste széléit, a szárnyfedők széléit, sárga csík veszi körül. Hátsó lábain hosszú úszóserték találhatóak, amelyek szintén az úszást segítik elő.

Ragadozó rovar, amely a vízben vadászik rovar lárvákra, más vízi rovarokra, és kétéltűek lárváira. A kifejlett csíkbogár akár a fiatal, fejletlen halivadékokat is képes elejteni.

Fiatal lárvái nem hasonlítanak felnőtt, kifejlett szüleikre. A lárv

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: ragadozó bogarak
Család: csíkbogárfélék
Alcsalád: Dytiscinae
Nem: Dytiscus
Faj: Dytiscus marginalis

teljes hossza 6 centiméter is lehet. Feje elől, kiszélesedik. Feje két oldalán erős, vastag, szarvszerű rágói vannak, melyekkel megragadja az áldozatát. Feje után hosszú, szelvényezett, farka vége felé, teljesen elkeskenyedő teste van, melynek végén két darab csőszerű légzőnyílása található. A lárvá áldozatát erős rágóival megragadja, majd tripszin tartalmú bénító mérget fecskendez bele. Ezután folyósítja az áldozat testét,

és szépen lassan felszívja. A kifejlett bogár szárnyfedői alatt tartalékol levegőt, a víz alatti hosszabb tartózkodáshoz.

Kifejlett sárgaszegélyű csíkbogár

A csíkbogár lárvája

Nagy búvárbogár

A nagy búvárbogár egy, a sárgaszegélyű csíkbogárhoz nagyon hasonló csíkbogárféle, amely szintén honos faj Magyarországon. Teste kissé lapítottabb, és szélesebb. A nagy búvárbogár testén is megtalálható a sárga szegély, viszont a sárgaszegélyű csíkbogárnál ez a csík teste oldalán fut végig, míg a búvárbogárnál a potrohrészen a csík a teste szélénél kicsit fentebb fut. Teste alapszíne fekete, mely zöldes fényű. Ez a búvárbogár főként

közép-Európa egyes területein fordul elő. A tiszta vizű, dús növényzetű tavak, állóvizek ragadozó bogara.

Ebihalakra, bogár lárvákra vadászik, de kedvenc csemegéje a szitakötő lárvája. A csíkbogárfélék közt a nagy búvárbogár úszik a legjobban.

Úgy úszik, hogy lábaikkal egyszerre csapnak hátra, és így lökik magukat előre a vízben.

Levegővételkor potroha végét kidugja a vízből így cseréli ki, illetve pótolja a szárnyfedői alatt lévő levegő tartalékot.

A csíkbogárfélékre jellemző, hogy éjszakai rovarok. Bár vízi rovarok repülni is tud.

A nagy bűvárbogár este repül, és keres másik zsákmányban gazdag tóparti területet. Bár jól úszik, a nagy bűvárbogár általában egy

méternél mélyebbre nem szokott merülni.

Ország: állatok

Törzs: ízeltlábúak

Altörzs: hatlábúak

Osztály: rovarok

Rend: bogarak

Alrend: ragadozó bogarak

Öregcsalád: Dytiscoidea

Család: csíkbogárfélék

Alcsalád: Dytiscinae

Nem: Cybister

Faj: Cybister

lateralimarginalis

A kifejlett bogarak a telet a jég alatt töltik. Itt telelnek át. Pihenő idejét is a víz alatt tölti, ahol a vízparthoz közeli növények még, vízalatti részébe kapaszkodva pihen.

A mesterséges fény vonzza őket.

A kifejlett bogarak március vége, április eleje körül kezdenek előbújni. A nőstény petéit a vízparti fák, vagy növények közvetlen, víztükör feletti részére rakja, és lehetőség szerint a kéreg alá rejti.

Lárvai a sárgaszegélyű

csíkbogáréhoz hasonlóak, sőt, szinte ugyanolyanok. A fiatal lárvák a víz alatt apró rákokra, planktonrákokra vadásznak. A lárva a kifejlődés utolsó szakaszában kimászik a partra, és ott a nedves iszapba beásva magát bábozódik be. Itt tölti a telet, majd ősszel, március vége fele, a már kifejlett bogár mászik elő.

Közönséges óriáscsibor

Az óriáscsibor a legnagyobb Magyarországi vízibogárfaj. Elég gyakori bogár egész Európában.

Testhossza elérheti az 5-5,5 centimétert is. Az óriáscsibor a mindenevő bogarak alrendjébe tartozik, de főként vízi növényekkel táplálkozik. Vízi életet él, de esténként repülni is szokott. Élőhelyei az állóvizek.

Ország: állatok

Törzs: ízeltlábúak

Altörzs: hatlábúak

Osztály: rovarok

Rend: bogarak

Alrend: mindenevő
bogarak

Család: csiborfélék

Nem: *Hydrophilus*

Faj: *Hydrophilus piceus*

Lárvai még csak nem is hasonlítanak a kifejlett bogarakra.

Kinézetre inkább féregszerűek.

A kifejlett imágók növényevők, viszont lárváik ragadozó életmódot folytatnak. A lárvák a víz alatt kisebb lárvákra, ebihalakra vadásznak.

Az óriáscsibor levegővételkor csápjait kidugja a vízből, és azokon keresztül vesz levegőt. A nőtény levelekből kis gubót készít, és ebbe rakja petéit. A gubók a vízen úsznak.

Az óriáscsibor lárvája.

Kifejlett hím

Nagy csibor

Kinézetre ugyan olyan, mint az óriáscsibor, csak jóval kisebb méretű. Testhossza 35-40 milliméter. Teste ugyanolyan fekete színű, mint nagyobb rokonáé. Igazság szerint nagyon nehéz a két fajt megkülönböztetni egymástól.

A nagy csibor is a dúsnövényzetű, tisztavízű tavak, állóvizek lakója. Életmódjukban sincs túl sok eltérés. A nagy csibor növényevő bogár, főként vízinövényekkel táplálkozik. Lárvája viszont ragadozó. A csiborfélékre jellemzően remekül úszik, és esténként repül. A fény vonzza őket.

A telet a víz alatt töltik, a növényekbe kapaszkodva telelnek át. A kifejlett csibor ártalmatlan, nem csípnek, viszont lárvaik megcsíphetik az embert, ha háborgatják őket. A nagy csibor (*Hydrous aterrimus*) nőstény egyedei petetokot készítenek, melyben a petéket a víz alatt magukkal hurcolják, míg ki nem kelnek a lárvák.

Egész Európa szerte elterjedt vízibogár.

Csiborfélék

A csiborfélék mindenevő bogarak. Közös tulajdonságuk, hogy lárváik ragadozó életmódot folytatnak, kifejlett egyedeik pedig növényevők, vagy korhadékevők.

Világszerte mintegy 2300 eddig ismert csibor faj él, melyekből 73 fordul elő Magyarországon is.

A legtöbb faj vízben él, de vannak szárazföldi élethez szokott fajok is. Viszont a szárazföldi fajok is vízhez közel, vagy nedves környezetben élnek.

Nagyon jól úsznak, és repülni is képesek. Főként az esti órákban repülnek, és a fény vonzza őket.

A vízben élő csiborfélék a hasukon lévő szőrökön tárolják a levegőtartalékukat.

Magyarországon leggyakoribb fajok:

Óriáscsiborok: Közönséges óriáscsibor (*Hydrophilus piceus*)

Kis csibor (*Hydrochara caraboides*)

Sárgalábú csibor (*Hydrochara flavipes*)

Fakócsiborok: Kormos fakócsibor (*Enochrus ater*)

Sárgás fakócsibor (*Enochrus coarctatus*)

Fekete fakócsibor (*Enochrus melanocephalus*)

Apróbb vízi, és szárazföldi alfajok:

Botoscsiborok (*Laccobius* fajok)

Tüskés-csiborok (*Berosus* fajok)

Gubacs-csiborok (*Cercyon* fajok)

Sphaeridium fajok: Gyakran trágyában élő, színes foltokkal ellátott csibor fajok.

Hétpettyes katicabogár

A hétpettyes katica egy igen közkedvelt bogárfaj, melyről több gyermekmondóka, és vers is szól. Egész Európában, Ázsiában, Észak-Amerikában, és Afrika északi részén elterjedt.

A mezőgazdaságban igen hasznosnak tartják, mivel fő táplálékát a levéltetvek, és a pajzstetvek alkotják. Lárvai, és imágói is a tetveket fogyasztják.

Akárcsak Európa többi részén, Magyarországon is őshonos rovarfaj. Feje fekete, melyen két oldalt szemre hasonlító fehér pontok láthatóak. A tor szintén fekete, melynek két oldalán szintén egy-egy nagyobb fehér folt látható. Szárnyfedői pirosak, melyeket pontosan hét darab, szimmetrikusan elhelyezkedő fekete petty díszít. Természetesen nevét is innen kapta. Potroha, a szárnyfedői, és hátrás szárnyai alatt, fekete színű, és két oldalán halvány sárgás sáv fut végig. A kifejlett egyedek testhossza 5-8 milliméter lehet.

Lábai, és csápjai szintén fekete színűek. Tavasszal bújik elő, és egész nyáron találkozhatunk vele, télre hibernálva alussza át a telet. A Harlekinkaticával ellentétben nem a lakásokban keres menedéket.

A telet az avar alatt, falrepedésekben, vagy fák kérge alatt tölti.

Lárvai egyáltalán nem hasonlítanak a kifejlett katicára.

A nőstény tavasszal rakja le petéit a levelek alsó részére. Petéi apró gömb alakúak, és sárga színűek. Egy nőstény maximum 400 petét rak le egy évben.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Cucujiforma
Család: katicabogárfélék
Nem: Coccinella
Faj: Coccinella
septempunctata

A hétpettyes katica nem csíp. Viszont védekezéséppen kellemetlen szagú, és ízű folyadékot présel ki ízületeiből.

A katicáknak nagyjából 6000 ismert faja található világszerte, melyből 207 faj fordul elő Európában. Magyarországon 90 katicafaj fordul elő.

Érdekesség, hogy, a katicák színezete nem csak az álcázást, hanem a társkeresést, és a

hőszabályozást is szolgálja. A kifejlett katicák egy évig élnek.

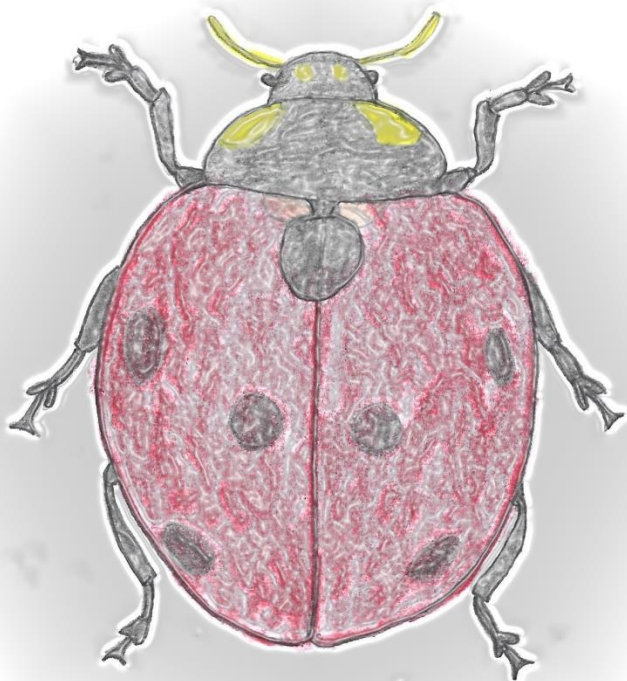
A nőstény petéit általában olyan levelekre rakja, amin sok a levéltetű, így táplálékban gazdag környezetben kelnek ki a lárvák. Egy katica teljes élete során kb. 5000 levéltetvet fogyaszt el.

Lárvái hernyószerűek, de vannak lábaik. A lárvák négy vedlés után bebábozódnak. 3-17 napot töltenek bábként, majd előbújnak a kifejlett imágók. A lárvák nagyjából 10-40 nap alatt fejlődnek ki.

Időjárástól függően egy évben akár két generáció is kifejlődhet.

Katicabogár lárvája

A Magyarországon elő forduló leggyakoribb katicabogár fajták:

Tizennyégycseppes füsskata (Calvia quattuordecimguttata):

Ritkán találkozhatunk vele, mivel az erdők fáinak lombkoronáin él, és itt lisztharmatgombákkal táplálkozik. Halvány citromsárga alapszínű, melyen tizennégy fehér folt található.

Tizenhatcseppes füsskata (Halyzia sedecimguttata):

4,5-6 milliméteres teste halvány narancssárga színű, melyen tizenhat fehér pont található. Lisztharmatgombák fonalaival, és spóráival táplálkozik. Az erdők lombkoronasztintjén él.

Tizennégypettyes füsskata (Propylea quattuordecimpunctata):

Erdőszélek, mezők lakója. Levéltetvekkal táplálkozik. Testhossza 3,5-4,5 milliméter. Alapszíne fekete, vagy sárga, melyen tizennégy, gyakran egymásba mosódó fekete folt található.

Kétpettyes katica (Adalia bipunctata):

Piros szárnyfedőin két nagy fekete pont található. Észak-Amerikában, Ázsiában, és Európában is elterjedt. Magyarországon őshonos. Levéltetvekkal táplálkozik.

Tízpettyes katica (Adalia decempunctata):

Szintén levéltetvekkal táplálkozó katica. Piros szárnyfedőin tíz fekete petty található. Feje, és tora barnás, fekete foltokkal. Testhossza 3,5-5 milliméter.

Vesefoltos szerecsenkata (Chilocorus renipustulatus):

Erdőlakó katicafaj. Főként égerfákon, fűzfákon, vagy kőrisen találkozhatunk vele. Teste erősen domborodó, fekete alapszínű, melyen két nem szabályos (vese alakú) kör található, amik piros, vagy narancssárga színűek. Levéltetvekkal, és pajzstetvekkal táplálkoznak.

Négyfoltos szerezcsenkata (*Exochomus quadripustulatus*):

Testhossza 3-5 milliméter. testszíne fényes fekete, melyen négy piros, vagy narancssárga folt található. Az első foltok általában vese alakúak. Főként gyümölcsfákon, és tülevelűeken található meg. Levéltetvekkel táplálkozik.

Tizenhárompettyes katica (*Hippodamia variegata*):

Testhossza 4-5 milliméter. Kertek, rétek, szántóföldek lakója. Teste kissé nyújtottabb, oválisabb, mint más katicafajoké. Alapszíne narancssárga, vagy piros, melyen tizenhárom, fekete petty található. Levéltetvekkel táplálkozik.

Harlekinkatica

A harlekinkatica egy, a hazánkba behozott idegenhonos ragadozó katicafaj. A rendkívül alkalmazkodó, és agresszív katica eredetileg Ázsiában honos. Magyarországon először 2008-ban jelent meg, és azóta az ország minden táján elterjedt, és ismert.

Valamivel nagyobb, mint a Magyarországon honos katicafajok. A

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Cucujiforma
Család: katicabogárfélék
Nem: Harmonia
Faj: Harmonia axyridis

kifejlett rovar testhossza 5-8 milliméter. Alakja erősen ovális. Fejük sárgásfehér. Testük szélessége nagyjából 4-7 milliméter. A harlekinkatica levéltetvekkel táplálkozik. Többféle színzetűek. Igen falánk rovarfaj, és nem csak a kifejlett imágók, hanem a lárvák is ragadozók. Egy évben akár három nemzedékük is kifejlődhet. Nem csak levéltetveket, hanem más növényekre káros rovar is fogyaszt, például

gubacstetveket, levélbolhákat, vagy gubacsszünnyogokat is. Az első egyedek áprilisban bújnak elő téli telelőhelyükről. A lerakott petékből az év első nemzedékét adó lárvák május végén kelnek ki. A harlekinkaticát a legtöbben károsnak tartják, mivel a kártevők mellett gyakran megtámadja, és elfogyasztja a nálunk őshonos katica fajokat is. Viszont azt kevesen tudják, hogy ez szinte minden katicafajnál általános viselkedés táplálékhiány esetén. Másik káros hatása a fajnak inkább a szőlészetben jelentős. A kései szüretelésű szőlők esetében a katicák tömegesen keresnek menedéket a szőlőfürtökben, a szemek között. Ilyenkor gyakran a szőlővel együtt a katicákat is leszüretelik, amik a préselés

következtében keserű testnedveiknek köszönhetően igen rossz ízt kölcsönöznek az elkészült bornak.

Az USA-ba, és később Európába is szándékosan telepítették be a fajt, mezőgazdasági védekező célzattal. A harlekinkatica igen nagy intenzitással pusztítja a levéltetveket, viszont a faj nagyon gyorsan képes elszaporodni is, egyrészt mert hamarabb fejezi be a telelést, és előbb kezdi meg éves tevékenységét, mint az Európában honos fajok.

A természetben kövek alatt, az avarban, fák repedéseiben vészeli át a telet, de ősszel tömegesen próbálnak bejutni a házakba is.

A harlekin katica az embert is megcsípi, ha megpróbáljuk megfogni, és bűdös, sárgás folyadékot bocsájt ki magából veszély esetén.

Gubacsszúnyogok

Az egyik kártevő rovarcsalád, amelyeket előszeretettel fogyasztja a harlekinkatica, a gubacsszúnyogok. Több fajuk is előfordul Magyarországon: málnavessző gubacsszúnyog, tiszafa-gubacsszúnyog, repcebecő gubacsszúnyog, körte gubacsszúnyog. A gubacsszúnyog nevet arról kapták, hogy növénykárosító hatásuk abban rejlik, ahogyan a növények száraiban, vagy leveleiben kialakítják téli telelőhelyüket, és petefészkeiket. A növények szárain, vagy rügyein, esetleg levelein gubacsokat alakítanak, ki melyekben petéiket helyezik el. Ezek a gubacsok lehetnek gömbölyűek, vagy szabálytalan alakúak is. A gubacsokban az apró, fehér szúnyog lárvák fejlődnek, melyek később sárgás színűek lesznek. A lárvák a kifejlődés után kilyukasztják a gubacsot, és kifejlett szúnyogként hagyják el azt.

Az imágók hosszúkás, vékony jellegzetes szúnyog testalkatúak. Testszínezetük feketés, vagy tarka. Testhosszúságuk 1-3 milliméter.

A gubacsokban elhelyezkedő, lábatlan lárvák testhossza 2-4 milliméter. A gubacsszúnyogoknak egy évben csak egy nemzedékük fejlődik ki.

A leveleken, hajtásokon, vesszőkön megjelenő eleinte zöld gubacsok sorban helyezkednek el. Később a gubacsok nagyobbak lesznek, és megfásulnak. Az érintett növényi részeket le kell metszeni majd elégetni. A gubacsszúnyogok elleni vegyszeres védekezés nem igazán hatásos, mivel a gubacs a vegyszerezés ellen is jól véd.

Lucernaböde

A lucernaböde egy Európában, Kis-Ázsiában, és Észak-Afrikában elterjedt, kisméretű, kevésbé ismert katicabogárfaj. A kifejlett rovar 3-4 milliméter nagyságú, teste majdnem félgömb alakú. Hátuk erősen domború, hasuk pedig lapos. Fejük fekete.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Cucujiforma
Család: katicabogárfélék
Alcsalád: bödeformák
Nem: Subcoccinella
Faj: Subcoccinella
vigintiquatuorpunctata

Torpajzsuk, és szárnyfedőik alapszíne világos narancssárga, vagy világos vöröses árnyalatú, melyeken 12-12, vagy 11-11 fekete pötty található. A pöttyök mintázata, száma, és nagysága is eltérő lehet. Egyes egyedeken a pöttyök összemosódottak, vagy teljesen összeérnek. De vannak egyedek melyekről hiányoznak a pöttyeik. Lábaik szintén világos sárgás, vagy vörös színűek.

Nevét arról kapta, hogy lárvái, és kifejlett imágói is a lucernafélék

lágyszereit fogyasztják. Emiatt a táplálék forrás miatt számít, legfőképpen a mezőgazdaságban, kártevőrovárnak. Fogyasztja

még a burgonya, a cukorrépa, és a takarmányrépa leveleit is. Lárvai 4-5 hét alatt fejlődnek ki. Lárvai kénsárgás alapszínűek, apró fekete pöttyökkel, fejük fekete. Négyyszer vedlenek mire kifejlődnek. A száraz, meleg időt kedvelik. Kora tavasszal már 10 Celsius fok feletti hőmérsékletnél előbújnak.

Konyhai csótány

Ismerik még közönséges csótány, vagy svábbogár néven is. Ez a mindenki által ismert, és utált kártevő rovarfaj, a világon mindenütt elterjedt. Mára már szinte természetes velejárója az emberi életnek. Mindenevő rovar.

Főként szerves hulladékkal táplálkozik, ezért is van az, hogy, mára már szinte csak az ember közelségében él.

Éjszakai rovar, nappal a bútorok mögött, alatt, a fal repedéseiben, a padló alatt rejtőzködik. Nagyon gyors mozgású.

A csótányok rendkívül ellenálló

rovarok. Jól tűrik az éhezést, hetekig is el vannak táplálék nélkül.

A folyadék hiányt viszont nem bírják ilyen jól.

A kifejlett rovar testhossza 19-25 milliméter. Színük legfőképpen fekete, de lehet sötét barna is. A nőstények szárnyai elcsökevényesedtek. A hímek szárnyai megrövidültek, egyébként mindkét nem röpképtelen. Lábaik feketék, és igen erős futólábak, melyeken tüskeszerű sörték helyezkednek el. A konyhai csótány petéit petetokba rakja, melyet pár napig cipel magával, majd elrejt az azt. A peték 2-4 hónap múlva kelnek ki. **Régi bevált trükk a csótány ellen a bórsav, és porcukor keveréke, amely kiszárítja a rovarokat.**

Ország: állatok

Törzs: ízeltlábúak

Altörzs: hatlábúak

Osztály: rovarok

Alosztály: szárnyas rovarok

Alosztályság: újszárnyúak

Öregrend: Polyneoptera

Rend: csótányfélék

Nem: Blatta

Faj: Blatta orientalis

Közönséges fülbemászó

Jól felismerhető, Magyarországon mindenféle elterjedt rovar. A kifejlett egyedek testhossza 10-16 milliméter. Teste lapított,

hosszú, sötétbarna színű. Lábai világos barna színűek. A fej szinte szív alakú, melyen hosszú, vékony csápjai találhatóak. Felső szárnyfedői rövidek, pikkelyszerűek, melyek végei háromszög alakban végződnek. Ezek alá vannak többszöröse aláhajtogatva hártyás szárnyai. Ritkán repülnek. Jellemzőségük a potroh végén megtalálható hosszú, erőteljes villáik, melyekkel képesek a táplálék megfogására, és szájszervükhöz emelésére, valamint alsó szárnyaik ki-hajtogatására is használják. A hímek villái görbültek, a nőstényeké egyenesek, és a végükön keresztezik egymást. A fülbemászók lágy növényi részekkel, és tőle kisebb lágytestű kártevő rovarokkal, és azok lárváival táplálkoznak.

Erdők, kertek avarlakó rovара. A párzás ősszel történik, majd a kifejlett egyedek áttelelnék. Tavasszal a nőstény költőüregbe rakja 20-50 vajsínű petéjét, melyeket őriz, és gondoz. A lárvák 5-6 hét múlva kelnek ki. 4 vedlés után fejlődnek ki. Potrohukban kellemetlen szagú folyadék termelődik.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: fülbemászók
Család: Forficulidae
Nem: Forficula
Faj: Forficula auricularia

Szmirnai fülbemászó

A szmirnai fülbemászó Magyarországon nem rég jelent meg. Egyébként Európa déli területein, és Délnyugat-Ázsiában honos faj. A fej, és tor első szelvényei világos, narancssárgás színűek. Szemei feketék. Szárnyfedői feketék, melyeken egy-egy fehér pont található. A szárnyfedők hátsó, háromszög alakú végződésén szintén egy-egy fehér folt található. Szelvényezett potroha sötétbarna, vagy gesztenyebarna.

A hímek testhossza 16-25 milliméter, a nőstények ennél valamivel kisebbek, testhosszuk 14-20 milliméter. Potroh végi villáik ugyanolyanok, mint a közönséges fülbemászóé. Erdei rovar, főként a talajszinten, kövek, sziklák alatt megbújva fordul elő, de a lombkorona szinten is találkozhatunk vele. Nappal rejtőzködik

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: fülbemászók
Család: Forficulidae
Nem: Forficula
Faj: Forficula smyrnensis

szürkületkor bújik elő. A hím, és a nőstény is képes repülni, de nem gyakran teszik. Mindenevő rovar, főként szerves hulladékot fogyaszt, de a gyümölcsökbe is belekóstol, és fogyaszt kisebb rovarokat, és lárvákat is. Szintén váladékot termel potrohában, melyet képes kilövellni támadójára. A nőstény petéit, a

talajban lévő üregbe helyezi, melyeket gondoz. A peték 10-11 nap alatt kelnek ki, és a nőstény még ezután is őrzi őket pár napig. A lárvák négy fejlődési stádium után fejlődnek ki.

Bűzös holyva

A bűzös holyva egy igen nagytermetű erdei ragadozó bogár. Teste teljesen fekete, hosszúkás, 20-32 milliméter hosszúságú. Feje nagy, hangyaszerű, szemei szintén nagyok, és feketék.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Staphyliniformia
Öregcsalád: holyvaszerűek
Család: holyvafélék
Alcsalád: igaziholyvaformák
Nemzetség: Staphylinin
Alnemzetség: Staphylinina
Nem: Ocypus
Faj: Ocypus olens

Főként más rovarokkal, és csigákkal táplálkozik. Éjszakai állat. Nappal kövek alatt, hasadékok közt bújik meg. Hegységek, domboságok erdeinek lakója. Nem érdemes háborgatni, mivel csípése fájdalmas. Mielőtt csípne, agresszív testtartással figyelmezteti ellenségét. Rágóit nagyra nyitja, és potroh végét felemeli.

Szárnyfedői rövidek, és feketék, alattuk szépen összehajtogatott hártvány szárnyai találhatóak. Ritkán repül.

Szitakötők

A szitakötők az egyik legősibb rovarrend. 150-300 millió éve jelen vannak a Földön. Fossziliák tanúskodnak róla, hogy testfelépítésük, és megjelenésük a dinoszauruszok kora óta nem sokat változott. Világszerte megtalálhatóak, kivéve persze a sarkvidékeket. Nagyjából 5000 fajukat írták le eddig. Minden fajukra jellemző, hogy víz közelben élük életüket, és ragadozó életmódot fojtatnak.

Az eddig felfedezett legnagyobb szitakötő, a ma már nem létező, a Karbon időszakban élő Meganeura monyi volt, melynek szárnyfeszítávolsága elérte a 65 centimétert is.

A szitakötőknek két fő csoportja van: egyenlőszárnyúak, és egyenlőtlen szárnyúak. Az egyenlőtlen szárnyú szitakötők szárnyai bonyolultabban kapcsolódnak testükhöz, és két pár szárnyra tagolódnak, melyeket képesek akár egymástól függetlenül, egyesével is mozgatni.

Az egyenlőszárnyú szitakötők nem repülnek olyan jól, mint az egyenlőtlen szárnyúak. Az egyenlőszárnyúak kisebb termetűek, őket más néven kisszitakötőknek is nevezik.

A szitakötők kizárólag édesvizek közelében élnek. Testük hosszúkas, vékony. Szemeik fejükhöz képest hatalmasak, és remekül látnak velük.

Lárvaik a vízben fejlődnek. A szitakötők egyedi módon, úgynevezett tökéletlen átváltozással fejlődnek. Ez azt jelenti, hogy folyamatosan vedlik le kinőtt kitinpáncéljukat, és növesztenek újat. Ezt a fejlődést átváltozásnak nevezzük. Fejlődésükből kimarad a bábállapot. Mivel fiatal lárvája a vízben él, ennek megfelelően van kopolytúja, és néhány úgynevezett lárvaszerve, amelyek fejlődése során fokozatosan eltűnnek. A lárvák kinézetre olyanok, mint a kifejlett imágók, csak nincs szárnyuk, és nem olyan színesek. A megtermékenyített petéket a nőstény a vízbe, a

parthoz közel, a Vizi növények lágy részeihez, vagy a parthoz közeli iszapba rakja. A petéket kocsonyás burok védi.

Fejlődésük fajonként eltérő. Vannak fajok melyek csak pár hónapig fejlődnek, de vannak, amelyeknek akár négy évig is eltart az átváltozás. Átváltozás, vagyis vedlés közben a legsebezhetőbbek, ilyenkor ugyanis nem tudnak kitérni a ragadozók támadása elől.

A szitakötőkre jellemző a territoriális viselkedés, vagyis a hímek kijelölik a területüket, amit aztán őriznek is. Ez a területfoglalás a párzás miatt fontos.

Különleges külön mozgatható szárnyaiknak hála képesek a levegőben egyhelyben repülni, vagy akár hátrafelé haladni is. Repülésük helikopterszerű, és nagyon gyors. Repülés közben lábaikat kosárszerűen összezárva tartják a zsákmány elkapása miatt.

Másik egyediségük a szitakötőknek, hatalmas szemeik, melyek összetett szemek, és egyes fajoknál akár 28 000 külön kis szemlencséből is állhat. Szemeiket képesek külön is mozgatni. Szemeik 360 fokos látómezőt biztosítanak nekik.

Magyarországon több mint 70 fajuk ismert.

Szaporodáskor a hím, és a nőstény erősen egymásba kapaszkodik, és így akár repülni is képesek. A párzás akár egy órán át is eltarthat. Nyugodt környezet szükséges hozzá. A hím először eltávolítja a nőstény párzó táskájából az előző hím ivarsejtjeit, és csak ezután kezdi meg a saját hímivarsejtjeinek az elhelyezését.

Magyarországon is elő forduló szitakötők

Egyenlőtlen szárnyú szitakötők:

Karcsú acsák (Aeshnidae):

Aeshnini nemzetség:

- Fatörzsvadász acsa (Aeshna juncea)
- Nádi acsa (Aeshna mixta)
- Sebes acsa (Aeshna cyanea)
- Gyakori acsa (Aeshna affinis)
- Lápi acsa (Aeshna isosceles)
- Zöld acsa (Aeshna viridis)
- Nagy acsa (Aeshna grandis)

Anactini nemzetség:

- Óriás szitakötő (Anax imperator)
- Tavi szitakötő (Anax parthenope)
- Nyerges acsa (Hemianax ephippiger)

Brachytroninae nemzetség:

- Szőrös szitakötő (Brachytron pratense)

Folyami szitakötők, csermelyszitakötők:

Gomphinae alcsalád:

- Sárga szitakötő (Gomphus flavipes)
- Feketelábú szitakötő (Gomphus vulgatissimus)
- Csermelyszitakötő (Onychogomphus forcipatus)
- Erdei szitakötő (Ophiogomphus cecilia)

Hegyi szitakötők:

- Sárgasávós hegyiszitakötő (Cordulegaster boltonii)
- Kétcsíkos hegyiszitakötő (Cordulegaster heros)
- Hegyi szitakötő (Cordulegaster bidentata)

Lapos hasú acsafélék:

Corduliinae alcsalád:

- Érces szitakötő (*Cordulia aenea*)
- Fémzöld szitakötő (*Somatochlora metallica*)
- Sárgafoltos szitakötő (*Somatochlora flavomaculata*)
- Kétfoltú szitakötő (*Epithea bimaculata*)

Libellulinae alcsalád:

- Négyfoltos aca (*Libellula quadrimaculata*)
- Kisfoltos laposaca (*Libellula fulva*)
- Laposhasú aca (*Libellula depressa*)
- Vízipásztor (*Orthetrum cancellatum*)
- Fehér pásztor (*Orthetrum albistylum*)
- Pataki szitakötő (*Orthetrum brunneum*)
- Kék pásztor (*Orthetrum coerulescens*)

Sympetrinae alcsalád:

- Déli szitakötő (*Crocothemis erythraea*)
- Közönséges szitakötő (*Sympetrum vulgatum*)
- Gyakori szitakötő (*Sympetrum striolatum*)
- Sárgatorú szitakötő (*Sympetrum meridionale*)
- Atkás szitakötő (*Sympetrum fonscolombei*)
- Útszéli szitakötő (*Sympetrum flaveolum*)
- Alföldi szitakötő (*Sympetrum sanguineum*)
- Lassú szitakötő (*Sympetrum depressiusculum*)
- Fekete szitakötő (*Sympetrum danae*)
- Szalagos szitakötő (*Sympetrum pedemontanum*)

Leucorrhiniinae alcsalád:

- Tócsaszitakötő (*Leucorrhinia caudalis*)
- Piros szitakötő (*Leucorrhinia pectoralis*)
- Leucorrhinia albifrons

Egyenlőszárnyú szitakötők:

Színes szárnyú szitakötők (*Calopterygidae* vagy *Agrionidae*) család:

- Kisasszony szitakötő (*Calopteryx vigo*)
- Sávós szitakötő (*Calopteryx splendens*)

Rabló szitakötők (*Lestidae*) család:

Lestinae alcsalád:

- Zöld rabló (*Chalcolestes viridis*)
- Foltos légivadász (*Lestes barbarus*)
- Tavi rabló (*Lestes virens*)
- Nagy foltosrabló (*Lestes macrostigma*)
- Lomha rabló (*Lestes sponsa*)
- Réti rabló (*Lestes dryas*)

Sympecmatinae alcsalád:

- Erdei rabló (*Sympecma fusca*)

Széleslábú szitakötők (*Platycnemididae*) családja:

- Széleslábú szitakötő (*Platycnemis pennipes*)

Légivadászok (*Coenagrionidae*) család:

Coenagrioninae alcsalád:

- Vörös légivadász (*Pyrrhosoma nymphula*)
- Fürge légivadász (*Erythromma najas*)
- Zöld légivadász (*Erythromma viridulum*)
- Ritka légivadász (*Coenagrion scitulum*)
- Lándzsás légivadász (*Coenagrion hastulatum*)
- Díszes légivadász (*Coenagrion ornatum*)
- Szép légivadász (*Coenagrion puella*)
- Holdkék szitakötő (*Coenagrion lunulatum*)
- Gyakori légivadász (*Coenagrion pulchellum*)

Ischnurinae alcsalád:

- Kéksávós légivadász (*Enallagma cyathigerum*)
- Apró légivadász (*Ischnura pumilio*)
- Kék légivadász (*Ischnura elegans*)

Vörös légivadász

A vörös légivadász egész Európa szerte elterjedt. Életét édesvízhez közel éli, de hegységekben is előfordul, 1200 méter magasságig találkozhatunk vele. Feje, és hosszú, vékony lábai fekete színűek. Nagy, összetett szemei pirosak. A kifejlett egyedek teste felül piros

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: szitakötők
Alrend: Egyenlőszárnyú szitakötők
Öregcsalád: Coenagrionoidea
Család: légivadászok
Alcsalád: Coenagrioninae
Nem: Pyrrhosoma
Faj: Pyrrhosoma nymphula

majdnem hogy vörös, alsó része sárgás. Testhossza 3,5 centiméter, szárnyfesztávolsága 4,5 centiméter.

A tavasz első légivadászeit, már május elején feltűnnek.

Egészen szeptemberig találkozhatunk velük.

A nőstény petéit a vízfelszínhez közel, a növények víz alatti részére rakja. A nőstényt a hím is elkíséri a peterakáskor.

A petékből egy év alatt fejlődnek ki a kifejlett imágók.

Tarka gombászholyva

A holyvaféléknek majdnem 1500 fajuk ismert Magyarországon, így ők az ország legnépesebb rovarcsaládja. Ezen népes család egyik képviselője a tarka gombászholyva. A gombász nevet onnan kapta, hogy a kalapos gombák termőtestein él. Erdei rovar. A ki-

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Staphyliniformia
Család: holyvafélék
Alcsalád: fürgeholyvaformák
Nemzetség: Mycetoporini
Nem: Lordithon
Faj: Lordithon lunulatus

fejlett imágókkal nyár elejétől a tavasz végéig találkozhatunk. Egész Európában elterjedt faj. A kifejlett holyva 5 milliméter hosszú is lehet. Feje fekete, kivéve elől, a rágóknál, ahol barna. Az előtor szintén világos barna. Rövid szárnyfedői feketék.

A potroh első 4-5 szelvénye szintén barna, utolsó két szelvénye fekete. 11 ízből álló csápjainak első, és utolsó pár íze világos barna, a többi fekete. Valószínűleg, a lakhelyeül szolgáló gombák fonalait is fogyasztja, de fő táplálékforrása a légylárvá.

Ecetmuslica

Másik nevén közönséges muslica. A minden háztartásban előforduló apró légyféle egész Európában elterjedt. Főként gyümölcsök körül, vagy a már romló gyümölcsök körül bukkann fel csapatostul. Az igazság az, hogy valójában már lárvaként a gyümölcsben fejlődnek, mely körül később röpködnek. A már nem friss, vagy erjedő gyümölcsükben lévő mikroszkopikus gombákkal, baktériumokkal táplálkoznak.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztályság: újszárnyúak
Öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: kétszárnyúak
Alrend: légyalkatúak
Alrendág: valódilégy-alakúak
Tagozat: homlokréses legyek
Altagozat: torpikkely nélküliek
Család: harmatlégyfélék
Alcsalád: valódi harmatlégyfélék
Nem: harmatlégy
Faj: *Drosophila melanogaster*

A muslica rendkívül gyorsan szaporodik. A petékből kikelő lárvák 5-10 nap alatt kifejlődnek, majd bebábozódnak. A bábállapot 3 és 11 nap közötti időszak alatt megy végbe. A bábból kikelő apró legyek azonnal készen állnak a szaporodásra. A muslicák fejlődéséhez a legmegfelelőbb hőmérséklet 20 és 23 Celsius fok, és legalább a 60 százalékos páratartalom. Ezek az adottságok a lakásokban, kamrákban pincékben a legmegfelelőbbek. Egy muslica átlagosan 30 napig él, de ezalatt az idő alatt, egy nőstény akár ezer petét is lerakhat. A kifejlett muslica testhossza mindössze 2 milliméter. Testszínezet sárgásbarna.

Közönséges lágybogár

A közönséges lágybogár egy Európa szerte elterjedt, igen gyakori ragadozó bogár. Erdőszélek, erdei tisztások lakója. Szereti a napos, meleg időt. A kifejlett rovarok április végén, június elején kezdik meg rajzásukat. Teljes átalakulással fejlődnek. Hosszú lábai, és

szárnyfedői feketék, Feje szintén fekete, az előtor csillogó narancssárga színű. A nőtény petéit a talaj közelébe rakja le. A bábozódás szintén a talajban történik. A mezőgazdaságban hasznos rovarnak tartják, mivel kártevő rovarokkal, levélbolhákkal, levéltetvekkel táplálkoznak.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Elateriformia
Öregcsalád: Elateroidea
Család: lágybogárfélék
Nem: *Cantharis*
Faj: *Cantharis fusca*

Kis kopogóbogár

Közismertebb neve szűbogár, vagy faszű. Egész Európában, és Ázsiában honos, apró kártevő rovar. Amerikába, és Ausztráliában is elterjedt, de ezeken a kontinenseken behurcolt fajként van jelen.

A kis kopogóbogár mindössze 0,5 centiméter hosszú. Teste fekete, ovális alakú.

Jól ismert bogár. A régi bútorkon, faszerkezeteken megjelenő apró lyukak jelzik jelenlétét. A nőtény fába rakja petéit. A kikelt nagyon apró lárvák a fában élik életüket, és erős rágóikkal rágják hosszú össze-vissza járataikat a fa belsejében. A fa rostjaival táplálkoznak, és járataik tele lesznek a számukra fölösleges faliszttal. A lárvák egy évig fejlődnek. Magyarországon 110 különböző szűfélélet ismerünk. A természetben a kis kopogóbogár a korhadó, és az élő fákban is egyaránt megtelepszik, amivel hatalmas károkat okoznak főként a fenyőerdőkben, mivel ezeket a fákat jobban kedvelik.

Több módszer is létezik a szűfertőzés kezelésére. Az egyik hatásos módszer az ecet, és levendulaolajos keverék permetezése a fertőzött fára. A keverékkel jól át kell itatni a szűrágta fa részeket. A teaolaj több kártevő rovarra, köztük a szűfélék ellen is hatásos. A szűlárva nem bírja a magas hőmérsékletet. A száraz, nagyon meleg nyári időben napos helyre ki kell tenni a fertőzött bútort.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Bostrichiformia
Öregcsalád: Bostrichoidea
Család: álszűfélék
Alcsalád: Anobiinae
Nem: Anobium
Faj: Anobium punctatum

Közönséges temetőbogár

A 2023-as év bogara Magyarországon a közönséges temetőbogár. Magyarországon mindenfelé gyakori, mindenevő bogár. Egész Európában, és Ázsiában honos. A temetőbogár nevét érdekes szaporodási szokásáról kapta. Elhullott kisemlősök, vagy madarak tetemeinél gyakran több kifejlett temetőbogár pár gyűlik össze, és harcba kezdenek egymással a maradvány birtoklásáért. Megfigyelések szerint a hímek a hímekkel, a nőstények a nőstényekkel verekednek. A győztes pár birtokba veszi a tetemet, majd amennyire tudják, elássák, tehát, eltemetik. Párosodás után a nőstény elüzi a hímét, majd a tetemtől kiindulva járatot ás, melybe lerakja 20-30 petéjét.

A kifejlett temetőbogarak ragadozók, főként náluk kisebb rovarokat, vagy lárvákat fogyasztanak. A temetőbogár lárvák

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Staphyliniformia
Öregcsalád: holyvaszerűek
Család: dögbogárfélék
Alcsalád: Nicrophorinae
Nem: Nicrophorus
Faj: Nicrophorus vespillo

viszont, elhullott állatokkal táplálkoznak.

A nőstény egy ideig a lárvákkal marad és táplálja őket a tetemmel, melynek darabjait előragja és előemészteti nekik.

A petékből 5-6 nap alatt kelnek ki a lárvák. Ezután 7-8 nap elteltével a lárvák bebábozódnak. Az imágó 12-24 milliméter hosszú. Teste fekete, melyen sárga szabálytalan csíkok futnak végig. Ízelt csápjai vége kefeszerű.

Zöld lombszöcske

A zöld lombszöcske az egyik leggyakoribb hazai szöcskefaj. Kifejlett egyedeivel júniustól októberig találkozhatunk.

A zöld lombszöcske a fűgeszöcskék családjába tartozik. Magyarországon ennek a családnak 43 alfaja van jelen, melyekből 14 védett faj, és 3 fokozottan védett. A szöcskék könnyen összetéveszthetők a sáskákkal, de a szöcskék nem csak növényekkel, hanem más rovarokkal, és

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: egyenesszárnyúak
Család: fűgeszöcskék
Nem: Tettigonia
Faj: Tettigonia viridissima

lárvákkal is táplálkoznak. A szöcskék főként ragadozó életmódot folytatnak. A sáskák viszont csak növényeket fogyasztanak.

A szöcskék jellemzője a ciripelés. A hímek szoktak ciripelni.

Elülső szárnytöveiket összedörzsölve adják ki a ciripelő hangot. A zöld lombszöcske éneke igen erőteljes, akár száz méterre is elhallatszik. A zöld lombszöcske főként a magas fűvel borított területeken, mezőkön, erdőszéleken, réteken él.

A nőstény petéit a talajba rakja. Lárvai hét fejlődési stádiumon mennek át, mire felnőtt szöcskék lesznek. A hímek zöld színű teste 28-34 milliméter hosszú. A nőstények testhossza ettől alig nagyobb 27-38 milliméter.

Zöld lombszöcske (*Tettigonia viridissima*)

Farkos lombszöcske (*Tettigonia caudata*)

Farkos lombzsöcske

A farkos lombzsöcske egész kisÁzsiában, és nyugat-Ázsiában, valamint közép, és délkelet-Európában honos. Egész Magyarországon megtalálható, de legnagyobb populációi a Fertő-tó környékén találhatóak. Külsőre nem igazán lehet megkülönböztetni rokonától a zöld lombzsöcskétől. Színezete, és méretei ugyanolyanok.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: egyenesszárnyúak
Család: fürgeszöcskék
Nem: Tettigonia
Faj: Tettigonia caudata

Szembetűnő különbség, hogy, a farkos lombzsöcskének a feje, és a tor felső része is teljesen zöld. Szárnyai keskenyebbek, hosszúak. A másik legegységesebb vonása, hogy, combja alsó oldalán kis, fekete tüskék sorakoznak. A nőstény jól

felismerhető tojócsövérről, amely hosszú, lefele ívelt, és vörösesbarnás színű. A farkos lombzsöcske mindenevő, főként kisebb rovarokra, lárvákra vadászik, de kisebb mértékben fogyaszt növényi részeket is. Erdőszéleken, bokros, cserjés területeken él. A kifejlett egyedekkel június elejétől, október közepéig találkozhatunk.

Magyarországon védett faj, természetvédelmi értéke 5000 forint.

Mezei tücsök

A világszerte ismert tücsökfaj 2016-ban Magyarországon az év rovára volt. Vaskos, zömök teste alapszíne fekete fényű. Testét arany színű szőröcskék borítják. A hím testhossza 18-26 milliméter, a nőstényé 19-27 milliméter. Hártás szárnyai sötét barnás színűek, melyen fekete ereket látható. A szárnyak majdnem egészen a potroh végéig érnek. Jól felismerhető a potroh végén látható hosszú villáiról. A nőstényeknél a két potrohfüggelék között látható a tojócső, amely 8-15 milliméter hosszúságú is lehet. Feje nagy, és kerek, valamint fekete színű.

Csápjai elég hosszúak, nagyjából megegyezik testük hosszával. Hátsó erőteljes, ugró lábai feketék, és kis tüskék sorakoznak végig felső oldalukon.

Egész Európában, és Ázsiában, egészen Délkelet-Ázsiáig elterjedt, valamint Észak-Afrikában is honos faj. A napsütéses, meleg, száraz időt kedveli. A kifejlett imágókkal áprilistól augusztus végéig találkozhatunk. Növényevő rovar, főként fűféléket fogyaszt, viszont néha elhullott rovarokat is elfogyaszt. Fűves rétek, mezők, domboldal lakója. Egyenes földalatti járatot készít magának lakhelyül. Az üreg bejárata 2 centiméter körüli, mélysége 40-50 centiméter is lehet.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: egyenesszárnyúak
Család: valódi tücskök
Nem: Gryllus
Faj: Gryllus campestris

Imádkozó sáska

Az imádkozó sáska egész Magyarországon előfordul. Közép-Európa nagy részén megtalálható. A jellegzetes, nagytermetű, fogólábú, ragadozó rovar valójában nem a sáskák családjába tartozik. Az imádkozó sáska legközelebbi rokonai a termeszek, és a csótányok. A kifejlett nőstény testhossza 6-7,5 centiméter, a hím ennél kicsit kisebb, testhossza 4-5 centiméter. Testük színezete zöldes, vagy barnás. Teste hosszúkás, elnyúlt, karsú. Potrohán hosszúkás szárnyai találhatóak, melyek hosszúkás falevelekre hasonlítanak.

Elülső erőteljes fogólábaival villám gyorsan ragadja meg áldozatát.

Ragadozó rovar, főként röpképes rovarokra vadászik.

Kifejléssel növekednek. A fiatal egyedek külsőre teljesen egyformák a felnőttekkel, csak persze kisebbek.

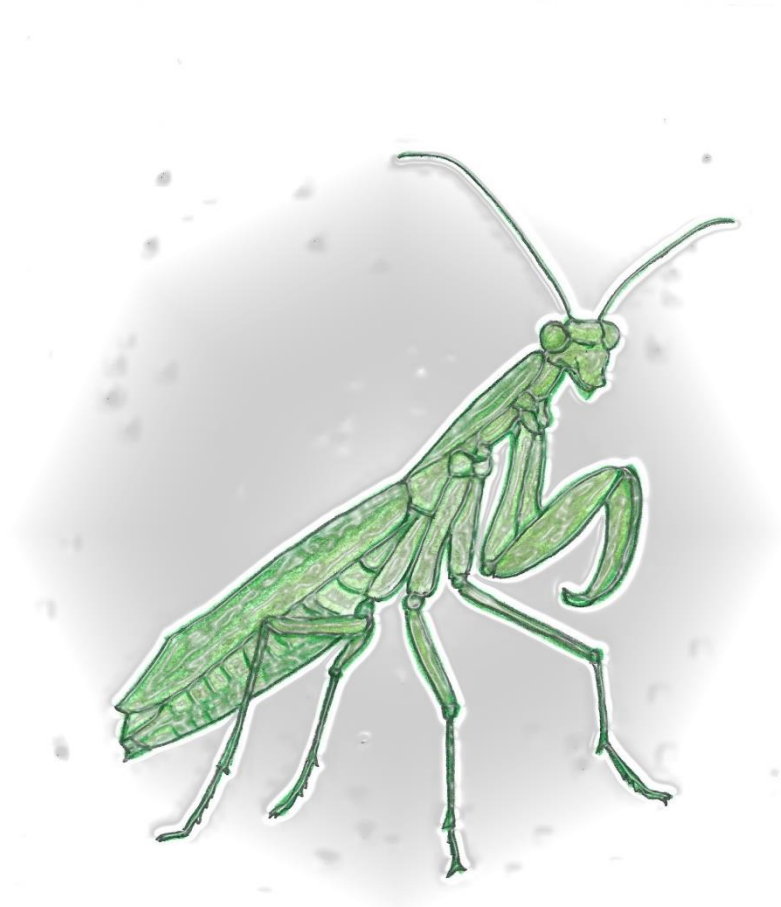
A párzási időszak nyár vége felé van. A párzásuk egyik legfurcsább sajátossága, hogy gyakran a nőstény a párzás befejezése után, vagy az alatt megöli, és elfogyasztja a hímét. A meleg, száraz időt kedvelik, füves bokros területek lakói.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztáltság: újszárnyúak
Öregrend: Polyneoptera
Rend: fogólábúak
Család: imádkozó sáskák
Nem: Mantis
Faj: Mantis religiosa

Az imádkozó sáska Magyarországon védett. Természetvédelmi értéke 5000 forint.

Magyarországon 2012-ben az év rovarának választották.

Kereplő sáska

A kereplő sáska Magyarországon nem számít védett fajnak, pedig egyre ritkább, egyes területekről (Börzsöny, Visegrádi-hegység, Kőszegi-hegység) teljesen eltűnt.

A hím testhossza 19-25 milliméter, a nőstényé 23-40 milliméter.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: egyenesszárnyúak
Család: sáskafélék
Nem: *Psophus*
Faj: *Psophus stridulus*

A hímek testszínezete sötétbarna, vagy akár teljesen fekete is lehet. A nőstények világosabb árnyalatúak, szürkés barnák. A hím szárnyai élénk pirosak. A nőstény röpképtelen, viszont képes messzire ugrani erőteljes, hátsó ugrólábain. A hím alacsonyan repül, 1, maximum 5 méter magasságban. Repülés közben

szárnyai hangos kereplő hangot hallatnak. Főként akkor repül, ha veszélyt érez, vagy ragadozó fenyegeti.

A kereplő sáska a *Psophus* nem egyetlen faja. Főként hegységek, és dombvidékek lakója.

Európában, és Ázsiában honos. Kifejlett egyedeivel július elejétől, október végéig találkozhatunk.

Szalagos sáska

Magyarországon elég ritka sáskafaj, főként csak az Alföldön található meg. Főként füves puszták, homokos füves területek sáskája. A hím testhossza 18-25 milliméter, a nőstényé 25-40 milliméter.

Egész Euráziában, valamint Afrika északi féltekén honos sáskafaj. Alapszínük zöld, de lehet barna, vagy szürkés is. Feltűnő ismertetőjegyük a torpajzson lévő x-et formázó négy fehér csík.

Szárnyaik hosszúak, túlérnek a potroh végén. Szárnyain barnás, és fehéres sávok váltják egymást. Nem ciripel, viszont repülés közben kereplő, hangot ad ki. Felnőtt egyedeivel július elejétől szeptemberig találkozhatunk.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: egyenesszárnyúak
Család: sáskafélék
Nem: Oedaleus
Faj: Oedaleus decorus

Szemölcsevő szöcske

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: egyenesszárnyúak
Alrend: tojócsövesek
Öregcsalád: szöcskék
Család: fürgeszöcskék
Alcsalád: rétiszöcskék
Nemzetség: Tettigoniini
Nem: Decticus
Faj: Decticus verrucivorus

A szemölcsevő szöcske nevét onnan kapta, hogy, régen az emberek azt hitték, hogy a harapása közben kibocsájtott barna váladék, elmulasztja a szemölcsöt. Persze ma már tudjuk, hogy, ez nem így van. Egész Európa szerte, és Ázsia szerte elterjedt. Magyarországon mindenfelé megtalálható. Dús füvezetű legelők, rétek, tisztások, erdő szélek lakója.

A kifejlett szöcske 2,2-4,5 centiméter hosszú. Alapszíne zöld, barna, kis, fekete foltokkal. Külsőre nagyon hasonlít a zöld lombuszöcskére, és a törös szöcskére. Bár teste kissé zömökebb mint, rokonaié.

Lábfejei utolsó ízében található egyik jellegzetessége, a mozgatható sarokfüggelék. Teste alsó része világos, általában sárga színű. Szárnyai hosszúak túlérnek a potroh végén. Szárnyain négyzet alakú sötétbarnás foltok találhatóak. Júniustól szeptemberig találkozhatunk vele.

Szalonnabogár

A szalonnabogár egy 7-9 milliméter testhosszúságú, világszerte elterjedt kártevő bogárfaj. Teste alapszíne fekete. Szárnyfedői

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Öregcsalád: Bostrichiformia
Család: porvafélék
Alcsalád: Dermestinae
Nemzetség: Dermestini
Nem: Dermestes
Alnem: Dermestes
Faj: *Dermestes lardarius*

első felén sűrű sárgás, vagy világos árnyalatú szőrzet van, melyen néhány barna, vagy sötétbarna folt található.

A szabadban főként elhullott, bomló, vagy kiszáradt állati tetemeket fogyaszt, és ezekbe rakja petéit is. Minden háztartásban megtalálható. Elterjedt kártevő a kamrákban, ételraktárakban. Az élelmiszerekbe rakja petéit, és ürülékével, valamint levedlett lárvabőrével beszennyezi az élelmiszert. Lárvai sötétbarna színűek, és apró szőrök borítják.

A lárva hosszúsága 12-15 mm.

A lárvák sötétkedvelők, kerülnek a fényt. Ha megzavarják teljesen összegömbölyödnek.

Bebábozódás után 35-60 nap múlva bújnak elő a kifejlett imágók.

Tiszavirág

A tiszavirágnak nevezett kérészfaj, Európa egyik legnagyobb kérésze. Magyarországon, ahogy a neve is mutatja főként a Tisza folyó, és annak mellékfolyói adnak otthont a fajnak.

A hím teste, és szárnyai is világosbarnák, testhosszuk 2,5-3,5 centiméter. A nőstények színe inkább szürkés, és testméreteik is egy kicsivel nagyobbak, mint a hímeké. A nőstény testhossza 2,7-3,8 centiméter. A hímnek, és a nősténynek is megtalálhatóak a potrohuk végén az úgynevezett farkserték, melyeknek a repülésben, és a párosodásban van szerepük. A nőstények farksertéi valamivel rövidebbek. Fejük kicsi, amin elég nagy fekete összetett szemeik vannak. Ezen kívül három pontszemmel is rendelkeznek.

Magyarországon nagyjából 98 kérészfaj él. A kérészek úgynevezett hemimetamorfózissal, vagyis tökéletlen átalakulással fejlődnek ki. A kérészeknek négy fő életciklusa van hosszú fejlődésük során. Az első a pete melyeket a nőstény a vízbe rak.

A második a lárva, vagy nimfa állapot. Ez akár évekig is tarthat. A harmadik a szubimágó állapot, ami a rovarok világában egyedülálló. A végső stádium az imágó szakasz amely a legrövidebb.

A kérészeknél a kifejlett imágók csak pár óráig, esetenként egy napig élnek. Ilyenkor már nem táplálkoznak, csak párzanak, a nőstények lerakják petéiket, majd elpusztulnak.

Tiszavirágzásnak nevezzük azt az egy napot, amikor a tiszavirág kifejlett imágói tömegesen lepik el a vízfelszínt, és a partvidéket. A tiszavirág lárvái három évig fejlődnek az agyagos, vízalatti üledékben, majd felnőtt életük egy nap alatt lezajlik.

Lárváik az agyagos partoldalban, a víz alatti részben üregekben élnek. A lárvák három évig élnek itt, ahol legalább 15-25 alkalommal vedlenek, amíg eléri a szubimágó stádiumot. A szubimágó stádium egy olyan stádium, amikor a kérész már a felszínre emelkedik, és már röpképes, viszont még egyszer vedlik, ami után imágóvá fejlődik. A tiszavirág lárvák természetvédelmi szempontból rendkívül hasznosak, ugyanis kiszűrik a vízben lévő szerves hulladékot, törmeléket, az algákat, baktériumokat, és ezekkel táplálkoznak. A lárváknak lapátszerű ásólábuk, és fűrészrágójuk van. A kérészek csakis az édesvízi folyókban, vagy mellékfolyókban élnek. **A tiszavirág Magyarországon védett, természetvédelmi értéke 10 000 forint.**

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztályság: összsárnyúak
Rend: kérészek
Család: Tiszavirágok
Nem: Palingenia
Faj: Palingenia longicauda

Dunavirág

A tiszavirághoz hasonló, kisebb termetű kérészfaj. Mint minden kérészfaj az oxigénben dús tisztavízű folyók alkotják az életterét. Mint neve is utal rá a Duna-folyóban őshonos. Életciklusa nagyjából megegyezik Tiszai rokonáéval. Míg a tiszavirág egy évben csupán kétszer, vagy háromszor rajzik, a dunavirág egy év alatt akár 10-11 rajzást is lebonyolíthat.

A kifejlett dunavirág testhossza 10-18 milliméter is lehet.

Felnőtt életük ugyan úgy, mint a tiszavirágé, csak addig tart míg a hímek megtermékenyítik a nőstényeket, és a nőstények lerakják a petéiket. A nőstények a folyó folyásirányával szemben repülnek, lerakják petéiket, majd végkiemerülésig repülnek.

Az imágó potroha felül barna alul világos, sárgás. Feje

sárgásfehér, homloka fekete. A tor barnás árnyalatú, vagy sárgás. Főként Európa középső részén honos. A nőstények nagyon érzékenyek a fényre. Repülésük közben a vízfelszínről visszaverődő fényt követik. Tehát vonzza őket a fény.

Magyarországon 2001 óta védett faj. Természetvédelmi értéke 10 000 forint.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztályság: összárnúak
Rend: kérészek
Család: Polymitarciidae
Nem: Ephoron
Faj: Ephoron virgo

Burgonyabogár

A 9-12 milliméter hosszú csíkos bogár egész Európában elterjedt, és jól ismert mindenki számára, aki burgonyát termeszt.

Források szerint első Európai egyedeit Németországban, Köln környékén észlelték 1877-ben. Egész Eurázsia középső, és déli részén, valamint az USA egész területén, és közép-Amerikában is elterjedt. Az imágónak, és a lárváknak is fő tápláléka a burgonya levele, és szárának lágy részei. Testének hátoldala erősen

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Cucujiformia
Öregcsalád: levélbogárszerűek
Család: levélbogárfélék
Nem: Leptinotarsa
Faj: Leptinotarsa decemlineata

domború. Ovális teste 4-7 milliméter széles.

A fej, és az előtor alapszíne narancssárga, és szabálytalan, néhol egybefolyó, fekete foltokkal. Hártáras repülő szárnyait, erős kitines szárnyfedői védik, melyek fehéres, világossárgás alapszínűek, és öt-öt fekete csík fut végig rajtuk, az előtortól, a potroh végéig. Latin elnevezése a decemlineata, is erre a mintázatra utal, ugyanis tízcsíkos-

at jelent. Más néven is ismert ez a kártevő bogár. Nevezik krumplibogárnak, és Colorado bogárnak is.

Régebben úgy tartották a faj az USA-ból, azon belül Colorado államból származik. Innen a Colorado bogár név. Mára valószínűbbnek tartják, hogy, őshazája Mexikó északi része, és Mexikó állam.

Lárvája vaskos, tömzsi, rövid hernyószerű. Színe halvány narancssárga, és oldalain két-két sor fekete, kidudorodó pontsor található. Fejük fekete. A fejük fölötti részen egy vastag, fekete csík fut végig. Főként a burgonya levelein láthatóak. A fiatal növény még zöld leveleit rágsálják csapatostul, míg teljesen le nem kopaszítják a növényt, ami így el is pusztulhat, még mielőtt megteremne alatta a burgonya.

Burgonyabogár lárvák

Burgonyabogár peték

A nőtény narancssárga petéit a burgonyalevelek aljára tapasztja. A kifejlett bogár a telet a talajban tölti. Természetes ellenségeik ugyan vannak, de azok nem pusztítják őket olyan intenzitással, hogy a kártevő populációját szinten tartsa. A leghatásosabb védekezés ellene a permetezés.

Álkérészek

Az álkérészek rendje a rovarok osztályán belül a szárnyas rovarok alosztályába tartozik, és azon belül az újszárnyúak alosztályába sorolható.

Az álkérészek látszatra hasonlítanak a kérészekre. A Földön nagyjából 3600 fajuk él, ebből Magyarországon 70-80 faj van jelen. A kérészek, és az álkérészek is kiemelten fontos szerepet töltenek be a természetvédelemben, mivel a vizek tisztaságára igen érzékeny rovarok. Ha egy folyóban, vagy patakban kérész, vagy álkérész lárvák vannak, akkor elmondható, hogy, az a víz tiszta. Az álkérészek lárvái is úgynevezett másodlagos lárvák, melyek a vízben élik életüket. A legtöbb faj vízi növényekkel táplálkozik, de vannak, amik ragadozó életmódot folytatnak.

Az imágók élete rövid, és életük alatt, akárcsak a kérészek nem táplálkoznak. Fejlődésük is hasonló a kérészekéhez. Egyes fajok lárvái iszaplakók, más fajoké vízalatti kövek, kavicsok alatt élik életüket.

Legtöbb fajuk alapszíne szürkésbarna, vagy sárgás árnyalatú. Testük lapított, hosszúkas, potroh végi nyúlvánnyal. Külső hasonlóságuk miatt könnyű összetéveszteni a kérészeket, és az álkérészeket.

A két rend közötti legnagyobb különbség, hogy, a kérészeknek három farok függelékük van, az álkérészeknek pedig kettő. Az álkérészeknél nincs szubimágó fejlődési szakasz. A lárva közvetlenül imágóvá vedlik. A kérészek szárnyaikat a testük felett függőlegesen összezárva tartják nyugalmi állapotban. Az álkérészek szárnyaikat pihenés közben a hátuk felett, egymásra hajtva, sátorszerűen tartják. Lárváik is különböznek kopoltyúik elhelyezkedésében. Az álkérészek lárváinak kopoltyúi a tor tájékán, vagy a potroh elején helyezkednek el. A kérészlárvák kopoltyúi a potrohszelvények alatt találhatóak.

Nagy szentjánosbogár

A nagy szentjánosbogár egész Európa szerte ismert, és elterjedt. Lárváit a csigák legádázabb ellenségei. A kifejlett szentjánosbogarak nem élnek túl sokáig, párzás után elpusztulnak.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Elateriformia
Öregcsalád: pattanóbogár-
szerűek
Család: szentjánosbogár-
félék
Alcsalád: Lampyrinae
Nemzetség: Lampyrini
Nem: Lampyris
Faj: Lampyris noctiluca

A lárvának, mivel ragadozó, erős, harapásra alkalmas állkapcsai vannak. A hím kicsit kisebb mint a nőstény. A hím testhossza 10-13 milliméter, a nőstényé 10-18 milliméter. A petékből 2-4 hét alatt kelnek ki a lárvák. Nyirkos erdők, mocsarak, lápok lakója.

A hímek esténként repülés közben világítanak a fák lombjai közt, a nőstények a talajhoz közel a fűféléken mászva. A nőstények röpképtelenek. A nőstények teste, akárcsak a lárváké szelvényekből áll. Fénykibocsájtó szervük az utolsó hasi oldalán található.

Kis szentjánosbogár

Egész Magyarországon megtalálható. Erdőszélek, erdei tisztások, erdők lakója. Éjjeli bogár. Nappal korhadó fáknak, vagy azok alatt, sziklák alatt pihen. A kifejlett

imágók, a lárvák, sőt, még a peték is világítanak. A teljes kifejlődésük három évig tart.

Felnőtt életük viszont ugyanúgy mint a nagy szentjánosbogárnak csak addig amíg megtörténik a pázás, és a peterakás.

A nőstény röpképtelen, szárnyfedői csökevényesek. A hím színe feketésbarna, szárnyfedőin finom szőrzet látható. Feje szabályos félgömb, olyan, mint egy sisak. Világítószelvényeik az utolsó három szelvény hasi oldala.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Elateriformia
Öregcsalád: pattanóbogárszerűek
Család: szentjánosbogárfélék
Alcsalád: Lampyrinae
Nem: Lamprohiza
Faj: Lamprohiza splendidula

Törpe szentjánosbogár

Egész Európában elterjedt ez a kis, mindössze 6-8 milliméter hosszú szentjánosbogár.

A változatos, sűrű növényzetet kedveli. Sűrű erdők, magas fűvű mezők, erdőszélek lakója. Ebben az esetben a hím, és a nőstény is röpképtelen, ami a szentjánosbogárféléknél is igen szokatlan.

A *Phosphaenus* nem egyetlen faja. A kifejlett egyedekkel májustól június végéig találkozhatunk. A kis, és a nagy szentjánosbogárnál is a fény kibocsátás játszik szerepet

a párvalasztásnál. A nőstények így csalogatják magukhoz a hímeket. A törpe szentjánosbogárnál viszont ez nem így van. A

nőstény feromonokkal csalogatja magához a hímeket, melyet a hím akár 20 méterről is kiszagol. Veszély esetén használják világító tulajdonságukat. Egyébként a párzási időszakban nem világítanak. A lárvák kizárólag földigilisztákkal táplálkoznak, melyet erős rágóikkal megragadnak, majd emésztőenzimeket fecskendeznek bele. Három évig tart kifejlődésük. A kifejlett imágók nem táplálkoznak, és csupán két, vagy három hétig élnek.

Ország: állatok

Törzs: ízeltlábúak

Altörzs: hatlábúak

Osztály: rovarok

Rend: bogarak

Alrend: mindenevő bogarak

Alrendág: Elateriformia

Öregcsalád: pattanóbogárszerűek

Család: szentjánosbogárfélék

Nem: *Phosphaenus*

Faj: *Phosphaenus hemipterus*

Bőrfutrinka

A bőrfutrinka a futóbogarak családjába tartozik. Ami azt illeti a legnagyobb Közép-európai futóbogár. Egész Európában megtalálható, kivéve a Brit-szigeteket.

Testhossza elérheti a négy centimétert is. Teste teljesen fekete. Jól láthatóan elkülönül egymástól a fej, a tor, és a potroh. Lábai hosszúak, erős futólábak, és persze feketék, Csápjai hosszúak, és jól kivehető ízektől állnak. A bőrfutrinka éjszakai ragadozó bogár. Főként a talajon mozog. Ritkán ugyan, de előfordul, hogy napközben is találkozhatunk vele. Erdei rovar. Az erdő talaján, az avarban vadászik hernyókra, csigákra, más rovarokra, és lárvákra. Azon kevés rovarok egyike, amely elfogyasztja a burgonyabogarat is. A bőrfutrinka veszély esetén büzlő váladékot fecskendez az őt fenyegető ellenségre. Emésztésük külső emésztés, ami azt jelenti, hogy áldozatára emésztőnedvet fecskendez, majd nedvként szürcsöli fel áldozatát.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Rend: bogarak
Alrend: ragadozó bogarak
Öregcsalád: futrinkaszerűek
Család: futóbogárfélék
Alcsalád: futrinkaformák
Nemzetség: Carabini
Nem: Carabus
Faj: Carabus coriaceus

Aranyos futrinka

A kifejlett imágó 17-30 milliméter hosszú, teste igen színpompás, fémesen csillogó, a zöldes árnyalattól, a rézszínűig terjed a színskála.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Rend: bogarak
Alrend: ragadozó bogarak
Öregcsalád: futrinkaszerűek
Család: futóbogárfélék
Alcsalád: futrinkaformák
Nemzetség: Carabini
Nem: Carabus
Faj: Carabus auratus

A többi futrinkafélével ellentétben az aranyos futrinka főként nappal aktív. Erős, kitin szárnyfedőin 3-3 borda fut végig, az előtortól, a potroh végéig. Lábai narancssárga színűek. A kifejlett rovar, és az imágó is ragadozó. A lárva apró gerinctelenekre vadászik. A kifejlett futrinka csigákat, csupasz csigákat, gilisztákat, és más rovarokat fogyaszt. A lárva a talajba ássa magát, és ott bábozódik be. A kifejlett bogár akár két évig is élhet. **Magyarországon védett, természetvédelmi értéke 10 000 Ft**

Mezei homokfutrinka

Egész Európában honos, és Észak-Afrikában is megtalálható.

A kifejlett futrinka 10-18 milliméter.

Lábai hosszú, karcsú, fekete, futólábak. Feje félkör alakú, szemei nagyok. Testszínezete zöld színű, fémesen csillogó.

Gyorsan fut, és remekül repül.

Egyébként elég félénk rovar.

Ragadozó. Zsákmány állatai a pókok és más rovarok. Zöld szárnyfedőin 6-6 fehér, elmosódott pont látható.

A homokos talajú, nyílt területeket, mezőket, erdő széleket kedveli.

A napfénykedvelő felnőtt rovarokkal májustól szeptember végéig találkozhatunk. A lárvák földbe ásott járatokban élnek. járataik akár 40

centiméter mélyek is lehetnek. A lárvák a járat bejáratát fejükkel lezárva lesnek áldozatukra, majd erős állkapcsukkal elkapják őket, és lehúzzák a járatba, majd ott nyugodtan elfogyasztják.

Ország: állatok

Törzs: ízeltlábúak

Altörzs: hatlábúak

Osztály: rovarok

Alosztály: szárnyas rovarok

Rend: bogarak

Alrend: ragadozó bogarak

Öregcsalád: futrinkaszerűek

Család: futóbogárfélék

Alcsalád: homokfutrinka-
formák

Nemzetség: homokfutrinka-
rokonúak

Nem: Cicindela

Faj: Cicindela campestris

A kifejlett imágók a felszínen vadásznak. A nőtények petéiket néhány milliméterrel a talajszint alá rakják.

**Magyarországon védett
természetvédelmi értéke 5000
forint.**

Aranyos bábrabló

Felépítése, és kinézete hasonló az aranyos futrinkához.

Szárnyfedőin több, sűrűn elhelyezkedő borda fut végig.

Színezete rézvörös-zöld fémfényű.

Főként Európa, és Ázsia mérsékelt övi területein honos.

Észak-Amerikában is megtalálható, de ide az 1950-es években telepítették be, rokonával, az aranyos futrinkával együtt, abból a célból, hogy irtsák a gyümölcsfákat károsító rovarokat.

Az imágó testhossza 2,5-3,5 centiméter. Főként nappal aktív. Lombhullató, és tűlevelű erdők egyaránt otthont adnak a fajnak. Fő táplálékát a hernyók, és azok bábjai, főként a gyapjaslepke hernyói, alkotják.

Lárvája, kicsi, teljesen fekete, kivéve utolsó szelvényét, amely narancssárga. Teste szelvényekből áll. Feje széles, rágói jól láthatóak.

Ország: állatok

Törzs: ízeltlábúak

Altörzs: hatlábúak

Osztály: rovarok

Alosztály: szárnyas rovarok

Rend: bogarak

Alrend: ragadozó bogarak

Öregcsalád: futrinkaszerűek

Család: futóbogárfélék

Alcsalád: Carabinae

Nemzetség: Carabini

Nem: Calosoma

Alnem: Calosoma

Faj: Calosoma sycophanta

Kis hőscincér

A kis hőscincér a cincérfélékre jellemző, rendkívül hosszú csápokkal rendelkezik. A hím csápjainak hossza kétszerese a saját testhosszának. A nőstényé nagyjából testhosszával megegyező hosszúságú.

A kifejlett cincér testhossza 17-28 milliméter hosszú. Egész teste fekete színű. Lábai hosszúak, és feketék. Ügyesen másznak, és repülnek. Erdők, erdőszélek lakói. Lárvai fákból fejlődnek. A lárvák nagyjából két évig fejlődnek. Nappal aktív. A kifejlett imágó nem túl hosszú életű, májustól, júliusig él. **Magyarországon védett, természetvédelmi értéke 5000 forint.**

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Öregcsalád: levélbogárszerűek
Család: cincérfélék
Nem: *Cerambyx*
Faj: *Cerambyx scopolii*

Havasi cincér

A havasi cincér egy mára már igencsak megritkult, rendkívül szép színezetű cincérfaj, ami Magyarországon 2019-ben elnyerte az év rovára címet.

Teste világoskék alapszínű, melyen fekete foltok, és csíkok láthatóak. Csápjai ugyancsak világoskék színűek, melyen fekete kipúposodó csíkok láthatóak, amiket apró, finom, fekete szőröcskék borítanak.

Rágói feketék. Torpajzsának elején fekete pont látható. A hímek csápjai legalább kétszer olyan hosszúak, mint testhosszuk.

A kifejlett rovar 15-38 milliméter.

A hegyvidéki erdők, erdőszélek lakója. Közép-Európában mára már egyre ritkábban fordul elő.

Dél-Európai területeken még egyenlőre több helyen találkozhatunk vele. Öreg erdők, bükkösök, tölgyesek, gyertyán erdők, és dió erdők rovара. Főként előrege-dett, vagy már haldokló fákon él.

A nőstény petéit az öreg fák kérge alá rakja. A lárvák több évig fejlődnek, majd a fa törzsében, néhány centiméter mélyen bábozódnak be. Az első kifejlett imágók június elején bújnak elő. Az imágók csu-pán egy nyarat élnek. A hímek vé-delmezik területüket.

Magyarországon védett, természet-védelmi értéke 50 000 forint.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Cucujiformia
Öregcsalád: levélbogárszerűek
Család: cincérfélék
Alcsalád: hőscincérformák
Nem: Rosalia
Faj: Rosalia alpina

Pézsmacincér

A feltűnő színekben pompázó pézsmacincér teste hosszúkás, lapított, színe kékes, vagy zöldes fémesen csillogó. Több színárnyalatban is előfordul. Szárnyfedőin halvány, hosszanti bordázat látható, amely a tortól, a potroh végéig fut. A kifejlett egyedek testhossza 1,3-3,5 centiméter is lehet. Előtorának oldalán éles tüske látható.

Főként ártéri erdőkben találkozhatunk a rovarral. Élete a fűzfákhoz kötődik. Szinte csak öreg fűzfákon él. Lárvaít a fűzfák kérge alá rakja le a nőstény. Nem csak a pézsmacincérre, hanem a legtöbb cincérfélére jellemző, hogy, Lárvaik korhadó fa részekkel táplálkoznak. A kifejlett cincérek fák nedveivel, virágporral, vagy nektárral táplálkoznak. A cincérek, ha veszélyben érzik magukat, ciripelő hangot hallatnak. A kifejlett pézsmacincérrel júniustól szeptemberig találkozhatunk. **Magyarországon védett, természetvédelmi értéke 5000 Ft.**

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Cucujiformia
Öregcsalád: levélbogárszerűek
Család: cincérfélék
Alcsalád: valódi cincérek
Nem: Aromia
Faj: Aromia moschata

Házi cincér

A házi cincér a *Hylotrupes* nem egyetlen faja. A házi cincér egy kivételesen kártékony cincérfaj. Eredetileg a fenyőfélék rovара. Lárvai az elhalóban lévő fenyők kérge alatt kelnek ki petéikből, majd szépen lassan berágják magukat a fa belsejébe. Viszont előszeretettel rakja petéit épületfákba is.

Lárvai jól élnek az épület alapanyagoknak szánt fában is, és hosszú évekig rágják járataikat benne. Ezzel komoly károkat okozva az épületekben.

Mára világszerte elterjedt rovar.

A vaskos, fehér, hernyószerű lárva kedvező körülmények között két évig fejlődik, de ha táplálékhiány lép fel fejlődése lelassul, és akár 12 évig is elhúzódhat.

A kifejlett rovar 8-22 milliméter hosszú, teste fekete, sötét barna, vagy szürkés, melyet apró, sűrű szőröcskék borítanak.

Csápjai a cincérfélékhez képest rövidek. A hímek

csápjai legfeljebb a

szárnyfedők feléig érnek.

A nőstényeké ennél is rövidebb.

Kifejlett egyedeivel június elejétől, szeptember végéig találkozhatunk.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Cucujiformia
Öregcsalád: levélbogárszerűek
Család: cincérfélék
Nem: *Hylotrupes*
Faj: *Hylotrupes bajulus*

Barna tevenyakú

A barna tevenyakú egy a fátyolkák rendjébe tartozó ragadozó rovar. Kinézete elég érdekes, olyan, mint egy nagyra nőtt szárnyas hangya. Feje előre nyúlik, köszönhetően meghosszabbodott előtorának. Ennek a testi adottságnak köszönhetően, keskeny fejét gyorsan, és

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztáltság: újszárnyúak
Öregrend: Endopterygota
Rend: tevenyakú fátyolkák
Család: valódi tevenyakúak
Nem: *Phaeostigma*
Faj: *Phaeostigma notata*

ügyesen képes mozgatni. Képes az apró lyukakba, járatokba nyúlni zsákmánya után.

A kifejlett imágó, és a lárva is apróbb rovarokkal táplálkozik.

A hűvös, árnyékos erdei körülményeket kedveli. Sűrű erdők, erdőszélek lakója. Teste maximum 1,5 centiméter hosszú.

Szárnyai fesztávolsága 3 cm. Szárnyait háztetőszerűen tartja hátán pihenő helyzetben. Lassú tempóban repül. Közép, és észak-Európában elterjedt.

Feketevégű karcsúcincér

Magyarországon elég gyakori, virágkedvelő cincérféle. Virágkedvelő, mivel a kifejlett bogarak gyakran napoznak, virágokon. A lárvák korhadék evők, az imágók viszont növényi nedvekkel, és nektárral táplálkoznak.

Kifejlett rovarokkal már egész kora tavasztól, májustól, szeptember közepéig találkozhatunk. A kifejlett rovar testhossza 6-9 milliméter. A fej, és a tor teljesen fekete. Szárnyfedőik a nőstények esetében vöröses, a legvége pedig fekete. A hímek szárnyfedői inkább vörösesbarnák. Mindkét nemnél a két szárnyfedő találkozásánál erős fekete sáv látható.

Csápjaik a cincérekre jellemzően rendkívül hosszúak.

Erdei rovar, főként erdők, vagy azokkal szomszédos rétek lakója. Mivel elég gyakori cincérfaj, ezért nem élvez védeltséget.

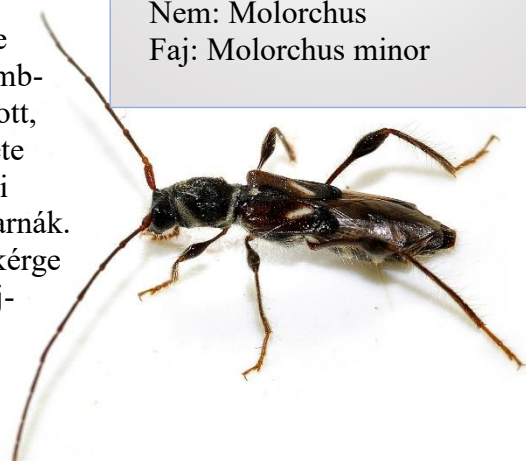
Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Cucujiformia
Öregcsalád: levélbogárszerűek
Család: cincérfélék
Alcsalád: Lepturinae
Nemzetség: Lepturini
Nem: Stenurella
Faj: Stenurella melanura

Kis légycincér

Egész Európában és Ázsiában honos. Magyarországon főként hegyvidékeken fordul elő. Kinézete nem igazán mondható jellegzetes cincér külsőnek. Például fedőszárnyai csökevényesek, alig érnek a potroh feléig. Ezek a rövid szárnyfedők jól felismerhetők. Színük barnás, vagy vörösesbarna, melyen egy-egy fél dőlt fehéres, vagy sárgás csík látható. Szárnyfedői alól kilátszanak hártvás szárnyai. Teste karcsú, megnyúlt. Combjai vége megvastagodott, bunkószerűek, és fekete színűek. Lábai további részei vékonyak, és barnák. Lárvája a fenyőfélék kérge alatt él, és fejlődik. fejlődése 1 vagy 2 évig tart. Ősz elején bebábozódik, majd az imágó a bábkamrában áttelel, és májusban bújik elő. Nappal aktív rovar. Nem védett.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Cucujiformia
Öregcsalád: levélbogárszerűek
Család: cincérfélék
Alcsalád: Cerambycinae
Nem: Molorchus
Faj: Molorchus minor

Bársonyos darázscincér

A 8-20 milliméter testhosszúságú darázscincér jellegzetes darázusra emlékeztető mintázatáról kapta nevét. Teste alapszíne fekete, amin

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Cucujiformia
Öregcsalád: levélbogárszerűek
Család: cincérfélék
Alcsalád: hőscincérformák
Nemzetség: Clytini
Nem: Plagionotus
Faj: Plagionotus arcuatus

világos sárga csíkok, és foltok láthatóak. Lábai, és csápjai sárgászörösek.

Előtora szokatlanul széles, majdnem olyan széles, mint a test hátsó része.

Főként a tölgyfaerdőkben találkozhattunk a bársonyos darázscincérrel. A nőstény petéit legfőképpen kidőlt fatörzsek kérgének repedéseibe rakja.

Érdekes módon a peték lera-
kásakor a hím is elkíséri a
nőstényt. A lárvák a hancs
részben élnek, és kiterjedt járat
hálózatot rágnak ki. Egész

Európában
megtalálható.
A kifejlett
imágókkal
májustól júni-
us végéig
találkozha-
tunk.

Nagy nyárlevelész

A nagy nyárlevelész egy jól felismerhető, élénk vörös színű, egész Európában elterjedt levélbogár féle. Ázsia mérsékelt övi részein is

előfordul. Erdők, erdőszélek bogara. Főként nyár, és fűzfák szolgálnak lakhelyéül, mivel ezeknek a fáknak a levelei a kedvenc táplálékai. Az imágó és a lárva is levelekkel táplálkozik.

A kifejlett rovar 10-12 milliméter hosszú, kerek, zömök, úgymond bolto-

zatos formájú. Csápjai nem túl hosszúak, feketék, és jól kivehető ízektől állnak. Szárnyfedői erős vörös színűek. A fej, és az előtor is fekete. Lábai szintén feketék, valamint erőteljes mászó lábak. Lárvai alapszíne fehér, melyen apró fekete pontok láthatóak. A lárvák, ha veszélyben érzik magukat, akkor kellemetlen szagot kezdenek árasztani magukból.

AOrszág: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Cucujiformia
Öregcsalád: levélbogárszerűek
Család: levélbogárfélék
Alcsalád: levélbogárformák
Nemzetség: Chrysomelini
Nem: Chrysomela
Alnem: Chrysomela
Faj: Chrysomela populi

Fehérgyűrűs bogáncscincér

A fehérgyűrűs bogáncscincér egész Európában, és Ázsiában honos, elterjedési területe a Brit-szigetektől Nyugat-Szibériáig terjed. Magyarországon egyáltalán nem ritka, és nem is védett. Erdőszélek, mezők, legelők lakója. Ernyősvirágzatú növényeken, bogáncsféléken, csalánon, vagy fekete ürömmön találhatóak meg. A kifejlett imágókkal májustól, szeptember elejéig találkozhatunk, főként egy növény virágzatán sűtkérezve. Júniusban történik a párzás, melyre szintén a növény levelén, vagy virágzatán kerül sor. A nőtény petéit A kóró szárába rakja. A nőtény cincér kirágja a kóró szárát, melybe egy, ritkán két petét helyez el, majd a lyukat le is zárja a megrágott növényi anyaggal. Egy, vagy maximum két hét múlva kikelnek a lárvák, melyek a növény szárának belsejét rágják és jó ideig itt élnek. A lárvá egészen a növény gyökeréig lerágja magát, ahol a talajban bebábozódik. Nagyjából egy hónap múlva kikelnek a kifejlett imágók. A bogáncscincér nappali állat.

A kifejlett rovar testhossza 10-22 milliméter hosszú, teste lapított,

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Öregcsalád: levélbogárszerűek
Család: cincérfélék
Nem: *Agapanthia*
Faj: *Agapanthia villosoviridescens*

megnyúlt. Hosszú csápjai a testhosszánál is hosszabbak, és fehér illetve fekete gyűrűk váltják egymást rajta. Teste fémes fekete, melyet finom szürke szőrzet borít.

Kis nyárfacincér

Az imágó testhossza 9-15 milliméter hosszú. Csápjai ugyanolyanok, mint, a fehérgyűrűs bogáncscincéré. Hosszúak, és fekete, valamint fehér gyűrűk váltják egymást. Teste alapszíne fekete, melyen sűrű, sárga, és szürke szőrzet található. A sárga szőröcskék a szárnyfedőkön foltokat alkotnak. Jellegzetes ismertető jegye továbbá a fej, és az előtor két oldalán végig futó vastag, sárga csík. Erdők, és erdősélek, patakpartok lakója. A fűzfákat, és a nyárfaerdőket részesíti előnyben. A kifejlett rovar a fák rostjaival, és a nedvével táplálkozik.

A lárvák a kéreg alatt fejlődnek, és szintén a fa rostjaival táplálkoznak.

Lárvái két évig fejlődnek.

A kifejlett rovarokkal májustól júniusig találkozhatunk. Egész Európában honos, de előfordul Észak-Afrikában, és Kelet-Ázsiában is.

Ország: állatok

Törzs: ízeltlábúak

Altörzs: hatlábúak

Osztály: rovarok

Alosztály: szárnyas rovarok

Rend: bogarak

Alrend: mindenevő bogarak

Öregcsalád: levélbogárszerűek

Család: cincérfélék

Nem: Saperda

Faj: Saperda populnea

Aranyszemű fátyolka

A zöldfátyolkák családjába tartozó faj, melyet ismernek közönséges fátyolkaként is.

Hártyás szárnyai fátyolszerűen áttetszők, ezért is hívják őket fátyolkáknak. A fátyolka testhossza mindössze egy centiméter, szárnyfesztávolsága nagyjából három centiméter. A szárnyain a szegély alatti erek zöldek.

Szemei fejéhez képest nagyok, és sárgák. Hosszú, karcsú teste fémesen csillogó, világoszöld színű.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztáltság: újszárnyúak
Öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Csoport: fátyolkák
Rend: recésszárnyú fátyolkák
Család: zöldfátyolkák
Nem: Chrysopa
Faj: Chrysopa perla

Az arany szemű fátyolka levéltetvekkel táplálkozik. Magyarországon minden felé megtalálható. A telet főként házak padlásán vészeli át. elülső szárnyainak tövében speciális hallószerv található, mellyel ultrahangok érzékelésére képesek. Csápjai nagyon vékonyak, és hosszúak. Veszély esetén, elriasztásképpen kellemetlen szagú váladékot bocsájt ki.

Fátyolkák

A fátyolkák egy elég népes csoport a fejlett szárnyas rovarok rendjén belül. A fátyolkák három nagy rendre tagolódnak: A Vizi fátyolkák az első, amelyeket nagyszárnyú fátyolkáknak is neveznek. Latin megnevezésük: Megaloptera.

A vízi fátyolkák legfőbb jellemzője az igencsak nagy szárnyfelület, mely sűrűn erezett. Testük általában sötét színű. Teljes átalakulással fejlődnek. Lárva állapotukat, amely több évig is eltart, a vízben töltik. A lárvák ragadozó életmódot folytatnak. A szárazföldön bábozódnak. Bábjuk úgynevezett szabad báb. A kifejlett imágók igen rövid életűek, csupán néhány napig élnek. A kifejlett egyedek virággal, és nektárral táplálkoznak. Világszerte mintegy 300 fajuk ismert, de közülük Magyarországon csupán négy fajuk honos. A második fő rend a recésszárnyú fátyolkák (Neuroptera).

Ebbe a rendbe több család is tartozik: lisztesfátyolkák, zöldfátyolkák, barnafátyolkák, fésűsfátyolkák, pávaszemes fátyolkák, rablópillék, hangyalesők, kardszárnyú fátyolkák, hosszúcsápú hangyalesők, partifátyolkafélék, szivacsfátyolkák, fogólábú fátyolkák.

A nagyvilágban legalább 5000 fajuk ismert, melyből Magyarországon 110 él. Petéiket homokba, vagy laza talajba rakják. Szárnyaik fátyolszerűen áttetszőek, és sűrűn erezettek. Legtöbb fajukra jellemző, hogy szárnyaikon, vagy szárnyaik tövében, hangképző, vagy hallószerv alakul ki. Főként éjjeli, vagy alkonyi rovarok. Lárvaik, és imágóik is szárazföldi életet élnek, kivéve a szivacsfátyolkák, és a partifátyolkák.

A harmadik fő fátyolka rend a tevenyakú fátyolkák. A lárvák, és az imágók is ragadozó rovarok, levéltetvekkel táplálkoznak. Hosszú, megnyúlt előtor, és erős rágók jellemzőek rájuk, Testük is hosszú, és nyúlánk. Az imágó hártás szárnyait tetőformán tartja a potroh fölött nyugalmi állapotban. Földünkön 260 ismert fajuk van, amelyből mindössze 14 fordul elő Magyarországon is.

Tegzesek

A tegzesek a lepkék közeli rokonai, viszont, a lepkék fejlettebb rovarok a tegzeseknél. A tegzesek a szárnyas rovarok alrendjén belül, az újszárnyúak alosztályágába, és azon belül, a fejlett szárnyas rovarok öregrendjébe tartoznak.

Nevüket lárváik lakóhelyéről kapták. Szinte minden tegzes faj lárvája a vízben él, néhány kivétel van csupán, melyek a szárazföldön fejlődnek. A vízben a lárvák potrohuk köré, mirigyeikből származó és apró ásványi anyagokból tegezt készítenek maguknak. Egyes fenéklakó fajok különféle nehéz anyagokból, más felszíni tegzesek könnyű anyagokból, például növényi anyagokból készítik tegezeiket. Némely fajok, mint például az örvénytegzesek, légcseréje a test felületen keresztül történik, más csoportoké fonalakon keresztül, melyek a potroh részen nőnek. A legtöbb tegzes faj lárvája egy éven keresztül fejlődik. A lárvákat több csoportba oszthatjuk életformájuk szerint. Vannak szabad életformák, vannak erszéntegezt, nyeregszerű tegezt, és csőtegezt készítő, valamint vannak hálót fonó lárvák is.

Magyarországon leggyakoribb családok:

- örvénytegzesek (Rhyacophilidae)
- mocsártegzesek (Limnephilidae)
- mikrotegzesek (Hydroptilidae)
- hosszúcsápú tegzesek (Leptoceridae)
- pozdorjánfélék (Phryganeidae)

Az imágók élete rövid, pár hetes, esetleg egy hónapos. A kifejlett tegzesek nem táplálkoznak, elvértve fogyasztanak virágnektárt. Az imágók sötétedéskor aktívak. Vizek közelében rajzanak. A fény vonzza őket. Nyugalmi helyzetben szárnyaikat a potrohukra, háztetőszerűen helyezik.

Mezei poszméh

A poszméhek is a méhfélék családjába tartoznak, de jóval nagyobbak a jól ismert méheknél, mint például a házi méh. Magyarországon népiesen dongónak is nevezik.

Teste zömök, dús szőrzettel borított, emiatt jobban tűri a hűvösebb időt, mint a méhek. Első példányaik már kora tavasszal előbújnak.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztáltság: újszárnyúak
Öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: hártványászárnyúak
Alrend: fullánkodarázs-alkatúak
Alrendág: fullánkösök
Öregcsalád: méhalkatúak
Család: méhfélék
Alcsalád: mézelőméhek
Nemzetség: poszméhek
Nem: poszméh
Alnem: *Thoracobombus*
Faj: *Bombus pascuorum*

A felnőtt dongó testhossza 14-22 milliméter. Szőrzete az előtoron rozsdavörös, teste alapszíne fekete. A potrohon is látható egy rozsdavörös sáv. Színezetük nem egységes. Egyes egyedeknek az egész potroh lehet rozsdaszínű. A potroh legvége általában szintén rozsdavörös, vagy fehér. Lábaikat is fekete bunda borítja. Európa nagy részén ismert.

A poszméhek védelme különösen fontos, mivel rengeteg mezőgazdasági növény, például a paradi-

csom beporzását, szinte csak a poszméhek végzik.

A poszméhek egyáltalán nem agresszívak. Fullánkukkal rendelkeznek, de csak önvédelemre, és a fészek védelmére használják. Mind minden méhfaj meleg, napfénykedvelő a dongó is. Főként mezők, rétek, erdőszélek, kertek lakója. Fészkeit a föld alatt, elhagyott üregekben, repedésekben alakítja ki. Kolóniáik csupán egy évig élnek. Egyedül csak egy megtermékenyített nőstény telél át, amely április elején előbújik téli telelő helyéről, majd egy megfelelő üregben megépíti az első alapsejtet. Egy fészek legfeljebb 200 sejtből

áll. az első nemzedék folytatja a terjeszkedést és az élelem gyűjtést. A poszméhek nem képesek téli élelmiszer tartálékot tárolni. Télére az egész kolónia elpusztul, beleértve az azévi királynőt is. Csak egy megtermékenyítette fiatal nőstény marad életben.

Földi poszméh

A földi poszméh 2014-ben az év rovara volt Magyarországon. A kifejlett dongó testhossza 11-24 milliméter. Vaskos, zömök testével nehézkesen repül, nem sokkal a talajszint felett. Szőrzete alapszíne fekete, a potroh eleje, és az előtor eleje is sárga. Potroha vége fehér. A nagytestű poszméh elhagyott egér járatokat, vagy vakond járatokat használ fészkelőhelyül. Ugyanolyan egyéves kolóniákban él mint rokona, a mezei poszméh. A földi poszméh esetében is elpusztul az egész kolónia az ősz beálltával, csak egy megtermékenyített nőstény telet át, és tavasszal belőle lesz a kolónia alapító királynő. Virágnektárral és virágporral táplálkoznak. Nyelvük hosszú, mint a házi méheké. A királynő petéit virágporból, és viaszból készített galacsinba rakja, ami körül kibéleli a járatot. A z első kikelő ivadékokat még a királynő eteti, belőlük lesznek később a dolgozók.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztályság: újszárnyúak
Öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: hártványászárnyúak
Alrend: fullánkodarázsalakatúak
Alrendág: fullánkoscok
Öregcsalád: méhalkatúak
Család: méhfélék
Alcsalád: mézelőméhek
Nemzetség: poszméhek
Nem: poszméh
Faj: *Bombus terrestris*

Bársonyos poszméh

A bársonyos poszméh Európában, és közép-Ázsiában honos dongófaj. Sajnos a faj egyre fogyatkozik. Mára Magyarország egyik legritkább poszméhe. **Magyarországon védett, természetvédelmi értéke 10 000 forint.** Magyarországon a Bakonyban, és az Északi-középhegységben voltak kolóniáik. Jellemzősége a nagy előretekinthető szemek. Teste jellegzetes poszméh test, zömök, kövérek. Alapszíne fekete. Testét sűrű, bársonyos szőrzet borítja. A potroh utolsó három hátlemeze vöröses színű. A második, és a harmadik haslemez szélei is vöröses árnyalatúak. Fészkelési szokásairól nincs túl sok információnk. Nyílt legelők, ligetek, rétek lakója. A megtermékenyített nőtény telet át. Ezzel a ritka dongóval áprilistól szeptember végéig találkozhatunk.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztáltság: újszárnyúak
Öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: hártýásszárnyúak
Alrend: fullánkösdarázssalkatúak
Alrendág: fullánkösok
Öregcsalád: méhalkatúak
Család: méhfélék
Alcsalád: mézelőméhek
Nemzetség: poszméhek
Nem: Bombus
Faj: Bombus confusus

Sárga bányásméh

A kifejlett méh testhossza 12-13 milliméter hosszú. Feje megnyúlt, fekete. Csápjai szintén feketék, és nem túl hosszúak. Testét sűrű szőröcskék borítják, olyasmi, mint a poszméheké. A tor, és a potroh felső részét vöröses bunda borítja. Hasi oldala teljesen fekete.

Lábain szintén fekete szőrzet látható.

Márciustól májusig találkozhatunk a virágport gyűjtőgető méhekkkel.

A bányásméhekre jellemző, hogy magányosan élnek, nem alkotnak kolóniákat.

A nőstények petéiknek afféle bölcsőt alakítanak ki. Ennek a bölcsőnek egy kis üreget ásnak a földbe, amelyet nektárral, és virágporral hordanak meg, majd egy petét raknak bele.

A sárga bányásméh főként nyílt területek, mezők, rétek, és erdőszélek lakója.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztályság: újszárnyúak
Öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: hártýásszárnyúak
Alrend: fullánkösdarázsalkatúak
Alrendág: fullánkösök
Öregcsalád: méhalkatúak
Család: Bányásméhek
Faj: *Andrena fulva*

Piroshasú szabóméh

Több néven is ismert, mint például: piroshasú méh, levélvágó méh, vagy rózsza-szabóméh. Nem alkot kolóniákat, magányosan élő méhfaj. Méretre, és testalkatra nagyon hasonlít a mézelő méhekhez.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztáltság: újszárnyúak
Öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: hártványászárnyúak
Alrend: fullánkosdarázs-alkatúak
Alrendág: fullánkosok
Öregcsalád: méhalkatúak
Nemzetség: Megachile
Faj: Megachile centuncularis

Teste alapszíne fekete. A nőtények hasi oldalán, sűrű, élénk vöröses, vagy narancssárga szőrkoszorú látható, melyben a virágport szállítják. Fészeképítési szokása miatt hívják szabóméheknek. Főként a rózsafélék leveleit használja fészeképítésre. Állkapcsát ollóként használva, szabályos kör-
cikkeket vág ki a rózsza virágából, hogy azokból építse meg fészket. A begyűjtött virágdarabokból, vagy levéldarabokból a nőtény henger alakú kamrát épít, melyet megtölt virágporral, és nektárral majd egy darab petét rak bele. Ezeket a fészkeket korhadó

fákba, falüregekbe, üreges szárukba, hasadékokba építi. A kifejlett méhekkel júniustól szeptemberig találkozhatunk, réteken, kertekben, erdőségeken.

A fajt először 1758-ban írta le Carl Linnaeus, Svéd természettudós.

Magyarországon védett, természetvédelmi értéke 10 000 forint.

Gyakori gatyásméh

A gyakori gatyásméh nem túl ritka méhfaj. Egész Európa szerte elterjedt. Elterjedési területe egészen Kínáig terjed. A nagy, nyílt homokos talajú területeket kedveli.

A kifejlett méhek júliustól szeptemberig repülnek. Nevezik még

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztáltság: újszárnyúak
Öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: hártyásszárnyúak
Alrend: fullánkodarázsalakúak
Alrendág: fullánkoso
Öregcsalád: méhalkatúak
Család: Földi méhek
Nemzetség: Dasypoda
Faj: Dasypoda hirtipes

pantallóméhnek, és szőröslábú bányásméhnek is. A kifejlett egyedek testhossza 13-15 milliméter. A tort nagy, sűrű sárgás szőrzet borítja. Alapszíne egyébként fekete. A potrohon nem túl hosszú a szőrzet, szinte nem is látszik. A potroh színe fekete, melyen legalább négy sárga csík fut végig. Jellegzetesége, melyről nevét is kapta, a nőstény hátsó lábain lévő rendkívül hosszú, sárga szőrzet, melyen nagy mennyiségű virág-

port tud szállítani. Ez a gatyásméh a hímek esetében nem olyan szembetűnő. A nőstény a homokos talajban több mint fél méter mély fészket épít. Magányos méhfaj. Védett.

Hosszúcsápú méh

Más néven nagybajszú méhnek is nevezik, a hímek hosszú, vaskos, fekete, feltűnő csápjai miatt.

A hímek csápjai nagyjából testhosszukkal megegyező hosszúságúak.

A nőtények csápjai nem ilyen hosszúak. A hosszúcsápú méhek a földi méhek legváltozatosabb törzse. Világszerte több mint 32 nemzetséget írtak le eddig. A kifejlett méh testhossza 13-15 milliméter hosszú. Testét nem túl hosszú, sárgás szőrzet borítja. Teste alapszíne fekete. A nőtények potrohán világos szőrsáv látható. A hosszúbajszú méh kizárólag a pillangósvirágúakról gyűjtöget. Áprilistól június végéig találkozhatunk velük. A napos nyílt területeket részesítik előnyben. Természetesen mivel a földi méhek családjába tartozik, a fészkeiket a földbe ástott lyukakban alakítja ki. Magyarországon védett.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztáltság: újszárnyúak
Öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: hártyásszárnyúak
Alrend: fullánkosdarázsalakatúak
Alrendág: fullánkosok
Öregcsalád: méhalkatúak
Család: Földi méhek
Nemzetség: Eucerini
Faj: *Eucera nigrescens*

Házi méh

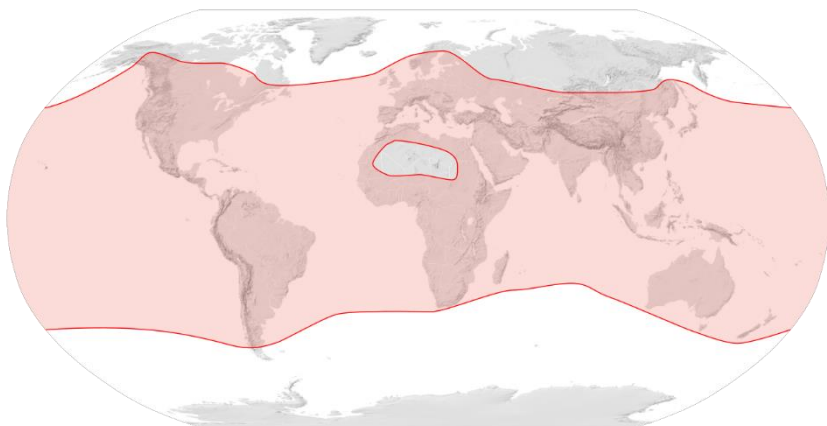
A házi méh világszerte ismert, és elterjedt haszonállat. Hatalmas államalkotó kolóniákat alakítanak, melynek élén a méhkirálynő áll. Úgy tartják, hogy, a házi méh házasítása mintegy 6000 évvel ezelőtt kezdődött. Hatalmas kolóniáit méhészetekben tenyésztik, az álltaluk megtermelt mézért, méhpempőért, valamint méhviaszért.

Az első egyedeik márciusban jelennek meg, és egészen októberig gyűjtik a nektárt, és végzik nélkülözhetetlen, valamint pótolhatatlan beporzó munkájukat. A méh kolónia három kasztra oszlik, melyek

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztáltság: újszárnyúak
Öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: hártványsszárnyúak
Alrend: fullánkösdarázs-alkatúak
Alrendág: fullánkösok
Család: méhfélék
Alcsalád: mézelőméhek
Nemzetség: Apini
Nem: Apis
Alnem: Apis
Faj: Apis mellifera

méretük alapján megkülönböztethetők. A család élén a királynő áll, aminek testhossza 22 milliméter, és belőle természetesen csak egy található egy családban. A dolgozók, amik mind kizárólag nőstények, testhossza maximum 16 milliméter. Végül vannak a herék, azaz a hímek, melyek testhossza 20 milliméter is lehet.

A házi méh elterjedési területe a világban.

A herék nem rendelkeznek fullánkkal. A kolónián belül csak a királynő rak megtermékenyített petéket, amelyekből nőtények, vagyis dolgozók kelnek ki. Viszont előfordul, hogy, ezek a dolgozók is raknak petét, melyek nem termékenyülnek meg, ezekből kelnek ki a hímek, vagyis a herék, akik a rangsor legalján állnak. Általában augusztusban történik az úgynevezett hereűzés, amikor a kaptárból kirepülő heréket a dolgozók nem engedik vissza a kaptárba, és kiéheztetik őket. Ilyenkor a herék éhen pusztulnak. Egy méhcsalád akár 40-80 000 egyedből is állhat. A nőtények rendelkeznek fullánkkal, amit használnak is, ha a kaptárt vagy őket veszély fenyegeti. A méh fullánkjába beleszakad abba, akit megszúr. Szájszervük szívó-nyaló szájszerv. Összetett szemeikkel képesek érzékelni az ibolyántúli sugárzást. Ezen kívül van még három pont szemük, melyekkel közelre jól látnak. A világon mindeddig 28 alfajt azonosítottak.

Érdekességek a méhek világából

A méhek a kaptárban lévő lépeket, melyekben tárolják a mézet, a virágport, és itt nevelik a fiasítást, viaszból építik, melyet a hasukon lévő mirigyek választanak ki.

A méhek nagyon elővigyázatosak, és védekeznek a korokozók elterjedése ellen. A baktériumok, és gombák elterjedése ellen propoliszt alkalmaznak. A propolisz egy ragacsos, kellemes illatú, sárgásbarna anyag, melyet a dolgozók a fák fiatal rügyeiről, hajtásairól, és levélnyeleiről gyűjtenek be, átalakítják, majd betömítik vele a kaptárban lévő réseket, repedéseket. A fiasításhoz használt sejteket is bevonják egy vékony propolisz réteggel.

A kolónia élén álló királynő naponta akár kétezer petét is rakhat, és legalább három- öt évig él.

Egy dolgozó méh 30-45 napig él. Rövid élete során egy teáskanál tizenketted részének megfelelő mennyiségű mézet termel, viszont egy kirepülés során akár 50-100 virágot is felkereshet. A szorgos kis dolgozók testsúlyuk 80 százalékának megfelelő virágport, vagy nektárt bírnak el.

A méhek a kaptáron belül főként tánccal kommunikálnak egymással. Tánccal képesek megadni társaiknak a távolságokat, a víz, az élelem forrás helyét. Különféle táncokkal kérik társaik segítségét, vagy riasztják őket, vagy közölnek velük valamit. Másik fő kommunikációs eszközük a szaglásuk. Kiszagolható feromonok jelzik számukra a nemüket, vagy a kaptár helyét. A méheknek 170 szagreceptoruk van, ami miatt szaglásuk ötször érzékenyebb, mint a kutyaé.

Régészeti leletek bizonyítják, hogy Egyiptomban már Kr.e. 2000 körül fejlett méhészkedést folytattak. A méz az egyetlen élelmiszer, amelynek soha nem jár le a szavatossága, vagyis soha nem romlik meg.

Faliméh

A faliméhek a világ minden táján megtalálhatóak, a sarkvidékek kivételével. Világszerte közel négyszáz fajuk ismert. Magyarországon nagyjából negyven fajuk honos. Magányos méhek, nem alkotnak kolóniákat, és nem termelnek mézet. Virággal, és nektárral táplálkoznak, mint minden méh. Beporzó tevékenységük ugyan olyan fontos, mint a házi méheké. Magyarországon 2023-ban az év beporzóinak választották őket. Testük zömökebb, mint a házi méheké.

Testüket sűrű szőrzet borítja.

Testük színezete fajonként eltérő, lehet zöldes-kékes, fekete, vagy fémesen csillogó. Fejükön is szőrzet látható, ami a hímeknél általában fehéres. Fákban lévő üregekbe, fali repedésekbe, résekbe, száraz növényi szárakba készítik, sárral elválasztott, és végül lezárt bölcsőiket. A bölcsőket telehordják virággal, és nektárral, majd abba egy darab petét raknak. Ha az üreg mérete megengedi, a lezárt bölcső elé kezdik építeni az új

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztáltság: újszárnyúak
Öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: hártáásszárnyúak
Alrend: fullánkosszárnyúak
Öregcsalád: méhalkatúak
Család: művészméhek
Alcsalád: művészméh-formák
Nemzetség: faliméh-rokonúak
Nem: Osmia

bölcsőt, majd azt is megtöltik élelemmel, és lezárják azt is. A hátsó, legkorábban épített bölcsőkből nőtények kelnek ki, a legkésőbb épített, vagyis a külső bölcsőkből hímek kelnek ki.

Általában már márciusban kirepülnek, még a házi méhek előtt nem sokkal, és megkezdik a beporzást. Egyáltalán nem agresszívak, akár még kézbe is vehetőek. Van fullánkjuk, de sokkal kisebb, mint a házi méheké, ezért szúrásuk sem olyan fájdalmas.

Legismertebb Magyarországi fajok:

- Kékfejű faliméh (*Osmia bicornis*)
- Fehérhasú faliméh (*Osmia adunca*)
- Kék faliméh (*Osmia aenea*)
- Atracél-faliméh (*Osmia atrocoerulea*)
- Csigalakó faliméh (*Osmia arulenta*)
- Feketehasú faliméh (*Osmia melanogastra*)
- Szarvas faliméh (*Osmia cornuta*)
- Kétszínű faliméh (*Osmia bicolor*)
- Kétfogú faliméh (*Osmia bidentata*)

Bölcsőiket a legtöbb faj március, és július között készíti el. A petékből pár nap alatt kikelnek a kis nyüvek, melyek miután felfalták a nekik odakészített táplálékot, bebábozódnak. A bábból ősszel kelnek ki a kifejlett méhek, amik még nem hagyják el a bölcsőt, hanem itt vészelik át a telet. Tavasszal bújnak elő a külső bölcsőkből az első hímek, majd utánuk a nőtények.

Kék fadongó

A kék fadongó igencsak félelmet keltő méhféle, viszont kinézete ellenére teljesen ártalmatlan. Európa egyik legnagyobb termetű méhfaja.

Teste teljesen fekete, fémesen csillogó. Még hártvás szárnyai is teljesen feketék. Vaskos, zömök testét nem túl hosszú, sűrű, fekete szőrzet borítja.

Csápjai rövidek. Összetett szemei feltűnően nagyok, és azok is feketék.

A dongó korhadó fák törzsében járatos, és abban alakítja ki fészket. Európában, és Ázsiában honos. A kifejlett dongók április végén, május elején jönnek elő.

Magányos méhfaj. Virággal, és nektárral táplálkoznak.

A nőstény egyedül készíti el fészket, melybe elválasztott rekeszekbe rakja petéit. A rekeszekbe virággal hord, hogy a kikelt lárvákat azzal táplálja. A kifejlett dongók nyár végén, ősz elején bújnak elő, majd az üregükben áttelelnek.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztáltság: újszárnyúak
Öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: hártvásszárnyúak
Alrend: fullánkodarázsalakúak
Öregcsalád: méhalkatúak
Család: Méhfélék
Alcsalád: fadongók
Nem: Xylocopa
Alnem: Xylocopoides
Faj: Xylocopa violacea

Közönséges lisztbogár

A lisztbogár világszerte elterjedt, és ismert kártevő bogár. Az embernek köszönhetően teljesen elterjedt a világ minden pontján. Lárvája a lisztukac, talán a világ legismertebb rovара. Fő előfordulása az emberhez kötődik. Főleg az élelmiszereinkben, élelmiszerraktárainkban szaporodik. A lisztukac közkedvelt horgász csali, és sok házi állat eledeleként is szolgál.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Cucujiformia
Öregcsalád: gyászbogárszerűek
Család: gyászbogárfélék
Alcsalád: Tenebrioninae
Nemzetség: Tenebrionini
Nem: Tenebrio
Faj: Tenebrio molitor

A lisztbogár a szabadban korhadék fákkal táplálkozik, és petéit is korhadó fába rakja.

A kifejlett bogár testhossza 12-18 milliméter hosszú. Teste hosszúkás, lapított, nagyon hasonlít a futrinkákra. Színe fekete vagy gesztenyebarna. Csápjai jól kivehető ízektől állnak, és

nem túl hosszúak. Szárnyfedőin hosszanti csíkok futnak végig az előtörtől, a potroh végéig futnak. A lisztbogár a heteromer bogarak közé tartozik. Ez azt jelenti, hogy, felemás lábfej ízű bogár. Az elülső lábak lábfejei öt ízből állnak, amíg a hátsó lábfejek csak négy ízből.

Közönséges tolvajbogár

A 2-4 milliméter testhosszúságú tolvajbogár, egy világszerte elterjedt kártevő bogárfaj. A hímnek, és a nősténynek is testhosszúságú csápjai vannak. A hím valamivel kisebb, mint a nőstény. Teste hosszúkás, világos barna. A nőstény teste inkább tojásforma, fekete alapszínnel, melyen fehér, vagy sárgás foltok láthatóak. Mindkét nem lábfeje öt ízből áll. Éjszakai rovar. Kedvelik a nedves, dohos környezetet. Főként házakban, élelmiszerraktárakban, fordul elő. Mindenféle növényi, és állati eredetű táplálékot elfogyaszt. Múzeumi gyűjteményekben is komoly károkat tud okozni. Egyaránt fogyaszt száraz tésztákat, magvakat, szörméket, textíliákat. A nőstény petéit az élelmiszerekbe rakja le. A nőstény egyszerre 20-140 petét rak. A lárvák fejlődési ideje 3-6 hónap, de akár egy év is lehet. Védekezés ellene a helyiségek alapos takarítása, és a fertőzött élelmiszer megsemmisítése.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Család: tolvajbogarak
Alcsalád: Ptininae
Nemzetség: Ptinus
Faj: Ptinus fur

Közönséges víziskorpió

A poloskák alrendjébe tartozó apró víziállat, testhossza maximum két centiméter. Teste lapított, hosszúkás, kissé ovális. Potrohán látható hosszú légzőcsőve, melyet időnként a felszínre dug, hogy levegőt vehessen rajta.

A víziskorpió sekély patakok, állóvizek, pocsolyák lakója.

Ragadozó vízi rovar. Kisebb rovarokkal, lárvákkal táplálkozik.

Három pár hosszú lábbal rendelkezik, melyek közül, elülső két lába erőteljes fogólábakká módosult, melyekkel megragadja az áldozatát. Ezekkel a lábakkal teste elülső része valóban olyan mint a szárazföldi skorpióké. A nőstények április, május környékén rakják le petéiket, melyeket a víz alatti növények szárára, vagy leveleire raknak.

Egész

Európában, és

Ázsiában

honos.

Ország: állatok

Törzs: ízeltlábúak

Altörzs: hatlábúak

Osztály: rovarok

Alosztály: szárnyas rovarok

Alosztáltság: újszárnyúak

Öregrend: Paraneoptera

Rend: félfedelesszárnyúak

Alrend: poloskák

Alrendág: vízipoloskák

Öregcsalád: Nepoidea

Család: víziskorpió

Nem: Nepa

Faj: Nepa cinerea

Ezüstös pikkelyke

Az ezüstös pikkelyke a nyirkos, sötét helyeket kedveli. Megtalálható pincékben, sziklák alatt, fatörzsek alatt. A nagy páratartalmú környezetet részesíti előnyben. Ezüstös ősovarnak is nevezik, mivel leletek utalnak arra, hogy, ősei már 300 millió éve a földön élnek, és a faj külsőre, mára is sokban hasonlít őseire. Összetett szemei kezdetlegeseek, csupán csak néhány szemecskéből tevődnek össze. Teste lapos ezüstös csillogású. Csápjai igen hosszúak.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyatlan rovarok
Rend: sertefarkúak
Család: pikkelykefélék
Nem: *Lepisma*
Faj: *Lepisma saccharina*

Testét nagyon apró pikkelyek borítják. Jellegzetességei a három potroh függeléke. Pontszemei, és szárnyai nincsenek. Gyorsan fut. A sötét helyeken bújik meg. Ha megijed, úgy menekül, hogy gyorsan fut egy pár centimétert, majd hirtelen mozdulatlaná dermed, és ezután újra nekiiramodik, míg el nem tud rejtőzni. Főként keményítő, és szénhidráttartalmú anyagokat fogyaszt, például lisztet, cukrot, gyapjúanyagokat, bőrdolgokat, papírt. Egész Európában honos.

Kemencehalacska

Az ezüstös pikkelyke egyik legközelebbi rokona. Egész Európában honos faj, bár mára széles körben elterjedt a világban. A kifejlett

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyatlan rovarok
Rend: sertefarkúak
Család: pikkelykefélék
Nem: *Thermobia*
Faj: *Thermobia domestica*

rovar testhossza 10-15 milliméter teste felépítése lényegében ugyan olyan mint rokonáé, az ezüstös pikkelyéé. Színezete viszont más. Testét szintén apró pikkelyek borítják, melyek barnás, vagy sötétszürke csillogásúak, és fehér, valamint fekete foltok láthatóak rajta.

Különös elnevezése onnan ered, hogy, ez a kis lapos rovar a meleg nedves helyeket kedveli. Akárcsak rokona, ez a rovar is a keményítőben gazdag élelmiszert szereti. A 38 Celsius fok körüli hőmérsékletet kedveli. Fő élőhelyként a kazánok, tűzhelyek, kemencék, sütőházak, meleg vizes blokkok szolgálnak számára. A kifejlett pikkelyke 2-3 évig él.

A nőstény petéit repedésekbe, apró nyílásokba rakja. Egyszerre 50-150 petét rak le egy csomóba, vagy szétszórta. A petékből 12-13 nap múlva kelnek ki az apró lárvák, melyek anatómiailag teljesen olyanok mint az imágók.

Pannon méh

A pannon méh a házi méhek, azon belül a krajnai méhek egyik alfaja. Elterjedési területe főként Magyarország, Szerbia, Ukrajna, és Horvátország. Magyarországon először 1934-ben írták le, mint külön alfajt.

Teste alapszíne fekete, melyet dús, nem túl hosszú, barna, vagy szürkés szőrzet borít. Potrohgyűrűi leginkább világosbarnák, viszont 2-3 potrohgyűrűjén megjelenhet a sárga szín is. A méhtenyésztők egyik kedvence, mivel úgy jellemzik, hogy, szorgalmas, és szelíd faj. Az éghajlati körülményekhez nagyon jól alkalmazkodik. Remekül alkalmazkodott a kontinentális éghajlat hideg teleihez, és meleg nyaraihoz. A dolgozói 12 százalékkal tovább élnek mint más fajoknál.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Osztály: rovarok
Rend: hártyásszárnyúak
Család: méhfélék
Nemzetség: Apis
Faj: mellifera
Alfaj: Apis mellifera carnica
pannonica

Közönséges nünüke

A nünüke egy Európa szerte megtalálható, hólyaghúzó bogárfaj. A hólyaghúzó rovarok speciális mérgeanyagot termelnek melyet védekezéséppen használnak. A közönséges nünüke, ha veszélyben érzi magát, egy olajos, sárgás folyadékot présel ki ízületein keresztül, mely igencsak fájdalmas hólyagokat okoz. Ez a mérge a kantaridin. A kifejlett nünüke testhossza 11 és 35 milliméter között van. Teste fekete kékes csillogással. Feje kicsi, ovális, olyan, mint egy hangyáé. Csápjai jól kivehető ízektől állnak, és közepes hosszúak. Potroha a legfeltűnőbb, mely teste többi részéhez képest hatalmasnak mondható. Szárnyfedői rövidek, szárnyai repülésre nem alkalmasak. Napos meleg helyeken fordul elő. Európában, és Ázsiában is honos. A kifejlett rovarokkal áprilistól júniusig találkozhatunk. A nyílt napos, mezőkön, legelőkön, erdőszéleken található meg. Főként a homokos talajú területeket részesíti előnyben. A nőtények potroha hatalmasra duzzadhat a sok petétől. A nőtény petéit virágos növények szárához a talajba rakja le. Több ezer petét is lerak egyszerre. A kikelt lárvák felmásznak a növény szárán, a virágra, és várnak, míg egy méh a virágra szál. Ekkor az apró lárva a méhbe kapaszkodik, és elviteti magát a kaptárba. Majd a kaptárban beköltözik egy sejtbe, és ott elfogyasztja előbb az eredeti lakót, majd

a mézet is. **Magyarországon védett, természetvédelmi értéke 50 000 FT.**

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Család: hólyaghúzófélék
Nem: Meloe
Faj: Meloe proscarabaeus

Kék nünüke

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Család: hólyaghúzófélék
Nem: Meloe
Faj: Meloe violaceus

A kék nünüke szintén honos faj Magyarországon. A kifejlett nünüke testhossza 10, és 35 milliméter között van. Külsőre teljesen hasonlít rokonához, viszont színe élénk sötét-kék. Szárnyfedői szintén visszafejlődtek. Szárnyfedői alatt jól kivehetőek potrohszelvényei.

A kék nünükét sem igazán ajánlott megfogni, mivel ugyanaz a védekező

mechanizmusa mint a többi nünükének. Feje, és előtora finoman, és szórطان pontozott. Lárvai szintén ugyanazt az élősködő életmódot folytatják, mint a közönséges nünüke lárvai. Lárvai igen kicsik, nagyjából két milliméteresek. Magányos méhfajokra várnak a virágokon. Bár a hólyaghúzófélék mérge az embernek igen ártalmas, a tyúk, a békák, a sün, a lúd, a légykapó, a tűzok, és a kis őrgébics érzéketlenek a méregre.

Magyarországi hólyaghúzófélék

Közönséges kőrisbogár: (*Lytta vesicatoria*) Testhossza 9-21 milliméter. Teste lapított, hosszúkas, fémes zöld csillogású. Júniustól augusztusig látható, az orgona, kőris, és fagyal fákon.

Pannon hólyaghúzó: (*Mylabris pannonica*) Teste hosszúkas, ovális alakú. Feje fekete, szárnyfedői szintén feketék, melyen sárga, vagy narancssárga foltok, vagy sávok láthatóak. **Védett, természetvédelmi értéke 5000 forint.**

Szalagos hólyaghúzó: (*Mylabris variabilis*) Teste maximum 1,5 centiméter hosszú, ovális alakú, a potroh végénél szinte kihegyesedik. Szárnyfedői alapszíne fekete, melyen az előtor után két sárga, vagy narancssárga nagy pont van, és utána két hullámos ugyanilyen színű, vastag sáv fut végig. Lárvai a sáskák petetokjaiban fejlődnek, és a sáska petéket fogyasztják.

Díszes nünüke: (*Meloe decorus*) Teste tipikus nünüke test, potroha nagyra duzzadt. Teste sötétkék, vagy fekete árnyalatú.

Magyarországon főként a Kiskunságban, vagy a Duna-Tisza közí vidéken fordul elő. **Védett, természetvédelmi értéke 50 000 forint.**

Magyar nünüke: (*Meloe hungarus*) Teste ugyanolyan felépítésű, és nagyságú, mint, a közönséges nünükének. Abban különbözik rokonától, hogy, rövidke szárnyfedőinek szélei sárgásak. **Védett, természetvédelmi értéke 50 000 forint.**

Déli nünüke: (*Meloe cicatricosus*) Dél, és közép-Európában honos, Görögországtól, Lengyelországig megtalálható. Főként májusban találkozhatunk kifejtett egyedeivel, a meleg napsütötte, réteken, legelőkön, löszös pusztákon. Felismerhető hatalmas potroháról, mely nem olyan sima felületű, mint a többi nünükefajé. **Védett, természetvédelmi értéke 10 000 forint.**

Vöröshasú nünüke: (*Meloe rufiventris*) Hipermetamorfózissal fejlődik ki. Jól megkülönböztethető a többi nünükefajtól, a potrohán látható

vöröses elszíneződésről. **Védett, természetvédelmi értéke 50 000 forint.**

Ráncos nünüke: (*Meloe rugosus*) Elég bonyolult módon, úgynevezett túlfeljlődéssel fejlődik ki. Teste matt fekete. Potroha szintén hatalmas, és kerekesebb alakú, mint rokonaié. Jellegzetessége, az előtor, és a szárnyfedők durva ráncoltsága. Ősztől tavaszig látható. Naposabb téli napokon is találkozhatunk imágóival.

Uráli nünüke: (*Meloe uralensis*) Ritka faj, melyet csak elálló, rövid szárnyfedőiről lehet megkülönböztetni rokonaitól. **Védett, természetvédelmi értéke 50 000 forint.**

Érdes nünüke: (*Meloe scabriusculus*) Márciustól májusig aktív. Fekete, vagy sötét kékes potroha, és szárnyfedői érdes, durván pontozott. Magyarországon gyakoribb nünükefajnak számít. **Védett, természetvédelmi értéke 5000 forint.**

Gödörkés nünüke: (*Meloe tucius*) Magyarországon kihaltak hitték, igen csak ritka. Teste fekete. Előtorán, és szárnyfedőin rengeteg apró gödöröske található. **Védett, természetvédelmi értéke 50 000 forint.** Főként a Körös-Maros nemzeti park területén találkozhatunk vele.

Kékfoltos méhészbogár

A kékfoltos méhészbogár színezetéről, és testét borító, ritkás, hosszú szőrzetéről jól felismerhető bogár. A meleg száraz éghajlatot kedveli. Magyarországon, nyáron, májustól, július végéig találkozhatunk imágóival, füves, nyílt, vadvirágos területeken.

A kifejlett imágók főként virágokon láthatóak, mivel nektárral, virággal, és kisebb rovarokkal táplálkoznak. A nőstény petéit lehetőség szerint, méhek, és darazsak fészkeinek közelébe rakja, mivel lárvái ezek paraziták. Az apró, rózsaszín lárvák bevitetik magukat a kaptár-

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Cucujiformia
Öregcsalád: Cleroidea
Család: szúfarkasfélék
Alcsalád: Clerinae
Nem: Trichodes
Faj: Trichodes alvearis

ba, ahol a fiatal méh, vagy darázs lárvákat fogyasztják el.

A méhészbogár imágók testhossza 10-17 milliméter. Feje, és tora fekete, és barnás szőrzet borítja. Potroha a fedőszárnyak alatt narancssárga. Szárnyfedői alapszíne narancssárga, melyen három, vastag, szabálytalan szélű fekete sáv fut végig. Csápjai feketék, és végeik kefeszerűek.

Közép bíborbogár

A közép bíborbogár nem túl ritka bogár, a lombhullató erdők, erdőszélek lakója. Az imágók leginkább virágos növények virágzatán időznek, mivel virággörrel, és nektárral táplálkoznak.

A nőstény petéit a fák kérge alá, vagy korhadó fa részekbe rakja.

A kikelő lárvák, más kéregalatti rovarlárvákra vadásznak, olykor egymást is felfalják. Egész közép, és dél-Európában honos. A kifejlett bogár testhossza 10-14 milliméter. Feje, előtora, és szárnyfedői élénk vörösek. Szemei nagyok, és feketék. Teste alsó része, valamint lábai, és csápjai matt feketék. Csápjain fésűszerű fogak láthatóak. A kifejlett rovarokkal májustól június végéig találkozhatunk.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Oszály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Család: bíborbogárfélék
Nem: *Pyrochroa*
Faj: *Pyrochroa serraticornis*

Nagy fenyves díszbogár

A nagy fenyves díszbogár 24-30 milliméteres testhosszával a legnagyobb Magyarországon élő díszbogárféle. Nevét arról kapta, hogy, lakhelyéül a homokos talajú fenyőerdőket választja. Lárvaít a korhadó, kidőlt fenyők kérge alá rakja. Félénk rovar,

Magyarországon ritka. Remekül tud repülni. Feje lapos, rövid, és széles. Szárnyfedői megnyúltak. Teste csillogó fekete, melyen a barnás, szürkés szőrzet mintákat alkot. **Magyarországon védett, természetvédelmi értéke 5000 forint.**

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Család: díszbogárfélék
Nem: Chalcophora
Faj: Chacophora mariana

Hársfa díszbogár

Hársfa-tarkadíszbogárként is ismert. A Magyarországon is előforduló díszbogárfélék, egyik legszebb képviselője. Ritka rovar. Közép-Európa déli részén, és a Földközi-tenger térségében honos.

Feje kicsi, széles, melyen nagy barnás fényű összetett szemei láthatóak. Egész teste zöldes fémfényű, és kékes, aranyló csillogással. Az imágó testhossza 1,2-1,5 centiméter, teste hosszúkás, elnyújtott. Nevéhez híven ezt a bogarat élete a hársfához köti. Tápláléka a hársfa korhadó részei, levelei. A nőstény petéit

korhadó hársfatörzsekbe rakja, és itt fejlődnek utódai. A fejlődő lárvák teljes járatrendszert rágnek a fatörzsben.

Ország: állatok

Törzs: hatlábúak

Osztály: rovarok

Alosztály: szárnyas rovarok

Alosztáltság: újszárnyúak

Öregrend: fejlett szárnyas
rovarok

Rend: bogarak

Alrend: mindenevő bogarak

Öregcsalád: díszbogárszerűek

Család: díszbogárfélék

Nem: Lamprodila

Nem: Lamprodila rutilans

Egérszínű pattanóbogár

Az egérszínű pikkelyes pattanó teste lapított, elnyúlt, sötét szürke alapszínű. Testét világos, fehéres, vagy barnás foltok borítják.

A kifejlett bogár testhossza 10-17 milliméter hosszú. Lábvégei feketék, lábszárai világosbarnák. Feje kicsi, előtora elég nagy,

nagyjából olyan hosszú, mint a potroh fele. Lábfejei öt ízből állnak.

A pattanóbogár mindenevő, lágy növényi részekkel táplálkozik. A kifejlett rovarokkal májustól június végéig találkozhatunk. Nyílt füves területek, legelők, rétek, mezők, bokros területek lakója.

Ország: állatok

Törzs: ízeltlábúak

Osztály: rovarok

Rend: bogarak

Család: pattanóbogár-félék

Nem: *Agrypnus*

Faj: *Agrypnus murinus*

A nőstény petéit a talajba rakja. A petéből kikelő lárvák a növények gyökereit rágják. A lárva két évig fejlődik a talajban, majd nyár végén bebábozódik és ősszel bújik elő a kifejlett imágó, ami még nem hagyja el a bábkamrát, hanem ott telel át.

Az egérszínű pattanóbogár egész Európában, és Ázsiában, a Brit-szigetektől egészen dél-Szibériáig elterjedt.

Sárgahátú álcincér

A sárgahátú álcincér (*Oedemera femorata*) a bogarak rendjén belül, a mindenevő bogarak alrendjébe, és ezen belül a cincérfélék családjába valamint az álcincérfélék alcsaládjába tartozik.

Nagyon hasonlít a cincérekre. A kifejlett álcincér testhossza 8-10 milliméter hosszú. Csápjai feketék, és hosszúak. Szemei nagyok. A hímek hátsó lábainak combrészei erősen megvastagodtak. Teste hosszúkas, lapított, és alapszíne fekete. Szárnyfedői világos barnák, majdnem sárgásak. Szárnyfedőik középtájon elkezdenek szétválni, és végeiknél összekekenyednek.

Kifejlett egyedekkel júniustól augusztus végéig találkozhatunk. Lárvaik a virágos növények szárában fejlődnek. Az imágók virággal, és nektárral táplálkoznak. Erdőszélek, és mezők lakója.

Kétszínű fogólábú-fátyolka

A kistermetű fátyolka rendkívül hasonlít az imádkozó sáskára, csak sokkal kisebb, és más a színezete is. Egész Közép-Európában elterjedt. Szárnyai üvegesen átlátszóak, fekete erezettel. Szárnyfesz-távolsága 30-35 milliméter. Elülső lábai jellegzetes fogólábak, melyekkel gyorsan eltudja kapni áldozatát. Az imágók kisebb rova-

rokra vadásznak. Teste alapszíne sár-gásbarna, sötétbarna, fekete mintá-zattal. Lárvai nőstény farkaspókokat keresnek, majd az azok potrohán lévő petecsomóba bújva fejlődnek. Közben felfalják a pókpetéket. Az imágókkal erdőségeken, júniustól szeptemberig találkozhatunk. **Magyarországon védett, természetvédelmi értéke 50 000 forint.**

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Osztály: rovarok
Rend: Recésszárnyúak
Család: Mantispidae
Nem: Mantispa
Faj: Mantispa styriaca

Díszbogárfélék

A díszbogárfélék a bogarak rendjén belül a mindenevő bogarak alrendjébe tartoznak. Az egyik legnagyobb bogárcsalád. Világszerte mintegy tizenötezer fajuk él, melyek 450 nembe oszthatóak be. Magyarországon nagyjából 120 fajukat írták le eddig.

A díszbogarak jellemzője a feltűnő, színes mintázat, és a fémes csillogás. Valóban tetszetős, díszes rovarok. Fajaik közepes, és nagy testű rovaroknak számítanak.

Az egyes fajoknál látható rendkívüli, és változó fényű csillogást, mint amilyen például a hársfa díszbogár, a kültakarójuk finomszerkezete okozza. Ez a kültakaró a fény egyes hullámhosszait, bizonyos irányok felé tükrözi vissza, és ez okozza ezt az irizálást.

Legtöbb fajukra nem jellemző a nemi kétalakúság, vagyis, hím, és nőstény azonos kinézetűek. A díszbogarak kifejezetten meleg, és napfénykedvelők. Legtöbb fajuk a trópusi égövben él. Lárvaik kukacszerűek, lábatlanok, és vakok. Színük általában fehér, vagy sárgásfehér. Minden faj lárvájára jellemző, hogy, a talajban élnek, és fejlődnek, és a növények gyökérzetét, valamint lágy részeit, hajtásait fogyasztják.

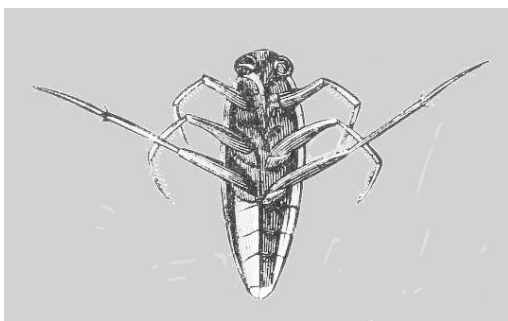
A díszbogárfélék öt nagy alcsaládra oszthatóak: Agrilinae, Buprestinae, Chrysochroinae, Julodinae, Polycestinae

Tarka hanyattúszó poloska

A hanyattúszó poloska egy Európa szerte ismert jellegzetes vízi rovar. Európa déli részétől, a Skandináv térségig honos. Észak-Afrikában, a közel-keleten, és India északi részén is gyakori.

Főként állóvizek, kisebb tavak, nagyobb pocsolyák, sűrű növényzetű vízpartok bogara. A víztükörré pillantva a poloska hasi oldalát láthatjuk, amely sötét barna. Mivel hasi szőracsatornáin tartalékolja a levegőt, ezért van az, hogy csak a hátára fordulva tud úszni. Teste hosszúkas, megnyúlt, csónak alakú, és 15-16 milliméter hosszú. Teste felső része világos barna. Szárnyait háztetőszerűen összehajtva tartja hátán, világos barnás szárnyfedői alatt. Összetett szemei nagyok, és sötét barnák. Lábai úszólábak. Szőrös hosszú, hátsó lábpárját evezőlapátként használja. A két pár mellső lábával gyorsan tud futni a vízfelszín

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: félfedelesszárnyúak
Alrend: poloskák
Alrendág: vízipoloskák
Család: hanyattúszó
 poloskák
Nem: Notonecta
Faj: Notonecta glauca

alsó filmrétegén. A kifejlett poloskával júliustól májusig találkozhatunk. Ragadozó. Kisebb rovarokkal, lárvákkal, ebihalakkal táplálkoznak. Szűrő-szívó szájszervével elkábítja a zsákmányt, majd emésztőnedveit belefecskendezi, és ezután kiszívja az áldozat cseppfolyósított belső szerveit. Csípése fájdalmas. Fájdalmas csípése miatt víziméhnek is nevezik a népnyelvben.

Ormányos tücsök

Az ormányos lőtücsök egy Európa szerte elterjedt röpképtelen rovar. Repülni ugyan nem tud, viszont erős, hátsó ugrólábainak köszönhetően nagyokat tud ugrani.

A hőtücsökfélék családjába tartozik, mivel melegebb téli napokon is aktív. -5 Celsius fokos hőmérsékletig találkozhatunk vele, a havon, vagy a jégen is. A kis rovar testhossza 0,3-0,4 centiméter. Jól felismerhető jellegzetes, megnyúlt csőrszerű fejpajzsáról. A potrohrész jól elkülönülő szelvényekből áll. A hím potroha kisebb, a nőténnyé duzzadtabb. A nőtények tojócsöve jól kivehető. A hímek hátán sarlóalakú szárnyacsonkok láthatóak. Elhullott rovarokkal, mohákkal, és lágynövényi részekkel táplálkoznak.

Kifejlett imágókkal októbertől márciusig találkozhatunk.

Nyílt területek, és erdőszélek lakója. A nőtény petéit a talajba rakja.

Más néven, hóbolhának is nevezik. Legközelebbi rokonaik a skorpiólegyek.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztáltság: újszárnyúak
Öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: csőrösrovarok
Család: hőtücsökfélék
Nem: Boreus
Faj: Boreus westwoodi

Közönséges skorpiólégy

A skorpiólégy nevét jellegzetes, és egyedülálló potrohvégeről kapta, ami valóban olyan, mint a skorpió potroha. Viszont a skorpióval ellentétben, a skorpiólégy nem termel mérget. Felfele kunkorodó fogója arra szolgál, hogy, párzás közben megfogja vele a nőtényt.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztályság: újszárnyúak
Öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: csőrösrovarok
Család: skorpiólegyek
Nem: Panorpa
Faj: *Panorpa communis*

A közönséges skorpiólégy Európa déli, és középső részén elterjedt. Főként a hegyvidéki erdőszéleken, domboságokon találkozhatunk velük. Májustól augusztus végéig aktívak. A felnőtt rovar testhossza 22-24 milliméter hosszú, szárnyfeszítávolsága 25-30 milliméter. A skorpiólégy főként elhullott rovarokkal, vagy gyümölcsökkel táplálkozik. Előszeretettel fosztogatja a pókok hálóját. A pókhálóba ragadt, nem rég elpusztult rovarok, friss, és könnyű táplálék a skorpiólégy számára. Szárnya hosszú, egyenes, fehéres alapszínű, és fekete foltok találhatóak rajta. Lárvai a talajban fejlődnek, és elhullott rovarokkal táplálkoznak.

Darázsfarkú zengőlégy

A darazsakat utánzó, ám ártalmatlan kis zengőlegyek hasznos beporzó rovarok akárcsak a méhek. Termete jóval kisebb mint a darazsaké, és nincs darázsdereka. Sokkal gyorsabban, és szabá-

lyosabban repül, mint a darazsak. Szemei fejéhez képest igen nagyok, szinte egész fejét a két szeme foglalja el. Testhossza 9-11 milliméter.

Egész Magyarországon előfordul. Erdők, erdőszélek, füves puszták, kertek, tisztások pollent gyűjtőgető, kis rovара. Repülési ideje áprilistól szeptemberig tart.

A felnőtt rovar virággal, és nektárral táplálkozik, lárvái viszont levéltetveket fogyasztanak.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztáltság: újszárnyúak
Öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: kétszárnyúak
Alrend: légyalkatúak
Alrendág: valódi légyalakúak
Tagozat: homlokrés nélküli legyek
Öregcsalád: zengőlegyek
Család: zengőlégyfélék
Alcsalád: herelégyfélék
Nemzetség: darázszengőlégyrokonúak
Alnemzetség: Milesiina
Nem: Meliscaeva
Faj: Meliscaeva cinctella

Közönséges hangyaleső

A közönséges hangyaleső Európában honos ragadozó, recésszárnýú fátyolka faj. Egészen Skandinávia déli részéig elterjedt.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztálýság: újszárnýúak
Öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Csoport: fátyolkák
Rend: recésszárnýú fátyolkák
Öregcsalád: Myrmeleontoidea
Család: hangyalesők
Alcsalád: Myrmeleontinae
Nemzetség: Myrmeleontini
Nem: Myrmeleon
Faj: Myrmeleon formicarius

Az imágó, és a lárva is rovarokra vadászik. A kifejlett hangyaleső sötétedéskor, és éjszaka aktív. Főként homokos talajú, sík területeken él.

A kifejlett fátyolka testhossza 28-35 milliméter. Teste hosszúkas, és vékony. Teste szitakötőre emlékeztető. Szárnyainak fesztávolsága 60-87 milliméter.

Hártyás szárnyaik keskenyek, és hosszúak, üvegesen átlátszóak, valamint sűrűn ereztettek.

Teste színe fekete-barna. Lábai, valamint potrohgyűrűinek szegélyei sárgák. Az imágó, és a lárva külsőre egyáltalán nem hasonlít egymásra. Mintha két külön rovarfaj lennének.

Teljes átalakulással fejlődnek.

A kifejlett hangyalesőkkel júniustól szeptemberig találkozhatunk.

A hangyaleső nevet valószínűleg a lárva vadásztechnikájáról kapta.

A lárva a laza homokban fogócsövet készít, melynek alján várja az arra haladó, és beleeső hangyákat, és más kisebb rovarokat.

A csapdába esett rovarat erős rágóival megragadja, majd mérget, és emésztőenzimeket juttat a testébe. Ezután lassan elfogyasztja.

A lárvák testalkatuk miatt csak hátrafelé képesek futni.

Magyarországon védett, természetvédelmi értéke 2000 forint.

Fent: a közön-
séges hangyaleső
imágója.

Balra: a közön-
séges hangyaleső
lárvája.

Hosszúcsápú rablópille

A szép színekben pompázó fátyolka faj, csak Európa egyes részein található meg. Magyarországon szinte kizárólag a Fertő tónál találkozhatunk vele.

Két pár szárnya közül, az első pár szárny vékonyabbnak tűnik, és átlátszóbb. Hátsó pár szárnyai erőteljesebbek. Szárnyai alapszíne sárga. Szárnyainak tövénél fekete folt látható. Hátsó pár szárnyának végein c betűt formázó fekete folt van. Csápjai vékonyak, feketék, és hosszúak. A kifejlett rovarokkal júniustól augusztusig találkozhatunk. Kifejezetten a meleg, száraz időjárást szeretik. A lárva és az imágó is ragadozó, kisebb rovarokra vadásznak. A hím, és a nőstény repülés közben párosodik. A nőstény petéit a növények száraira rakja, kettős sorba. Lárvája hasonlít a közönséges hangyalesőére, viszont nem készít fogócsövet, hanem szabadon szaladgál a talajon. Fejlődési idejük nagyjából két év.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztályság: újszárnyúak
Öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Csoport: fátyolkák
Rend: recésszárnyú fátyolkák
Öregcsalád: Myrmeleontoidea
Család: rablópillék
Alcsalád: Ascalaphinae
Nem: Libelloides
Faj: Libelloides longicornis

A kifejlett rablópille testhossza 2,5-3 centiméter, szárnyfesztávolsága 4-5 centiméter. **Védett, természetvédelmi értéke 100 000 forint.**

Acsalapu-ormányos

Az acsalapu-ormányos közép, és magas hegyvidékek, nem túl magasan fekvő részein él. Főként füves, lankás lejtők, rétek, tisztások lakója, ahol található acsalapu, vagy martilapu is.

A kifejlett ormányos testhossza 17-21 milliméter hosszú. A szemei után kezdődik az úgynevezett ormánya, ami nem más, mint, a tőíz, ami hosszan megnyúlt, és a végén helyezkednek el, két oldalt az 5-7 ízből álló csápok.

Teste alapszíne fénylő, fekete. Szárnyfedőin sárga szőrfoltok láthatóak. Előtorának oldalain, y alakú, sárga szőrfoltok helyezkednek el. Lábai erőteljesek, szintén feketék, és vaskosak.

Kifejlett imágók májustól júliusig észlelhetők. Fő táplálékforrásuk az acsalapu, és a martilapu növények. A kifejlett rovarok a lapufélék leveleivel, a lárvák pedig a gyökérzetükkel táplálkoznak. A nőstény a petéit a növény gyöktörzsébe szúrt lyukba helyezi el. A lárvák a talajban bábóznak be.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztáltság: újszárnyúak
Öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Cucujiformia
Öregcsalád: ormányosbogárszerűek
Család: ormányosbogárfélék
Alcsalád: Molytinae
Nemzetség: Molytini
Alnemzetség: Molytina
Nem: Liparus
Faj: Liparus glabrirostris

Fekete díszbogár

A fekete díszbogár (*Capnodis tenebrionis*) a mindenevő bogarak alrendjén belül, a díszbogárfélék családjába tartozó bogárfaj.

Az 1,5-2 centiméter nagyságú bogár kártevőnek számít, mivel

előszeretettel fogyasztja a gyümölcsfák hajtásait, leveleit valamint a gyümölcsöket is.

Teste alapszíne fekete. Feje keskeny, és széles. Szárnyfedői teljesen feketék, a potroh végénél teljesen összekeskenyednek. A toron szabálytalan, fehér foltok láthatóak.

Lárvai kis fehér, pondrók, melyek nagyobb kárt okoznak, mint az imágók. A lárvák a gyümölcsfák gyökereit, és kéreg alatti részeit rágják.

A fekete díszbogár fejlődése két évig tart.

A rovar főként a haldokló, betegeskedő gyümölcsösöket támadja meg. Legkedveltebb táplálékai, a kajszi barack, az őszi barack, a cseresznyefák, és a szilvafák.

Mivel a legyengült fákat kedvelik leginkább, elszaporodásukat főként a fák megfelelő gondozásával, valamint permetezéssel, előzhetjük meg.

Szálkás gyalogormányos

Európában honos, röpképtelen, kártevő rovar. Mára észak-Amerikába Új-Zélandra, és Ausztráliába is eljutott, és gyakori kártevőnek számít. A fajra jellemző az úgynevezett partenogenezis, ami nem más mint a szűznemzés. Tehát a nőténynek nincs feltétlenül szüksége hímhez a megtermékenyüléshez.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztáltság: újszárnyúak
Öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Cucujiformia
Öregcsalád: ormányosbogárszerűek
Család: ormányosbogárfélék
Alcsalád: Entiminae
Nemzetség: Otiorhynchini
Nem: Otiorhynchus
Alnem: Otiorhynchus
Faj: Otiorhynchus sulcatus

A kifejlett ormányos testhossza 6-10 milliméter. Szárnyfedői teljesen összenőttek. Teste alapszíne fekete. Szárnyfedőin hosszanti barázdák futnak végig. Potrohán kis, sárga szőrfoltokat láthatunk. Felnőtt egyedekkel egész évben találkozhatunk. A táplálékát képező növényeknek széles a skálája. A virágoktól kezdve a bokros növényeken keresztül fák leveleit is fogyasztja. Lárvája a talajban a növények gyökerével táplálkozik. A lárva vaskos, görbült testű, Kukacszerű. A lárva teste krémes-fehér színű, apró feje világosbarna. A kifejlett imágó akár két évig is élhet. Éjszaka aktívak.

Mogyoróormányos

A faj nevét onnan kapta, hogy, legkedveltebb tápláléka a mogyoróbokrok termése. Magyarországon más csonthéjas termésű fákat is megtámad, de az imágók táplálkoznak az alma, kőris, körte, cseresznye, szilva, és égerfákon is. A kifejlett rovarok májustól júliusig láthatóak. Az imágók nem túl hosszú életűek, nagyjából 3-4 hónapig élnek. Májusban kezdenek rajzani, és 2-3 hétig károsítják a gyümölcsösöket, majd a nőtények mogyoróbokrokat keresnek, mivel abba rakják petéiket. A nőtény a még fiatal, nem túl kemény mogyoró termésbe lyukat fúr ormánya segítségével, és elhelyezi benne egy, vagy néha két petéjét. A lárvává fejlődés 8-10 napig tart, majd a lárvá még 30-50 napig fejlődik a mogyoró belsejében. Ezen idő alatt a mogyoró teljes belsejét elfogyasztja. Miután elég nagy lett, kirágja magát a mogyoróból, és a földre esik. A talajba ássa magát 21-50 centiméter mélységbe, ahol bebábozódik. Egy nemzedékes bogár. Az imágó testhossza 6-9 milliméter. Teste alapszíne fekete, ami igazából szinte nem is látszik, mivel egész testét sűrű, sárgásbarna pikkelyszőrzet borítja. Ormánya vékony, hosszú, és középtájon láthatók rajta, két oldalt a csápjai. A hím ormánya nagyjából olyan hosszú, mint feje, és előtora együtt. A nőtény ormány testhosszúságú.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztályság: újszárnyúak
Öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Cucujiformia
Öregcsalád: ormányosbogárszerűek
Család: ormányosbogárfélék
Nem: Curculio
Faj: Curculio nucum

Fonálfarkú őszrovar

A fonálfarkú őszrovar a belső szájszervűek osztályába, és azon belül a lábaspotrohúak rendjébe tartozik. A lábaspotrohúaknak világszerte megközelítőleg 700 fajuk ismert, melyekből 10 faj ismert Magyarországon is, és az egyik a fonálfarkú őszrovar (*Campodea staphylinus*). A Föld minden növényvel rendelkező szárazföldjén felellhető.

Testhossza 3-5 milliméter, hosszúkas, megnyúlt testű, fehéres, színlágy vázú rovar. Hosszú csápokkal, és két szinten hosszú farkvillával rendelkezik. A talaj alatt, az avarban, sziklák, kövek alatt él. Igen félénk, és gyors mozgású. Szemei nincsenek. Potrohníványai (farkvillái), és csápjai segítségével tájékozódik.

Korhadó, rothadó növényi részekkel táplálkozik. Epimorfózissal fejlődnek. Ez azt jelenti, hogy a kikelő lárva már rendelkezik az imágó testszelvényeivel. A lárva külseje, és életmódja hasonlít a felnőtt rovaréhoz, ezért a lárvát primer lárvának nevezik.

Butabogár

A butabogár egy Magyarországon elég gyakori, 14-22 milliméter testhosszúságú, ganajtúróféle. Homokos, löszös talajú síkságok, mint például az Alföld, adnak otthont a zömök testű bogárnak.

Legközelebbi Magyarországi rokona az orrszarvúbogár, bár ez nem látszik, mivel a butabogárnak nincs túlökszerű kinövése. A butabogár teste ovális, zömök, teljesen fekete. Feje homlokrészén egy kis méretű bütyök van. Feje testéhez képest kicsi. Csápja tíz ízből áll, melyből három utolsó íze elkülönült, és legyezőt alkot. A fejpáncél alatt, valamint a tor alatti széleken sűrű, hosszúkás, barnás szőrzet látható. Feje, és tora sűrűn pontozott. Fekete, kemény szárnyfedőin ugyancsak pontsorok rajzolódnak ki, melyek a tortól indulva, a potroh végéig futnak. Magyar nevét esetlen, lomha járásáról kapta. A butabogár lárvái a talajban fejlődnek. Nappali bogarak, de éjszaka is repülnek. Éjszaka a fény vonzza őket. Rajzásuk májusban kezdődik. Az imágók párzás után elpusztulnak. A nőstény petéit kisebb csoportokban a talajba rakja. A lárvák elhalt növényi részekkel, és a növények gyökereivel táplálkoznak.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Scarabaeiformia
Öregcsalád: Scarabaeoidea
Család: ganajtúrófélék
Alcsalád: óriásbogárformák
Nemzetség: Pentodontini
Nem: Pentodon
Faj: Pentodon idiota

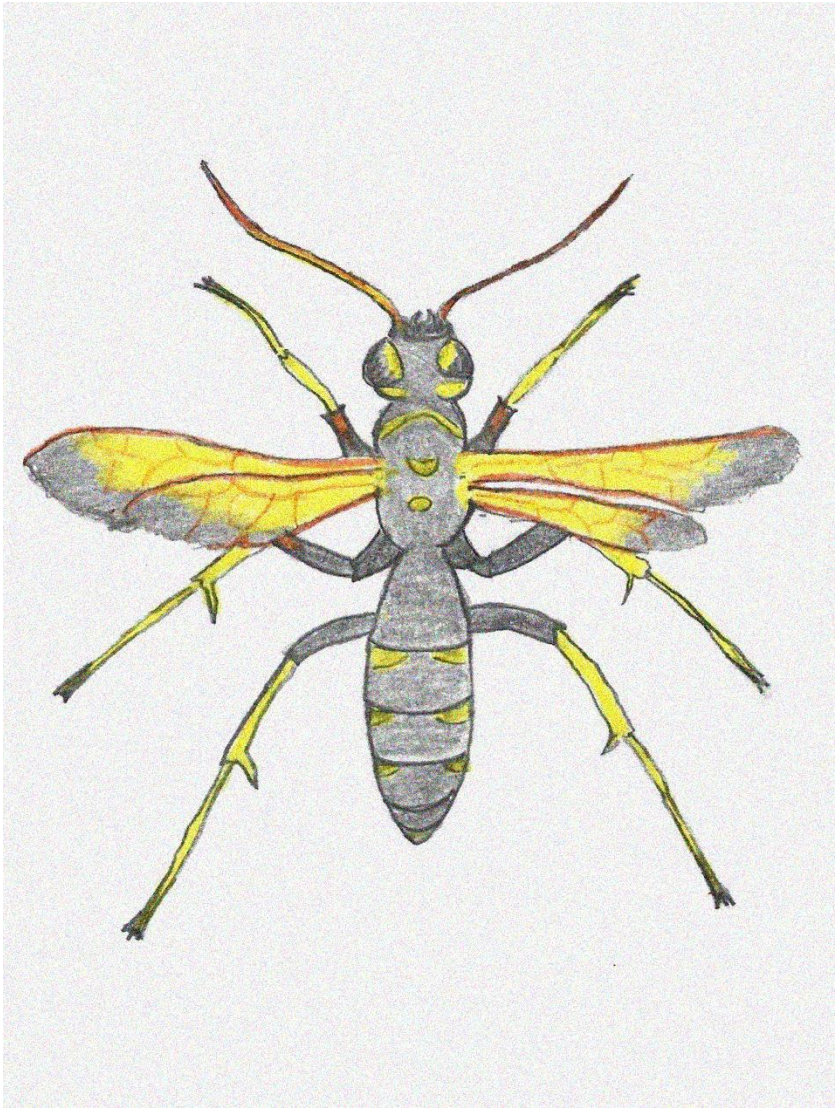
Pompás útonállódarázs

A pompás útonállódarázs (*Batozonellus lacerticida*) a hártyás-szárnyúak rendjén belül, az útonállódarázsok családjába, és azon belül a *Batozonellus* nemzetségbe tartozik.

Egész Európában elterjedt, pókvadász darázsfaj. A pompás útonállódarázs testhossza nagyjából 14 milliméter lehet. Teste alapszíne fekete, melyen sárga foltok, valamint potrohszelvényei elején, sárga csíkok láthatók. Szárnyai sárgák, töredezett szárnyvégei viszont átmennek feketébe. Csápjai, vaskosak, hosszúak, és sötétes sárgás árnyalatúak. A faj megtalálható észak-Afrikában, és Ázsiában is.

Fészket a talajban lévő üregében alakítja ki. A kifejlett darázs nektárral táplálkozik. Főként keresztes pókokra vadászik, de nem azért hogy elfogyassza őket. A levadászott pókot megbénítja, majd levonszolja fészkébe, és ezután a pók potrohába elhelyezi petéit a darázs. A kikelő kis darázslárvák fogyasztják el a pókot.

A pompás útonállódarázs Magyarországon védett, természetvédelmi értéke 5000 forint.

Alföldi virágcincér

Az alföldi virágcincér Európában, és a Közel-Keleten honos cincér-faj. Elterjedési területe Európában, dél-Franciaországtól a Kárpát-medencén, és a Balkánon át Délnyugat-Oroszországig tart.

Magyarországon főként az Alföldön találkozhatunk vele, mivel a homokos talajú, napos, meleg, száraz éghajlatú pusztákat kedveli.

Az alföldi virágcincér hímjének testhossza 8-14 milliméter, a nőstény ennél kicsivel hosszabb, 8-16 milliméter. Lábai a cincérekre jellemzően hosszúak, és feketék.

Hátulsó combjainak külső oldalain hosszú, nem túl sűrű, sárgás szőrzet látható. Teste alapszíne fekete.

Szárnyfedői hosszúkásak, hátul összekeskenyednek. A szárnyfedők vége fekete, többi része sötét barnás, esetleg téglavörös is lehet, amin két oldalt nagy, fekete pont látható.

A kifejlett cincérekkel májustól júliusig találkozhatunk. Lárváit két évig fejlődnek, és a lágyszárú növények

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Család: cincérfélék
Alcsalád: Lepturinae
Nem: Vadonia
Faj: Vadonia bipunctata

gyökerével táplálkoznak. **Az alföldi virágcincér Magyarországon védett, természetvédelmi értéke 5000 forint.**

Babzsizsik

A babzsizsik egy világszerte elterjedt, apró, babféléket károsító kártevőbogár. A kifejlett rovar, és a lárvá is káros, de nagyobb kárt a lárvá okozza, mivel az a babszemben fejlődik, és teljesen felfalja annak belsejét, mire kifejlődik. Bár kedvenc eledele a bab, észlelték már lencsében, kukoricában, többféle borsóban, szójában, valamint cirokban is.

A kifejlett szizsik mindössze 2-5 milliméter hosszú, teste körte formájú. Teste fekete, csak potrohvége barna színű. Lábai barnásak. Testét finom, sűrű szőrzet borítja. Az imágó remekül repül. A nőtény petéit a bab felületére rakja, majd a kikelő lárvá berágja magát a babba. Lárvája zömök, 3-4 milliméter hosszú, kukacforma.

Egy szem babba akár tíz lárvá is éldegélhet. A lárvá fejlődése nyáron 30-40 napig, ősszel 50-60 napig tart. Ezalatt a lárvá a bab teljes belsejét elfogyasztja. A lárvá a babszem belsejében bábozódik be. A báb-állapot 1-3 hétig tart. Mivel valószínűleg a trópusokról származik, nem viseli jól a hideg, hűvös környezetet.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Cucujiformia
Öregcsalád: levélbogárszerűek
Család: levélbogárfélék
Alcsalád: szizsikformák
Nemzetség: Bruchini
Alnemzetség: Acanthoscelidina
Nem: Acanthoscelides
Faj: Acanthoscelides obtectus

Ázsiai tigrisszúnyog

Az ázsiai tigrisszúnyog, vagy másik nevén napszúnyog, eredetileg délkelet-Ázsiából származik. Főként a trópusi, és szubtrópusi éghajlaton honos, viszont igen jól alkalmazkodik. Nagyjából 2020-tól van jelen Magyarországon is. Európában már az 1979-es évektől fellelhető. Általában a hím egyedek valamivel kisebbek mint a

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Osztály: rovarok
Öregrend: Endopterygota
Rend: kétszárnyúak
Alrend: szúnyogalkatúak
Család: szúnyogfélék
Nem: Aedes
Faj: Aedes albopictus

nőstények. Átlagosan a tigrisszúnyog testhossza 2, és 10 milliméter között van. Jól felismerhető csíkos mintázatáról, amiről nevét is kapta. Lábai hosszúak, vékonyak, fekete alapszínűek, és fehér gyűrűk láthatóak végig rajtuk. Másik fő ismertető jele, hogy, egy fehér vonal fut a szemnél kezdődően a fej közepétől, le a háti oldalán, egészen a mellkasig. A nőstények vért szívnak, a lárvák táplálásának céljából. A hímek főként nektár fogyasztók. A nőstény petéit, mint minden szúnyogfaj, vízbe rakja. Ez lehet egy pocsoja, vagy egy tó is.

A tigrisszúnyog fő elterjedési területe.

A tigrisszúnyog szerepel a Föld száz legkárosabb invazív fájának listáján, mivel sok, veszélyes korokozót hordozhat magában. Ez a szúnyogfaj felelős olyan betegségek terjesztéséért, mint például: a dengue-láz, chikungunya-láz, sárgaláz, agyvelőgyulladás, zika-vírus, és a nyugat-nílusi vírus. A szúnyogok nyála érzéstelenítőt tartalmaz, ezért nyálat juttatnak a csípésbe. Ez a nyál hordozhatja a korokozókat. Persze ez nem azt jelenti, hogy, ha megcsíp minket egy tigrisszúnyog, akkor biztos, hogy, betegek leszünk. Ahhoz hogy a szúnyog fertőzzön, egy már beteg emberből kell vért szívnia. A korokozó képes a szúnyog nyálmirigyében sokszorozódni, majd ha a szúnyog megcsíp egy egészséges embert, a nyála által fertőzi meg azt. Mivel Magyarországon ezek a trópusi betegségek nem fordulnak elő, nem valószínű, hogy a szúnyog csípésétől megbetegszünk.

Közönséges háziszúnyog

Az egyik legismertebb, és legelterjedtebb szúnyogfaj Magyarországon, és közép-Európában. A közönséges háziszúnyog (*Culex pipines*) apró, karcsú termetű, nagyjából 5-8 milliméter testhosszúságú barna színű, szúnyog. Csak a nőtény szív vért. A hím rendszerint növényi nedvekkel, és nektárral táplálkozik.

Lábai vékonyak, hosszúak, és feketék. Szárnyai szürkések.

Este aktívak. A nőtény petéit afféle petetutajba rakja le a víz felszínére. Bármilyen vízfelületre lerakja 200-300 petéből álló tutaját. A petékből megfelelő hőmérsékleten akár már egy hét alatt kifejllett rovarok lehetnek. Ezért van, hogy meleg, nyári időszakban rendkívül gyorsan elszaporodnak. A szúnyog lárvák általában a víz

felszín közelében vannak, és pipaszerű lélegzőcsövükön keresztül lélegeznek.

A nőtény szúnyogok vért szívnak, és testükben a vérből származó tápanyagokból, és fehérjékből peték alakulnak ki.

A hímek nem telelnek, hanem, ősszel elpusztulnak. A nőtények

viszont téli menedéket keresnek, zárt, sötét helyeket, és ott áttelelnek.

A zavaró kis éjszakai rovar zümmögését a gyors szárnycsapkodás okozza. A szúnyog nagyjából 300-600 szárnycsapást hajt végre másodpercenként. A szúnyogok az ember által kibocsájtott szén-dioxidot, és testhőt, valamint az izzadság illatanyagait érzékelik, és így találják rá áldozatukra.

Több növény is ismert melyek illatát nem bírják a vérszívó rovarok. Ilyenek a levendula, a macskagyökér, a muskátli, a citrom, a körömvirág, és a rozmaring.

Foltos maláriaszúnyog

Egy másik elterjedt, és régóta jól ismert szúnyogfaj Magyarországon, a foltos maláriaszúnyog (*Anopheles maculipennis*).

Az 5-6 milliméter testhosszúságú, barnás színű szúnyog őshonos faj Magyarországon, és egész Európában. Hírnevét úgy szerezte, hogy, ez a faj volt a malária fő terjesztője Magyarországon, egészen az 1950-es évekig. Állóvizek, mocsarak, dús növényzetű vízpartok

lakója. Éjszaka, és sötétedéskor aktív.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Osztály: rovarok
Öregrend: Endopterygota
Rend: kétszárnyúak
Alrend: szúnyogalkatúak
Család: szúnyogfélék
Nem: *Anopheles*
Faj: *Anopheles maculipennis*

oldalt: a
foltos
malária-
szúnyog
lárvája.

Gyűrűs szúnyog

A gyűrűs szúnyog (*Theobaldia annulata*) Magyarországon honos, minden felé elterjedt szúnyogfaj.

A kifejlett szúnyog testhossza 5-6 milliméter hosszú. Jól felismerhető hosszú, barnás lábairól, melyeken fehér gyűrűk láthatóak. Másik fő ismertető jegyei, a foltos szárnyai. Bár igen hasonlít a tigrisszúnyogra, a gyűrűs szúnyog teste nem csíkos, és termete is nagyobb. Főként madarak, szarvasok, és egyéb emlősállatok vérért szívja, de ha nincs más a közelben, szívesen lakomázik az emberből is.

Lárvai állóvizekben, tavakban, kerti tavakban, nagyobb pocsolyákban fejlődnek. Lárvai szükség esetén akár a szennyvízben is megélnek. A gyűrűs szúnyog, akárcsak rokonai, éjszaka, és szürkületkor aktív. A kifejlett szúnyogok épületekben, barlangokban, telelnek át.

Aranyszőrű fürkészcincér

A tetszetős, kis, cincér egész Európában honos, viszont Magyarországon elég ritkán találkozhatunk vele. Lárváit 3-4 évig fejlődik. A lárvák beteg, haldokló, gombásodó, fák korhadó részeiben élnek.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Cucujiformia
Öregcsalád: levélbogárszerűek
Család: cincérfélék
Alcsalád: Necydalinae
Nem: Necydalis
Faj: Necydalis ulmi

A kifejlett, felnőtt cincérek júniustól augusztusig rajzanak. Az imágók a fák lombkoronájában élnek. Főként a bükk, szil, csertölgy, ostorfa, és a gyertyán fákat kedvelik.

A kifejlett rovar testhossza 18-35 milliméter. Teste alapszíne fénylő fekete, lábai, szárnyfedői csillogó sárgások. Hosszú, csápjai első három íze sárga, a többi fekete. Szárnyfedői csökevényesek, hártyás, halvány sárgás

szárnyainak még a negyed részét sem takarják. Az imágó hosszúkás, lapított. Szárnyfedőinek csúcszegélye barna.

Magyarországon védett, természetvédelmi értéke 50 000 FT.

Atkász bödice

Az atkász bödice 1,3-1,5 milliméteres testhosszával elnyerte, az Európa egyik legkisebb katicabogár féléje címet.

Az apró, fekete katica elég elterjedt a világban. Észak-Amerikában őshonos, majd eljutott Európába, és Ázsiába is. Teste szinte kerek, ovális, és zömök. Lábai, és rövidke csápjai sötétbarnák, vagy világosabb narancssárgák is lehetnek. Szemei fejéhez képest, nagyok, és feketék. Feje kicsi, lapos, és sűrűn pontozott. Egész testét nem túl sűrű, rövid, és világos szőrzet borítja.

A kifejlett bödice, és a lárvák is atkákkal, és levéltetvekkkel táplálkoznak, ezért a mezőgazdaságban igen hasznos kis rovarnak tartják. A kifejlett rovarokkal június elejétől, szeptember elejéig találkozhatunk. Főként lombhullató erdőkben, gyümölcsösökben, bokros területeken található meg. A telet az avarban, vagy a fakéreg repedéseiben vészeli át.

Az atkász bödice élete nem túl hosszú. Ideális körülmények között, teljes élettartama nem terjed tovább 65-70 napnál. A lárvák kikelésük után az első táplálkozás után már párzanak. A petékből 5 nap múlva

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Család: katicabogárfélék
Nem: Stethorus
Faj: Stethorus pusillus

kikelnek a lárvák. A lárvák azonnal vadászni kezdenek. majd két hét elteltével a levelek alján bebábozódnak.

Aransujtásos holyva

Az aransujtásos holyva (*Staphylinus caesareus*) a mindenevő bogarak alrendjén belül, a holyvafélék családjába tartozik. Az imágó testhossza 17-22 milliméter. Lábai, és csápjai világos barnák. Szárnyfedői igen rövidek, barnák, és végei lemeteszettek. Teste alapszíne fekete. Ragadozó faj, kisebb rovarokkal, és lárvákkal táplálkozik. Egész Magyarországon gyakori, főként legelőkön, mezőkön, és trágyadombok környékén fordul elő. Egyedi jellegzetessége, melyről nevét is kapta, a potrohszélvé-nye in látható aransárga szőrökből álló foltjai, amit súlytásoknak neveztek el.

Balatoni hínárbogár

Ezt a fajt Magyarországon főként a Balatonban, annak is főként a déli partvidéken találhatjuk meg. A balatoni hínárbogár egész életét a vízfelszín alatt éli, ezért igen csak ritkán láthatjuk. Magyarországi populációit egészen a 2000-es évekig kihaltnak hitték.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő
 bogarak
Alrendág: Cucujiformia
Öregcsalád: levélbogárszerűek
Család: levélbogárfélék
Alcsalád: sásbogárformák
Nem: Macroplea
Faj: Macropela mutica
Alfaj: Macropela mutica
 balatonica

A kifejlett rovar fő tápláléka a fűzérés süllőhínár, a fésűs békaszőlő, a hínáros békaszőlő, és más hínárfélék.

A lárvák szintén a hínárok víz alatti részeit fogyasztják.

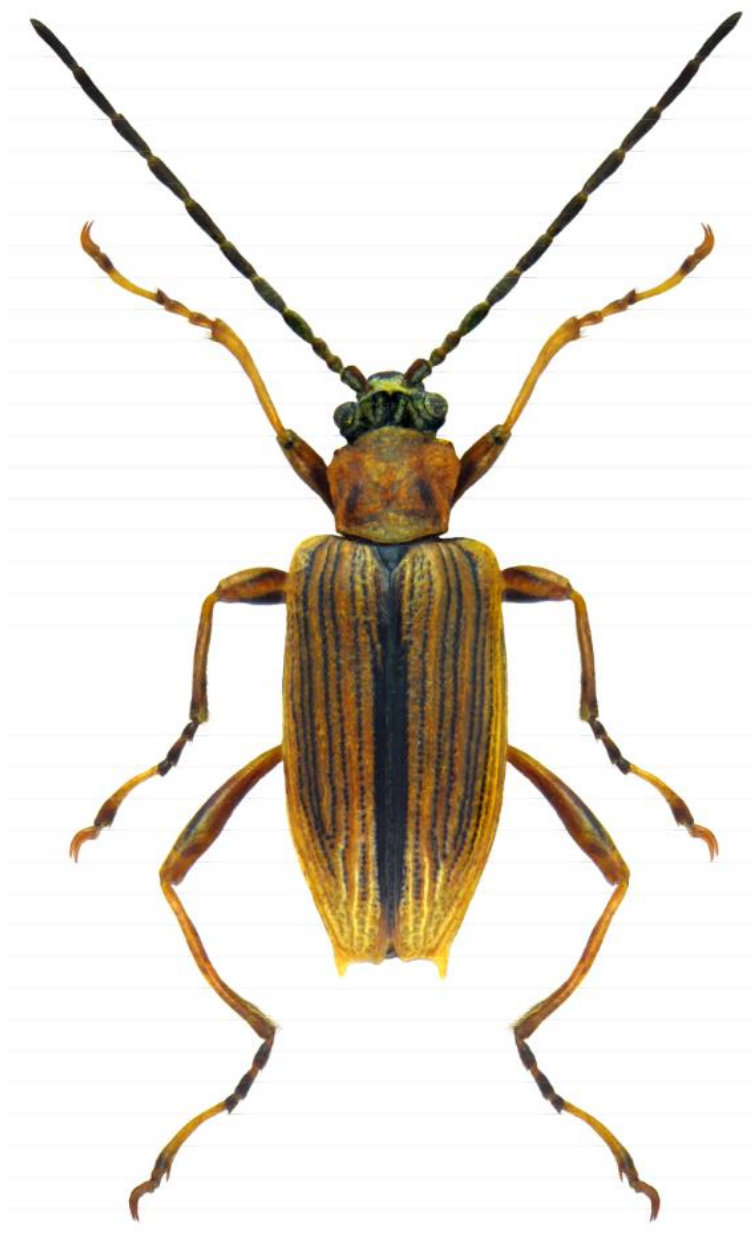
A lárvák egyedi érdekessége, hogy oxigénszükségletüket a növények szöveteiből nyerik, amelyben egy speciális szervük segíti őket.

Az imágók szinte alig mozognak. Lábai erős, karmos kapaszkodó lábak, melyekkel a tápnövényei-be kapaszkodik. Teste lapított, 4,8-6,5 milliméter hosszú.

Előtora, és szárnyfedői sárgásbarnák. A szárnyfedői végein

tüske látható. Szárnyfedőin vékony, fekete csíkok futnak végig. A két szárnyfedő találkozásánál vastag fekete sáv fut végig. Hasi oldalát, valamint csápjait ezüstösen csillogó, lesimuló szőrzet fedi, mely az oxigéntartalék tárolásában van segítségére. Ebben a szőrzetben megreked a levegő, és ezért is csillog ezüstösen a víz alatt.

Lárvái a hínárnövények szárában fejlődnek. Bábjai a növények víz alatti részéhez vannak tapasztva. **Magyarországon védett, természetvédelmi értéke 50 000 forint.**

Keleti prémesbogár

A keleti prémesbogár egy egész Európában megtalálható, feltűnő külsejű ganajtúróféle. Az imágók májustól augusztusig repülnek.

Ország: állatok

Törzs: ízeltlábúak

Altörzs: hatlábúak

Osztály: rovarok

Rend: bogarak

Alrend: mindenevő
bogarak

Alrendág: Scarabaeiformia

Család: ganajtúrófélék

Nem: *Trichius*

Faj: *Trichius sexualis*

Lábai hosszúak, és feketék. Teste alapszíne fekete, melyet sűrű, prémes bunda borít. A toron szürkés, a hasi oldalon fehéres, a szárnyfedőkön sárga, foltokat alkotó bunda látható.

Az imágó testhossza 11-17 milliméter. Hegyvidéki lombhullató erdőkben fordul elő. A kifejlett rovarok virággal, és nektárral táplálkoznak.

A lárvák korhadó fákból fejlődnek, és korhadékkal táplálkoznak.

Dohánybogár

A dohánybogár eredetileg a Dél-Amerikai trópusokon volt honos, azonban a világkereskedelem révén mára a világ minden emberlakta részén megtelepedett. Az apró rovarnak főként a lárvái károsítanak. Nevét onnan kapta, hogy, elsősorban a nyers, és a feldolgozott dohányban fordul elő, de más szárított növényi termékekben is gyakori kártevő. Bár a rovar igen apró, és lárvái még kisebbek, felismerhető jelenléte, az általa rágott, apró kerek lyukakból, és az azokból kihulló ürülékből. Az álltaluk fertőzött élelmiszer emberi fogyasztásra alkalmatlan.

A dohánybogár által szennyezett élelmiszert meg kell semmisíteni.

A helyiséget pedig jól ki kell takarítani. Az imágó mindössze 2-4 milliméter hosszú, teljes teste vörösbarna színű.

A nőstény petéit a szárított tápanyagra helyezi el. A kikelő lárvák befúrják magukat az élelmiszerbe, és abban járatokat rágnek. A fertőzött élelmiszerben bábozódik be. A nőstény egy alkalommal 90-100 petét rak, melyekből egy hét elteltével kikelnek a lárvák.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő
bogarak
Alrendág: Bostrichoidea
Öregcsalád: Bostrichoidea
Család: álszűfélék
Alcsalád: Xyletininae
Nemzetség: Lasiodermini
Nem: Lasioderma
Faj: Lasioderma serricorne

A dohánybogár petéi, és lárvái

Dohánybogár lárvá

A dohánybogár tojásai nagyon nagyon apróak, ovális alakúak, és teljesen fehérek. A frissen lerakott peték, még áttetszőek, és fényesek. A lárvák krém-fehér színűek, testüket hosszú, fehér szőrzet borítja. Fejük, és rágószerveik barnák. A lárvák 40-42 nap alatt fejlődnek ki teljesen.

Kenyérbogár

A kenyérbogár egy újabb világszerte elterjedt, és gyakori, emberhez kötődő kártevő rovar. A kifejlett kenyérbogár 2-4 milliméter hosszú, teste, vörösesbarna. Csápjai világos barnák. Egész testét sűrű, rövid, világos szőrzet borítja. Főként már kész, vagy félkész péktermékek

károsítója, innen ered a kenyérbogár elnevezés.

A lisztből készült termékek mellett a fűszereket, a csokoládét, és még az erős hatású gyógyszereket is károsítja.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Bostrichoidea
Öregcsalád: Bostrichoidea
Család: álszűfélék
Alcsalád: Anobiinae
Nemzetség: Stegobiini
Nem: Stegobium
Faj: Stegobium paniceum

A nőstény az élelmiszerekbe rakja apró, szabad szemmel alig észrevehető fehér, ovális petéit. Az 5-6 milliméter hosszú lárvák az élelmiszerben fejlődnek, és abban is bábozódnak be. Élelmiszer-raktárakban, és pékségekben igen gyakori kártevő. Zavartalan fejlődéséhez minimum 18-20 Celsius fok szükséges. A lárvák vakok, de fejlett szaglószerjük révén kiszagolják a táplálékot. Erős rágó szájszervükkel még a becsomagolt áruba is bejutnak.

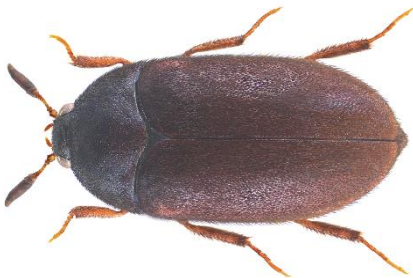
Gyapjúbogár

A 3-5 milliméter testhosszúságú, mindenevő rovar mára a világ minden táján elterjedt. Eredetileg Európában volt őshonos. Az apró rovar fehérjedús állati anyagokban, mint például madarak tolla, állati eredetű bőr, szőrme, szárított húspanban fordul elő. Mindezek mellett olyan termékekben is gyakori, mint például a gyapjú, vagy a szárított növények, és a szemes termények.

A gyapjúbogár mára már teljesen kötődik az emberhez. Főként múzeumokban, élelmiszerraktárakban, textilüzemekben, és lakóházakban fordul elő.

A gyapjúbogár ügyesen, és gyorsan mozog, valamint remekül repül.

Teste ovális, tojás alakú, színe a világos barnától, egészen a feketéig terjed. Testét rövid szőrök borítják. A sötét, meleg helyeket kedveli, általában a fal, vagy a padló repedéseiben rejtőzik.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Bostrichoidea
Öregcsalád: Bostrichoidea
Család: Porvafélék
Alcsalád: Attageninae
Nemzetség: Attagenini
Nem: Attagenus
Alnem: Attagenus
Faj: *Attagenus unicolor*

Kék hullabogár

A kék hullabogár egész Európában, és Ázsiában honos. A Brit-szigetektől egészen Japánig terjed az élettere. Észak-Amerikában szintén nagyon gyakori rovar.

A kék hullabogár teste kékes, fémesen csillogó. Az imágó testhossza 4-5 milliméter. Teste nem túl zömök, és kissé hosszúkas. Feje kicsi, viszont szemei nagyok. A tor jól elkülönül a potrohtól, és nagyon sűrűn pontozott. Szárnyfedői szintén pontozottak, de nem olyan sűrűn mint a tor. Egész testét halvány, nem túl sűrű szőrzet borítja. Csápjai utolsó szelvényei jócskán megvastagodtak, ezért csápjai bunkó formájúak. Lábai szintén fémes kékek, és elég erőteljesek. A kifejlett rovar, és a lárva is elhullott állatok maradványaival táplálkozik elsősorban, viszont szívesen fogyasztják, a tetemen található rovarlárvákat, és más rovarokat is.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Család: szúfarkasfélék
Nem: Necrobia
Faj: Necrobia violacea

Lőcslábú galacsinhajtó

A lőcslábú ganajtúró egy közép-Európában honos faj. A melegebb éghajlatot kedveli. A Földközi-tenger térségében is elterjedt. Megtalálható észak-Afrikában, és Ázsiában, egészen Mongóliáig, és észak-Kínáig.

A hosszú hátsó lábairól ismert ganajtúró, a hegyvidéki, és dombvidéki legelők, nyílt területek lakója. A homokos, és mészköves területeken mozog igazán otthonosan. A ganajtúró első lábai erőteljes ásólábak, de hátsó hosszú, görbe lábairól ismert a faj. A kifejlett

Ország: állatok

Törzs: ízeltlábúak

Altörzs: hatlábúak

Osztály: rovarok

Rend: bogarak

Alrend: mindenevő
bogarak

Alrendág: Scarabaeiformia

Öregcsalád: Scarabaeoidea

Család: ganajtúrófélék

Alcsalád: ganajtúróformák

Nem: Sisyphus

Faj: Sisyphus schaefferi

rovar testhossza 6,5 és 12 milliméter között van. Teste fekete, vagy sötétbarna.

A kifejlett rovarokkal a meleg, nyári hónapokban, júniustól szeptember elejéig találkozhatunk.

A ganajtúrók más állatok ürülékével táplálkoznak, és lárváikat is azzal táplálják. A lőcslábú ganajtúró hímje alagutat ás a trágya alá. A nőténnyel együtt galacsinat készítenek, melyet a járatba gurítanak. A nőtény a galacsinba egy petét helyez. A felnőtt rovarok egy évben 10-12

ilyen járatot hoznak létre. A lárvák nagyjából egy hét múlva kikelnek, majd nagyjából 90 nap után a járatban bebábozódnak. Az imágók télire a földbe ássák magukat, és ott telelnek át. A faj főként a szarvasmarha, és a juh ürülékét részesíti előnyben, ezért elsősorban legelőkön telepszik meg.

A ganajturófélék a mindenevő bogarak egyik alrendje. Rendkívül változatos alrend, nagy fajgazdagsággal. Nem minden ganajturó faj táplálkozik állati ürülékkel, több fajuk növényi lágyrészeket, és gyökérzetet fogyaszt. A ganajturók egyik legnagyobb faja a herkulesbogár, amely az akár 17 centiméteres testhosszt is elérheti. Ez az óriás közép, és dél-Amerikában fordul elő.

A ganajturókat a legerősebb rovaroknak tartják, mivel testtömegük sokszorosát is képesek elgörgetni.

Mivel galacsinjaikat a talajba juttatják, kétségtelen a talajjavító tevékenységük.

Tülkös szarvasbogár

A tülkös szarvasbogár egy Európában honos, szarvasbogár féle. Magyarországon valamivel ritkábban fordul elő, mint a nagy szarvasbogár, vagy az orrszarvúbogár.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Scarabaeiformia
Öregcsalád: Scarabaeoidea
Család: Szarvasbogárfélék
Alcsalád: Syndesinae
Nem: Sinodendron
Faj: Sinodendron cylindricum

Az embert kerüli, a háborítatlan, hegyi erdőkben találkozhatunk vele. Az öreg, lombhullató erdők képzik fő élőhelyeit.

A lárva a korhadó, rothadó fák törzsében fejlődik, mivel korhadék fogyasztó. Az imágók a fák nedvével táplálkoznak.

A kifejlett szarvasbogár testhossza 12-16 milliméter hosszú.

Testüket erős, fényes, fekete kitinpáncél borítja. A hímeknek lapos fejükön, rövid tülkük van.

A nőstényeknél a szarv nagyon rövid szinte nincs is.

A lárvák vas-kosak, fehérek, és hernyószerűek, barna fejjel.

Hím tülkös szarvasbogár

Nőstény tülkös szarvasbogár

Magyarországon védett, természetvédelmi értéke 10 000 forint.

A hím, és a nőstény felső testét apró, pontszerű mélyedések borítják. Csápjaik nem túl hosszúak, és végeik fésűszerűek.

Kis fémesszarvasbogár

A kis fémesszarvasbogár (*Platycerus caraboides*) nevét onnan kapta, hogy teste fémes fényű, kék, vagy zöldes árnyalatú.

Egész Európában elterjedt, és megtalálható Afrika északi részén, és kisebb mértékben a közel-keleten is.

Az idős tölgy, és bükkerdőkben a leggyakoribbak. Túlevelű erdőkben is előfordul. A kis fémesszarvasbogár a mindenevő bogarak alrendjén belül, a szarvasbogárfélék családjába tartozik.

Lábai hosszú, karcsú kapaszkodólábak, melyek végei kampószerűen végződnek. Teste lapított, enyhén elnyúlt, és 9-13 milliméter hosszú.

Feje lapított, és közepesen nagy. Rágói erőteljesek, és nagyok, jól láthatóak fején.

Csápjai hosszúak, előrenyúlóak, és végeik fésűszerűek.

Lárvai korhadék fogyasztók. A kifejlett rovarok májustól júliusig repülnek. **Védett, természetvédelmi értéke 5000 Ft.**

Kétsávós földcincér

Ez a cincérfaj Európa délkeleti részén található meg. Fő elterjedési területe a Balkán, és a Kárpát-medence déli része. Magyarországon elég ritka rovar, főként négy déli megyére (Bács-kiskun, Somogy, Baranya, Csongrád) korlátozódik.

Teljes kifejlődése egy évig tart.

A kétsávós földcincér élete a fűfélékhez kötődik. Lárvai a földben fejlődnek, és különféle fűfélék gyökerével táplálkozik.

A kifejlett rovar testhossza

11-16 milliméter. Testalkata

jellegzetes cincér testalkat.

Alapszíne fekete, melyet, sűrű, igen rövid, barna színű, plüszszerű szőrzet borít. Jellegze-

tes ismertető jegye, a potrohon, és a szárnyfedőkön, pontosabban, a szárnyfedők közepén végig futó egy-egy vaskos fehér csík.

Lábai, barnák, vagy vöröses barnák. Csápjai szintén barnásak, és jól elkülönült ízektől állnak. A fejnél lévő első íz a legvaskosabb.

Szemei nagyok. A potroh szélein, egy kissé világosabb szőrsáv fut végig, egészen a potroh végéig. A rovar érdekessége, a tor szélein lévő egy-egy tüske. Főleg füves, nyílt területek lakója.

Kifejlett rovarokkal márciustól június végéig találkozhatunk.

Magyarországon védett, természetvédelmi értéke 5000 forint.

Ország: állatok

Törzs: ízeltlábúak

Altörzs: hatlábúak

Osztály: rovarok

Rend: bogarak

Család: cincérfélék

(Cerambycidae)

Alcsalád: Lamiinae

Nem: Neodorcadion

Faj: Neodorcadion bilineatum

Kétsávos földcincér (*Neodorcadion bilineatum*)

Futócincér (*Oxymirus cursor*)

Futócincér

Egy Európában, és Ázsiában honos, cincérfaj, mely főként a fenyőféléken található meg. Elterjedési területe a Pireneusoktól, dél-Szibériáig terjed. Főként fenyves, hegyvidéki területek rovára. Magyarországon nem túl gyakori faj, mégsem élvez védeltséget. Magyarországon csak néhány hegységben, a Bükkben, a Börzsönyben, és a Zempléni-hegységben fordul elő. Imágói főként este aktívak. A mesterséges fény vonzza őket.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Család: cincérfélék
(Cerambycidae)
Alcsalád: Lepturinae
Nem: Oxymirus
Faj: Oxymirus cursor

Lárvai két, vagy akár három évig is fejlődnek. A lárvák a fenyőfélék korhadó törzseiben rágják járataikat, és itt élik életüket, majd ha eljön az idő, a talajban bábozódnak be.

A hím testhossza 14-20 milliméter, a nőstény valamivel nagyobb 17-25 milliméter. Csápjaik világos barnák, és nagyjából testhosszúságúak. Feje keskeny, és kissé megnyúlt. Szemei nagyok, és kiugróak. A tor

részen két oldalt kis tüske található. Potroháról jól felismerhető, mely a tornál a legszélesebb, és hátrafelé haladva egyre összekeskenyedik. Szárnyfedőin, egy-egy vaskos vöröses sáv fut végig. Testét apró, nem túl sűrű világos szőrzet borítja. A kifejlett egyedek májustól, augusztusig repülnek.

Földitökböde

Mint a neve is mutatja, ez a katicafaj a tökfélék leveleit fogyasztja előszeretettel. Nyugat, közép, és dél- Európában, észak-Afrikában, valamint nyugat-Ázsiában honos.

A meszes, vagy homokos talajú területeken fordul elő. Elsősorban a tökfélék, és a dinnyefélék leveleit fogyasztja. A párzás május, június között történik. A nőstény petéit a tápnövény leveleinek alsó oldalára rakja le. Az új nemzedék első, kifejlett egyedei július közepétől jelennek meg. Szeptember végéig, október elejéig táplálkoznak, majd

az avarban, a föld repedéseiben keres téli telelőhelyet. A lárvák hat hét elteltével bebábozódnak. A bábok szintén a leveleken találhatók. Az imágó testhossza 5-7 milliméter, teste ovális, domború, kerekded. Színe sötét Narancsszínű. Szárnyfedőin 5-5 fekete pötty látható.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Család: katicabogárfélék
Nem: Henosepilachna
Faj: Henosepilachna argus

A földitökböde lárvája

Félholdas félböde

Az apró félböde egész Európában, északon dél-Svédorszáig, valamint észak-Afrikában honos. Magyarországon elég gyakori. A félholdas félböde imágója, és lárvája is ragadozó életmódot él. Levéltetveket, és kisebb rovarokat fogyaszt, de esetenként fogyaszt még virágport, és gombaspórát is.

Kifejlett bödékkal április elejétől, szeptember végéig találkozhatunk. Főként réteken, legelőkön, bokros területeken, vagy vízparti füves területeken fordul elő. A kifejlett egyedek gyakran időznek csalánon, bogáncson, vagy a vízparthoz közeli nádon, sáson. A petékből kikelő első lárvák, nagyjából április végén bújnak elő, és egy hónap fejlődés után, egy levélbe, vagy fűszálba kapaszkodva bebábozódnak. A bábból 10-12 nap múlva másznak elő a kifejlett imágók, melyek azonnal vadászni indulnak. Az apró rovar testhossza mindössze 2,5-3 milliméter hosszú. Alapszíne világos barna, vagy halvány narancs-sárga. Testalkata kissé megnyúlt, ovális, oldalról nézve erősen domború. Testét, rövid, finom alig látható szőrzet borítja. Szárnyfedőin feketés, u mintázat látható, de van amikor ez a minta hiányzik.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Család: katicabogárfélék
Alcsalád: félbödiformák
Nem: *Rhyzobius*
Faj: *Rhyzobius litura*

Koprabogár

A koprabogár eredetileg Indiában volt honos, de mára a globális élelmiszerkereskedelem révén, az egész világon elterjedt.

A káros rovar főleg a szemes termények károsítója, mint például a kukorica, a rizs, a búza, és megtalálható a csokoládében, a földimogyoróban, vagy a cukorban is. Mint a legtöbb ilyen káros rovar esetében, a koprabogárnál is főként a lárva károsít. A nőtény petéit az élelmiszerekbe rakja. A 4 milliméter hosszú, világosbarna, szőrös lárva, ürülékével, és a rágásból származó morzsalékkal szennyezi be az élelmiszert, ami fogyaszthatatlanná válik. A lárva teljes kifejlődéséhez, hőmérséklettől függően 1-5 hónapra van szükség. Az imágó 2-3 milliméter hosszú, barnás színű, ovális alakú rovar. Testét nem túl sűrű szőrzet borítja.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Bostrichiformia
Öregcsalád: Bostrichoidea
Család: porvafélék
Alcsalád: Megatominae
Nemzetség: Anthrenini
Nem: Trogoderma
Faj: Trogoderma granarium

Hollóbogár

A hollóbogár egy meleg kedvelő, hólyaghúzóféle, tehát nem tanácsos háborgatni, és főként megfogni. Elterjedési területe közép, valamint dél-Európa. Főként sík, füves területek, legelők adnak otthont a

rovárnak. Az imágók lágy-szárú növények leveleivel táplálkoznak.

Magyarországon mindenfelé megtalálható, de az Alföldi területeken a leggyakoribb. A kifejlett rovar legkedveltebb tápnövénye a burgonyafélék, ezért tömeges megjelenése jelentős gazdasági károkat okozhat. Ezzel szemben lárvája igen hasznosnak számít, mivel a sáskák petéivel, és

lárváival táplálkozik. A hollóbogár a 60-as évektől úgy tűnt eltűnőben van Magyarországról, mára viszont újból tömegesen jelenik meg. Évente egy nemzedék fejlődik ki. A talajban fejlődő lárva fejlődése 6-8 hónapig tart. A nőtény egyszerre 50-60 petét rak le a talajba, méghozzá a sáskák tojásokjaihoz közel. A nőtény ivadékgondozó. Az imágó testhossza 10-19 milliméter, Teste hosszúkas,

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Család: hólyaghúzófélék
Nem: *Epicauta*
Faj: *Epicauta rufidorsum*

fénytelen fekete. Lábai, főként hátsó lábai igen hosszúak. Feje piros.

Halottbűzű bogár

A halottbűzű bogarat más néven pincebogárnak, vagy hosszúlábú bűzbogárnak is nevezik. Főként Európa középső, keleti, és északi területein honos. Keleten egészen Szibériáig megtalálható.

Ez a bogár mára már teljesen az emberhez kötődik, szabadban már elég ritka, emberlakta településeken a leggyakoribb.

Éjszakai rovar. Főként istállóban, pincékben, kamrákban bújik meg, a fal repedéseiben, vagy a padló réseiben.

A szabadban homokos, vagy agyagos talajú területeken fordul elő. Az ember közelében is elsősorban a vályogból épült épületekben található meg.

Az állattenyésztő, és gazdálko-

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
(Polyphaga)
Alrendág: Cucujiformia
Öregcsalád: gyászbogár-
szerűek
Család: gyászbogárfélék
(Tenebrionidae)
Alcsalád: Tenebrioninae
Nem: Blaps
Faj: Blaps mortisaga

dó életmód visszaszorulása miatt egyre inkább ritkuló rovar. Úgymond családos életet élnek, mivel az imágók általában párban, és a lárvákkal egy helyen élnek. A pincebogár nem csíp, elrettentő külseje ellenére ártalmatlan.

Főként növényi hulladékkal táplálkoznak, mint például a széna, vagy bomló növényi részek. Emiatt választja elsődleges élőhelyeül az istállókat, vagy az ólakat. Veszély esetén, megmerevednek, potrohukat felfelé tartják, és bűzmirigyeiből rendkívül bűdös váladékot ereszt ki. Ezek a kinon feromonok igen hatásosak természetes ellenségeivel szemben.

A nőstény petéit korhadó növényi részek közé helyezi. A lárvái 3-4 centiméter hosszúak is lehetnek, és férgekre emlékeztetőek. A kifejlett rovar, megfelelő körülmények között 2-3 évig is él. Az imágó testhossza 20-30 milliméter hosszú. Teste egyszínű, fekete. Lábai hosszú, erőteljes mászó lábak, kampószerű karmokkal a végeiken. Röpképtelen rovar, szárnyfedői összenőttek. Potroha hosszúkás, a vége felé egyre keskenyebb, és a vége tüskeszerűen végződik. Csápjai közepesen hosszúak, vékonyak, 11 jól kivehető ízből állnak. A hím első, és második haslemeze közt sárga szőrcsomó látható.

Kerti szipoly

A kerti szipoly (*Phyllopertha horticola*) a ganajtúrófélék családjába tartozik. Egész Európában, és Ázsiában honos, egészen Japánig.

A fémes színekben pompázó, kifejlett

rovarokat május közepétől,

júliusig lehet látni. A meleg,

napfényes időt kedvelik, ekkor

a legaktívabbak. A párzási idő-

szak május elején, vagy közepén

kezdődik, és általában az esti

órákban, vagy sötétedéskor

történik. Főként meszes tala-

jú, gyepes, bokros területe-

ken él. A kifejlett kerti

szipoly testhossza 7-12

milliméter. Feje, és a tor

fémes zöld színű, szárny-

fedői, és lábai fémes barna

színűek. Csápjai rövidek,

szintén barnák, és végük

bunkós végződésű. A potroh

oldalai finoman, fehér szőr-

zettel borítottak. Lábai erőtel-

jeseek, vaskosak, kívülről foga-

zottak. Lábai karmokban végződ-

nek. A nőstények petéiket május végén, június elején, a talajba 5-20

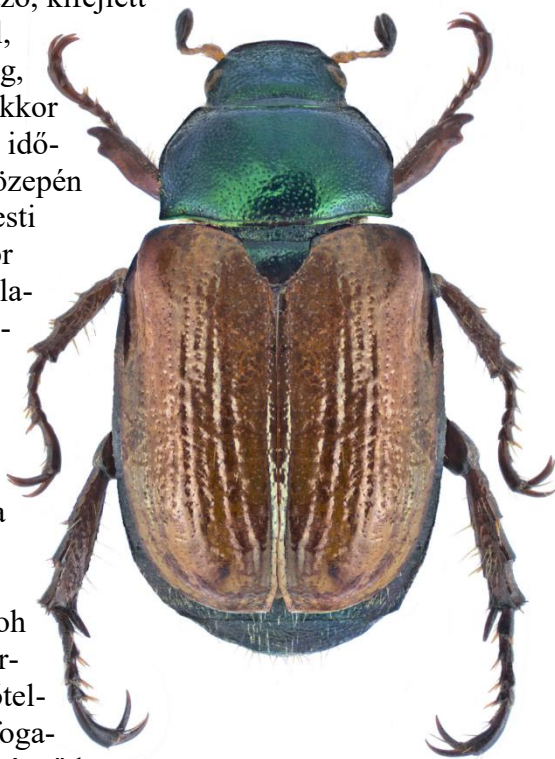
centiméter mélyre rakják. A nőstény 25-30 petét rak egy helyre, majd

pár kilométert arrébb repülve, újabb 25-30 petét helyez el. A petékből

a lárvák nagyjából három hét múlva kelnek ki, és a növények gyöke-

reivel táplálkoznak. Bábozódásuk szintén a talajban, nagyjából 20

centiméter mélyen történik. A kifejlett rovar levelekkel táplálkozik.

Kőrisbogár

A kőrisbogár egész Európában (kivéve Skandináviát), és Ázsia déli területein honos, fákat károsító rovar.

A kifejlett kőrisbogár 9-21 milliméter hosszú. Teste lapított, hosszúkás, fémesen fénylő zöld, vagy zöldeskék színű.

Csápjai majdnem testhosszúságúak, az első két, három íz szintén fémes zöld, a többi viszont fekete. Feje laposkás, széles, szélesebb, mint a tor.

Kifejlett imágók június elejétől, augusztus végéig, szeptember elejéig láthatók. A kőrisbogár a fák leveleivel, és lágyrészeivel táplálkozik.

Fő tápnövénye a kőrisfa, de megtalálható az orgonán, és a fagyalfákon is. A rovar legfőbb érdekessége, hogy, a középkorban a kiszárított kőrisbogárból szexuális vágyfokozót készítettek.

A rovar kantaridint tartalmaz, ami a bőrön hólyagképződést, elfogyasztva pedig súlyos bélrendszeri gyulladást okoz.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Család: hólyaghúzófélék
Nem: *Lytta*
Faj: *Lytta vesicatoria*

Lódarázsholyva

Ez a holyvaféle egész Európában megtalálható. Feketén fénylő teste erősen lapított, és hosszúkas. Teljes testhossza elérheti a 26 millimétert is. Potroha jól látszó, és elkülönülő szelvényekből áll, és a vége ketté válik, tehát villaszerűen végződik. Testét fekete, ritkás szőrzet borítja. Ez a holyvaféle a lódarazsak fészkeiben fellelhető törmelékekkel, és maradékokkal táplálkozik. A lódarázslárvákat, és a fészket nem bántja, nem tesz kárt bennük, ezért a lódarazsak megtűrik a fészkekben. Ezt úgy nevezzük, hogy a két faj asztalközösségben él egymással. A fészkeket a szaglásuk segítségével keresik meg.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Staphyliniformia
Öregcsalád: holyvaszerűek
Család: holyvafélék
Alcsalád: igaziholyvaformák
Nemzetség: Staphylinini
Alnemzetség: Quediina
Nem: Velleius
Faj: Velleius dilatatus

Gabonazsizsik

A *Sitophilus granarius* egy világszerte elterjedt szemes terményeket károsító apró rovar. Élete teljesen az emberi környezethez kötődik. Kizárólag élelmiszerraktárakban, magtárolókban, háztartásokban fordul elő. A természetben mára már igen csak ritkán találkozhatunk vele. Kizárólag gabonafélékben (kukorica, búza, rozs, zab, árpa), fordul elő. A természetben a hideg, téli környezetet nem éli túl. Raktárakban, háztartásokban egy évben akár négy nemzedék is kifejlődhet. Ennek egyik oka, hogy, teljes kifejlődéséhez mindössze hat hét szükséges. A nőstény a petéit a gabonaszemekre rakja. A kikelő lárva berágja magát a szembe, és ott fejlődik, és bábozódik be. Repülni nem képes. Habár zsizsiknek nevezzük, mégsem a zsizsikfélékhez tartozik, hanem az ormányosbogarak családjához. A gabonazsizsik 2-3,5 milliméter hosszú, teste sötétbarna, vagy fekete.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Cucujiformia
Öregcsalád: ormányosbogárszerűek
Család: Dryophthoridae
Alcsalád: Rhynchophorinae
Nem: *Sitophilus*
Faj: *Sitophilus granarius*

Gazdászincér

Európában, Ázsiában, és észak-Afrikában honos cincérfaj. Elterjedési területe az Ibériai-félszigettől délnyugat-Szibériáig, és észak-Iránig terjed. Magyarországon nem túl gyakori faj, csupán foltokban fordul elő. Ritka előfordulása az országban nem is annyira nagy baj, mivel több gyümölcsfafajtát, és a szőlőt is károsítja. A kifejlett rovarok májustól augusztus végéig repülnek. A kifejlett rovar a fák leveleivel, és lágyszárú részeivel táplálkozik. A meleg, nap-sütötte időjárást kedveli. Lárvája a lombos fák, vagy bokrok sérült

ágaiban fejlődik. Fejlődése két évig tart. Fő tápnövényei a szil, nyár, bükk, hárs gesztenye, szőlő, alma, szilva, cseresznye, szeder. Az imágó testhossza 8-20 milliméter. Lábai hosszúak, vékonyak, és világos barna színűek. Teste alapszíne fekete, melyen jól felismerhető sárga mintázat látható.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Család: cincérfélék
Alcsalád: Cerambycinae
Nem: Xylotrechus
Faj: Xylotrechus arvicola

Gesztenyeormányos

Nevét elsődleges tápnövényéről, a gesztenyéről kapta. A gesztenye mellett a tölgymakk a másik fő táplálék forrása.

A gesztenyeormányos egész teste világos, szürkésbarna. A kifejlett rovar testhossza 6-8 milliméter. Teste alakja ovális, megnyúlt.

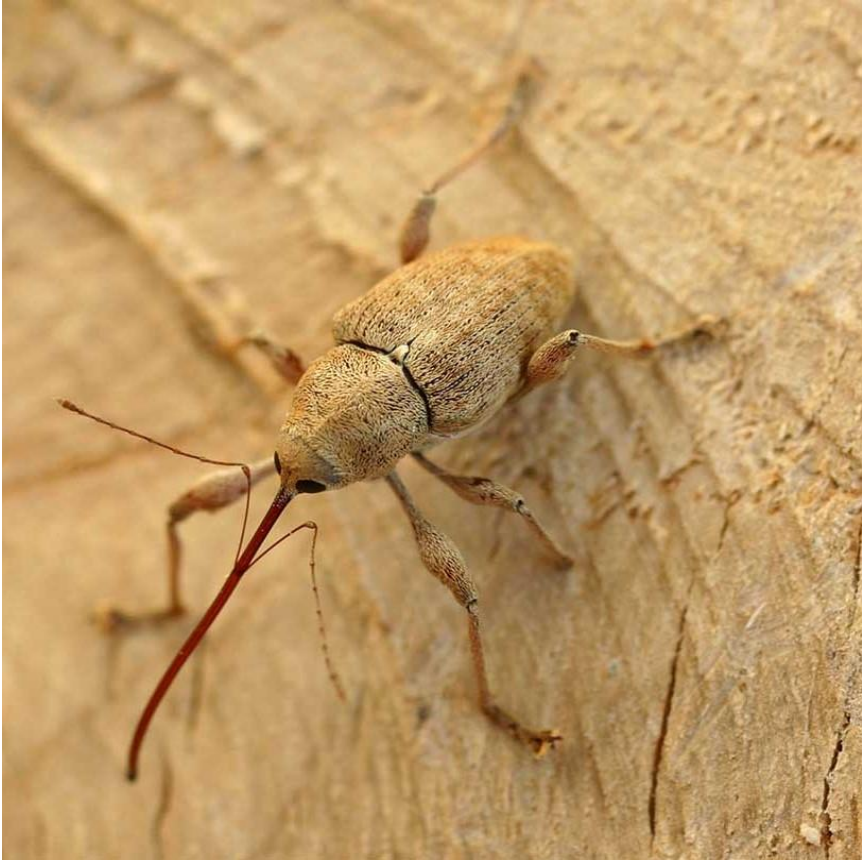
Ormánya, melynek a táplálkozásban van szerepe, igen vékony, és hosszú. Ormánya nagyjából negyedénél, láthatóak a szintén igen

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok (Insecta)
Alosztály: szárnyas rovarok
(Pterygota)
Alosztáltság: újszárnyúak
(Neoptera)
Öregrend: fejlett szárnyas
rovarok
Rend: bogarak
(Coleoptera)
Alrend: mindenevő bogarak
(Polyphaga)
Alrendág: Cucujiformia
Öregcsalád: ormányosbogár-
szerűek
Család: ormányosbogár-
félék
Nem: Curculio
Faj: Curculio elephas

vékony csápjai. Az ormány a két nemnél eltérő hosszúságú. A hímek esetében az ormány majdnem testhosszúságú, míg a nőstényeknél ez a megnyúlt szájszerv, valamivel hosszabb a testhosszuknál.

Ormányukkal lyukakat szúrnak a gesztenye termésbe hogy petéiket be tudják juttatni. Másrészt az ormánnyal szúrják meg a leveleket, és más lágy részeket, hogy nedvet tudjanak kiszívni belőle.

A kifejlett gesztenyeormányosok a gesztenye, és a tölgyfa nedvével táplálkoznak, de emellett megrágják a még érőfélben lévő termést is. Nagyobb kárt a lárvák okoznak, melyek a makk, és a gesztenye termésben fejlődnek, és annak a belső részét fogyasztják, amíg teljesen ki nem ürítik a mag bel-sejét. Ezzel a rovarral főként hegyvidéki, vagy dombvidéki erdőkben találkozhatunk.

A nőstény a gesztenyébe rakja petéit. A kikelő lárvák kukacszerűek, hosszuk 6-11 milliméter. Egy magba rendszerint egy, de lehet kettő, vagy három lárv is. A lárvák július, vagy augusztus környékén bábozódnak. A lárv a már földre hullott termésből a földbe ássa magát, majd 5-20 centiméteres mélységben ovális alakú lárvakamrát készít, és itt tel el át. Az imágók rajzása augusztus közepe felé kezdődik, és szeptember végéig, vagy megfelelő időjárás esetén, október közepéig tart.

Gömböcfutó

A gömböcfutó egy vízhez kötődő, Magyarországon nem túl ritka, éjszakai ragadozó rovar. Habár Magyarországon sűrűn előfordul, napközben mégis ritkán találhatjuk meg, mivel nappal rendszerint a parti homokba, vagy a parti kavicsok alá beásva magát, pihen.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: ragadozó bogarak
(Adephaga)
Család: futóbogárfélék
(Carabidae)
Nem: Omophron
Faj: Omophron limbatum

Egész Európában, és észak-Afrikában honos. Csakis vízparti területen fordul elő. Igen gyors mozgású futóbogárféle. Éjjelente más vízi rovarokra vadászik. Kicsi, alig fél centiméteres nagyságú teste, olyan alakú, mint a katicáké. Teste kerek, boltozatos.

Lábai hosszú, futólábak. Teste alapszíne sárgásbarna, melyen fémeszöld mintázat látható. Szemei fejéhez képest nagyok. Rágói igencsak nagyok, és jól láthatók.

Gödrösnyakú cincér

A gödrösnyakú cincér meglehetősen gyakori cincérfaj. Egész Európában, Ázsiában, észak-Amerikában, és észak-Afrikában honos. Rajzásuk május végétől, szeptember elejéig, vagy végéig tart.

Fő életterét a hegyvidéki, és dombvidéki fenyőerdők alkotják. A cincér álltal leginkább kedvelt fafajták, a feketefenyő, és az erdei fenyő, de megtelepszik a luc, a jegenyefenyő, és a vörösfenyő erdőkben is.

Lárvája a korhadó, és kidőlt fenyők törzsében fejlődik. A lárvák korhadék fogyasztók. A lárva fejlődése 2-3 évig tart. A nőtény petéit a fakéreg repedéseibe rakja, majd a kikelő lárva, ahogy nő, egyre beljebb rágja magát a fa belsejébe. Az imágó főként este, vagy sötétedéskor aktív. A kifejlett hím testhossza 10-25 milliméter, a nőtény valamivel nagyobb, 14-29 milliméter. Egész teste sötét barna. A kerek formájú toron látható két, halvány bemélyedésről kapta nevét.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Család: cincérfélék
Alcsalád: Spondylidinae
Nem: Arhopalus
Faj: Arhopalus rusticus

Gyújtóványfű-szegélyeslevelész

Ez a rovar Európa, és Ázsia középső, és északi területein, valamint észak-Afrikában honos. Elsősorban dombvidékek, és hegységek alacsonyabban fekvő területein fordul elő. Egyes területeken a faj

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
(Polyphaga)
Alrendág: Cucujiformia
Öregcsalád: levélbogárszerűek
(Chrysomeloidea)
Család: levélbogárfélék
Alcsalád: levélbogárformák
(Chrysomelinae)
Nemzetség: Gonioceteni
Nem: Chrysolina
Alnem: Stichoptera
Faj: Chrysolina
sanguinolenta

fogyatkozó egyedszámot mutat. A kifejlett imágókkal áprilistól augusztus végéig találkozhatunk. Mint minden levélbogárfélének, a szegélyeslevelésznek az élete is bizonyos növényekhez kötődik. Fő tápnövényei a közönséges gyújtóványfű, ami egy sárgavirágú, görvélyfűféle. Másodlagos tápnövénye a kerti oroszlánszáj. Ezeknek a növényeknek a leveleit fogyasztja. Kukoricatáblákban is gyakran előfordul, viszont nem tesz jelentős kárt a növényekben.

A kifejlett rovar testhossza 6,5-8,4 milliméter. Teste erősen sötétkék színű. Jellegzetessége a potroh két szélén végig futó piros, vagy vörös, vaskos csík.

Bibircsesbogár

A bibircsesbogár egy elég elterjedt ragadozó bogárfaj. Egész Európában honos. Egyaránt megtalálható síkvidéki, és hegyvidéki területeken is. Főként réteken, mezőkön, erdőszéleken találkozhatunk vele, amint ernyősvirágzatú növények, vagy fűfélék szárain, és virágain időzik.

A kifejlett rovar testhossza 6-8 milliméter. Feje fekete, lapított, előre-nyúló. A tor fekete, viszont első szélein kis narancssárga folt látható két oldalt. Szárnyfedőin piros alapon fekete minta látható.

Szárnyfedői nem érik el a potroh végét. A hím első potrohszelvényének, oldalain, felfújható, bőrsákok találhatók. Ezekben a hím illatmirigyei vannak, melyeknek a párvalasztás során van nagy szerepük.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
(Polyphaga)
Alrendág: Cucujiformia
Öregcsalád: szúfarkasszerűek
Család: sziklaibogár-félék
Alcsalád: Malachiinae
Nemzetség: Malachiini
Nem: Malachius
Faj: Malachius aeneus

Barna juharcincér

A barna juharcincér (*Alosterna tabacicolor*) a Lepturinae alcsaládba tartozó cincérfaj.

Európában, és Ázsiában honos. Előfordulási területe a Brit-szigetektől egészen a távol Keletig, és Japánig terjed. Főként dombos vagy hegyvidéki lombhullató erdők lakója. Napfény kedvelő rovar, az imágói gyakran virágokon pihennek. Kifejlett rovarokkal április végétől, július végéig találkozhatunk.

Lárvai korhadék fogyasztók. A barna juharcincér lárvai a lombhullató fák, és bokrok korhadó, vagy legyengült, beteg részeiben fejlődnek. Leginkább kedvelt fafajtái a gyertyán, a mogyoró, a fűz, és a juhar. A lárva két évig fejlődik mire kifejlett cincérré érik.

A barna juharcincér hosszúkás, lapított teste 6-10 milliméter hosszú. Teste alapszíne fekete. Lábai, és a szárnyfedői vöröses barnák, vagy sötétbarnák. Csápjai vékonyak, és testhosszával megegyező hosszúak. Testét ritkás, alig látható vöröses szőrök borítják. Összetett szemei nagyok, és kissé kitüremkedőek. Fejét, és torát sűrű, és apró pontok borítják.

Barna juharcincér (*Alosterna tabacicolor*)

Harangvirág-cincér (*Agapanthia maculicornis*)

Harangvirágcincér

A harangvirágcincér (*Agapanthia maculicornis*) délkelet-Európában honos cincérfaj. Elterjedési területe magában foglalja a Balkánt, a Kárpát-medencét, dél-Ukrajnát, és Oroszország délnyugati területeit. Nem túl gyakori rovar, elterjedési területein kisebb, nagyobb foltokban élnek kolóniái. Magyarország területén szinte csak a Budai-hegységben található meg.

A meleg, napsütötte, füves, nyílt területek, tölgyerdőszelek lakója. Kifejlett cincérekkel áprilistól június végéig találkozhatunk. Lárváik egy évig fejlődnek, és különféle lágyszárú növények szárában élnek.

A kifejlett rovar testhossza 8-14 milliméter hosszú. Teste tipikus cincér alkatú, hosszúkás, lapított. Csápjai hosszúak, és fekete alapszínűek, az ízük tövében viszont világosak. Teste fekete alapszínű, melyet szőröcskék borítanak. A fej, és a tor közepén, a potrohig, sűrű, sárga szőrök alkotta vonal húzódik. Szárnyfedői halvány kékes fémfényűek, melyeket nem túl sűrű, rövid, fekete szőrzet borít. Teste alsó oldalát finom szürke szőrzet borítja. Oldalsó mell-lemezeit sűrű, bolyhos, rövid, fehér, vagy sárgás szőrzet borítja. **A harangvirágcincér Magyarországon védett, természetvédelmi értéke 5000 forint.**

Közönséges négyszeműcincér

A közönséges négyszeműcincér (*Tetrops praeustus*) a cincérfélék családján belül, a Lamiinae alcsaládba tartozik.

Egész Európában, és Ázsiában honos, és észak-Amerikába (délkelet-Kanadába) behurcolták, és mára sikeresen megtelepedett ott is.

Élettere az Ibériai-félszigettől, a Kaukázusig terjed. Magyarországon nem ritka, mindenfelé előfordul. Lombhullató erdők, gyümölcsösök, bokros területek lakója. A négyszeműcincér lárvája legyengült, beteg, korhadó fák törzsében, vagy ágaiban fejlődik. A lárvá fejlődése akár két évig is eltarthat. Kifejlett egyedeivel április közepétől, július végéig találkozhatunk. Elsődleges tápnövényei az alma, a tölgy, a körte, szilva, galagonya, a kökény, a vadrózsa, a hárs, és a szilfa. A lárvái korhadékfogyasztók, az imágók pedig a fák, és bokrok leveleit, virágzatát, és lágyrészeit fogyasztják.

Az imágó 3-6 milliméter hosszú, teste alapszíne fekete. Feje, és a tor szinte alig különül el egymástól. Potroha viszont szélesebb a tornál, és pajzs formájú. Első lábpárja narancssárga, középső, és hátsó lábai sötétbarnák, vagy feketék. Szárnyfedői narancssárga színből indulnak a tor felől, majd végeiken átmennek feketébe.

Egész testét enyhén sűrű, hosszú, világos szőrzet borítja.

Közönséges négyszeműcincér (*Tetrops praeustus*)

Létracincér (*Saperda scalaris*)

Létracincér

A létracincér (*Saperda scalaris*) nevét valószínűleg hátoldalán lévő, sárga mintázataról kapta. Alapszíne fekete, melyen az aranysárga szőrzet alakít ki mintázatokat. Szárnyfedői találkozásánál, a tor végétől, a szárnyfedők végéig, vastos vonal húzódik, melyből öt vízszintes, kampósvégű rövid vonal ágazik el. Szárnyfedői oldalain nagyobb sárga pontok is kirajzolódnak. Lábaik, és hosszú csápjaikat is sűrű, bundaszerű szürke szőrzet borítja.

A kifejlett rovar testhossza 11-19 milliméter.

Európában, és Ázsiában is honos, a *Pireneusok*tól, egészen közép-Ázsiáig megtalálható. Magyarországon nem túl gyakori rovar.

Főként hegyvidéki, és dombvidéki lombhullató erdők, valamint gyümölcsösök lakója. Lárvája fehér színű, féregszerű, és elég nagy, akár 25 milliméteresre is megnőhet. Lárvája főként, elszáradt, elhalt, vagy meggyengült fák kérge alatt fejlődik. A lárva fejlődése minimum, egy, de akár három évig is eltarthat.

A kifejlett rovarok este, és sötétedéskor aktívak, és főként a fák lombkoronája közt tartózkodnak. A létracincér imágói májustól, júliusig repülnek. Lárvai a fa belsejében bábozódnak be.

A létracincér Magyarországon védett, természetvédelmi értéke 10 000 forint.

Rövidormányú zsuzsóka

Ez a nem túl gyakori ormányosbogárfaj csak Magyarország egyes területein fordul elő. Érdekessége hogy, kizárólag egy növény szolgál tápnövényként számára.

Ezt az életmódot monofág életmódnak nevezzük. Ilyen monofág faj például a koala is, mivel kizárólag eukaliptuszt fogyaszt.

A rövidormányú zsuzsóka kizárólagos tápnövénye a molyhos tölgy.

Meleg kedvelő faj. Mediterrán jellegű, főként dolomitos, mészköves hegyi, vagy dombvidéki területeken fordul elő, természetesen ahol előfordul a molyhos tölgy is. Európa több országában is fedeztek fel kolóniákat.

Előfordul a Balkán-félszigeten, Horvátországban, Morvaország egyes területein, és

Görögországban is. Kutatók fel-

tételezése szerint ez a faj jelen lehet Franciaországban,

Spanyolországban, és Olaszországban is.

A kifejlett ormányosok Magyarországon a legmelegebb nyári időszakban, Július eleje, és augusztus vége között rajzanak. A nőtények rövid ormányukkal lyukat rágnak a még fejlődő makk termésbe, és abban helyezik el petéiket. A lárvák a makk belsejében fejlődnek, melynek belsejét teljesen el is fogyasztják, mire kifejlődnek. Ősszel, amikor a makk a földre hull, a lárva a földbe ássa magát,

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Alosztályság: újszárnyúak
Öregrend: fejlett szárnyas rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Alrendág: Cucujiformia
Öregcsalád: ormányosbogárszerűek
Család: ormányosbogárfélék
Nem: zsuzsóka (Curculio)
Faj: Curculio gyongyiae

ahol bebábozódik, és ott vészeli át a telet.

A faj Magyarországi felfedezése 2022-re tehető. Az Esztergom környéki Kincses-hegyen, Szénási Valentin, a Duna-Ipoly nemzeti park igazgatóságának szakembere, felmérés közben talált rá a rovarra. Eleinte behurcolt fajnak hitték, de közelebbi vizsgálatok, és kutatások bebizonyították, hogy ez a faj itt

is honos, bár igen ritka. A nőstény testhossza 6,7 milliméter, a hímé 6,5 milliméter, amelyhez jön még, a 2,5 milliméteres ormány. A rovar teste sárgásbarna alapszínű, melyet sűrű bundaszerű szőrzet fed.

Nyolcpettyes virágbogár

A nyolcpettyes virágbogár, főként közép, és dél-Európában elterjedt ganajtúróféle. A faj egyre fogyatkozó egyedszámot mutat. Régebben

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Család: ganajtúrófélék
(Scarabaeidae)
Alcsalád: virágbogárformák
Nem: Gnorimus
Faj: Gnorimus variabilis

egész Európában elterjedt volt. Eredeti elterjedési területe a Brit- szigetektől, Oroszország Európai területéig terjedt.

A nyolcpettyes virágbogár imágója virágporral, és nektárral táplálkozik. Hegyvidéki, hűvös, öreg lombhullató erdők lakója. Lárvája korhadék fogyasztó. Lárvája a korhadó fák törzsében két vagy három évig fejlődik. Ez a virágbogár forma, habár nappali életmódot

folytat, ritkán láthatjuk, mivel

ideje nagy részében a fakéreg alatt, vagy korhadó fa-törzsben időzik.

A kifejlett bogár testhossza

18-22 milliméter. Teste fénylő fekete. Szemei nagyok, és erősen kidomborodnak. Feje lapított. Lábai erős kapaszkodólábak. Szárnyfedőin négy-négy apró fehér, vagy sárga pont látható. Az imágók májustól augusztusig repülnek. Magyarországon védett.

Nyolcpontos nyárfacincér

A nyolcpontos cincér (*Saperda octopunctata*) a cincérfélék családján belül a Lamiinae alcsaládba tartozik.

Ez a feltűnően szép színezetű cincér május végétől, júliusig rajzik. A Pireneusoktól, a Kaukázusig elterjedt. Magyarországon elég ritka, főként az alacsonyabban fekvő hegyvidéki tájakon fordul elő. Fő tápnövényei a hársfélék, és a rezgő nyár. Lárváit a korhadó fa részekben fejlődnek, fejlődésük két, vagy akár három évig is eltarthat. A fák leveleivel táplálkozó imágó főként este aktív, és ideje nagy részét a lombkoronában tölti. A kifejlett cincér 13-18 milliméter hosszú, teste kékeszöld, vagy sárgászöld, de akár szürkés-fehér is lehet. Testét molyhos szőrzet borítja. Legfontosabb ismertetője, szép alapszínén kívül, a szárnyfedőkön lévő 4-4 fekete pont.

A nyolcpontos cincér Magyarországon védett, természetvédelmi értéke 10 000 forint.

Suta virágbogár

A suta virágbogár egy Európában, Ázsiában, és észak-Afrikában honos, elég elterjedt ganajtúróféle. Az 1980-as években behurcolták az USA-ba, és szapora tempóban elterjedt az Egyesült Államok északkeleti részén, valamint Kanada délkeleti részén is.

Európában az Ibériai-félszigettől, egészen nyugat-Szibériáig megtalálható.

Sokféle élőhelyen megtalálható, mivel mindenfelé elterjedt. A meleg napos időt kedveli. Főként füves, nyílt területeken, erdőszéleken, cserjésekben, kertekben láthatjuk. A kifejezett rovarok virággal, és

nektárral táplálkoznak, ezért leggyakrabban a virágokon láthatjuk őket. Az imágók már egész kora tavasszal, áprilisban előbújnak, és egészen augusztus közepéig, vagy végéig jelen vannak. Általában a nyár közepe környékén, a virágokon kerül sor a párzásra is. A nőtény petéit korhadó, nyirkos lombhullató fák kérge alá rakja le.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Család: ganajtúrófélék
(Scarabaeidae)
Nem: Valgus
Faj: Valgus hemipterus

A kikelő lárva a korhadó faanyaggal táplálkozik. Később, a lárva nyár végén, vagy ősz elején vagy a talajban, vagy a fatörzsben bebábozódik. A bábból, még ugyanabban az évben, pár hét múlva, már az imágó bújna elő, de a bábkamrában marad, és ott telel át. A kifejlett bogár nem túl nagytermetű, testhossza mindössze 6-8 milliméter. Teste alapszíne fekete, vagy sötét szürke is lehet, melyen világos szürke, szabálytalan foltok láthatóak. Testét apró, fénylő, kitin pikkelyek borítják. Lábai, főként hátsó pár lábai, hosszú, erős mászó lábak. Első pár lábainak külső oldalain apró tüskék láthatóak. Feje kicsi, és lapos, melyen nagy, domború, fekete szemei jól láthatók. Csápjai igen rövidek, mindkét nemnél ugyanolyan hosszúak, és végeik kis bunkócskában végződnek. Szárnyfedőik a potroh háromnegyedét fedik csak le. A nőstényeknél a potroh végén hosszú tojócsőve található.

Sima csigarabló

A teljesen fekete testű csigarabló délnyugat-Európában, és kis-Ázsiában honos. A csigarabló elnevezés nem egy gúnynév, ugyanis ez a bogárfaj kifejezetten a csigákra specializálódott ragadozó. Mind az imágó, mind a lárva csigákra vadászik. A kifejlett csigarabló rágói görbék, és erőteljesek, amikkel képes átrágni magát a csigaházon. A lárvának még nincsenek ilyen erős rágói, ezért általában a csigaház nyílásán át támad. Homokos, vagy meszes talajú rétek, mezők, száraz, füves, cserjés területek lakója. A csigarablóval áprilistól októberig találkozhatunk. Főként éjszaka aktívak, nappal a fűcsomók közt, vagy a levelek alatt, az avarban húzzák meg magukat, és ott pihennek. A lárvák a talajban bábozódnak be. A

bábból nagyjából egy hét múlva bújik elő a még, halvány narancsszínű imágó, amely még néhány napig a talajban várja, hogy kitinpáncélja megkeményedjen. A kifejlett csigarabló testhossza 10-18 milliméter. Csápjai 11 ízből állnak. Feje hosszúkas, előrenyúló.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Család: dögbogárfélék
(Silphidae)
Nem: Ablattaria
Faj: Ablattaria laevigata

Nyurgacincér

A nyurgacincér (*Strangalia attenuata*) a cincérfélék családján belül, a Lepturinae alcsaládba tartozik.

Egész Magyarországon megtalálható. Elterjedési területe a Pireneusoktól egészen Japánig terjed.

A kifejlett nyurgacincér hímjének testhossza 11-17 milliméter, a nőstény ennél kicsit nagyobb, testhossza 12, és 18 milliméter között van. Teste igen vékony, és karcsú, hosszúkás.

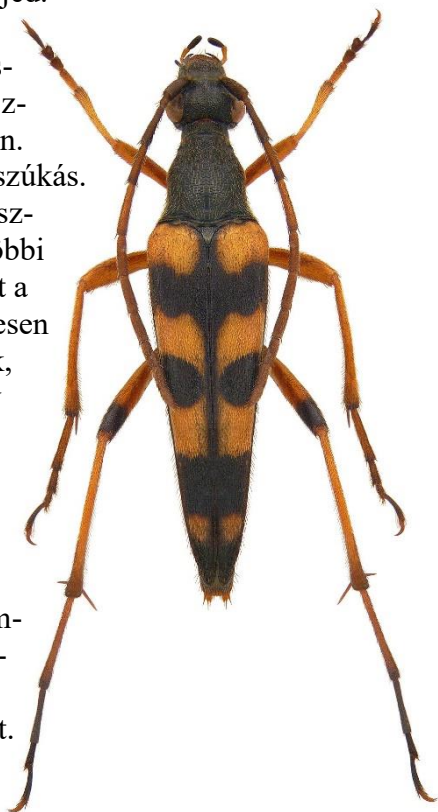
Csápjai hosszúak, de nem testhosszúak, első néhány íze fekete, a többi vörösesbarna. Feje szélesebb mint a tor, és a potroh. A tor, és a fej teljesen fekete. Szárnyfedői világosbarnák, és rajtuk három fekete, vastag sáv fut végig. A szárnyfedő vége is fekete.

A nyurgacincér nappal aktív.

Főként nyílt, füves területeken, erdőszéleken fordul elő.

Az imágók június elejétől szeptember elejéig repülnek. Lárváik lombhullató fák korhadó törzseiben fejlődnek. Fejlődésük két évig tart.

A faj legkedveltebb fafajtái a szil, az éger, a mogyoró, a nyár, tölgy, gesztenye, hárs, és a nyír.

Négypontos hernyórabló

A négy pettyes hernyórabló Magyarországon elég elterjedt rovar. Legfőképpen tölgyerdőkben találkozhatunk vele. Egyébként egész Európa szerte elterjedt, és ismert dögbogárféle.

A kifejlett rovar, és a lárva egyaránt ragadozó életmódot folytat, ami nem gyakori a dögbogárféléknél. Fő táplálékforrását a levéltetvek, és a hernyók alkotják. Leginkább a fák, és a bokrok lombozata között található meg, mivel itt vadászik áldozataira.

Felnőtt egyedekkel áprilistól július végéig találkozhatunk. A nőstény petéit a talajba helyezi. A lárvák szintén a talajban bábozódnak be.

Az imágó testhossza 11-15 milliméter hosszú. Teste lapos, ovális alakú, alapszíne sárgásbarna. Csápjai feketék, rövidek, és utolsó négy íze bunkót alkot. Szárnyfedői látható jellegzetessége, a két-két fekete pont. Ezenkívül a feje is fekete, és a tor közepe is fekete, valamint a potroh elejének közepén is látható egy fekete félkör. Lábai vékony mászó lábak.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Család: dögbogárfélék
(Silphidae)
Alcsalád: Silphinae
Nemzetség: Silphini
Nem: Dendroxena
Faj: Dendroxena
quadrimaculata

Szalagos hólyaghúzó

A szalagos hólyaghúzó (*Mylabris variabilis*) a mindenevő bogarak alrendjén belül, a hólyaghúzófélék családjába tartozik. A faj a *Mylabris* nembe tartozik.

Egész Európában, így Magyarországon is elterjedt, és gyakori bogár.

Főként füves sík területeken fordul elő. Dombos, bokros tájakon is gyakori. Lárvai sáskák tojás-csomóiban fejlődnek, és a sáskák petéivel táplálkoznak. A kifejlett bogár virágrészekkel, és nektárral táplálkozik. Az imágók főként a fészkesvirágzatú növényeken láthatóak, mivel ezek

alkotják tápnövényeiket. A szalagos hólyaghúzó teste hosszúkas, úgymond hengeres. Teste alapszíne fekete. Feje széles, fekete, szemei kissé kitérőkedőek. Szárnyfedői legelején két nagy narancsszínű pont látható, és lentebb két szabálytalan, vastag, ugyanolyan sáv fut keresztbe. Csápjai rövidek, és feketék. A hólyaghúzófélék családjára jellemző méreg ennél a fajnál is megvan, amivel védi magát a rátámadó ellenségektől.

Rőt hengercincér

A rőt hengercincér (*Obrium cantharium*) a cincérek családján belül, a Cerambycinae alcsaládba, és azon belül az Obrium nembe tartozik. Elterjedési területe a Pireneusoktól, egészen Szibériáig terjed. A Brit-szigetektől mára már kipusztult. Magyarországon foltokban fordul elő. Habár nem a legelterjedtebb cincérfaj, mégsem fenyegetett, tehát nem védett.

Lárvája különböző elhalóban lévő, vagy beteg lombhullató fák törzsében, vagy ágaiban fejlődik. Lárvai korhadék fogyasztók. Az imágók levelekkel, vagy lágynövényi részekkel táplálkoznak. A lárva legalább két évig fejlődik a fában, majd, horog alakú bábkamrárt készít a törzsben, és abban bebábozódik.

A kifejlett rőt cincérek április végétől augusztusig rajzanak. Főként éjszaka aktívak. A mesterséges fény vonzza őket.

A rőt hengercincér imágójának testhossza 5,5-10 milliméter, és egész teste vörössárga. Feje kicsi, szemei nagyok, és feketék. A tor majdnem téglalap alakú, és két oldalából kis, tompa, tüskeszerű bütyök áll ki. Potroha keskeny, pajzs alakú. Csápjai vékonyak, és testhosszával megegyező hosszúságúak.

Rőt hengercincér (*Obrium cantharium*)

Ürömcincér (*Phytoecia nigricornis*)

Ürömcincér

Az ürömcincér (*Phytoecia nigricornis*) a cincérfélék családján belül, a Lamiinae alcsaládba, és azon belül a *Phytoecia* nembe tartozik. Európában, és Ázsiában is honos, a Pireneusoktól, dél-Szibériáig megtalálható.

A meleg száraz környezetet kedveli. Főként füves puszták, dombságok, erdőszélek lakója. Az ürömcincér neve is arról árulkodik, hogy élete, és fejlődése a fészkesvirágzatú növényekhez kötődik. Fő tápnövényei az üröm, az aranyvessző, a krizantém, és a gilisztáúzó varádics. Lárváik ezeknek a növényeknek az alsó szárrészében, vagy a gyökérzetében él, és fejlődik. A lárva fejlődése két évig is eltart. A kifejlett ürömcincér májustól júliusig rajzik.

A kifejlett cincér 6-12 milliméter hosszú. Teste hosszúkás, keskeny, alapszíne fekete, melyet sűrű, szürkésfehér, vagy zöldessárga szőrzet borít. Teste felülete sűrűn pontozott. Szárnyfedői nem érnek a potroh végéig.

Feketevállú darázscincér

A fekete vállú darázscincér (*Chlorophorus sartor*) a cincérfélék családján belül, a *Cerambycinae* alcsaládba tartozik.

A kifejlett rovar testhossza 6-10 milliméter hosszú. Teste a többi cincérhez hasonlóan, hosszúkás, lapított. Feje kicsi, és szinte egyben van a torral. A tor alakja kerekded, szinte gömb alakú. A szárnyfedők eleje kidomborodó vállakra emlékeztet. Teste alapszíne fekete, melyen vékony fehér csíkok, nyílhegy formában rajzolódnak ki. Ez a minta egyedenként eltérhet, és fehér pontok is lehetnek közöttük. Testét sűrű, lesimuló fekete szőrzet borítja. Fehér mintázatát, sűrű szőrzet alkotja. Lábai feketék, a testhez kapcsolódó első rész vaskosabb, mint a többi.

A kifejlett feketevállú darázscincér virágokkal, és nektárral táplálkozik. Májustól szeptember elejéig láthatjuk, főként ernyősvirágzatú növényeken, táplálkozni, vagy sütkérezni. Nappali rovar. Lárvája korhadék fogyasztó, különféle lombhullató fák korhadó ágaiban, vagy törzsében fejlődik. Fejlődése két évig tart. Egész Európában, és kis-Ázsiában honos. Európa legészakibb területeiről, és a Brit-szigetektől hiányzik.

Feketevállú darázscincér (*Chlorophorus sartor*)

Fémzöld fűcincér (*Phytoecia caerulea*)

Fémzöld fűcincér

A fűcincér nevét jellegzetes élénk, kékeszöld vagy kék fémes színéről kapta. A kifejlett cincér testhossza 6-12 milliméter.

Elülső lábainak combrésze, és lábszára sárgászörös, vagy narancssárgás, első része viszont ugyanolyan fémes színű, mint a rovar teste. Feje, és előtora sűrűn pontozott. Középső, és hátsó lábai, valamint csápjai is a testszínnel megegyező színűek.

A hímek utolsó potrohlemeze közepén mélyen benyomott. Testét lesimuló, nem túl hosszú, világos árnyalatú szőrök borítják.

A fémzöld fűcincér (*Phytoecia caerulea*) a cincérfélék családján belül, a Lamiinae alcsaládba tartozik.

Fő tápnövényei a keresztesvirágú növények. Az imágókkal május elejétől, vagy közepétől, június végéig találkozhatunk. Főként nyílt legelőkön, füves területeken, erdőszéleken fordul elő.

Lárvája egy évig fejlődik a növények alsó szárában, vagy a gyökér részben.

Magyarországon elég gyakori rovarnak számít, ezért nem is védett. Egész Európában, és nyugat-Ázsiában honos.

Sápadt éjcincér

Ez a cincérfaj leginkább Európa területén honos. Elterjedési területe az Ibériai-félszigettől a Fekete-tenger partvidékéig terjed.

Magyarországon ritka rovar, ezért tehát védett, természetvédelmi értéke 5000 forint. Magyarországon foltokban fordul elő, Siófok, Debrecen, Budapest, Pécs, és Balatonalmádi környéki tölgyesekben. Elsődleges tápnövénye a tölgyfélék, de nagyon ritkán előfordulhat a hárs, és gesztenyefákon is. Mint neve is jól mutatja, este aktív. Nappal rendszerint a tölgyfák kérge alatt, vagy a repedésekben bújik meg.

Lárváit a rothadó, vagy beteg fák kérge alatt él, és a korhadékkal táplálkozik. A lárva fejlődése egy, vagy két évig tart. Lárváit gyakran megosztják élőhelyüket a hőscincérek lárvaival. A kifejlett rovarok júniustól július végéig rajzanak.

A kifejlett éjcincér testhossza 10-20 milliméter. Egész teste sárgászvörös, vagy világosbarnás. Testét ritkás, felálló sárgás szőrzet borítja.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Család: cincérfélék
(Cerambycidae)
Alcsalád: Cerambycinae
Nem: Trichoferus
Faj: Trichoferus pallidus

Öves homokfutrinka

Az öves homokfutrinka egy feltűnő színezetű gyors mozgású futrinka féle. Főként a homokos talajú, füves élőhelyeket, vagy a homokos vízpartokat választja élőhelyéül. Magyarországon leginkább az Alföldön fordul elő. Európa szerte megtalálható, és Ázsiában is honos, valamint a közel-keleten is előfordul.

Gyors mozgású, ragadozó rovar, amely más rovarokra vadászik. Lárvája szintén ragadozó. Lárvája hernyószerű, melynek feje hasonlít csupán a kifejlett rovarra. Lárvája függőleges csövet ás a talajba, melynek alján lesben állva ejti csapdába az arra tévedő rovarokat. A kifejlett bogár a napos, meleg időt kedvelik. A 12-16 milliméter hosszú rovar színe bronzos, vagy rezes fényű. A fejen, és az előtoron kékes mintázat látható. Csápjai vékonyak, és hosszúak. Szárnyfedőin 3-3 fehéres mintázat látható. Rágói hosszúak, és erősek.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Alosztály: szárnyas rovarok
Rend: bogarak
Alrend: ragadozó bogarak
Család: futrinkafélék
Alcsalád: homokfutrinka-
félék
Nemzetség: Cicindelini
Nem: Cicindela
Faj: Cicindela hybrida

Rezes iszapfutó

A rezes iszapfutó egy elég elterjedt vízparti, ragadozó bogár. Európa, és Ázsia hideg, és mérsékelt övi részein honos. Az árnyékos, hűvös

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Család: futóbogárfélék
Alcsalád: iszapfutóformák
Nem: Elaphrus
Faj: Elaphrus cupreus

helyeket részesíti előnyben.

Álló, vagy folyóvizek homokos, nedves partjain él. Kifejlett imágókkal áprilistól szeptemberig találkozhatunk. Kis part menti kolóniáik több egyedből állnak, és a nedves, homokos part, pár méteres szakaszát tekintik vadászterületüknek. Kisebb rovarokkal táplálkoznak. Nappal aktívak. Igen gyorsan futnak.

Igencsak félénk rovar. Ha meg-

zavarják, gyorsan a növényzetbe rejtőzik, vagy akár a víz felszínén is képes futni. A nőstény petéit a nedves homokra, vagy mohára rakja. A peteállapottól az imágóvá alakulásig, átlagosan 38-40 nap telik el. A kifejlett iszap-

futó testhossza 7,5-9,5 milliméter. Teste alapszíne fekete, rezes fémfénnyel. Hátán lila gödröcskék láthatók. Szemei igen nagyok.

Zöld pajzsbogár

A zöld pajzsbogár egy igen apró, mindössze 8,5-10 milliméter testhosszúságú levélbogár-féle.

A fej, a tor, és a potroh szinte teljesen egyben van. Egész teste világos zöld színű. Teste lapított és fentről nézve ovális, vagy inkább tojásforma. Lábai nagyon rövidek, és világos barna színűek.

Ország: állatok
Törzs: ízeltlábúak
Altörzs: hatlábúak
Osztály: rovarok
Rend: bogarak
Alrend: mindenevő bogarak
Öregcsalád: levélbogárszerűek
Család: levélbogárfélék
Alcsalád: Cassidiane
Nemzetség: Cassidini
Nem: Cassida
Alnem: Cassida
(Odontionycha)
Faj: *Cassida viridis*

Csápjai ugyancsak rövidek, szétállóak, és feketék. Főként nyílt, magas növényzetű tájak, vagy dús növényzetű vízpartok és erdőszélek lakója.

A kifejlett pajzsbogarakkal április elejétől, október végéig találkozhatunk. Az imágó. és a lárva is levelekkel, és lágynövényi részekkel táplálkozik. Egész Európában megtalálható, és előfordul észak-Afrikában is. Apró sárgás, hernyószerű lárvája testét tüskék borítják. Védelmi célokból a lárva tüskéi közé ürüléket halmoz fel.

Tartalom

Rovarok:	5-8
Kutya bolha:	9-10
Macskabolha:	11
Ember bolha:	12
Fejtetű:	13
Galamb tolltetű:	14
Tyúktetű:	15
Zöld rózsza-levéltetű:	16
Levéltetvek:	17-19
Sárgafoltos papírdarázs:	20-22
Gyakori lopódarázs:	23-24
Feketetörű lopódarázs:	25
Feketenyelű lopódarázs:	26
Német darázs:	27-28
Kecskedarázs:	29
Lódarázs:	30-31
Görvélyfű levéldarázs:	32
Közönséges méhfarkas:	33
Padlásdarázs:	34
Óriás fürkészdarázs:	35
Királyi fémdarázs:	36
Gyepi hangya:	37-39
Erdei vöröshangya:	40-41
Borostyánsárga hangya:	42
Vörös lóhangya:	43
Magyarországon is előforduló lóhangyafajok:	44
Kis nyomott fejű hangya:	45-46
Nagy szarvasbogár:	47-48
Orrszarvúbogár:	50-52
Óriás törösdarázs:	53
Aranyos rózsabogár:	54-55
Bundás bogár:	56
Magyarországon is előforduló virágbogárformák:	57
Magyar virágbogár:	58
Erdei ganéjtűró:	59
Májusi cserebogár:	60-61

Erdei cserebogár: 62
Kis szarvasbogár: 63-64
Magyarországon honos cserebogárformák: 65-66
Aszalványmoly: 67
Készletmoly: 68
Lisztmoly: 69
Lepkék: 70-73
Amerikai szőlőkabóca: 74
Vérfoltos kabóca: 75
Tajtékos kabóca: 76-77
Óriás énekes kabóca: 78
Szarvas kabóca: 79
Bivalykabóca: 80
Nyugati dióburok fúrólégy: 81
Tavi molnárpóloska: 82-83
Házi légy: 84
Lótücsök: 85-86
Lóböngöly: 87
Marhaböngöly: 88
Esőhozó pőcsik: 89
Kétfoltos pőcsik: 90
Rablólégyfélék: 91
Kék dongólégy: 92
Közönséges húslégy: 93-94
Verőköltő bodobács: 95-96
Lovagbodobács: 97
Platánbodobács: 98
Avarbodobács: 99
Japán szarvas-kullancslégy: 100
Gyilkos pólóka: 101-102
Zöld vándorpólóka: 103-104
Csíkos pajzsos pólóka: 105-106
Zöld bogymászó pólóka: 107-108
Bencepólóka: 109
Ágyi pólóka: 110
Sárgaszegélyű csíkbogár: 111-112
Nagy bűvbogár: 113-114
Közönséges óriáscsibor: 115
Nagy csibor: 116

Csiborfélék: 117
Hétpettyes katica: 118-120
Magyarországon is előforduló leggyakoribb katicabogár félék: 121-122
Harlekin katica: 123-124
Gubacsszúnyogok: 125
Lucernaböde: 126
Konyhai csótány: 127
Közönséges fülbemászó: 128
Szmírnai fülbemászó: 129
Bűzös holyva: 130
Szitakötők: 131-132
Magyarországon is előforduló szitakötők: 133-136
Vörös légivadász: 137-138
Tarka gombászholyva: 139
Ecetmuslinca: 140
Közönséges lágybogár: 141
Kis kopogóbogár: 142
Közönséges temetőbogár: 143-144
Zöld lombszöcske: 145
Farkos lombszöcske: 147
Mezei tücsök: 148
Imádkozó sáska: 149-150
Kereplő sáska: 151
Szalagos sáska: 152
Szemölcssevő szöcske: 153
Szalonna bogár: 154
Tiszavirág: 155-156
Dunavirág: 157-158
Burgonyabogár: 159-160
Álkérészek: 161
Nagy szentjánosbogár: 162
Kis szentjánosbogár: 163
Törpe szentjánosbogár: 164
Bőrfutrinka: 165
Aranyos futrinka: 166
Mezei homokfutrinka: 167
Aranyos bábrabló: 168
Kis hőscincér: 169
Havasi cincér: 170

Pézsma cincér: 171
Házi cincér: 172
Barna tevenyakú: 173
Feketevégű karcsúcincér: 174
Kis légycincér: 175
Bársonyos darázscincér: 176
Nagy nyárlevelész: 177
Fehérgyűrűs bogáncscincér: 178
Kis nyárfacincér: 179
Arany szemű fátyolka: 180
Fátyolkák: 181
Tegzesek: 182
Mezei poszméh: 183-184
Földi poszméh: 185
Bársonyos poszméh: 186
Sárga bányásméh: 187
Piros hasú szabóméh: 188
Gyakori gatyásméh: 189
Hosszúcsápú méh: 190
Házi méh: 191-192
Érdekességek a méhek világából: 193
Faliméh: 194-195
Kék fadongó: 196
Közönséges lisztbogár: 197
Közönséges tolvajbogár: 198
Közönséges vízikorpió: 199
Ezüstös pikkelyke: 200
Kemencehalacska: 201
Pannon méh: 202
Közönséges nünüke: 203
Kék nünüke: 204
Magyarországi hólyaghúzófélek: 205-206
Kékfoltos méhészbogár: 207
Közép bíborbogár: 208
Nagy fenyves díszbogár: 209
Hársfa díszbogár: 210
Egérszínű pattanóbogár: 211
Sárgahátú állcincér: 212
Kétszínű fogólábú-fátyolka: 213

Díszbogárfélék: 214
Tarka hanyattúszó poloska: 215
Ormányos tücsök: 216
Közönséges skorpiólégy: 217
Darázsfarkú zengőlégy: 218
Közönséges hangyaleső: 219-220
Hosszúcsápú rablópile: 221
Acsalapu-ormányos: 222
Fekete díszbogár: 223
Szálkás gyalogormányos: 224
Mogyoró ormányos: 225-226
Fonálfarkú őszrovar: 227
Butabogár: 228
Pompás útonállódarázs: 229-230
Alföldi virágcincér: 231
Babzsizsik: 232
Ázsiai tigris szúnyog: 233-234
Közönséges házi szúnyog: 235
Foltos malária szúnyog: 236
Gyűrűs szúnyog: 237
Aranyszörű fürkészcincér: 238
Atkász bődice: 239
Aranyújtasos holyva: 240
Balatoni hínárbogár: 241-242
Keleti prémesbogár: 243
Dohánybogár: 244-245
Kenyérbogár: 246
Gyapjúbogár: 247
Kék hullabogár: 248
Lőcsalábú galacsinhajtó: 249-250
Tülkös szarvasbogár: 251-252
Kis fémesszarvasbogár: 253-254
Kétsávos földicincér: 255-256
Futócincér: 257
Földitök böde: 258
Félholdas félböde: 259
Koprabogár: 260
Hollóbogár: 261
Halottbűzű bogár: 262-263

Kerti szipoly: 264
Kőrisbogár: 265
Lódarázsholyva: 266
Gabonaszizsik: 267
Gazdászincér: 268
Gesztenyeormányos: 269-270
Gömböcfutó: 271
Gödrösnyakú cincér: 272
Gyújtványfű-szegélyeslevelész: 273
Bibircsesbogár: 274
Barna juharcincér: 275-276
Harangvirág cincér: 277
Közönséges négyszemű cincér: 278
Létracincér: 280
Rövidormányú zsuzsóka: 281-282
Nyolcpettyes virágbogár: 283
Nyolcpontos nyárfacincér: 284
Suta virágbogár: 285-286
Sima csigarabló: 287
Nyurgacincér: 288
Négyponthúrnó: 289
Szalagos hólyaghúzó: 290
Rőt hengercincér: 291
Üröm cincér: 293
Feketevállú darázscincér: 294
Fémzöld fűcincér: 296
Sápadt éjcincér: 297
Öves homokfutrinka: 298
Rezes iszapfutó: 299
Zöld pajzsbogár: 300

Felhasznált képek forrása

fejtetű: Szerző: Gilles San Martin

eredetileg a Flickr-en közzétéve Férfi emberi fejtetű néven

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Male_human_head_louse.jpg

levéltetű: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Aphids.jpg>

Feketenyelű lopódarázs: <https://www.inaturalist.org/photos/323358330>

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Yellow-legged_Mud

[dauber_Wasp_Texas_US_imported_from_iNaturalist_photo_323358330.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Yellow-legged_Mud_dauber_Wasp_Texas_US_imported_from_iNaturalist_photo_323358330.jpg)

kecskedarázs:forrás:https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vespula_vulgaris_portrait.jpg

Szerző: Tim Evison, Dánia (User:tpe) dátum: 2007. október 7.

Lódarázs: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vespa_crabro_germana_05.jpg

Szerző: Markus Flath MFbay 2007. május 1.

göjvéfű levéldarázs:

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Figwort_Sawfly_\(tenthredo_scrophulariae\).JP](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Figwort_Sawfly_(tenthredo_scrophulariae).JP)

G szerző: Richard Avery

óriás fűrészdarázs:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Dolichomitus_imperator_BIOUG03229-G12.jpg

https://boldsystems.org/index.php/Taxbrowser_Taxonpage?taxid=311910

királyi fémdarázs:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hedychrum_nobile_MHNT_profil.jpg

erdei vöröshangya: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:A_Formica_rufa_sideview.jpg

szerző: Richard Bartz, München Makro Freak

szarvasbogár:https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lucanus_cervus_Femelle_MHNT.jp

g. készítő: Didier Descouens

szarvasbogár elterjedése:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lucanus_cervus_areal.jpg

szerző: Anaxibia

óriás törösdarázs:

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/9d/Megascolia_Maculata_-_GFI_2012-06-17_-_01.jpg

szerző: TranquilleGoupil

Magyar virágbogár:

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Protaetia_ungarica_\(Herbst,_1790\)_\(4058814832\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Protaetia_ungarica_(Herbst,_1790)_(4058814832).jpg)

szerző: Udo Schmidt – Németország

Májusi cserebogár:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Feldmaik%C3%A4fer_%28Melolontha_melolontha%29_w_4.jpg szerző: Darkone (vitalap · Közreműködések)

májusi cserebogár:

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Melolontha_melolontha_\(513161378\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Melolontha_melolontha_(513161378).jpg)

Feltöltötte: Jacopo Werther

Ez a fájl a Creative Commons Attribution 2.0 Generic licenc alatt van.

aszalványmoly: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Plodia_interpunctella_top_43.jpg

készletmoly: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/11/Ephestia.elutella.jpg>

szerző: Sarefo

amerikai szőlőkabóca: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:ScaphoideusTitanusP.jpg>

szarvaskabóca: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Membracidae_-_Centrotus_cornutus-1.JPG

szerző: Hectonichus, 2007. május, Genova, Olaszország

lótücsök: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/cd/Gryllotalpa_gryllotalpa_HNT.jpg

szerző: Didier Descouens 2011. június 26.

bivaly kabóca: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Buffalo_treehopper_-_Stictocephala_bisonia_\(9047660209\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Buffalo_treehopper_-_Stictocephala_bisonia_(9047660209).jpg)

szerző: gbohne - Berlin, Németország

Tavi molnárpóloska: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gerris.lacustris.couple.jpg>

Forrás: James Lindsey a Commanster Ökológiájában

marhaböglyő: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Tabanus_bovinus_02.JPG

készítő: AfroBrazil

esőthozó pöcsik: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Haematopota-pluvialis-06-VII_2007-01.jpg

szerző: Botaurus

kétfoltos pöcsik: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Fliege_auf_Holzbrett.jpg

szerző: Eric Steinert

platánbodobács:

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Arocatus_longiceps_\(Lygaeidae\)_\(imago\),_Nijmegen,_the_Netherlands_-_2.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Arocatus_longiceps_(Lygaeidae)_(imago),_Nijmegen,_the_Netherlands_-_2.jpg)

<https://waarneming.nl/foto/view/16112438->

avarbodobács: Forrás <https://www.inaturalist.org/photos/63812468>

szarvas kullancslégy: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lipoptena_cervi_1.jpg

szerző: Kymi, 2007. augusztus 26.

gyilkospóloska: Forrás: <https://www.inaturalist.org/photos/28474615>

Szerző: carnifex

gyilkospóloska párzása:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rhynocoris_iracundus_13.jpg

szerző: Слободан Стевчић, 2021. június 22.,

bencepóloska:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rhaphigaster_nebulosa_MHNT_Dos.jpg

szerző: Didier Descouens 2014. szeptember 14.

sárgaszegélyű csíkbogár: Forrás: <http://www.naturspektrum.de>

Szerző: Holger Gröschl

csíkbogár lárvá: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:DytiscusMarginalisLarva.JPG>

szerző: Piet Spaans 2006. június 6.

nagy búvárbogár: Carl Gustav Calwer; Gustav Jäger (1876) Käferbuch. Naturgeschichte der

Käfer Europas., Stuttgart: Julius Hoffmann

óriáscesibor: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hydrous_piceus_male.jpg

óriáscsibor lárva: <http://www.fotocommunity.de/pc/pc/display/25337041>

lucernaböde:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Subcoccinella_vigintiquatuorpunctata_1.jpg

szerző: Kurt Kulac, 2006. április 9.

Konyhai csótány:

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/5a/Cockroach_May_2007-1.jpg

Szmirnai fülbemászó: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Forficula_1.jpg

szerző: Assafn

bűzös holyla: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Staphylinus.olens.jpg>

szerző: Sarefo

szitakötők párzása: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gomphus_kurilis-Copulating_2.jpg szerző: Eugene Zelenko 2009. április 25.

vörös légivadász: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pyrrhosoma_nymphula_20140602-6.jpg szerző: Emőke Dénes 2014. június 2.

tarka gombászholyva:

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lordithon_lunulatus_\(Linn%C3%A9,_1760\)_Syn._Bolitobius_lunulatus_\(Linn%C3%A9,_1760\)_29949796906.png](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lordithon_lunulatus_(Linn%C3%A9,_1760)_Syn._Bolitobius_lunulatus_(Linn%C3%A9,_1760)_29949796906.png)

szerző: Udo Schmidt

Flickr-en <https://flickr.com/photos/30703260@N08/29949796906>

lágypogár: <http://home.tiscali.be/entomart.ins/> archiv példány a Wayback Machine-en

közönséges temetőbogár:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Nicrophorus_vespillo_2.jpg

szerző: Tlust'a 2007. május 25.

Zöld lombzsöcske: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:2017.08.26.-01>

Mannheim_Wallstadt--Gruenes_Heupferd-Weibchen.jpg

szerző: Andreas Eichler 2017. augusztus 26.

farkos lombzsöcske: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:GrasshopperPl.JPG>

szerző: Adam majewski 2008. szeptember 28.

mezei tücsök: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gryllus_campestris_nymph02.jpg

szerző: Kulac 2007. augusztus 17.

imádkozó sáska:

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mantis_religios_\(Im%C3%A1dkoz%C3%B3_s%C3%A1ska_peterak%C3%A1s_el%C5%91tt\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mantis_religios_(Im%C3%A1dkoz%C3%B3_s%C3%A1ska_peterak%C3%A1s_el%C5%91tt).jpg) szerző: Gg. Bármelyik 2017. október 14., 10:17:12

kereplő sáska:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rotfl%C3%BCgelige_Schnarrschrecke_Psophus_stridulus.jpg

szerző: Holger Krisp 2020. augusztus 11., 17:31:25

szalagos sáska:

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Oedalus_decorus_\(7973765068\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Oedalus_decorus_(7973765068).jpg)

szerző: Gilles San Martin Namurból, Belgiumból 2012. augusztus 15., 14:29

szemölcsevő szöcske:

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Decticus_verrucivorus_\(42083043185\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Decticus_verrucivorus_(42083043185).jpg)

szerző: xulescu_g 2018. június 24.
 tiszavirág:
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Tiszavir%C3%A1gz%C3%A1s_a_Tiszainokai_k%C3%B6t%C5%91n%C3%A9l_2011._j%C3%BAnius_13._%C3%A1n.JPG
 Az eredeti feltöltő Derzsi Elekes Andor volt a hu.wikipedia-n 2011. június 14. (eredeti feltöltési dátum)
 tiszavirág: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:The_Giant_Mayfly_male.jpg
 készítő: Mirjana Rankov 2012. június 15., 17:27:52
<https://www.flickr.com/photos/eccolog/7421359762>
 szalonnabogár: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Dermestes_lardarius_-_top_\(aka\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Dermestes_lardarius_-_top_(aka).jpg)
 szerző: André Karwath 2006. július 4.
 dunavirág: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:EPHEMERE_virelles.jpg
 szerző: Herve.paques 2009. június 14.
 burgonyabogár: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Leptinotarsa-decemlineata-05-fws.jpg>
 burgonyabogár lárva:
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:20140802Leptinotarsa_decemlineata3.jpg
 burgonyabogár peték:
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Leptinotarsa_decemlineata_eggs_estonia_01.JPG
 szerző: Tauno Erik 2009. július 2.
 nagy szentjánosbogár: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lampyris_noctiluca.jpg
 szerző: Wofl~commonswiki 2012. október 8.
 kis szentjánosbogár:
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lamprohiza_splendidula01.jpg
 Kurt Kulac által készített kép 2006-05-13-án
 Kérjük, jelezze a hivatkozásokat akulac@gmx.at-re.
 törpe szentjánosbogár:
[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Phosphaenus_hemipterus_\(Goeze,_1777\)_Male_\(24788719990\).png](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Phosphaenus_hemipterus_(Goeze,_1777)_Male_(24788719990).png)
 szerző: Udo Schmidt 2016. február 16.
 Bőrfutrinka: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Carabus_coriaceus1.jpg
 szerző: Holger Gröschl: <http://www.naturspektrum.de/ns1.htm>, 2005. július 9.
 aranyos futrinka: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Carabe_dor%C3%A9_recto_verso.jpg
 szerző: Didier Descouens 2010. április 5.
 mezei homokfutrinka:
[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cicindela_campestris_\(Carabidae\)_\(imago\)_Twickel,_the_Netherlands.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cicindela_campestris_(Carabidae)_(imago)_Twickel,_the_Netherlands.jpg)
 szerző: B. Schoenmakers 2021. május 16.
 aranyos bábrabló:
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Calosoma_sycophanta_in_Bergama.jpg
 szerző: Maurice Flesier 2020. március 26.,

házi méh elterjedési területe: Kis hóscincér:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cerambyx_scopolii.jpg

szerző: Cerambyx scopolii 2005. május, Németország

havasi cincér: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rosalia_Alпина_\(Alpenbock\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rosalia_Alпина_(Alpenbock).jpg)

szerző: Peter Krimbacher 2008. augusztus 19.

pézsmacincér: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Moschusbockweibchen.jpg>

szerző: Soebe 2007. október 25

házi cincér:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:CSIRO_ScienceImage_1742_The_European_horse_borer.jpg

Forrás: <http://www.scienceimage.csiro.au/image/1742> :CSIRO ScienceImage 784

Alligator weed.jpg a Wayback Machine-en

szerző: CSIRO Engedély:<http://www.scienceimage.csiro.au/pages/about/>

barna tevenyakú: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Phaeostigma.notata.-lindsey.jpg>

szerző: James K. Lindsey 2008. július 25.

feketevégű karcscincér: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Leptura_melanura4.jpg

szerző: Laisverobotams 2007. június 14

Kis légycincér: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Molorchus-minor-01-fws.jpg>

bársonyos darázscincér:

<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Plagionotus.arcuatus.7757.jpg>

készítette: Olaf Leillinger 2009. június 13.

nagy nyárlevelész: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Chrysomela_populi_MF.jpg

készítette: Magne Flåten 2010. június 15.

fehérgyűrűs bogáncscincér:

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Agapanthia_villosoviridescens_\(52604903807\).jp](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Agapanthia_villosoviridescens_(52604903807).jp)

szerző: Ben Sale

eredeti forrás: <https://flickr.com/photos/33398884@N03/52604903807>

kis nyárfacincér:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Saperda_populnea_brok_beentree.jpg

arany szemű fátyolka: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Chrysopa.perla.jpg>

szerző: James K. Lindsey

földi poszméh: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bumblebee_October_2007-3a.jpg

szerző: Alvesgaspar

bársonyos poszméh: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bombus_confusus_male.jpg

szerző: TimmusLev 2009. szeptember 5.

vöröshasú szabóméh:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Megachile_centuncularis_Male.jpg

Gyakori gatyásméh:

<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:DasypodaHirtipesFemale1.jpg>

forrás: Christian Fischer 2010. július 26.

hosszúcsápú méh:

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Svastra_obliqua_m_face_Dorchester_Co_2015-12-01-18.04_\(24942575406\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Svastra_obliqua_m_face_Dorchester_Co_2015-12-01-18.04_(24942575406).jpg)

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Apis_mellifera_distribution_map.svg
 falíméh: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Osmia_rufa_couple_\(aka\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Osmia_rufa_couple_(aka).jpg)
 szerző: André Karwath 2005. április 30.
 kék fadongó: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Abeille_charpentiere_1024.jpg
 szerző: Láska 2006. november 9.
 Engedély: Kiadás CC-BY-SA licenc alatt.
 közösséges lisztbogár:
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Tenebrio_molitor_MHNT.jpg
 szerző: Didier Descouens 2011. július 31.
 közösséges tolvajbogár:
[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ptinus_fur_\(Linn%C3%A9_1758\)_female_and_male.png](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ptinus_fur_(Linn%C3%A9_1758)_female_and_male.png)
 Szerző: Udo Schmidt 2016. július 21.
 közösséges víziskorpió: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Nepa.cinerea.jpg>
 szerző: James K. Lindsey 2005. május 1.
 ezüstös pikkelyke: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lepisma_saccharina_3.jpg
 kemencehalacska: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ofenfischchen1.jpg>
 pannon méh:
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Carnica_bee_on_Hylotelephium_%27Herbstfreue%27.jpg
 szerző: Frank Mikley 2006. szeptember 9.
 közösséges nünöke:
https://hu.wikipedia.org/wiki/K%C3%B6z%C3%B6ns%C3%A9ges_n%C3%BCn%C3%BCke#/media/F%C3%A1jl:Meloe_proscarabaeus_male.jpg
 Forrás: <https://www.izeltlabuak.hu/talalat/16135> szerző: Karl Csaba 2015. április 13.
 kék nünöke: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Geguzvabalis.jpg>
 szerző: Algirdas 2006. május 6.
 Kékfoltos méhészbogár:
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Trichodes_alvaerius_dos.jpg
 szerző: Didier Descouens 2013. június 16.
 közép bíborbogár: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rotkopf2.jpg>
 szerző: Valerius Geng 2010. május
 nagy fenyves díszbogár:
[https://hu.wikibooks.org/wiki/F%C3%A1jl:Chalcophora_mariana_\(dorsal\).jpg](https://hu.wikibooks.org/wiki/F%C3%A1jl:Chalcophora_mariana_(dorsal).jpg)
 Így nevezd meg: © Hans Hillewaert / CC BY-SA 4.0
 hársfa díszbogár:
[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ovalisia_\(Scintillatrix\)_rutilans_b11.JPG](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ovalisia_(Scintillatrix)_rutilans_b11.JPG)
 egérszínű pattanóbogár:
[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Agrypnus_murinus_\(39176899735\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Agrypnus_murinus_(39176899735).jpg)
 szerző: Ben Sale 2018. január 28., 17:54
 sárgahátú álcincér: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Oedemera_femorata01.jpg
 hivatkozás: akulac@gmx.at

fotó: Kurt Kulac készítette: 2006-06-15-kor
 fogólábú fátvolka: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mantispa_styriaca01.jpg
 Forrás: <http://home.tiscali.be/entomart.ins/>
 tarka hanyattúszó poloska: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Notonecta_glauca.png
 ormányos tücsök: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Boreus_westwoodi_f.jpg
 közönséges skorpiólégy: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Scorpion_fly.jpg
 Szerző: Mikkel Houmøller (Lostmonkey) 2006. július 14.
 darázszengele: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Milesia_semiluctifera.jpg
 Szerző Evkamat 2018. július 18.
 közönséges hangyaleső lárvája:
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Myrmeleon_formicaria_2.JPG
 Szerző: Aiwok 2011. április 23.
 közönséges hangyaleső:
[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Myrmeleon_formicarius_\(9564014813\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Myrmeleon_formicarius_(9564014813).jpg)
 Szerző: Gilles San Martin 2013. július 14.
 acsalapú-ormányos: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Liparus_glabrirostris_-_Schneealpe.jpg
 készítette: spacebirdy 2012. május 28.
 fekete díszbogár: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Capnodis_tenebrionis_\(10.3897-BDJ.12.e117362\)_Figure_11d.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Capnodis_tenebrionis_(10.3897-BDJ.12.e117362)_Figure_11d.jpg)
 eredeti forrás: Forbicioni L, Tormen N, Curletti G, Bani L, Di Giulio A, Ruzzier E (2024) A toszkán szigetcsoporthoz tartozó Buprestidae (Coleoptera, Buprestoidea) Biodiverzitási Adat Folyóirat 12: e117362. <https://doi.org/10.3897/BDJ.12.e117362>
 Szálkás gyalogormányos:
[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Otiorhynchus_sulcatus_\(8725492253\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Otiorhynchus_sulcatus_(8725492253).jpg)
 Szerző: tom_bullock 2013. május 9
 Mogyoróormányos: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Flickr_-_Lukjonis_-_Bug_-_Curculio_nucum.jpg
 szerző: Lukas Jonaitis 2009. április 21
 fonálfarkú ősrovar: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Diplura.jpg>
 Szerző: Mvuijlst az angol Wikipédián 2007. július 8.
 butabogár: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pentodon_idiota_-
 Forrás: http://barry.fotopage.ru/gallery/show_image.php?imageid=13506
 Szerző: Borisz Loboda
 Alföldi virágcincér:
[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vadonia_bisignata_\(Brull%C3%A9,_1832\)_\(300545283\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vadonia_bisignata_(Brull%C3%A9,_1832)_(300545283).jpg)
 Forrás: Vadonia bisignata (Brullé, 1832) Szerző: Udo Schmidt 2003. április 29
 Babzsizsik:
[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Acanthoscelides_obtectus_\(Say,_1831\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Acanthoscelides_obtectus_(Say,_1831).jpg)
 Szerző: Udo Schmidt 2011. július 30.
 Tigrisszúnyog1: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Aedes_Albopictus.jpg
 tigrisszúnyog elterjedési területe:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Albopictus_distribution_2007.png
 forrás: A landcareresearch.co.nz alapján
 házi szúnyog: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Culex_pipiens.jpg
 szerző: Jedesto 2021. október 4.
 foltos maláriaszúnyog:
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Anopheles_maculipennis_04.JPG
 Szerző: Afrobrazil: Aleksandrs Balodis 2019. április 25
 szúnyog lárva: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Anopheles_larve.jpg
 gyűrűs szúnyog: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:AnophelesGambiaemosquito.jpg>
 aranyszínű fűrkészcincér:
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Necydalis_ulmi_MDj2.jpg
 Szerző: Milan Đurić 2018. szeptember 1
 atkász bödöce:
[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Stethorus_pusillus_\(Herbst,_1797\)_\(2562199187\).png](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Stethorus_pusillus_(Herbst,_1797)_(2562199187).png)
 Forrás: Stethorus pusillus (Herbst, 1797)
 Szerző: Udo Schmidt
 aransujtásos holyla:
<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:StaphyllinusCaesareus2.JPG>
 Szerző: Nono64 Dátum: 2007. április 29
 balatoni hínárbogár:
[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Macroplea_mutica_\(Fabricius,_1792\)_\(612391693\).png](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Macroplea_mutica_(Fabricius,_1792)_(612391693).png)
 Szerző: Udo Schmidt
 Forrás: Macroplea mutica (Fabricius, 1792)
 keleti prémesbogár:
[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Trichius_sexualis_\(cropped\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Trichius_sexualis_(cropped).jpg)
 Szerző: Ivan Medenica 2016. június 26
 Ez a kép egy másik fájlból került ki: Trichius sexualis.jpg
 Dohánybogár: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Drugstore_beetle_01.jpg
 Szerző: en:User:Kamranki 2006. május 7.
 Engedély: GFDL
 dohánybogár lárvák: <https://bioprotectionportal.com/hu/resources/tobacco-beetle-life-cycle-symptoms-and-treatment/>
 A fotó forrása: John Obermeyer
 dohánybogár lárva: <https://bioprotectionportal.com/hu/resources/tobacco-beetle-life-cycle-symptoms-and-treatment/>
 Fénykép: BJ Cabrera, Floridai Egyetem
 kenyérbogár: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Stegobium_paniceum_bl.jpg
 Szerző: Siga 2009. március 8
 Gyapjúbogár:
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Attagenus_unicolor_%28Brahm,_1791%29.png
 Szerző: URSchmidt 2022. július 18

Kék hullabogár: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Necrobia_violacea_up.jpg

Szerző: Siga 2012. július 26.

lőcsalábú galacsinhajtó: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Croat_fg103.jpg

Szerző: Fritz Geller-Grimm 2010. július 25.

tülkös szarvasbogár felszállás:

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sinodendron_cylindricum_\(Lucanidae\)_taking_off_\(9519992066\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sinodendron_cylindricum_(Lucanidae)_taking_off_(9519992066).jpg)

Forrás: Sinodendron cylindricum (Lucanidae) – felszállás

Szerző: gbohne

Hím tülkös szarvasbogár:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sinodendron_cylindricum_side.JPG

Szerző: Siga 2010. augusztus 11.

nőstény tülkös szarvasbogár:

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sinodendron_cylindricum_\(Lucanidae\),_%E2%99%80_\(9517197019\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sinodendron_cylindricum_(Lucanidae),_%E2%99%80_(9517197019).jpg)

Forrás: Sinodendron cylindricum (Lucanidae), Szerző: gbohne

kis fémesszarvasbogár feje:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Platycerus_caraboides_detail.JPG

Szerző: Siga 2008. május 13.

kis fémesszarvasbogár:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Platycerus_caraboides_bl.jpg Szerző: Siga 2008. május 13

kétsávos földcincér:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Neodorcadion_bilineatum_side.JPG

Szerző: Siga 2010. augusztus 6.

földitökböde: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Coccinellidae_-_Henosepilachna_argus.JPG

Szerző: Hectonichus 2021. június 22

tökböde lárva: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bryony_Ladybird_Larva_-_Flickr_-_treegrow_\(1\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bryony_Ladybird_Larva_-_Flickr_-_treegrow_(1).jpg)

Szerző: Katja Schulz 2015. december 27

Félholdas félböde:

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rhyzobius_litura_\(Fabricius,_1787\).png](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rhyzobius_litura_(Fabricius,_1787).png)

Szerző: URSchmidt 2018. május 17

koprabogár: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/fc/Khapra_beetle.jpg

Hollóbogár: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Epicauta_rufidorsum_01.JPG

Szerző: Luca Fornasari 2015. június 9.

halottbűzű bogár: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Blaps_fg01.jpg

Szerző: Fritz Geller-Grimm 2007. április 5

Kerti szipoly:

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Phyllopertha_horticola_\(Linn%C3%A9,_1758\)__\(19508202429\).png](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Phyllopertha_horticola_(Linn%C3%A9,_1758)__(19508202429).png)

Szerző: Udo Schmidt 2015. július 14.

Kőrisbogár: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lytta-vesicatoria.jpg>
 Szerző: Franco Christophe 2007. május
 lódarázsholyva: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Velleius_dilatatus_Jacobson.png
 Forrás: Fájll: Georgiy Jacobson - Bogarak Oroszország és Nyugat-Európa - 14.jpg
 Szerző: Georgiy Jacobson
 Gabonazsíz: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sitophilus_granarius.jpg
 Szerző: Sarefo 2007. szeptember 19.
 Gazdászincér: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Xylotrechus_arvicola_TP11.jpg
 Szerző: Tobias 67, 2021. július 19.
 Gazdászincér:
[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Xylotrechus_arvicola_\(7720463172\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Xylotrechus_arvicola_(7720463172).jpg)
 Szerző: Gilles San Martin Namurból, Belgiumból 2012. július 27
 Gesztenyeormányos: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Curculio_elephas01.jpg
 forrása: <http://home.tiscali.be/entomart.ins/>
 Gömböcfcutó: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Omophron_limbatus.jpg
 Forrás: G.G. Yakobson "Oroszország bogarak" 2. táblázatából vágva
 Gödrösnakú cincér:
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rust_Pine_Borer_044_11_Sk%C3%A1ro%C5%A1_Slovensko_imported_from_iNaturalist_photo_345008421.jpg
 Forrás: <https://www.inaturalist.org/photos/345008421> Szerző: (c) Karol Ox,
 gyűjtőványfű-szegélyeslevelész: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Chrysolina-sanguinolenta-01-fws.jpg>
 Bibircsesbogár: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Malachius_aeneus_up.jpg
 Szerző: Siga 2012. május 31.
 Barna juharcincér: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Alosterna-tabacicolor-05-fws.jpg>
 harangvirágincér:
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Agapanthia_maculicornis_13.jpg
 Szerző: Слободан Стевчић 2020. május 11
 négy szemű cincér: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Tetrops.praeustus.-.lindsey.jpg>
 Forrás: James Lindsey Commanster Lelőhelyének ökológiája
 Szerző: James K. Lindsey
 Létracincér: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Saperda_scalaris_up.jpg
 Szerző: Siga 2012. május 12.
 rövidormányú zsuzsóka:
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Curculio_gyongyiae,_Curculionuiade.png
 Szerző: Keresztes Gábor, Forrás: izeltlabuak.hu, Licenc: CC BY 4.0
 Nyolcpettyes virágbogár:
[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gnorimus_variabilis_\(Linn%C3%A9_1758\)_\(4067971857\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gnorimus_variabilis_(Linn%C3%A9_1758)_(4067971857).jpg)
 Szerző: Udo Schmidt 2002. január 1.
 Nyolcpontos nyárfacincér:
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Saperda_octopunctata_side2.jpg

Szerző: Siga 2015. június 3.

Suta virágbogár:

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Valgus_hemipterus_\(Scarabaeidae\)_\(imago\),_Elst_\(Gld\),_the_Netherlands_-_3.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Valgus_hemipterus_(Scarabaeidae)_(imago),_Elst_(Gld),_the_Netherlands_-_3.jpg)

Fotós: B. Shoemakers

Suta virágbogár:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Valgus_hemipterus_2_beentree.jpg

Szerző: Beentree 2008. május

Sima csigarabló: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ablattaria_laevigata.jpg

Forrás: <https://dina-web.net/naturalist/species/32053c81-3b44-456e-ab45-5156f72c5a09>

Szerző: Stanislav Snáll

Nyurgacincér:

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Strangalia_attenuata_\(Linn%C3%A9,_1758\)_\(3874480685\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Strangalia_attenuata_(Linn%C3%A9,_1758)_(3874480685).jpg)

Fotó: U.Schmidt, 2009. augusztus 31.,

Négypontos hernyórabló:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Dendroxena_quadrinotata_01.jpg

Szerző: Hamon JP 1993. augusztus

Szalagos hóyahúzó: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mylabris_variabilis01.jpg

Forrás: © entomart Szerző: Hydro

Rőt hengercincér: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Obrium_cantharinum1.jpg

szerző: Wim Rubers at Waarneming.nl

Ürömcincér: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Phytoecia-nigricornis-02-fws.jpg>

Szerző: Francisco Welter-Schultes

Feketevállú darázscincér:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Chlorophorus_sartor_13.02.jpg

Szerző: Слободан Стевчић 2020. július 17.

Fűcincér: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Phytoecia_caerulea_bl.jpg

Szerző: Siga

Sápadt éjcincér: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Trichoferus_pallidus_Femelle.jpg

Fotós: Didier Descouens 2013. november 20.

Öves homokfutrinka:

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cicindela_hybrida_\(Carabidae\)_\(imago\),_Arnhem,_the_Netherlands.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cicindela_hybrida_(Carabidae)_(imago),_Arnhem,_the_Netherlands.jpg)

forrás: <https://observation.org/photos/26159366/>

Rezes iszapfutó: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Elaphrus_cupreus_bl3.JPG

Szerző: Siga 2008. május 25.

Zöld pajzsbogár:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Tortoise_Beetle._Cassida_viridis_-_Flickr_-_gailhampshire.jpg

Szerző: gailhampshire Cradley-ből, Malvernből, Egyesült Királyságból 2016. június 9.

